

Partea I Profilul localității

Cuprins

1. PREZENTARE GENERALĂ A LOCALITĂȚII	1
1.1. POZIȚIE GEOGRAFICĂ ȘI LIMITE.....	1
1.2. ATESTARE DOCUMENTARĂ ȘI SCURT ISTORIC	2
1.3. OBIECTIVE TURISTICE	4
1.4. OAMENI DE SEAMĂ	12
2. CAPITAL NATURAL	20
2.1. TIP CLIMĂ.....	20
2.2. RELIEF.....	20
2.3. SOLURILE	21
2.4. VEGETAȚIE	21
2.5. FAUNA	22
2.6. CALITATEA AERULUI.....	22
2.7. CALITATEA APELOR	24
2.8. CALITATEA SOLULUI.....	25
2.9. DEȘEURI.....	26
2.10. ZGOMOT	28
2.11. ARII PROTEJATE.....	29
2.12. RISCURI NATURALE	30
2.13. ECHIPARE SPAȚII VERZI.....	31
2.14. PROIECTE PROPUSE ȘI ÎN DERULARE	34
3. PATRIMONIUL TEHNICO-ECONOMIC ȘI EDILITAR.....	43
3.1. REGLEMENTĂRI DE URBANISM	44
3.2. UTILITĂȚILE PUBLICE.....	47
3.3. FOND LOCUIBIL.....	56
3.4. CĂI DE COMUNICAȚII	58
4. MEDIUL ECONOMIC ȘI DE AFACERI	63
4.1. ECONOMIA LOCALĂ PE SECTOARE ȘI RAMURI INDUSTRIALE.....	63
4.2. TURISM.....	78
4.3. INVENTAR MONUMENTE ISTORICE	89
5. MEDIUL SOCIAL, CULTURAL ȘI ȘTIINȚIFIC	92
5.1. STRUCTURA ȘI DINAMICA POPULAȚIEI	92
5.2. ÎNVĂȚĂMÂNT	98
5.3. SISTEMUL DE SĂNĂTATE	105
5.4. PROTECȚIE SOCIALĂ.....	112
5.5. SERVICII DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ	116
5.6. POTENȚIAL CULTURAL.....	118
5.7. RELIGIE	125
5.8. CULTE	126
5.9. SIGURANȚA CETĂȚEANULUI	127
5.10. SOCIETATEA CIVILĂ.....	128
5.11. INSTITUȚII DESCENTRALIZATE ÎN JUDEȚUL SUCEAVA	134
5.12. JUSTIȚIE.....	151

1. Prezentare generală a localității

1.1. Poziție geografică și limite

Municipiul Suceava este situat în partea de nord-est a României, 47°40'38" latitudine nordică și 26°19'27" longitudine estică, aproximativ în centrul Podișului Sucevei – pe două trepte de relief: un platou, a cărui altitudine maximă atinge 385 m pe Dealul Zamca și lunca cu terasele râului Suceava, cu altitudine sub 330 m.

Populația: 105.865 locuitori, din care: 50.684 bărbați și 55.181 femei (la recensământul din anul 2002).

Teritoriul administrativ al municipiului are o suprafață de 5.210 ha organizată astfel¹:

Terenuri cu destinație agricolă – 2.314 ha, din care:

- arabil – 1.984 ha;
- livezi – 17 ha;
- pășuni – 273 ha;
- fânețe – 40 ha.

Terenuri neagricole – 2.896 ha, din care:

- forestier – 573 ha;
- ape, bălți – 186 ha;
- drumuri – 53 ha;
- curți, construcții – 2.058 ha;
- neproductiv – 26 ha (conform datelor furnizate de la Serviciul Cadastru – fond funciar)².

Legăturile cu marile orașe sunt asigurate prin următoarele drumuri principale:

- E85 – DN 2 (București – Suceava – Siret);
- E676 – DN17 (Suceava – Gura Humorului – Dej);
- E58 – DN29 (Suceava – Botoșani);
- DN29A (Suceava – Dorohoi).

Municipiul Suceava se află la o distanță de 439 km (drum european E85) respectiv 447 pe calea ferată de capitala României, 45 km distanță de municipiul Botoșani, 105 km de municipiul Piatra Neamț, 151 km de municipiul Iași și la 192 km de municipiul Bistrița-Năsăud. Calea ferată, prin cele 3 gări (Ițcani, Burdujeni și Șcheia), leagă orașul Suceava de București, de localitatea Vicșani spre Ucraina și de municipiul Vatra-Dornei spre Transilvania.

Legăturile aeriene cu restul țării sunt asigurate prin RA Aeroportul „Ștefan cel Mare” – Suceava.

Aeroportul „Ștefan cel Mare” – Suceava este situat la 450 km nord față de București (la aproximativ o oră de mers cu avionul). Aeroportul este amplasat în orașul Salcea, la 11,2 km est față de orașul Suceava și la 30,5 km vest de orașul Botoșani, accesul fiind posibil prin D.N. 29 ce leagă cele două orașe. Lungimea pistei este de 1.800 m, iar lățimea de 30 m.

Activitatea aeroportuară se desfășoară conform prevederilor Codului Aerian Român, acordurilor și convențiilor autorităților aviatice internaționale la care România a aderat.

În prezent, R.A. Aeroportul „Ștefan cel Mare” – Suceava se află în subordinea Consiliului Județean Suceava.

Cele mai apropiate orașe sunt:

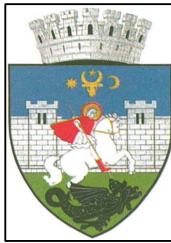
- Municipiul Rădăuți la 38 km;
- Municipiul Fălticeni la 25 km;
- Municipiul Câmpulung Moldovenesc la 72 km;

¹Institutul Național de Statistică, Direcția Județeană de Statistică Suceava, Anuarul Statistic al Județului Suceava – 2006.

² www.primariasv.ro

- Municipiul Vatra Dornei la 112 km;
- Orașul Gura Humorului la 37 km;
- Oraș Siret la 42 km;
- Municipiul Botoșani la 45 km.

În ceea ce privește localitățile imediat învecinate, cu potențial de agrement și turism determinat de păduri, putem enumera: la nord, comuna Mitocul Dragomirnei, la nord-est comuna Adâncata, la est orașul Salcea, la sud-est comuna Ipotești, la sud-vest comuna Moara, vest comunele Șcheia și Pătrăuți.

Însemnele orașului - stema municipiului Suceava.

Stema: scut albastru cu o cetate crenelată de argint dotată cu ferestre luminate negru, așezată pe o platformă verde. În fața cetății, Sf. Gheorghe ecvestru (cal alb) nimbă de aur purtând mantie, brâu și cizme roșii, străpungând balaurul negru cu o lance de aur. Este reprezentat și capul de bour însoțit de o stea cu cinci raze între coarne, flancat în dreapta de o stea cu opt raze și o semilună în stânga, toate de aur. Scutul este timbrat cu o coroană murală cu șapte turnuri de argint.

Patronul spiritual al orașului: Sfântul Gheorghe.

1.2. Atestare documentară³ și scurt istoric

Teritoriul orașului Suceava și împrejurimile sale au fost locuite, așa cum atestă cercetările arheologice, din timpuri străvechi, începând chiar din paleolitic. În secolele II-III e.n. exista, în așezarea de pe malul stâng al pârâului Șcheia, pe marginea vestică a Sucevei, o așezare a dacilor liberi, descoperirile arheologice relevând și puternice influențe romane.

Multe alte descoperiri arheologice din Suceava, descifrează evoluția și continuitatea așezărilor omenești, în perioada migrației popoarelor, perioadă de peste o mie de ani. Din această vreme datează vechile așezări sătești stabile din partea estică a actualului oraș, așezări care în secolul al XIV-lea vor constitui primul și cel mai vechi nucleu al viitorului oraș medieval ce se va numi Suceava.

Prima menționare sigură a Sucevei, în strictă ordine cronologică și cea mai veche mențiune datată a numelui său, este cea din 10 februarie 1388, din actul dat de Petru I Mușatinul în Cetatea Sucevei, în legătură cu împrumutul pe care i-l ceruse regele Poloniei.

Tot în 1388 este menționat și orașul Suceava, nu ca loc de emitere a unui document, ci ca așezare urbană. Este vorba de un act emis de catolicosul armenilor, Teodoros II, la 18 august, în care armenii din mai multe orașe, între care și cei din Suceava (Ciciov) sunt supuși jurisdicției scaunului episcopal de Liov.

Geneza Sucevei ca oraș se poate identifica în mijlocul secolului al XIV-lea, clima, relieful și poziția geografică prezentând condițiile principale care au concurat la transformarea așezării rurale în așezare urbană. Procesul evolutiv către oraș se intensifică mai ales în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, fapt ce l-a determinat pe Petru I Mușat (1375 - 1391) să-

³ www.primariasv.ro/doc/sv/Istoria_Sucevei.pdf

și schimbe reședința sa domnească de la Siret la Suceava, în ultimul sfert al aceluiași secol. Această mutare a impus o serie de măsuri administrative, militare, edilitare, care au fost succedate de o creștere a interesului meșteșugarilor și negustorilor locali și străini pentru noul centru administrativ și politic al țării. Astfel, în preajma palatului domnesc din oraș s-au ridicat cartiere noi (al olarilor și fierarilor, negustorilor).

Apogeul strălucirii Sucevei este atins în perioada domniei lui Ștefan cel Mare (1457-1504), acesta acordându-i o atenție sporită, consolidând Cetatea de Scaun, Curtea Domnească, adăugând noi și importante construcții, preocupându-se de dezvoltarea sa economică, culturală și artistică. Timp de două secole, XV și XVI, Suceava a ocupat un loc de prim plan în istoria orașelor Moldovei, fiind cel mai important centru al producției și schimbului intern și extern de mărfuri, aici aflându-se vama principală a țării, pe unde erau obligate să treacă toate caravanele de negustori.

Urmașii lui Ștefan cel Mare, Bogdan cel Orb, Ștefăniță Vodă, dar mai ales Petru Rareș, au continuat politica înaintașilor, contribuind la ridicarea nivelului de dezvoltare economică, artistică și culturală a Sucevei.

În momentul ruperii și alipirii la Austria (1774) a părții de nord-vest a Moldovei, sub denumirea de Bucovina, Suceava număra circa 500 de case cu câteva mii de locuitori. Această perioadă sub dominație străină a produs, atât în plan cultural cât și în plan comercial, noi perspective și particularități ce au marcat dezvoltarea zonală a Bucovinei și, odată cu aceasta, a orașului Suceava, situat la granița cu restul Moldovei – aspect ce a contribuit și la menținerea relațiilor comerciale și politice foarte bune cu Moldova.

În cea de a doua parte a secolului al XIX-lea, dezvoltarea economică și demografică a orașului Suceava este marcată de apariția și dezvoltarea rețelei de căi ferate pe ruta Lemberg – Cernăuți – Ițcani – Burdujeni – Roman.

În anul 1918 existau circa 1.424 case cu aproximativ zece mii de locuitori.

După primul război mondial Suceava este eliberată de sub stăpânirea străină.

În perioada interbelică Suceava se dezvoltă lent din punct de vedere economic, fiind mai mult un centru negustoresc, unde se făcea schimbul produselor din zona de munte și de câmpie. În apropierea celui de-al doilea război mondial, industria orașului era

reprezentată doar de două mori, o fabrică de mezeluri, una de zahăr, una de culori de pământ, o presă de ulei, două tăbăcării și ateliere meșteșugărești.

După cel de-al doilea război mondial în partea de nord-est a orașului, pe malul Sucevei, cât și în partea de Vest, în zona Șcheia, s-au concentrat cele mai importante obiective industriale ce prelucrau materii prime din această parte a țării (fabrici de hârtie, prelucrare a lemnului, piese mașini și utilaje, sticlă, industrie alimentară, industria ușoară).

Industrializarea rapidă a Sucevei, începând cu anii '60, a determinat construirea de noi cartiere de locuințe și clădiri de utilitate publică: un nou spital cu peste 700 de locuri, casa de cultură, Institutul de învățământ superior, hoteluri, parcuri și piețe noi. O altă consecință a dezvoltării industriale este

creșterea în amploare a transportului – apare aeroportul Salcea (la 12 km de oraș), se modernizează cele trei gări și se dezvoltă transportul în comun.

După anul 1989 municipiul Suceava cunoaște o decădere economică, urmare a restructurării economiei naționale, ceea ce a determinat ca marile societăți să își restrângă activitatea, majoritatea ajungând până la desființare. Treptat, pe piață apar agenți economici din sfera privată care, alături de servicii și comerț, încep să contureze o posibilă revigorare a economiei municipiului. În ciuda potențialului de care dispune municipiul, turismul nu contribuie încă la conturarea unui nou profil funcțional.

1.3. Obiective turistice⁴

Municipiul Suceava este printre localitățile care găzduiesc importante vestigii istorice și culturale ce pot constitui atracții turistice:

Cetatea de Scaun a Sucevei

Cetatea de Scaun de la Suceava, ridicată la sfârșitul secolului al XIV-lea, în timpul domniei voievodului Petru I (1375 – 1391), a fost menționată pentru prima oară într-un document din 10 februarie 1388.

Cetatea de Scaun a suferit modificări odată cu preluarea conducerii Moldovei de către Ștefan cel Mare (1457 – 1504). Este meritul voievodului de a restructura Cetatea de Scaun a Sucevei adaptând-o noilor condiții de luptă.

Astăzi, Cetatea de Scaun se află pe lista monumentelor istorice de categoria A, fiind printre puținele cetăți medievale din România.

Curtea Domnească Suceava

Complexul arhitectonic care formează Curtea Domnească a fost edificat pe parcursul secolelor XIV – XV. În timpul domniei lui Petru I Mușatinul au fost construite o casă din lemn și, probabil, un turn de piatră.

Alexandru cel Bun a adăugat noi construcții, care au fost distruse în urma campaniei otomane din anul 1476 în Moldova. În timpul domniei lui Ștefan cel Mare au fost refăcute din piatră și cărămidă, căpătând, din punct de vedere planimetric, forma pe care și astăzi o prezintă ruinele palatului domnesc.

Curtea Domnească de la Suceava se află în perimetrul orașului medieval, în apropierea bisericii Sf. Dumitru, a Șipotului, vechiul centru meșteșugăresc al Sucevei și a bisericii Beizadelor. Curtea Domnească se află pe lista monumentelor istorice de categorie A.

Muzeul de Etnografie "Hanul Domnesc" Suceava

Unul dintre obiectivele culturale ale zonei și ale orașului este Hanul Domnesc. Epoca de strălucită istorie, marcată durabil în cărămidă și piatră prin cetăți, biserici și mănăstiri, evul mediu a lăsat posterității și construcții civile, una dintre acestea fiind Hanul Domnesc.

⁴ www.muzeul-bucovina.ro

Clădire cu două niveluri, construită la sfârșitul secolului al XVI-lea și începutul celui următor, Hanul Domnesc a fost destinat găzduirii unor dregători străini, oaspeți de seamă și mari negustori.

Cu elemente arhitecturale de epocă recâștigate odată cu refacerea zidurilor, în anul 1962, construcția Hanului Domnesc ca monument de arhitectură a intrat în tradiția culturală a Sucevei că vechi han medieval. Astăzi, Hanul Domnesc este declarat monument istoric de categorie B.

Muzeul de Istorie Suceava

Muzeul de Istorie Suceava adăpostește o colecție valoroasă de exponate, prezentând istoria Sucevei în general și pe cea a Bucovinei în special. Tot aici este deschisă și o galerie de artă cu lucrări semnate de artiști de renume din țară și din Bucovina. Un punct de mare atracție este "Sala tronului".

Conform „Listei monumentelor istorice 2004, al județului Suceava”, clădirea Muzeului de Istorie este declarată monument istoric de categorie B.

Muzeul de Științele Naturii Suceava

Muzeul de Științele Naturii este amplasat într-o clădire în Parcul Central al municipiului Suceava, renovată după anul 1990. Muzeul prezintă într-o manieră modernă potențialul natural al Bucovinei. Se disting: colecția de flori de mină și dioramele cu principalele viețuitoare din zonă, încadrate în habitatul lor de vegetație.

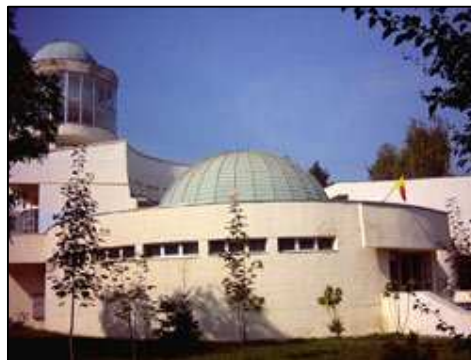
În cadrul muzeului pot fi vizitate colecțiile principale cu tematică de mineralogie-petrografie (frumoase eșantioane de minerale și roci), paleontologie (colecție de amprente foliare, fragmente ale principalelor vertebre contemporane omului), botanice (herbar regional), entomologie (colecții de lepidoptere, gândaci de scoarță, viespii aurii, malofage) și ornitologie-mamalogie (păsări și mamifere naturalizate din Bucovina).

Sala de conferință permite vizionări de videodocumentare oferite grupurilor organizate, dar poate fi utilizată și pentru: simpozioane, sesiuni științifice, conferințe. Muzeul de Științele Naturii are și o bibliotecă de specialitate, cu peste 5.000 de cărți și periodice extrase.

Planetariul Suceava

Planetariul din Suceava a fost inaugurat în anul 1982 (fiind al treilea planetariu din țară în ordinea deschiderii și cel mai mare din țară în ceea ce privește capacitatea sălii și a diametrului cupolei) și este destinat proiectării cerului din ziua respectivă, a cerului din emisferă sudică și nordică, a sistemului solar, a planetelor vizibile etc.

În spațiul expozițional de la parter se pot vizita expozițiile permanente: Pagini din Istoria Astronomiei Românești, Observatoare și Instrumentele Astronomice din Lume, Primul Sistem Solar, Dincolo de Calea Lactee. Aici se află și un pendul panoramic, utilizat în cercetarea fenomenelor de gravitație, realizat după proiectul laureatului Nobel, Maurice Allais.

Planetariul dispune de un fond documentar care cuprinde cărți și periodice de specialitate, precum și o donație de carte făcută de conf. dr. Elvira Botez.

Muzeul Satului Bucovinean Suceava

Organizat în apropierea Cetății de Scaun a Sucevei, Muzeul Satului Bucovinean pune în valoare arhitectura tradițională bucovineană. Cel mai tânăr dintre muzeele în aer liber ale României s-a înfiripat în deceniul al VIII-lea al secolului trecut când satul bucovinean dispunea de nenumărate monumente de arhitectură populară, dar din păcate activitatea – concretizată prin transferul mai multor obiective și reconstruirea a trei dintre acestea – a fost întreruptă.

După 1990, ideea a căpătat în sfârșit contur, noi gospodării și instalații tehnice au fost transferate pe platoul cetății pentru a fi reconstruite și puse în valoare.

Conceput ca un sat tradițional bucovinean expoziția în aer liber cuprinde 80 monumente de arhitectură populară: biserică, școală, gospodării țărănești, ateliere meșteșugărești, instalații tehnice, crâșmă.

În prezent, la nivel local, se află în derulare „Proiectul de modernizare a Muzeului Satului Bucovinean”, proiect ce pune în valoare patrimoniul cultural-arhitectonic de factură populară din Țara de Sus. Scopul proiectului este reconstituirea a peste 80 de obiecte de arhitectură populară, gospodării țărănești, biserică, școală, primărie, ateliere meșteșugărești lucrative și reînvierea satului tradițional bucovinean. Rezultatul estimat al acestui proiect fiind creșterea numărului de vizitatori atât români, cât și străini, devenind accesibil vizitatorilor pe tot parcursul anului.

Casa Memorială "Simion Florea Marian" Suceava

Casa memorială Simion Florea Marian Suceava a fost inaugurată oficial, ca instituție muzeistică, în iunie 1974 și oferă vizitatorilor ambianța de epocă în care a trăit și a creat academicianul Simion Florea Marian (1847-1907), folclorist și etnograf de renume internațional.

Clădirea, construită în secolul al XVIII-lea, una dintre cele mai vechi case ale Sucevei, a aparținut inițial baronului Kapri, de la urmașii căruia Simion Florea Marian a cumpărat-o în 1884. Fondul cuprinde aproximativ 10.000 lucrări reprezentând documente personale, fotografii de epocă, cărți-ediții princeps, periodice și scrisori ale unor mari personalități ale vieții științifice și culturale românești.

Conform „Listei monumentelor istorice 2004, al județului Suceava”, Casa Memorială "Simion Florea Marian" este declarată monument istoric de categorie B.

Statuia lui Ștefan cel Mare Suceava

Statuia lui Ștefan cel Mare este amplasată în apropierea Cetății de Scaun Suceava, pe același podiș de unde se poate observa întregul oraș. Statuia ecvestră a lui Ștefan cel Mare a fost sculptată de Eftimie Bârlădeanu, dezvelită în anul 1977, și este un important monument istoric al municipiului Suceava de categorie B.

Biserici

Bisericile cu potențial turistic din municipiul Suceava sunt următoarele:

- Biserica *Mirăuți*;
- Biserica *Sfânta Înviere*;
- Biserica *Sfântul Dumitru*;
- Biserica *Sfântul Ioan cel Nou*;
- Biserica *Sfântul Nicolae*;
- Biserica *Sfântul Simion* (Turnu Roșu);
- Biserica *Sfântul Ioan Botezătorul* (Coconilor);
- Biserica *Sfânta Cruce*;
- Biserica *Înălțarea Domnului Teodoreni* din Burdujeni;
- *Complexul mănăstiresc – fortificat „Zamca”*.

Biserica Mirăuți Suceava

Biserica Mirăuți numită și Mitropolia Veche poartă hramul Sfântul Gheorghe și este cea mai veche biserică din orașul Suceava. A fost construită de către Petru I Mușat între 1375 - 1391 și a servit ca prim sediu al Mitropoliei Moldovei.

În 1402, Alexandru cel Bun aduce aici moaștele Sf. Ioan cel Nou și biserica devine catedrală mitropolitană⁵.

Numele de Mirăuți provine de la faptul că aici erau miruiți domnii Moldovei înainte de a fi înscăunați. Aici a fost uns ca domn al Moldovei și Ștefan cel Mare.

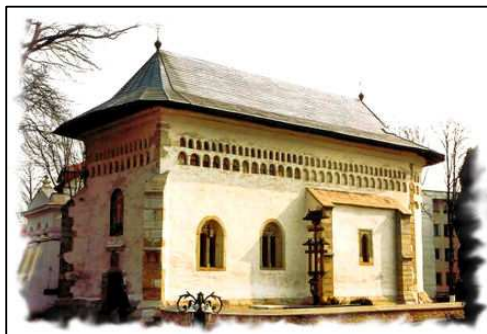

Biserica a fost refăcută și restaurată în mai multe rânduri datorită distrugerilor repetate suferite de-a lungul timpului. Cea mai importantă acțiune de restaurare a avut loc între 1898 - 1902 sub conducerea arhitectului austriac K. A. Ronestorfer.

La restaurarea din 1996 - 1997 aici s-au descoperit mormintele lui Petru I Mușat și al Doamnei Evdochia de Kiev (prima soție a lui Ștefan cel Mare)⁶.

Conform „Listei monumentelor istorice 2004, al județului Suceava”, Biserica Mirăuți este declarată monument istoric de categorie A.

Biserica Sfânta Înviere Suceava

Monument istoric de categorie A⁷, această biserică a fost zidită de doamna Elena Rareș, soția voievodului Petru Rareș, în 1551.

Biserica este construită din piatră brută, tăiată de localnici și are dimensiuni relativ reduse: 21,4 metri lungime în interior și 5,8 metri lățime.

În 1782, la câțiva ani după ocuparea Bucovinei de habsburgi, împăratul Iosif al II - lea, la cererea comunității romano-catolice din Suceava, a dispus ca biserica "Învierea Domnului" să fie cedată acestei

⁵ <http://www.romaniantrip.net/etrip.php?id=38>

⁶ http://www.ropedia.ro/index.php?mod=obiectiv&obiectiv_id=308&localit_id=189

⁷ Prin Ordinul nr. 2314 din 8 iulie 2004 al Ministrului Culturii și Cultelor a fost adoptată Lista Monumentelor Istorice pentru Județul Suceava

comunități. În această situație biserica a suferit importante transformări în ceea ce privește arhitectura sa interioară și exterioară, pentru a fi adaptată la necesitățile culturale specifice Bisericii Romano-Catolice. După ce credincioșii romano-catolici și-au amenajat propriul locaș de cult, între 1836 - 1837, biserica Învierii a fost utilizată de vechii credincioși greco-catolici din Suceava până în 1936 când a fost restituită ortodocșilor români.

Cercetările arheologice întreprinse la acest monument în cursul anului 1983 au relevat existența a numeroase construcții, fie din lemn, fie din cărămidă, care se succed fără întrerupere pe aceeași suprafață, pe parcursul unui interval de timp de la jumătatea a doua a secolului al XIV - lea până la mijlocul secolului al XVI – lea.

Între 1982 - 1989 la această biserică s-au întreprins ample lucrări de restaurare, în scopul de a reda sfântului locaș frumoasa sa înfățișare inițială.

Biserica Sfântul Dumitru Suceava

Biserica Sfântul Dumitru situată în centrul orașului Suceava, este ctitoria voievodului Petru Rareș și a fost zidită între anii 1534 - 1535. A fost sfințită de mitropolitul Teofan.

Biserica adăpostește în interiorul ei o serie de morminte printre care amintim pe acela al lui Bogdan, fiul voievodului Petru Rareș și pe cel al pârcălabului de Hotin.

Turnul clopotniță (înalt de 45 m) a fost construit de Alexandru Lapușneanu în 1560, are baza pătrată, trei etaje și un al patrulea construit în sec. al XIX-lea. Între 1867 - 1910 a servit ca foisor de foc al orașului. Păstrează încă una

dintre cele mai bine realizate steme ale Moldovei.⁸

Astăzi, Biserica Sfântul Dumitru se află pe lista monumentelor istorice de categorie A.

Mănăstirea Sf. Ioan cel Nou

Între deosebitele locașuri sfinte, de o valoare inestimabilă, care pot fi văzute în orașul Suceava, se numără și mănăstirea Sfântul Ioan cel Nou. Construită de urmașii lui Ștefan cel Mare, Bogdan al III-lea și Ștefăniță, fiul său, biserica a primit hramul Sfântului Gheorghe deoarece la acea vreme vechea biserică Mirăuți cu același hram suferise grave avarii care au determinat părăsirea ei pentru o perioadă.

Lucrările la biserică au fost începute în anul 1514 și s-au încheiat în anul 1522, iar clopotnița de la intrare a fost ridicată prin strădania voievodului Petru Șchiopul în anul 1589. Paraclisul vechi situat în partea stângă, după intrarea în incintă, zidit între 1626 – 1629, este ctitoria mitropolitului Anastasie Crimca .

⁸ www.turismimbucovina.ro

Biserica Mitropoliei din Suceava a fost pictată în interior chiar în timpul lui Ștefăniță Vodă (cel care a terminat biserica), în timp ce exteriorul ei a fost zugrăvit sub Petru Rareș (1534).

Din anul 1990, odată cu reînființarea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, mănăstirea a devenit din nou reședință arhiepiscopală cunoscând o dezvoltare deosebită⁹.

Conform „Listei monumentelor istorice 2004, al județului Suceava”, Mănăstirea Sfântul Ioan cel Nou este declarată monument istoric de categorie A.

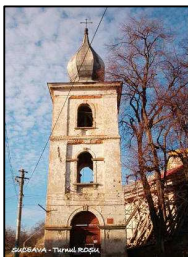
Biserica Sfântul Nicolae

Biserica "Sf. Nicolae" Suceava a fost construită de Iliș, fiul lui Petru Rareș, însă pisania atestă "reînnoirea" din 1611, datorită panului Nicoară Prajeskul – vel vistiernic și cheaghinei Maria.

Pridvorul este supraînălțat de un turn clopotniță, element caracteristic secolului al XVII-lea. La exterior, decorația constă dintr-un brâu median în "dinți de ferăstrău".¹⁰

Fapt unic în arhitectura religioasă bucovineană, altarul dreptunghiular este boltit în semicilindru¹¹. Astăzi, se află pe lista monumentelor istorice de categorie A.

Biserica Sfântul Simion (Turnu Roșu) Suceava

Este construită în anul 1513 de un armean numit Donig.

Biserica armenească a suferit numeroase transformări în secolul al XVI-lea. Turnul clopotniță datează din secolul al XVI-lea. Înfațișarea actuală reprezintă intervențiile din secolul al XIX-lea. Monumentul se află în stare gravă de degradare.¹²

Astăzi, Turnu Roșu nu e decât unul din stâlpii cu care trecutul s-a ancorat de prezent, o clădire din piatră, măcinată de timp, de ploi și de vânt, iar povestea luptelor ce l-ar fi înroșit de sânge e considerată doar o legendă.¹³

Conform „Listei monumentelor istorice 2004, al județului Suceava”, ansamblu bisericii Sfântul Simion este declarat monument istoric de categorie A.

Biserica Sfântul Ioan Botezătorul (Coconilor) Suceava

Biserica a fost construită de Vasile Lupu, în anul 1642, fiind cunoscută și sub numele de Biserica Domnițelor, a Coconilor, a Beizadelelor. Biserica a fost restaurată și zugrăvită cu cheltuiala lui Gheorghe Drambei și Dumitru Matasar în 1884, apoi în intervalul 1924 - 1926 și 1995 – 1999 din fonduri publice.

Biserica Sfântul Ioan Botezătorul, cu arhitectura sa compactă și armonioasă, cu clopotnița integrată peretelui nord-vestic, și cu ingenioasele decorații exterioare, este un ansamblu plin de farmec, situat la

⁹ Idem

¹⁰ Idem

¹¹ www.biserici.org

¹² www.turismimbucovina.ro

¹³ www.biserici.org

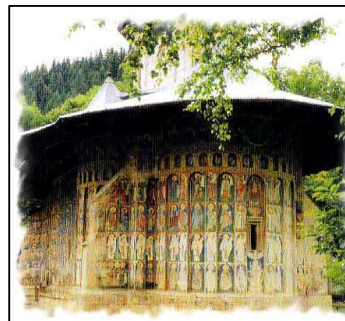
numai 40 de metri de fosta Curte Domnească, în zona centrală a Sucevei. Un uric în limba slavonă din anul 1569 arăta că în locul paraclisului înălțat de Vasile Lupu exista pe vremea aceea o biserică cu același hram, Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, distrusă din motive necunoscute.

Tradiția orală afirmă că Biserica Domnițelor a fost pictată atât în interior cât și în exterior de "coconii" domnitorului și ai celorlalți demnitari locali de la Curtea Domnească din Suceava, gest artistic unic în epoca Evului Mediu, care denotă deschiderea, grija pentru educația tinerilor și ideile novatoare de la curtea lui Vasile Lupu.¹⁴ Astăzi, biserica este declarată monument istoric de categorie A.

Biserica Sfânta Cruce Suceava

Biserica armenească a fost construită la 1521 de Cristea Hanko sau Hacı Hancoian pe locul uneia mai veche de lemn. Capela Sf. Ioan a fost construită în anul 1776 pentru pomenirea epitropului Hovhannes Capri.

Biserica a fost refăcută de mai multe ori, ceea ce îi conferă aspectul unei construcții din secolul al XVIII-lea. Deși destinată cultului armean, prezintă numeroase elemente arhitectonice comune cu bisericile moldovenești¹⁵, astăzi, fiind declarată monument istoric de categorie A.

Biserica "Înălțarea Domnului" - Teodorenii din Burdujeni

Mănăstirea Teodorenii din Burdujeni a fost ctitorită de postelnicul Teodor Movilă în anul 1597. De-a lungul timpului, biserica a suferit o serie de modificări, cele mai importante acțiuni de restaurare fiind întreprinse de boierii familiei Costin, în secolul al XVII-lea. Greul Veniamin de Troada este cel care se ocupă în anul 1785 de refacerea zugrăvelii bisericii.

Timp de peste un secol biserica mănăstirii, cu hramul "Înălțarea Domnului", a rămas cel mai important lăcaș de cult din târgul Burdujenilor. Caracterul ei, relativ izolat, a permis conservarea ei în perioada comunistă, abia în anul 1992 reușindu-se

restaurarea picturii interioare. În interiorul bisericii se află portretul mural al lui Teodor Movilă și al cronicarului Miron Costin. Astăzi, Mănăstirea Teodorenii din Burdujeni se află pe lista monumentelor istorice de categorie B.

Complexul mănăstiresc – fortificat "Zamca" Suceava

Complexul mănăstiresc – fortificat "Zamca" este ctitoria lui Agopșa, fiul lui Amira, de la începutul secolului al XVII-lea (1606-1608). Ansamblul arhitectural este format din trei clădiri (biserica principală, turnul – clopotniță și paraclisul amenajat în vechiul turn de intrare în incinta mănăstirii).

Mănăstirea Zamca cu Biserica "Sf. Auxentie" reprezintă cel mai important edificiu religios armenesc din Suceava.

¹⁴ www.turisminbucovina.ro

¹⁵ Idem

Mănăstirea are în general aspectul bisericilor moldovenești cu altar, naos cu turlă și pronaos. Biserica este înconjurată de un zid de incintă cu contraforți și turn – clopotniță cu două niveluri, situat în partea de est.

În partea de vest biserica are un paraclis, care este azi sediul episcopiei armenești. Biserica este încadrată de o fortificație de plan stelat din val și șanț, realizată de regele Ioan Sobietki în 1691.

Conform „Listei monumentelor istorice 2004, al județului Suceava”, complexul mănăstiresc Zamca este declarat monument istoric de categorie A.

1.3.1 Trasee Turistice din Orașul Suceava

În prezent nu se poate spune că există stabilite trasee turistice care să valorifice toate edificiile istorice și culturale.

Cu toate acestea există în cultura turiștilor și a agenților o succesiune care poate constitui în traseu turistic:

- Mănăstirea Zamca – Biserica Turnu Roșu – Observatorul astronomic Planetariu – Casa Simion Florea Marian – Muzeul Satului Bucovinean – Cetatea de Scaun (Platoul Cetății);
- Biserica Sf. Dumitru – Curtea Domnească – Biserica Domnițelor – Biserica Mirăuți – Mănăstirea Sf. Ioan – Muzeul de Istorie al Bucovinei.

1.3.2 Evenimente anuale desfășurate în Municipiul Suceava

Pe parcursul anului, în municipiul Suceava, se organizează diferite manifestări culturale, istorice sau folclorice. O parte dintre aceste au caracter tradițional și și-au demonstrat importanța în reintroducerea Sucevei în rândul localităților cu un real potențial cultural.

Principalele evenimente de interes turistic organizate anual în municipiul Suceava sunt:

- Festivalul literar „Mihai Eminescu” - 15 ianuarie, organizat de Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național (DCCPCN) Suceava, Primăria municipiului Suceava, Biblioteca „I.G. Sbiera”, Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Societatea Scriitorilor din Bucovina;
- Atestarea documentară a Cetății de Scaun (10.02.1388) – 10 februarie, organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale și Complexul Muzeal Bucovina;
- Eveniment aniversar – Atestarea localității Ițcani (23.02.1453) – 23 februarie, organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale (CJCPCT);
- Zilele Universității – martie, eveniment organizat de Universitatea „Ștefan cel Mare”;
- „Unirea Basarabiei cu Patria Mamă” – martie, organizat de Complexul Muzeal Bucovina;
- „Târgul de Paști” – aprilie, organizat de CJCPCT Suceava și Complexul Muzeal Bucovina;
- „Săptămâna Națională a Bibliotecilor” și „Ziua Națională a Bibliotecarilor” – aprilie, au loc lansări de carte, expoziții, simpozioane, organizat de Biblioteca „I.G. Sbiera”;
- Hramul Bisericii Sfântul Gheorghe Mirăuți – 23 aprilie, organizat de Biserica Sf. Gheorghe Mirăuți;
- Hramul mănăstirii Sf. Ioan cel Nou de la Suceava – 2 iunie, organizat de Mănăstirea Sf. Ioan cel Nou de la Suceava;
- „Târgul Meșteșugarilor” – iunie, târg național al meșteșugarilor populari, organizat de CJCPCT Suceava și Complexul Muzeal Bucovina;
- Zilele Sucevei – iunie, organizat de Primăria Municipiului Suceava și complexul Muzeal Bucovina;
- Festivalul Internațional de Folclor „Întâlniri Bucovinene” – iulie, au loc spectacole folclorice, parade ale portului popular; este organizat de Primăria Municipiului Suceava, Complexul Muzeal Suceava, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Suceava (DCCPCN);
- „Comori de Suflet Românesc” – festival – concurs județean al obiceiurilor tradiționale de peste an, organizat de CJCPCT Suceava, Casa de Cultură a Sindicatelor Suceava;
- Atelier de creație „Micii meșteșugari”, organizat de Complexul Muzeal Bucovina;

- Festivalul de Artă Medievală „Ștefan cel Mare” - din data de 31 iulie 2006 – prima ediție, a ajuns la cea de a treia ediție. Principalele activități prinse în eveniment, an de an, sunt:
  - Organizarea și punerea în scenă de ceremonii medievale, ce se desfășurau conform izvoarelor istorice scrise la Curtea Voievodală a Moldovei;
  - Readucerea în memoria comunității sucevene a trecutului glorios al Moldovei și în special a capitalei sale Suceava, prin realizarea de acțiuni interactive care să implice atât organizatorii/partenerii proiectului, cât și beneficiarii acestuia.
- „Zilele Culturii Polone” – septembrie, organizat de Complexul Muzeal Bucovina, Dom Polski;
- Festivalul vinului „Zilele Recoltei” – octombrie;
- „Artă și civilizație medievală” – noiembrie, organizat de Complexul Muzeal Bucovina;
- „Bucovina file de poveste” - noiembrie, organizat de Complexul Muzeal Bucovina;
- Concursul Național de Artă Plastică „Voronețiana” - noiembrie, organizat de Complexul Muzeal Bucovina, DCCPCN Suceava, Uniunea Artiștilor Plastici;
- „Bucovina – Mileniul III” Salonul Internațional de Artă Fotografică – decembrie, organizat de Complexul Muzeal Bucovina, Uniunea Artiștilor Fotografi din Bucovina, DCCPCN Suceava;
- „Ziua Planetariului Suceava” – 26 decembrie, organizat de Complexul Muzeal Bucovina;
- „După datina străbună” – decembrie; Festival Internațional de Datini și Obiceiuri de Iarnă, organizat de Consiliul Județean Suceava, CJCPCT, Ansamblu Artistic „Ciprian Porumbescu”, Casa de cultură a sindicatelor Suceava.

1.4. Oameni de seamă

1.4.1 Personalități sucevene:

Suceava, se poate mândri cu o serie de oameni de seamă, cei mai reprezentativi pentru municipiu, în funcție de domeniul lor de activitate, fiind considerați următorii:

Religie:

Anastasiu Crimca - mitropolit, ctitorul Mănăstirii Dragomirna

ANASTASIE CRIMCA s-a născut în anul 1560 și a decedat în anul 1629, fiind înmormântat la Mănăstirea Dragomirna. În februarie 1587 a fost atestat documentar ca "Ilie diac".

În timpul stăpânirii lui Mihai Viteazul în Moldova, în iunie 1600, a fost ales episcop al Rădăuțului. În septembrie 1600 a pierdut scaunul, retrăgându-se la moșia sa Dragomirești, lângă Suceava, unde se află o așezare monahală mai veche și acolo a ridicat o bisericuță (1602, devenită apoi "bolniță"), precum și biserica monumentală a mănăstirii care se va numi Dragomirna, cu hramul "Pogorârea Duhului Sfânt", una dintre cele mai de seamă creații arhitectonice ale evului mediu românesc.

În primăvara anului 1606 Anastasiu Crimca a fost ales episcop de Roman, iar în primăvara lui 1608 mitropolit al Moldovei, cu reședința în Suceava, păstorind până la moarte (cu întrerupere în anii 1617 – 1619). În calitate de mitropolit, a luat măsuri pentru o mai bună desfășurare a vieții mănăstirești și pentru scutirea slujitorilor Bisericii de dări.

Anastasiu Crimca a îndeplinit două misiuni diplomatice în Polonia, din încredințarea domnilor țării. În anul 1619 Anastasiu Crimca a înființat, pe cheituiala sa, un spital în Suceava. A purtat o grijă deosebită mănăstirii Dragomirna, ctitoria sa. Aici a creat o adevărată „școală” de caligrafi miniaturiști.

Se cunosc peste 25 de manuscrise din timpul său, majoritatea împodobite cu miniaturi:

- 3 Tetraevanghele;
- 3 Liturghiere;
- O Psaltire la Dragomirna;

Cele mai alese manuscrise și cărți de cult ale mitropolitului Anastasiu Crimca, se regăsesc atât în bibliotecile din țară cât și în cele străine:

- **Cărți de cult, vieți de sfinți etc. în biblioteci de peste hotare** (7 în Moscova, 3 în Sant Petersburg, 3 în Lvov, 1 în Viena ș.a.);

- **Manuscrisele din țară:**
  - "Apostolul de la Viena";
  - Tetraevanghel din Lvov care cuprind peste 250 de miniaturi (scene și portrete biblice), la care se adaugă frontispicii și inițiale înflorate;
  - 15 autoportrete lucrate de mitropolit sau de "ucenicii" lui.

Simeon Florea Marian – preot, folclorist, etnograf, membru titular al Academiei Române

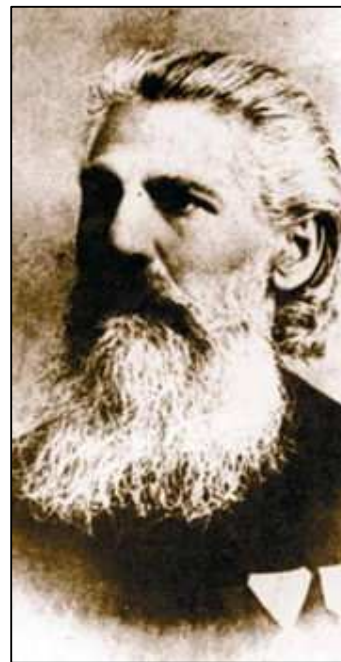
Simeon Florea Marian s-a născut la 1 septembrie 1847 în comuna Ilișești, județul Suceava și a decedat la 11/24 aprilie 1907, fiind înmormântat la Suceava.

Simeon Florea Marian a fost pe rând preot în Poiana Stampei (1875-1877), Voloca (în apropiere de Cernăuți) (1877) și Siret (1877-1883), profesor de Religie și Română la "școala populară" și la "școala reală inferioară" din Siret (1879-1883), profesor de religie la Gimnaziul ortodox din Suceava (1893-1907), protopresbiter (1903). A fost de asemenea un membru activ al Academiei Române (1881), membru în Societatea geografică română și Societatea istorică română din București, în Comisia centrală pentru conservarea monumentelor istorice din Viena, membru de onoare al mai multor societăți culturale (Societatea Academică Literară "România Jună" din Viena, Junimea și Dacia din Cernăuți etc.).

Simeon Florea Marian este considerat unul din cei mai de seamă folcloriști și etnografi români, lăsând urmașilor o operă încă neegalată în literatura de specialitate. Pe lângă culegeri de folclor din toate ținuturile locuite de români, a scris monografiile despre sărbători, datini românești, ornitologie, cromatică etc. Prin opera lui a pus bazele cercetării științifice a folclorului și a stimulat culegerea amplă a creațiilor populare de către alți cercetători.

Operele cele mai de seamă ale acestui folclorist sunt:

- **Culegeri**
  - *Tradițiuni populare române*, Sibiu, 1878;
  - *Descânțe populare române*, Suceava, 1886;
  - *Tradiții populare române din Bucovina*, București, 1895.
- **Studii**
  - *Ornitologia populară română*, 2 vol., Cernăuți, 1883, (premiată de Academia Română);
  - *Nunta la români. Studiu istorico-etnografic comparativ*, București, 1890;
  - *Legendele Maicii Domnului. Studiu folcloristic*, București, 1904.
- **Manuscrise**
  - *Botanica populară română* (12 vol.);
  - *Junețea la români, Sărbătorile la români. Povești* (2 Vol.);
  - *Culegeri de folclor 10 Volume Cuprinzând Cântece din Bucovina și Ardeal*.
- **Lucrări istorice**
  - *Câteva inscripțiuni și documente din Bucovina*, București, 1885;
  - *Sf. Ioan cel Nou din Suceava*. București, 1895;
  - *Portretul lui Miron Costin, marele logofăt și cronicar*, București, 1900.

A editat câteva din manuscrisele arhimandritului Vartolomeu Măzăreanu:

- *Condica sfintei mănăstiri Voronețul*, Suceava, 1900;
- *Condica sfintei mănăstiri a Solcâi*, Suceava, 1902;
- *Domnia lui Ștefan voevod cel viteaz... și a lui Ștefan Tomșa*, Suceava, 1904.

Simeon Florea Marian a colaborat la numeroase ziare și reviste românești. Împreună cu alți cărturari bucovineni a înființat la Suceava, "Revista Politică" (1886-1891).

Istorie:

Emil Satco - istoric

Emil Satco s-a născut pe 11 ianuarie 1941, în localitatea Vârfu Câmpului din județul Botoșani și a decedat pe 18 aprilie 2007, în municipiul Suceava.

Emil Satco a fost istoric, bibliotecar, profesor, membru în Consiliul științific al Universității Cultural-Științifice Suceava și în colectivul de coordonare a activităților culturale în municipiul Suceava, membru al Societății Scriitorilor Bucovineni și membru în comitetul de conducere al acesteia, membru al Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, membru în Consiliul de conducere al Fundației culturale *Leca Morariu* (membru fondator al Fundației).

Operă

Este autorul unor însemnate lucrări despre ținutul Bucovinei și istoria ei:

- *Arta în Bucovina*, Vol. I-II Suceava, 1991;
- *Artiști plastici din Bucovina*, Suceava, 1991;
- *Prefectura. Repere istorice*, (în colab.), Iași, 1995;
- *Antologia poezilor români din Bucovina*, Iași, 2003;
- *Enciclopedia Bucovinei*, vol. I (693 pag.), II (767 pag.), Suceava, 2004;
- *Pentru promovarea artei și literaturii în Bucovina. Fundația Culturală a Bucovinei la un deceniu de existență*, Suceava, 2005.

A depus o muncă asiduă, mai ales în ultimii ani pentru a readuce în atenția publicului opera și numele a multor cărturari, muzicieni, scriitori, poeți etc. bucovineni, uitați de multă vreme pe nedrept.

Artă:

Elena Greculesi - pictor

Elena Greculesi, născută la data de 21 iunie 1928 în Suceava, este o pictoriță româncă, membră a Uniunii Artiștilor Plastici din România.

Elena Greculesi a urmat cursurile Liceului de fete "Doamna Maria" din Suceava.

Începând cu anul 1947 a studiat timp de doi ani filozofia și artele frumoase la Academia de Arte Plastice din Iași. În septembrie 1949 primește o bursă la Academia "Repin" din Sankt-Petersburg, dar revine în țară în decembrie în același an, neputându-se adapta atmosferei opresive de acolo.

În urma refuzului de a continua studiile la Sankt-Petersburg, reușește cu greu, abia după 2 ani, să-și reia cursurile la Institutul de Arte Plastice "Nicolae Grigorescu" din București pe care îl absolvă în 1955. În același an, 1955, este prezentă într-o expoziție de artă plastică.

Participă cu regularitate la Saloanele republicane și municipale, la numeroase expoziții personale, colective sau de grup organizate **în țară** (Suceava și București) **și în străinătate** (între anii 1968 – 1994 în Paris, Praga, Tel Aviv, Geneva, Torino, Roma, Varșovia, Atena, Iugoslavia, Bulgaria, Tokyo, Olanda, Japonia, etc.)

În anul 1970 Ministerul de Externe al Italiei îi acordă Bursa „Perugia”. Astfel, pe parcursul unui an, are posibilitatea de a studia în mai multe orașe italiene.

Efectuează călătoriile de studii și documentare în Austria, Ungaria, Cehoslovacia, Polonia, Germania, fosta URSS, Bulgaria, Grecia, Danemarca, Suedia, Franța, Spania, Italia.

Lucrări expuse în muzee și colecții

În anul 2002 artista a donat Bibliotecii Bucovinei "I.G. Sbiera" din Suceava 12 lucrări de mare valoare, reprezentative pentru arta sa, care fac obiectul unei expoziții cu caracter permanent. În anul 2008 donația a fost întregită cu încă 3 lucrări. Cele trei lucrări donate se numesc „Bucovineană II”, „Flori pe gama violet” și „Călători spre uitare”. Sala bibliotecii care găzduiește donația artistei poartă numele de Sala de Arte "Elena Grecalesi".

Lucrări ale artistei se află în colecții muzeale și particulare din Japonia, SUA, Canada, Spania, Franța, Italia, Australia, Iugoslavia, Suedia, Grecia și Austria.

Țărăncă cu maramă

Bucovineană

Rugă

Maria România

Premii, recunoașteri publice

Parte din operele artistei (portrete, compoziții, peisaje, flori) au intrat deja în patrimoniul cultural național, parte fac obiectul unor colecții muzeale și particulare. În 1978 a fost aleasă în Biroul Executiv al Uniunii Artiștilor Plastici.

A fost distinsă cu:

- Ordinul Meritul Cultural, cl. IV (1968);
- Medalia de Aur la Bienala de sculptură și pictură din Florența, Premio del Fiorino Bienale Internazionale D'Arte (16 iunie 1971);
- Premiul I și Medalia de Aur la a II-a ediție a Festivalului Național Cântarea României;
- Marele Premiu la prima ediție a Festivalului Concurs de Artă Plastică „Vronețiana” (1976);
- Cetățean de onoare al Municipiului Suceava (2003);
- Indemnizație de merit UAP (2004);
- Premiul "Omnia" al Fundației Culturale a Bucovinei (2004).

Dumitru Rusu - pictor

Dumitru Rusu s-a născut la 6 noiembrie 1938, în comuna Ilișești, județul Suceava, este pictor, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România.

Studii

- Liceul de Artă "Octav Băncilă" Iași 1959.
- Institutul de Arte Plastice "Ion Andreescu" Cluj Napoca 1965 - Specialitatea Pictură.

Între anii 1970 – 2003 a avut diferite expoziții personale în județ și în țară iar în 2006 a expus la Theater Gallery, UW Memorial Union - Madison WI S.U.A.

Expoziții de grup

- Din 1969 până în prezent a participat la toate expozițiile anuale organizate de U.A.P. Suceava;
- Participă la expoziții de grup organizate de filiala U.A.P în Iași, Botoșani, Bacău;
- Participă la toate edițiile "Vronețiana".

Expoziții de grup în străinătate

- 1976 – 1988 – Cernăuți – Ucraina;
- 1991 – Franța;
- 1998 – Lake County Public Library – Murrillville, Indiana S.U.A.;
- 1998 – Sulzer Public Library – Chicago S.U.A.;
- 1998 – Public Library – Indiana S.U.A.;
- 1999 – Ambasada României – Washington D.C. S.U.A.

Premii și distincții

- Voronețiana 1980 - Premiul Opiniei Publice;
- Voronețiana 1981 - Premiul II;
- Voronețiana 1989 - Premiul III;
- Anuala 1993 - Premiul I;
- Premiul Fundației Transilvania 1995;
- Premiul Fundației Bucovina 2000.

Literatură:

Ion Grămadă – scriitor, istoric și publicist bucovinean

Ion Grămadă s-a născut la data de 3 ianuarie 1886, în satul Zaharești aflat în Imperiul Austro-Ungar, astăzi în județul Suceava și a decedat la 27 august 1917, în satul Cireșoaia, județul Bacău.

Ion Grămadă a fost un scriitor, istoric și publicist bucovinean, erou al primului război mondial.

În anul 1907 înființează gazeta *Deșteptarea* din Cernăuți, una dintre cele mai populare ale vremii. Este apoi redactor la publicațiile *Românul* și *Viața nouă*. Implicat, ca redactor și comentator, în problemele politice legate de soarta Bucovinei, Ion Grămadă susține punctul de vedere național privitor la drepturile legitime ale românilor.

După izbucnirea primului război mondial, se înrolează voluntar și cere să fie trimis în linia întâi a frontului. La comanda unui pluton al vânătorilor de munte, cade în luptă pe câmpul de la Cireșoaia, în timpul unui asalt al trupelor române, în cadrul ofensivei de la Mărăști. Este îngropat de camarazi într-o poiană a locului.

În iunie 1926, rămășițele sale pământești sunt aduse la Suceava și îngropate cu onoruri în cimitirul orașului.

Dintre cele mai importante **scrieri** amintim:

- *Din Bucovina de altădată. Schițe istorice;*
- *Broșură umoristică. Câteva reflexiuni la "Habsburgii și Români" părintelui Victor Zaharovschi;*
- *Mihai Eminescu. Contribuții la studiul vieții și operei sale;*
- *Societatea academică socială literară "România Jună" din Viena: 1871-1911, monografie istorică.*

Norman Manea - scriitor

Norman Manea s-a născut în Burdujeni (astăzi cartier al municipiului Suceava), la data de 19 iulie 1936.

Manea este un romancier român, evreu, fost dizident, care trăiește din 1986 în SUA. Este unul dintre cei mai traduși romancieri români, fiind considerat totodată unul din marii scriitori români din exil.

Copil fiind, a fost deportat într-un lagăr de concentrare în Transnistria de unde s-a întors în România în 1945 cu membrii familiei sale care au supraviețuit.

A lucrat în România ca inginer hidrotehnician, pentru ca din anul 1974 să renunțe la profesie dedicându-se în întregime scrisului. Până la plecarea sa din țară a publicat zece volume, în care descrie aspectele vieții într-un stat totalitar, fără să critice însă direct regimul comunist din România.

A părăsit România în 1986 și s-a stabilit în Statele Unite ale Americii unde a devenit „writer în residence” la mai multe universități americane, inclusiv la Bard College din New York. Operele sale au fost traduse în douazeci de limbi.

Operele reprezentative ale acestui scriitor sunt următoarele:

- *Povestea vorbii*, 1966;
- *Captivi*, 1970;
- *Anii de ucenicie ai lui August Prostu* (roman), 1979;
- *Despre clovni: dictatorul și artistul* (un roman parabolic), 1997;
- *Casa melcului*, colecție de interviuri;
- *Octombrie, la ora opt*, proză scurtă.

Autorul are drept teme favorite trauma holocaustului, viața de zi cu zi într-un stat totalitar și exilul. Cărțile sale au fost comparate cu cele ale unor scriitori cum ar fi Bruno Schulz și Robert Musil sau au fost considerate de alți critici ca fiind o continuare firească a absurdului grotesc din romanele lui Franz Kafka.

Premii

- Premiul Național al Evreilor Americani, în aprilie 1993, pentru romanul său parabolic *Despre clovni*;
- Premiul Guggenheim;
- Premiului "Lux Mundi" (2006), oferit de Radio Romania Cultural "pentru talentul artistic și consecvența morală cu care a înfățișat lumii imaginea complexă a societății românești și pentru felul în care a reușit să transfigureze drama biografică;
- Premiul Médicis Etranger, cel mai prestigios premiu francez pentru un roman scris în altă limbă decât franceza, acordat romanului *Întoarcerea huliganului* pe anul 2006.

Mircea Motrici - prozator, jurnalist și scriitor român

Mircea Motrici s-a născut pe 24 martie 1953, Udești, județul Suceava și a decedat la data de 16 mai 2007 în municipiul Suceava.

Între anii 1960 și 1968 urmează cursurile școlii generale din Udești, după care se înscrie la Liceul "Petru Rareș" din Suceava. După absolvirea liceului urmează Școala de Aviație și Facultatea de Ziaristică Iași.

Din anul 1991 devine corespondent local pentru județul Suceava al Radiodifuziunii Române. A fost membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Activitatea literară

A scris 9 volume de proză, reportaj și poezie și s-a îngrijit de apariția în primă ediție, a 8 volume din opera arhimandritului Dionisie Udișteanu.

- *Fereastră spre inima pământului*, Iași, Editura Junimea, 1986;
- *Fereastră spre inima Bucovinei*, București, Editura Eminescu, 1988;
- *Visul sărută Japonia*, 1995;

- Crăiasa minei, 1997;
- Craterul inimii, 1997;
- 7 zile în Athos, 1998;
- Bucovina, icoană spre cer, 2001;
- Parabola stâncii, 2003;
- Libertatea visului, 2008.

Volumul de poezii "Libertatea visului" a apărut postmortem, la 24 martie, 2008 la împlinirea a 55 de ani de la nașterea poetului. Publicarea acestei cărți a fost posibilă prin grija soției, Rozalia Motrici și a scriitorului Ion Drăgușanu, prieten apropiat al autorului.

Premii, recunoașteri publice

- Premiul special al Fundației Culturale a Bucovinei pentru publicistică, în anul 1996;
- Premiul "George Sidorovici" (1997) al Grupului editorial Mușatinii-Bucovina viitoare pentru volumul "7 zile în Athos";
- Premiul Fundației Culturale a Bucovinei pentru activitatea culturală, în anul 1999;
- Premiul Fundației Culturale a Bucovinei pentru volumul "7 zile în Athos", în anul 1999;
- Premiul Fundației Culturale a Bucovinei și a Societății Scriitorilor Bucovineni pentru volumul "Bucovina icoană spre cer", 2001;
- Premiul Fundației Culturale a Bucovinei, în anul 2004, pentru volumul de poezie "Parabola stâncii";
- Laureat al Premiilor de Excelență ale Patrimoniului Românesc, în anul 2006, pentru reeditarea operei arhimandritului Dionisie Udișteanu;
- Premiul I, "Crucea de Aur a Sfântului Ștefan cel Mare", în memoriam, Societatea culturală "Ștefan cel Mare"- Bucovina, Suceava, 2007;
- Premiul Omnia al Fundației Culturale a Bucovinei, post mortem, pentru "contribuția sa excepțională la promovarea valorilor spirituale ale bucovinenilor, în calitatea sa de corespondent pentru Bucovina al postului național de radio, descoperind și punând în lumină trăsături de caracter care dau strălucire locuitorilor acestui spațiu prin creativitate, talent și dăruire până la uitare de sine", 2007.

1.4.2 Cetățeni de onoare

Titlul de „Cetățean de Onoare al municipiului Suceava” reprezintă cea mai înaltă distincție acordată de către municipalitate unor cetățeni români sau străini.

Acordarea titlului de „Cetățean de Onoare al municipiului Suceava” se face respectând Regulamentul aprobat de către Consiliul Local prin Hotărârea nr. 55 din 24.04.2000, modificat și completat prin HCL nr. 296/2004.

Următorul tabel cuprinde Hotărârile Consiliului Local privind acordarea titlului de "Cetățean de onoare al municipiului SUCEAVA", în perioada 1992-2006:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Numărul și data Hotărârii Consiliului Local
1.	Eugen Coșeriu	41/14.10.1992
2.	Aurel Constantinescu	50/02.06.1994
3.	Nicolae Porumbescu	27/09.10.1996
4.	Sofia Vicoveanca	28/09.10.1996
5.	Nicolae Barbă	19/24.02.1997
6.	Tamara Buciuceanu Botez	18/30.03.1998
7.	Matei Mircea	72/27.07.1998
8.	Mihai Cristea	76/27.07.1998
9.	Ion Carp Fluierici	44/29.03.1999
10.	Aurelian Ciornei	45/29.03.1999
11.	Vasile Andriu	103/30.08.1999
12.	Violeta Beclea Szekely	120/13.09.1999
13.	Ion Irimescu	27/28.02.2000
14.	Gheorghe Zamfir	27/28.02.2000

Nr. crt.	Numele și prenumele	Numărul și data Hotărârii Consiliului Local
15.	Nicolae Manolescu	27/28.02.2000
16.	Ioan Emil Satco	27/28.02.2000
17.	Ilie Ilașcu	27/28.02.2000
18.	Elena Bardă	66/29.05.2000
19.	Vladimir Florea	100/31.07.2000
20.	Ioana Nistor	129/25.09.2000
21.	Romul Vancea	113/29.06.2001
22.	Maria Draga Rozopol	114/29.06.2001
23.	Ioan Nemeș	115/29.06.2001
24.	Dumitru Năstase	116/29.06.2001
25.	Florin George Iancu	02/28.01.2002
26.	Doina Maria Robu	03/28.01.2002
27.	George Sîrbu	04/28.01.2002
28.	Dimitrie Loghin	103/28.06.2002
29.	Norman Manea	60/28.03.2003
30.	Mieczyslaw Jedon	114/30.05.2003
31.	Michael Guest	127/30.06.2003
32.	Elena Greculesei	253/29.09.2003
33.	Ovidiu Dumitru Cojocar	290/28.10.2004
34.	Eugen Vărvăruță	
35.	Decebal Gabriel Lațcu	
36.	Cristian Grădinaru	
37.	Gheorghe Pentiuc	
38.	Mihail Amariei	
39.	Mihai Duduță	
40.	Sorin Hostiuc	
41.	Duiliu Diaconescu	
42.	Radu Saghin	
43.	Gabriel Balan	
44.	Emanuel Diaconescu	291/28.10.2004
45.	Liliana Gafencu	292/28.10.2004
46.	Alexandru Ștefănescu	293/28.10.2004
47.	Vladimir Găitan	294/28.10.2004
48.	Mihai Pînzaru Pim	295/28.10.2004
49.	Traian Straton	329/30.11.2004
50.	Alexandru Dumbravă	330/30.11.2004
51.	Constantin Sofroni	74/31.03.2005
52.	Aurel Tudose	210/28.07.2005
53.	Dan Ionuț Fehete	361/29.11.2005
54.	Mioara Coșulianu	13/26.01.2006
55.	Goian Dorin	155/24.06.2006
56.	Emil Havriliuc	186/24.07.2006
57.	Plăcinta Teodor	
58.	Ambrozie Iacoviță Teodor Dimitrie	
59.	Boghean Costache Vasile	
60.	Dănilă Ion Haralambie	
61.	Pușcașu Ștefan	36/28.02.2008
62.	Cojocar C. Zaharie	37/28.02.2008
63.	Magazin Petru	43 / 27.03.2008
64.	Vlad Constantin	104 / 21.04.2008
65.	Badea St. Craciun Popovici N. Mihai Filip Gh. Mihai Morosan I. Victor Chisca A. Costache	105 / 29.05.2008
66.	Casandra Cristina	251 / 30.10.2008
67.	Nistor Stelian	293 / 20.11.2008

2. Capital natural

2.1. Tip climă

Poziția nordică a municipiului Suceava determină o climă temperat-continentală cu influențe baltice, cu caracter mai răcoros și umed, datorat în mare măsură anticiclonei atlantice și continentale.

Unele caracteristici ale mediului înconjurător care influențează clima în zona municipiului Suceava sunt:

- Alitudinea și gradul de fragmentare și orientare a versanților;
- Peisajul urban, alcătuit din blocuri cu încălzire centrală, străzi pavate, industrie etc, care determină existența unor deosebiri microclimatice între diferite puncte ale orașului (centru, zona Lțcani-Gară, zona mănăstirii Zamca, zona industrială Valea Sucevei și zona Burdujeni-Centru).

Evoluția vegetației confirmă și ea existența deosebirilor microclimatice dintre diferitele zone ale orașului, diferența de producere a fenofazelor fiind de:

- Două până la trei zile între centru și zona Zamca;
- Trei până la cinci zile între centru și Șcheia;
- Două zile între centru și dealul Cetății.

La nivelul municipiului Suceava, s-au înregistrat în anul 2006 temperaturii medii anuale de $7,7^{\circ}\text{C}$, cu o minimă absolută anuală de $-24,2^{\circ}\text{C}$ și o maximă absolută anuală de $31,1^{\circ}\text{C}$. Temperatura medie anuală în stația meteo Suceava în perioada 1991 - 2000, este de $7,5^{\circ}\text{C}$.

Cantitatea anuală de precipitații atmosferice înregistrată la stația meteorologică Suceava în anul 2006 a fost de 814,1 l/mp.

Vânturile dominante sunt cele dinspre NV (peste 30% din zile), pe direcția văii râului Suceava. Viteza maximă a vântului, în anul 2006, a fost 8 m/s, iar viteza medie lunară a vântului a fost în jurul valorii de 3,5 m/s.

În semestrul I din 2008, conform datelor meteo furnizate de stația meteo Suceava, direcția predominantă a vântului a fost preponderent din direcția NV (cca. 39% din zile), ca și în semestrul I al anului 2007, iar viteza maximă zilnică a vântului a fost de 9 m/s, iar cea medie de 3 m/s¹⁶.

Aerul de origine nordică aduce ninsori iarna și ploi reci primăvara și toamna. Din partea estică există influențe climatice continentale cu secetă vara, cu cer senin, ger și viscole iarna. Precipitațiile căzute sub forma de ploaie reprezintă 70-80% din totalul acestora. Cele mai mici cantități de precipitații se înregistrează în luna februarie, iar cantitățile cele mai abundente sunt de obicei în lunile mai și iunie¹⁷.

2.2. Relief

Aspectul caracteristic al reliefului Sucevei este cel al unui vast amfiteatru, cu deschidere spre valea râului Suceava, cu înălțimea maximă de 435 m (dealul Țarinca) și cea minimă de 270 m (în zona albiei râului Suceava).

Relieful din zona orașului și din împrejurimi este foarte variat, cu o fragmentare sub formă de platouri, coline (cueste) și dealuri (Zamca - 385 m, Viei - 376 m, Mănăstirii - 375 m, Țarinca - 435 m) separate de văile râurilor Suceava, Șcheia, Tîrguluț (Cacaina), Bogdana și Morii.

¹⁶ Raport privind starea mediului în județul Suceava în semestrul I 2008

¹⁷ PUG municipiul Suceava

Pantele reliefului se prezintă destul de variat. Majoritatea lor, aproximativ 60% din suprafața teritoriului, sunt sub 3°, 25% din teritoriu cuprinde pante între 3 și 10°, iar 15% din teritoriu are pante peste 10°.

Principalele unități de relief din oraș și din zona înconjurătoare, de vârstă cuaternară, pot fi clasificate în trei mari grupe¹⁸:

- Platourile, larg vălurite, reprezentate prin dealul Zamca și dealul Cetății. Cele sub formă de coline se întâlnesc numai în partea de sud-est a orașului;
- Versanții deluviali (circa 25% din suprafață), apăruți ca urmare a dinamicii active a proceselor geomorfologice (alunecări de teren, eroziuni areolare și liniare), se întâlnesc mai ales în bazinul superior al văii Țîrgului, pe versanții de vest și sud-est ai dealului Zamca și pe versantul drept al Sucevei;
- Șesurile aluvionare, modelate sub forma unor trepte, au un caracter îmbucut.

Șesurile aluvionare s-au detașat ca trepte prin adâncirea succesivă a albiei Sucevei astfel:

- Treaptă între 0 și 2 m, inundabilă;
- Treaptă mai înaltă între 2 și 4 m, inundabilă periodic;
- Ultima treaptă între 4 și 7 m este cea mai înaltă a șesului.

În afara acestor trei trepte ale șesului se mai pot delimita încă șase terase:

- Terasa de 20-25 m în zona Burdujeni;
- Terasa de 60-70 m, dealul Burdujeni;
- Terasa de 100 m, dealul Viei și dealul Mănăstirii;
- Terasa de 130-140 m, dealul Velniței;
- Terasa de 150-160 m, dealul Țarinca;
- Terasa de 180-190 m, dealul Căprăriei.

2.3. Solurile

Solurile din raza orașului intră, în general, în categoria celor de silvostepă, solurile cernoziomice levigate fiind specifice zonei. Aceste soluri par a fi o formă relictă, corespunzătoare unei epoci mai secetoase din trecut, dat fiind faptul că sunt soluri tipice de silvostepă. Ele sunt cele mai fertile soluri din zonă, folosite la cultura cartofului, sfecelei de zahăr și a cerealelor.

Pe terasele superioare se găsesc și soluri cenușii de pădure, cu o fertilitate mai scăzută.

În lunca Sucevei există soluri aluvionare, formate din depozite fluviale de pietriș și nisip, utilizate, în parte, pentru cultura legumelor și a cartofului.

2.4. Vegetație

În împrejurimile municipiului Suceava se găsește atât vegetație specifică zonei dealurilor, cât și cea caracteristică zonei de luncă.

Suceava și teritoriul înconjurător aparțin în întregime zonei pădurilor de foioase care, mult reduse în decursul vremurilor, au căpătat un aspect discontinuu.

Vegetația de luncă a Sucevei cuprinde plante hidrofile lemnoase (salcia, răchita, plopul, arinul) și ierboase (rogoz, pipirig, izmă, piciorul cocoșului etc).

Pe teritoriul municipiului și în împrejurimi se găsesc și plante rare, veritabile monumente ale naturii, ocrotite de lege. Astfel, la cca. 9 km de oraș și la 1 km lateral de drumul european E 85 se află rezervația floristică Ponoare unde cresc dediței (*Pulsatilla patens* și *Pulsatilla montana*), rușcuța de primăvară (*Adonis vernalis*), frâsinei (*Dictamnus albus*), stânjenei (*Iris coespitosa* și *Iris sibirica*), bulbuci (*Trollius europeus*) etc.

¹⁸ http://www.apmsv.ro/PUMM/PUMM%20Suceava_final_RO.doc

Tot în apropiere de Suceava, la 6 km de oraș, se află Rezervația floristică de la Frumoasa, mai mică decât cea de la Ponoare, cu specii asemănătoare dar și cu alte plante rare, printre care vinețelele (*Centaurea marcialliana*).

În perimetrul orașului, în parcul central, lângă Muzeul de științele naturii, se află un exemplar de fag roșu (*Fagus sylvatica* v. *antropurpurea*).

Pătura ierbacee specifică zonei cuprinde mai ales pirul (*Agropyron brandzae*) și iarba grasă (*Portulaca oleracea*).

De asemenea, se bucură de condiții bune de dezvoltare cerealele, plantele tehnice, legumele. În lunca Sucevei serele ocupă și ele un loc destul de însemnat, alături de livezile de pomi fructiferi ce acoperă versanții dealurilor din împrejurimi.

2.5. Fauna

Diversitatea condițiilor fizico-geografice din zonă se reflectă și în cadrul lumii animale prin bogăția de mamifere, mai ales ierbivore, precum și prin numeroasele păsări.

În împrejurimile Sucevei, în pădurea de la Pătrăuți trăiește o colonie de cerbi (*Cervus elaphus*), iar în cea de la Mihoveni sunt mulți fazani (*Phasianus colchicus*). Interes cinegetic mai prezintă iepurele (*Lepus europaeus*), căprioara (*Capreolus capreolus*), vulpea (*Canis vulpes*) și mistrețul (*Sus scrofa*), care populează pădurile din apropiere. Dintre păsări predomină graurele (*Onolus onolus*), botgrosul (*Coccothraustes coccothraustes*) și sitarul (*Scolopax rusticola*).

Apele din zonă sunt populate cu mreană (*Barbus jluiatilis*), clean (*Leuciscus cephalus*), lipan (*Thymolus thymolus*), scoabar (*Chonarostoma nasus*) și crap (*Cyprinus carpio*).

2.6. Calitatea aerului¹⁹

Calitatea aerului este monitorizată de Agenția pentru Protecția Mediului, în diferite puncte strategice ale localității, cu stații automate de monitorizare, conform cu cerințele directivelor Uniunii Europene.

În luna mai a anului 2008 calitatea aerului a fost monitorizată în următoarele puncte:

- sediu APM (cartier Obcini) - stație de fond urban (analizoare NOx și O3 și PM10 gravimetric);
- stația de la Colegiul Național Mihai Eminescu (SV1) – stație de fond urban;
- stația de la Grădinița cu program normal nr. 12 din cartierul Cuza Vodă (SV2)– stație de tip industrial.

Valorile medii zilnice la indicatorii **dioxid de sulf** și **dioxid de azot**, rezultate în urma analizării, se încadrează în general **mult sub valorile limită sau concentrațiile maxime admise** stabilite de actele normative în vigoare conform Ordinului M.A.P.M. nr. 592/2002 – pentru dioxid de sulf și STAS 12574/1987 – pentru dioxid de azot), așa cum se observă din următorul tabel:

¹⁹ Agenția de Protecție a Mediului Suceava: www.apmsv.ro

Stația	Poluant	Maxima concentrațiilor medii zilnice (µg/mc)	Valoarea limită/ CMA zilnică (µg/mc)	Maxima concentrațiilor medii orare (µg/mc)	Valoarea limită orară (µg/mc)	Concentrație medie lunară (µg/mc)
SV1	SO ₂	7,57	125	21,17	350	4,232
	NO ₂	21	100	46	233,33	13
SV2	SO ₂	10	125	11	350	9
	NO ₂	23	100	66	233,33	15
Sediul APM	NO ₂	36,03	100	93,04	233,33	18,9

Tabel 2.6.1 Concentrații medii lunare și maxime la indicatorii SO₂ și NO₂ în municipiul Suceava în luna mai 2008

Concentrațiile medii orare la **indicatorul NO₂**, s-au situat **mult sub valoarea limită orară** și sub **marja de toleranță pentru protecția sănătății umane** (233,33 µg/mc pentru anul 2008), concentrația medie orară maximă înregistrată fiind de 93,04 µg/mc, înregistrată la stația Sediul APM.

La indicatorul **ozon (O₃)**, valoarea orară maximă înregistrată a fost de 130 µg/mc, valoare situată **sub pragurile de informare (180 µg/mc) și de alertă (240 µg/mc)**, conform Ordinului M.A.P.M. nr. 592/2002.

Indicatorul **monoxid de carbon (CO)** a fost monitorizat în stațiile SV1, respective SV2. Concentrațiile de CO au fost **mult sub valoarea limită** pentru anul 2007 (10 mg/mc), cea mai mare valoare maximă zilnică a mediilor de 8 ore a fost de 0,2 mg/mc la stația SV1 și respectiv 0,4 mg/mc .

Concentrațiile medii zilnice de **pulberi în suspensie PM₁₀**, monitorizate în cartierul Obcini – Sediul APM, **au depășit valoarea limită zilnică pentru protecția sănătății umane (50 µg/mc)**, conform Ordinului M.A.P.M. nr. 592/2002, la 4 măsurători din cele 31 efectuate (12,9%). Valoarea limită zilnică a fost depășită de maxim 1,41 ori.

Sursele principale de poluare cu pulberi PM₁₀ din această zonă sunt **traficul rutier zonal intens** (intrare în municipiul Suceava a E85, drum municipal și acces Metro), în condițiile unei stări tehnice și de salubritate a străzilor din cartier necorespunzătoare, ca și apropierea stației de monitorizare de un teren parțial necultivat, situat la cca. 80 -100 m de aceasta. La acestea se adaugă sursele industriale și instalații de ardere neindustriale (rezidențiale, instituționale etc.) de pe teritoriul municipiului Suceava.

La stațiile SV1 și SV2 nu au funcționat corespunzător analizoarele automate de pulberi în suspensie PM₁₀.

Poluării accidentale²⁰

Conform raportului privind starea mediului în județul Suceava în semestrul I al anului 2008, realizat de Agenția de Protecție a Mediului Suceava, la începutul anului 2008 s-a produs o poluare a aerului cu amoniac provenit din vechea instalație de răcire de la Patinoarul municipal. Astfel datorită unor neatenșități s-au produs emisii necontrolate de amoniac în aer de la stația de frig a Patinoarului Suceava, aflat în administrația Primăriei Suceava.

²⁰ Raport privind starea mediului în județul Suceava în semestrul I 2008 - www.apmsv.ro

În urma chestionării populației referitor la principalele surse de poluare a mediului din municipiul Suceava, toți cei chestionați au indicat trei surse de poluare: traficul rutier – zgomot, noxe, deșeurile menajere și activitățile industriale. Aproximativ 71% dintre cetățeni au plasat traficul rutier ca principala sursă de poluare.

Cetățenii municipiului sunt afectați în cea mai mare măsură de către poluarea aerului datorată traficului auto și emisiilor de noxe din activități industriale.

Persoanele care sunt cele mai deranjate de poluarea aerului sunt cele care locuiesc în cartierul George Enescu, aceștia pe o scară de la 1 la 10 (unde 1 reprezintă foarte puțin, 10 reprezintă foarte mult), au indicat 7,87, urmați de cei care au domiciliul în Burdujeni oraș (7,73).

2.7. Calitatea apelor

Teritoriul județului Suceava aparține în întregime bazinului hidrografic al Siretului.

Cel mai important curs de apă care străbate municipiul Suceava este râul cu același nume. Râul Suceava are o lungime de 170 km, izvorăște din Masivul Lucina, bazinul său hidrografic ocupă 26% din suprafața județului Suceava și are o direcție generală de curgere NV-SE, vărsându-se în râul Siret. În cursul său superior, râul marchează pe o porțiune de 6 km frontiera româno-ucraineană.

Râul Suceava, creează în dreptul orașului o albie largă ca un culoar de 1,5 km lățime, în cea mai mare parte neînundabil, ca urmare a măsurilor de îndiguire și protejare a spațiului afectat zonei industriale și de agrement. De-a lungul timpului, râul Suceava a suferit deplasări succesive către S-SV, lăsând partea opusă albii vechi sub formă de terase.

Râul Suceava primește pe partea dreaptă pâraiele Șcheia și Țîrgului, cu versanți asimetrice, iar pe stânga Mitocu, Bogdana, Dragomirna și pâraul Morii.

Debitele râului Suceava măsurate în stațiile hidrometrice²¹ din județ sunt prezentate în tabelul următor, dintre acestea, stația Ițcani este pe teritoriul municipiului Suceava.

Nr. crt.	Râul	Stație hidrometrică	Debit maxim în anul 2006 (m ³ / s)	Debit mediu multianual (m ³ / s)
1.	Suceava	Brodina	131	4,81
		Țibeni	346	11,5
		Ițcani	548	16,5

Tabel 2.7.1 Debitele râului Suceava

Debitul mediu multianual măsurat la stația Ițcani este de 16,5 mc/s iar debitul maxim măsurat în 2006 este de 548 mc/s.

O zonă critică sub aspectul poluării apelor de suprafață și a celor subterane este cea din aval evacuare ape uzate provenite de la Stația de epurare orășenească administrată de S.C. ACET S.A. Suceava, pe tronsonul Tișăuți – confluență cu râul Siret.

Caracteristicile acestei surse majore de poluare a apelor râului Suceava, în anul 2006, sunt prezentate în tabelul²² de mai jos:

²¹ www.apmsv.ro

²² Planul urban de management al mediului pentru municipiul Suceava - www.apmsv.ro

Nr. crt.	Agent economic	Emisar	Vol. evacuat mil mc	% Vol. din vol. total evacuat	Indicatori monitorizați	Indicatori ce depășesc limitele maxime admise	Grad de epurare %
1.	S.C. ACET S.A.	râul Suceava	21,444	59,73	Suspensii, CBO_5 , CCOCr , NH_4^+ , NO_2^- , NO_3^- , fosfor, subst. extractibile, detergenți, fenoli, H_2S , Cl , SO_4^{2-} , Na^+	Suspensii, NH_4^+ , fosfor, detergenți, fenoli, H_2S .	65

Tabel 2.7.2 Sursa majoră de poluare a apelor râului Suceava și gradul de epurare în anul 2006

În urma sondajului de opinie efectuat în rândul cetățenilor municipiului Suceava cu privire la tipurile de poluare de care populația este afectată, poluarea apelor este cea care afectează în cea mai mică măsură populația obținând un scor mediu de 5,59 (pe o scară de la 1 la 10, unde 1 reprezintă foarte puțin iar 10 foarte mult).

Poluarea apelor este deranjantă în special pentru cei din cartierul Burdujeni oraș (6,47), în timp ce subiecții din Ițcani o privesc cu mai multă toleranță (4,23).

Problema poluării a fost pusă în discuție și în cadrul întâlnirilor focus-grup de către locuitorii din cartierele Ițcani și Burdujeni sat, aceștia susțin că o parte din populație aruncă diverse deșeuri în Pârâul Mitoc, acesta devenind un focar de infecție.

2.8. Calitatea solului

Solurile din municipiul Suceava intră, în general, în categoria celor de silvostepă, solurile cernoziomice levigate fiind specifice zonei. Aceste soluri par a fi o formă relictă, corespunzătoare unei epoci mai secetoase din trecut, dat fiind faptul că sunt soluri tipice de silvostepă. Ele sunt cele mai fertile soluri din zonă, folosite la cultura cartofului, sfeclei de zahăr și a cerealelor.

Potrivit Planului Urban de Management al Mediului pentru municipiul Suceava, din punct de vedere al activităților industriale, principala cauză de deteriorare a calității solului în municipiul Suceava o constituie depozitarea inadecvată, timp de zeci de ani, a deșeurilor rezultate din unele procese tehnologice specifice industriei energetice, celulozei și hârtiei, prelucrarea lemnului etc.

Emisiile de gaze acidifiante (dioxid de sulf, oxizi de azot) și pulberi din arderea combustibililor fosili, în principal cărbuni, reprezintă surse de poluare nu doar a aerului, dar și a solului din jurul sursei de emisie. Pulberile conțin, alături de particule de carbon, metale grele, hidrocarburi, dintre care periculoase sunt hidrocarburile policiclice aromatice și diferiți alți compuși organici volatili adsorbiți. Precipitațiile, vântul, gravitația, transferă acești poluanți din atmosferă pe sol, unde, acumulându-se, pot conduce la poluarea și acidifierea solului. CET Suceava reprezintă o sursă de emisie la nivelul municipiului Suceava.

Analizele efectuate în anul 2006 de către APM Suceava la solul recoltat din zona de impact a unității (perimetrul coșului de fum și a haldei de zgură și cenușă), din zona limitrofă haldei CET - cca 20 m râul Suceava, au indicat încadrarea concentrațiilor de metale grele: Cu, Zn, Pb, Cu, Cr, Cd, Ni, As, Mn sub pragurile de alertă (PA) și de intervenție (PI) conform Ordinului 756/1997 iar pH-ul solului a fost alcalin (7,7 – 7,81), deci nu s-a produs fenomenul de acidifiere.

Rezultatele analizelor efectuate în anul 2006 - metalele grele Pb, Cu, Zn și Cd în probe de sol recoltate din zonele de impact ale activităților industriale, din zona CET Suceava, precum și din zona haldelor de deșeuri industriale aparținând SC AMBRO SA Suceava, pe adâncimile 0-5 și 5-30 cm, sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Parametru statistic	Pb		Cu		Zn		Cd	
	(mg/kg s.u.)		(mg/kg s.u.)		(mg/kg s.u.)		(mg/kg s.u.)	
Loc prelevare	0-5	5-30	0-5	5-30	0-5	5-30	0-5	5-30
Limită incintă SC ACET SA Suceava	18,16	21,38	35,6	33,01	117,53	110,79	0	0
Limitrof haldă nămol ACET Suceava	20,41	17,48	28,8	20,75	108,1	129,11	0	0
Martor – mal râu Suceava	35,28	15,39	49,6	59,75	133,08	93,34	0	0
Limitrof haldă șlam Ambro Suceava	25,08	28,23	35,6	33,01	102,32	89,52	0	0
PA pt. folosințe sensibile	50	50	100	100	300	300	3	3
PI pt. folosințe sensibile	100	100	200	200	600	600	5	5

Tabel 2.8.1 Rezultate ale determinărilor conținutului principalelor metale grele (Cu, Pb, Zn și Cd) în municipiul Suceava în anul 2006 ZONE CRITICE SUB ASPECTUL DEGRADĂRII SOLURILOR

De asemenea este necesar corectarea acidității solurilor în parcuri, scuaruri și aliniamente, aciditate provenind din folosirea substanțelor chimice în procesul de tratare a carosabilului de gheață în perioada de iarnă.

2.9. Deșeuri

În conformitate cu cerințele OUG nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare și a Metodologiei pentru elaborarea Planurilor Județene de Gestionare a Deșeurilor aprobată prin Ordinul MMDD nr. 951/2007, a fost elaborat Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor pentru județul Suceava.

Implementarea prevederilor planului aduce schimbări importante în modul de gestionare a deșeurilor și presupune cooperarea dintre autorități, mediul de afaceri și populație.

Un accent deosebit se pune pe separarea la sursă a diferitelor categorii de deșeuri (deșeuri de ambalaje, deșeuri periculoase din deșeurile menajere, deșeurile voluminoase, deșeurile de echipamente electrice și electronice), eficientizarea fluxului de deșeuri colectate selectiv, reducerea cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare, extinderea ariei de acoperire cu servicii de salubritate inclusiv în mediul rural, închiderea și ecologizarea depozitelor neconforme de deșeuri.

Deșeurile menajere din municipiul Suceava sunt colectate de 3 ori pe săptămână în sezonul cald (din aprilie până în septembrie) și de 2 ori pe săptămână în sezonul rece (din octombrie până în martie).

Fluxul unor categorii de deșeuri monitorizate de Agenția de Protecție a Mediului (APM) Suceava, pentru perioada ianuarie-mai 2008, este următorul:

Denumire material	Colectată	Valorifică	Eliminată	Cantitate tone
				Stoc (tone)
Deșeuri municipale	46674	0	46674	0
Sticlă	302	288	0	64.265
PET	170	188	0	3.769
PE	221	241	0	25.0
Hârtie/Carton	3400	3400	0	0
Uleiuri uzate	112	141	0	62.05

Denumire material	Colectată	Valorifică	Eliminată	Stoc (tone)
PCB / PCT (litri)	88	0	320	28782
Acumulatori auto	169	174	0	11.35
Anvelope uzate	609	173	0	4537.37
Deșeuri lemnoase, din care:	35085	40452	1581	9355
Rumeguș	16828	21984	0	3062
Deșeuri spitalicești	89	0	89	0

Tabel 2.9.1 Flux categorii de deșeuri monitorizate de Agenția de Protecție a Mediului

În ceea ce privește sistemul de colectare selectivă a deșeurilor existent la nivelul municipiului Suceava doar un număr de 20.000 de locuitori colectează separat deșeurile de hârtie și carton iar un număr de 85.000 de persoane pe cele de plastic. Nu există încă persoane care colectează separat deșeurile de sticlă, metal și deșeuri biodegradabile.

Referitor la situația operatorilor de salubritate, în anul 2006, în municipiul Suceava situația se prezenta astfel:

Denumire	Număr locuitori deserviți	Formă de proprietate		Autorizație ANRSCUP
		Autohton integral privat	Publică de interes local	
SC Rosal Grup SRL	20.410	X		X
SC Test Prima SRL	13.200	X		X
SC Diasil Service SRL	33.500	X		X
SC Flor Construct SRL	23.654	X		X
Primăria Suceava	Spații verzi		X	

Tabel 2.9.2 Situația operatorilor de salubritate în municipiul Suceava în anul 2006

În anul 2008, în municipiul Suceava, unic operator de salubritate este societatea comercială Rosal Grup SRL.

Depozitul de deșeuri municipale este amplasat pe malul râului Suceava, nu este impermeabilizat și nu este împrejmuț, fiind un factor de poluare a râului și complet neconform cu legislația în vigoare. Pentru închiderea haldei existente, preconizată pentru sfârșitul anului 2008, conform Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor pentru județul Suceava, este necesară suma de 6.037.500 mii lei, iar pentru amenajarea unei noi halde este necesară o sumă de 164.271.319 mii lei.

Operatorul actualului depozit de deșeuri este SC TEST PRIMA SRL Suceava, care este răspunzător de închidere și urmărire post – închidere.

În urma sondajului de opinie efectuat în rândul populației cu privire la principalele surse de poluare a mediului din municipiul Suceava, ca sursă secundară de poluare a fost identificat deșeurile menajere și managementul defectuoasă al acestora, acesta fiind indicat de peste două treimi dintre respondenți.

Gradul de disconfort creat de depozitarea necontrolată a deșeurilor a obținut un scor de 7,23 din partea respondenților care au reședința în cartierul Burdujeni oraș și un scor de 4,53 din partea celor din Ițcani (pe o scară de la 1 la 10, unde 1 reprezintă foarte puțin iar 10 foarte mult), pentru celelalte cartiere nemulțumirea legată de deșeuri încadrându-se între cele două valori.

În cadrul întâlnirilor foscu-grup a fost pusă în discuție și problema salubrității cartierelor Ițcani și Burdujeni sat, locuitorii acestor zone fiind nemulțumiți de eficiența echipei de salubritate. Locuitorii zonelor Centru și Zamca consideră necesar montarea mai multor pubele de gunoi, considerând de asemenea că s-ar mai putea face îmbunătățiri în ceea ce privește curățenia orașului.

2.10. Zgomot

Traficul auto, feroviar și chiar aerian, precum și activitățile agenților economici industriali, constituie surse de zgomot inepuizabile.

STAS-urile prevăd că nivelul de zgomot admis pe străzile de legătură nu trebuie să depășească 70 decibeli (db), în piețe să nu fie mai mare de 65 db, iar pe magistrale – de maximum 85 db.

În Suceava, cele mai afectate de poluarea fonică sunt Calea Unirii (în zona Shell – Bazar - Ambro) și străzile Traian Vuia, Nicolae Bălcescu, Ștefan cel Mare și porțiunea de drum Suceava - Șcheia (în zona industrială și a complexelor comerciale).

Poluarea fonică este o problemă în creștere legată de dezvoltarea, uneori necontrolată, a căilor de comunicații care transează zonele populate din orașe, care nu sunt deloc protejate.

Rezultatele măsurătorilor sonometrice²³ efectuate în semestrul I a anului 2008 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tip măsurătoare zgomot	Punct de măsurare	Maximă măsurată dB (A)	% Depășiri
Parcuri, zone de recreere și odihnă	Cetate	51.60	100
Incinte industriale	S.C. Starmod	60.73	0
Parcaje auto	Parcare Bucovina	74.48	0
Stradă de categorie tehnică I, magistrală	Intersecție Centru (McDonalds)	78.40	75
	Intersecție Burdujeni	78.83	25
	Intersecție Areni	75.63	33
Stradă de categorie tehnică III, de colectare	B-dul George Enescu (Magazinul Plus)	67.50	100
Stradă de categorie tehnică IV, de deservire locală	Intersecție Obcini	67.13	100

Table 2.10.1 Rezultatele monitorizării nivelului de zgomot în sem.I 2008

Din datele prezentate în tabel se constată că sursele de zgomot principale sunt cele legate de traficul auto, acestea creând disconfort populației, atât în zonele imediat limitrofe căilor de transport rutier, cât și în zone rezidențiale, parcuri, alte zone de recreere.

În baza acestor rezultate se vor lua măsuri pentru protejarea locuitorilor și reducerea riscului de îmbolnăviri din cauza poluării fonice. Municipiul Suceava va trebui să întocmească, până la 30 iunie 2012, harta de zgomot, iar până la 18 iulie 2013, planul de acțiune pentru zonele în care se vor înregistra valori ale zgomotului peste limitele legale admisibile. Aceasta potrivit unei directive europene adoptată în legislația românească și care își propune crearea unei baze comune pentru administrarea zgomotului ambiental urban.

²³ Raport privind starea mediului în județul Suceava în semestrul I 2008 - www.apmsv.ro

Realizarea hărților strategice de zgomot va aduce avantaje și în domeniul imobiliar, contribuind la încurajarea dezvoltării de noi zone rezidențiale, precum și la stabilirea cât mai corectă, în funcție de nivelul de zgomot înregistrat, a prețului terenurilor și locuințelor.

Pentru diminuarea valorilor zgomotului, sunt necesare sistematizarea și redimensionarea rețelelor stradale pentru a satisface solicitările de trafic, realizarea unor suprafețe cu perdele arboricole și arbusticole care să fie zone tampon între zona stradală și cele de locuit, condiționarea circulației pentru traficul greu pe arterele de centură și folosirea prioritară a autovehiculelor silențioase.

În urma chestionării populației cu privire la principalele tipuri de poluare care afectează populația municipiului Suceava, poluarea sonoră ocupă locul al doilea după cea a aerului obținând un punctaj de 6,72 (pe o scară de la 1 la 10, unde 1 reprezintă foarte puțin iar 10 foarte mult).

Poluarea fonică este mai puțin deranjantă pentru cei din cartierul Ițcani (4,95), în timp ce locuitorii cartierului George Enescu oferă acestei forme de poluare un punctaj de 7,19.

Concluzii

Municipiul Suceava se confruntă cu probleme de mediu, cum ar fi calitatea scăzută a aerului datorită poluării cu pulberi în suspensie, trafic intens și aglomerat, nivelul crescut de zgomot ambiental, emisii de gaze cu efect de seră, solul poluat, generarea de deșeuri și ape uzate. Aceste probleme de mediu au consecințe semnificative asupra sănătății umane, calității vieții cetățenilor și asupra performanțelor economice ale orașului. De aceea, aceste probleme trebuie analizate, prioritizate și rezolvate printr-un plan de acțiune.

Se impune găsirea unor soluții care să rezolve problemele de mediu generate de diverși factori. În acest sens este util:

- Asfaltări de drumuri naționale, prin executarea unor lucrări în profunzime și profesioniste constând în refacerea covorului asfaltic, care să conducă la reducerea poluării cu pulberi a municipiului Suceava;
- De asemenea modernizarea sistemului stradal și fluidizarea circulației rutiere, modernizarea parcului auto în vederea respectării indicatorilor specifici Euro3, Euro4, salubritatea căilor rutiere de transport și dirijarea traficului greu pe trasee periferice;
- Dezvoltarea și modernizarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor prin amenajarea unei platforme betonate și dotate cu recipiente specifice;
- Având în vedere nivelul scăzut de educație ecologică a populației precum și gradul redus de implicare a publicului este necesar organizarea de campanii de informare și conștientizare a populației privind problemele de mediu existente;
- Plantarea unor perdele de vegetație de-a lungul drumurilor care traversează municipiul Suceava.

2.11. Arii protejate

Pe teritoriul județului Suceava se află un număr de 22 rezervații naturale cu suprafața de 4457,20 ha²⁴, din care:

- 6 rezervații naturale botanice;
- 8 rezervații naturale forestiere;
- 5 rezervații naturale geologice;
- 1 rezervație naturală paleontologică;
- 2 rezervații naturale mixte.

²⁴ Raport privind starea mediului în Județul Suceava în semestrul I 2008

Parcurile de agrement și monumente ale naturii de pe teritoriul municipiului Suceava²⁵:

Nr. Crt.	Localitate/adresă	Denumire	Funcție/Deținător	Regim juridic
1.	Suceava (zona centrală)	Parcul central	Parc dendrologic Primăria Suceava	Stat
2.	Suceava (zona pr. Cacăina)	Parcul dendrologic Șipote	Parc dendrologic Direcția Silvică Suceava	Stat
3.	Suceava (zona Petru Rareș)	Parcul Curții Domnești	Primăria Suceava Primăria Suceava	Stat
4.	Suceava (zona str. Ștefan cel Mare)	Parcul Judecătore	Parc dendrologic Primăria Suceava	Stat
5.	Suceava (în fața Muzeului de Științele Naturii)	Fagul roșu, Fagus silvatica	Monument al naturii specie rară	Stat

Tabel 2.11.1 Parcurile de agrement și monumente ale naturii de pe teritoriul municipiului Suceava

2.12. Riscuri naturale

În funcție de categoriile de producere a dezastrelor în urma fenomenelor naturale, se disting trei tipuri de riscuri naturale: alunecări de teren, scufundări și inundații (datorate scurgeri de torenți sau revărsării râului Suceava)

Zonele expuse la riscuri naturale cu care se confruntă municipiul Suceava sunt cele ale versanților alunecători.

Situația zonelor cu alunecări de teren din municipiul Suceava este prezentată în tabelul următor, în conformitate cu datele furnizate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență „Bucovina” al județului SUCEAVA.

Nr. crt.	Denumirea zonei	Alunecare Potențială	Alunecare activă	Construcții afectate sau posibil a fi afectate
1.	Municipiul Suceava <ul style="list-style-type: none"> Versant N-E; Versant N-V. 		DA	<ul style="list-style-type: none"> ansamblul de locuințe din zona versantului N-E, N-V; căi de comunicație; rețele tehnico-edilitare (electrice, termoficare, gaze, telefon, canalizare).

Tabel 2.12.1 Situația zonelor cu alunecări de teren din municipiul Suceava

Menționăm că alunecările de teren din Suceava sunt încadrate la tipul „alunecări de suprafață”.

Măsuri necesare pentru împiedicarea alunecărilor de teren din zonele menționate ar putea fi pentru stoparea deteriorării carosabilului din zona șoselei Petru Rareș montarea unor bariere de gabarit, iar pentru versantul de N-E realizarea colectării apelor drenate.

O a doua categorie de zonă expusă la riscuri naturale este reprezentată de cursul râului Suceava, care prin acțiunea sa permanentă de erodare a malurilor, poate reprezenta un potențial pericol pentru spațiile aflate în apropierea sa.

Cauzele producerii inundațiilor sunt: viitura locală, eroziunea malurilor, depășirea malurilor albiei minore în zonele neamenajate.

²⁵ Idem

2.13. Echipare spații verzi

Suprafața spațiilor verzi în municipiul Suceava este de 2.373.884 mp²⁶, din care: 686.030 mp – parcuri; 326.475 mp – scuaruri; 241.379 mp – aliniamente; 1.120.000 mp – terenuri (inclusiv terenuri afectate de alunecări).

În prezent, suprafețele ocupate de spațiile verzi se încadrează în normele legale impuse de legislația în vigoare, fiind de **22,31 de metri pătrați pe fiecare locuitor**, astfel **Suceava ocupând locul al doilea în cadrul județului** din acest punct de vedere. Spațiile verzi contribuie la purificarea aerului, dau aspect estetic orașului, reprezintă zone de odihnă și recreere pentru populație, contribuind la îmbunătățirea stării de sănătate a populației.

Parcul Cetății este cea mai însemnată zonă verde a orașului beneficiind de variații de teren semnificative (valea Pârâului Șipot, zona din amonte a Pârâului Târgului, pantele dealului din est, și ale Cetății), mari zone înierbate natural, zone împădurite cu soiuri de arbori care îi dau caracterul de parc dendrologic.

Parcul are regim forestier și este în proprietatea Ministerului Agriculturii și în administrarea Direcției Silvice Suceava. Parcul Cetății sau parcul Șipote, cum este cunoscut de localnici, are o suprafață de 102.000 mp.

Parcului dendrologic Șipote asigură principala cale de acces pietonal spre Cetatea de Scaun și zona verde aferentă acesteia. Zona este utilizată cel mai adesea ca loc de promenadă, fapt favorizat de prezența aleilor lungi, de liniștea caracteristică zonei și de prezența vegetației lemnoase ce conferă locului o atmosferă plăcută. Sunt prezente și câteva bănci destinate odihnei de scurtă durată.

Exemplele lemnoase prezente aici au o dezvoltare bună dar, datorită neexecutării lucrărilor de toaletare sau extragere, au ajuns să se stânjenească între ele, conferind acestei zone un aspect total neîngrijit.

Din cele 160 specii de arbori și arbuști plantate inițial, multe au dispărut fie datorită condițiilor climatice, fie din neglijența celor ce au administrat zona.

Igienizarea zonei reprezintă principala problemă, gunoaiile și deșeurile de orice fel împreună cu buruienile ce se dezvoltă dau un aspect de neîngrijit zonei.

Pentru a asigura un acces corespunzător la Cetatea de Scaun și pentru a mări potențialul turistic este necesar ca parcul să fie amenajat și să se refacă aleile, iluminatul public, zone de odihnă și recreere, să fie amenajate izvoarele și cursurile pârâului Cacaina.

Parcul Central aflat în inima orașului adăpostește trei lucrări de artă: bustul compozitorului Ciprian Porumbescu (operă din anul 1933 a sculptorului Ioan Cirdei), bustul voievodului Petru Rareș (realizat în anul 1977 de sculptorul Gavril Covalski) precum și monumentul eroilor români căzuți în cel de-al doilea război mondial. De asemenea, aici sunt situate două edificii importante, respectiv Biserica Catolică și Muzeul de Științele Naturii.

Parcul are o suprafață totală de aproximativ 19.000 mp, cu următoarea repartizare: 11.390 mp gazon, 340 mp trandafiri, 90 mp specii floricole, 4.460 mp de alei asfaltate, 80 mp cele două fântâni arteziene, 50 mp foisorul pentru fanfară și cca. 2.300 mp clădiri.

Capacitatea de primire a acestei unități de spațiu verde poate fi îmbunătățită prin mărirea numărului de bănci destinate odihnei pasive, prin reamenajarea și redimensionarea unor alei cu circulație ridicată și prin realizarea unor aranjamente florale în interiorul scuarului pentru mărirea confortului vizual al vizitatorilor.

²⁶ Informații oferite de Direcția Tehnică Coordonare Servicii Publice – Biroul protecția mediului

Parc Finanțe - Prefectură (Piața Steagurilor) este situat în apropierea Parcului Central, de o parte și de alta a străzii Ștefan cel Mare. Suprafața totală este de cca. 6.783 mp, din care 5.365 mp sunt ocupați cu gazon, 266 mp cu specii floricole, 265 mp cu trandafiri și 887 mp de alei asfaltate. Trasarea aleilor, dispunerea exemplarelor lemnoase și structura generală a scuarului evidențiază numeroase principii ale stilului peisager. Acest parc, alături de cel central, se remarcă prin frecvența ridicată a vizitatorilor, mai ales în zilele ce permit plimbările în aer liber, fiind prezenți vizitatori din toate categoriile de vârstă.

Ca punct central compozițional se poate aminti Piața Steagurilor, în care pe cele mai înalte catarge sunt abordate steagurile României, Uniunii Europene și Organizației Națiunilor Unite.

Parc Tribunal este destinat cu precădere pentru odihna de scurtă durată sau pentru recreerea copiilor, pensionarilor sau a altor categorii, având în acest sens și numeroase bănci. Stilul adoptat pentru amenajarea acestei unități de spațiu verde este cel geometric, remarcându-se în acest sens în partea cea mai compactă a acestui parc, un rond central la care sunt raportate aleile sau alte elemente structurale.

Referitor la vegetație, se remarcă prezența numeroaselor exemplare de dimensiuni mari, ce oferă o umbră ideală, mai ales în zilele caniculare de vară.

Parcul tribunalului a suferit în decursul timpului nenumărate transformări ca urmare a lucrărilor de șantier aferente construcțiilor prezente aici, transformări care s-au realizat adesea în detrimentul suprafeței ocupate cu vegetație. În ciuda suprafeței relative mici, acest parc găzduiește o serie de specii destul de rare din dendroflora orașului Suceava. De asemenea parcul adăpostește trei lucrări de artă: bustul lui Alecu Russo (1819-1859), Mihail Kogălniceanu (1817-1891) și Costache Negri (1812-1876).

Atractivitatea și capacitatea de primire ale parcului pot fi mărite prin reamenajarea unor zone din acest parc, în special cu bănci, zone care în prezent sunt neîngrijite.

Parc Policlinică sau Parc Arh. Vladimir Florea - este dispus practic între patru artere de circulație auto, redus ca întindere, este traversat zilnic de un public numeros. Este în principal un scuar de traversare, dar în orele după amiezii și în zilele sfârșitului de săptămână sau cele de sărbătoare este folosit pentru odihnă și pentru recreerea copiilor, pensionarilor sau a altor categorii, în ciuda faptului că circulația auto intensă din zonă nu favorizează acest lucru.

Parcul are o suprafață de cca. 2.439 mp din care: 665 mp cu gazon, 224 mp cu trandafiri, 157 mp cu specii floricole și 1.393 mp de alei. Centrul compozițional îl reprezintă o fântână arteziană.

Suprafața acoperită de vegetație este foarte mică în comparație cu cea acoperită de alei sau alte elemente construite, totuși pot fi remarcate unele exemplare interesante cu port de umbrelă precum și unele exemplare lemnoase noi, valoroase sub aspect estetic, plantate în ultimii ani.

Parc Universitate are o suprafață de circa 1,7 ha repartizată astfel: 12.515 mp gazon, 2.950 mp de alei asfaltate, 692 mp gard viu și 843 mp alte utilități (bazin cu fântână arteziană, loc de joacă pentru copii, statuie).

Suprafața ocupată de vegetația lemnoasă se suprapune parțial cu cea ocupată de gazon, gard viu, alei sau alte utilități și are valori de cca. 13.000 mp. Centrul compozițional este constituit de fântâna arteziană și statuia reprezentând un sportiv. Stilul adoptat în amenajarea acestui parc este destul de slab definit, fiind reunite elemente caracteristice atât celui geometric cât și celui peisagist, dar fără a se putea constitui în cel mixt.

Se remarcă prezența numeroaselor exemplare de tei pucios și carpen, cu vârste relativ mari, având încă o stare bună de vegetație, realizând impactul vizual și ecologic maxim. Mestecenii și pinii silveștrii au, de asemenea, o stare de vegetație foarte bună, dau varietate prin diversitate întregii compoziții.

Deși are o suprafață relativ mare numărul băncilor pentru recreere este mic, de aceea se recomandă mărirea numărului de bănci destinate odihnei de scurtă durată.

Parc „Simeon Florea Marian” este situat în vecinătatea casei memoriale a lui Simeon Florea Marian, având aproximativ 3.950 mp. Intră în categoria parcurilor destinate recreării și odihnei de scurtă durată, fiind frecventat de numeroși locuitori ai zonei, cu o rază de deservire de cca. 400 m.

Vegetație parcul cuprind numeroși arbori, în special grupurile de mesteceni sau de pin negru, care pun în evidență centrul compoziției, reprezentat de bustul marelui om de cultură. Deși ocupă o mică suprafață parcul "Simeon Florea Marian" este deosebit de reconfortant, tocmai datorită umbrei exemplarelor lemnoase bine conformate.

Spațiu verde din Piața „22 decembrie 1989”

Zona verde din Piața „22 decembrie 1989” intră în categoria spațiilor verzi cu rol decorativ (de înfrumusețare), respectiv scuar decorativ, dispus în piețe, de regulă în fața unor instituții publice sau monumente importante.

Există totuși un caracter aparte, dat de prezența căilor largi de acces pietonal și a esplanadelor ce însoțesc acest spațiu verde, folosite frecvent pentru manifestările ce au loc cu diferite ocazii. Zona verde propriu-zisă este destul de redusă comparativ cu suprafața destinată publicului larg.

Aici se întâlnesc relativ puține specii lemnoase, în majoritate arbuști, precum și numeroase specii floricole perene și anuale.

Ca elemente necorespunzătoare se remarcă gardul viu de cimișir îmbătrânit, cu numeroase porțiuni uscate sau descompletate, exemplarele vârstnice de tuia, cu siluetele neîngrijite precum și tufele de măceș ce s-au dezvoltat din trandafiri altoiți, neîngrijiți corespunzător.

Pe lângă aceste parcuri cu suprafețe relativ mari în municipiul Suceava pot fi întâlnite numeroase spații verzi cu rol decorativ precum și spații verzi cu acces limitat (spațiul verde de la Hanul Domnesc, de la Mănăstirea Sf. Ioan cel Nou, biserica Sf. Dumitru – Curtea Domnească).

În programul de înfrumusețare a Sucevei au intrat și cele 7 fântâni arteziene existente, în 4 dintre acestea șuvoaiele de apă care țâșnesc sunt de diferite culori, de la o fântână la alta. De asemenea în parcul central au fost înlocuite toate băncile vechi, din beton, locul acestora fiind luat de 50 de bănci noi.

În zonele rezidențiale spațiile, verzi sunt reprezentate de garduri vii și zone înerbate. Lipsa unor spații amenajate pentru parcare a determinat ca o parte din aceste spații să fie ocupate (amenajate sau nu) de mașini. O caracteristică a acestor spații este aceea că nu sunt toaletate și au un aspect neîngrijit.

În urma chestionării populației cu privire la situația spațiilor verzi existente în municipiul Suceava, 62,10% din cetățenii municipiului consideră că „distribuția spațiilor verzi în toate cartierele” este nesatisfăcătoare, în timp ce doar 17,80% din aceștia sunt mulțumiți. De asemenea aproximativ 46% din persoanele intervievate apreciază că spațiile verzi din oraș sunt insuficiente, cei mai nemulțumiți fiind locuitorii din cartierul Ițcani (97%) urmați de cei din Burdujeni oraș (59%) și Obcini (55%). Peste 50% din locuitorii cartierelor George Enescu, Centru și Zamca se declară mulțumiți sau foarte mulțumiți cu privire la suficiența spațiilor verzi din municipiul Suceava.

Un procent de 84% din locuitorii municipiului Suceava consideră că este necesară amenajarea unei noi zone de agrement, zonele nominalizate ca posibile locații fiind: Zamca, Parcul Cetății, Burdujeni, Cetate și Obține.

Una din problemele ridicate de populație este cea a locurilor de joacă în principal starea acestora care lasă foarte mult de dorit. Majoritatea locurilor de joacă sunt amenajate cu tehnologii vechi, din piese metalice care au devenit periculoase și care sunt la limita autorizării.

În acest scop s-au luat o serie de măsuri: astfel în anul 2007 a fost amenajat un loc de joacă modern în Parcul Areni, precum și trei locuri de joacă montate de societatea Rosal, în cartierele Burdujeni, Obcini și George Enescu.

Pe raza municipiului Suceava există 74 de locuri de joacă, Primăria având un studiu de fezabilitate privind reamenajarea în totalitatea a acestora.

În anul 2008 au fost scoase la licitație lucrările de modernizare a 8 locuri de joacă răspândite în toate cartierele localității. Este vorba despre cele de pe străzile Oituz, Aleea Venus, Octav Băncilă, Tineretului, Amurgului, Stațiunii, Florilor, precum și din parcul din preajma Stației CFR Ițcani.

2.14. Proiecte propuse și în derulare

Participarea Municipiului Suceava în diverse proiecte de dezvoltare creează premisele promovării municipiului Suceava în plan internațional și a dezvoltării sale în direcția devenirii unui adevărat oraș european.

2.14.1. Proiecte finalizate

I. "Îmbunătățirea sistemului de management al deșeurilor în Suceava" – SWAM

Proiect co-finanțat de către USAID (SUA) în cadrul programului ECOLINKS 2002.

Parteneri: Gannet Fleming (SUA) și ASA Holding – București.

Bugetul proiectului: finanțare nerambursabilă **19.965 Euro**, contribuția Primăriei Suceava și a partenerilor din România **20.000 Euro**.

Perioada de desfășurare: februarie – septembrie 2002.

Obiective:

- Identificarea unor soluții pentru modernizarea sistemului de management al deșeurilor;
- Promovarea colectării selective și reciclării materialelor re folosibile.

Activități:

- Realizarea unei broșuri care conține informații referitoare la managementul deșeurilor, colectarea și reciclarea materialelor re folosibile, legislație românească și reglementări internaționale relative la colectarea și depozitarea deșeurilor, soluții moderne de reciclare și depozitare a deșeurilor menajere;
- Schimburi de experiență între partenerii din cadrul proiectului;
- O campanie de promovare a colectării selective a deșeurilor în municipiul Suceava. Campania a inclus distribuirea de materiale promoționale (10.000 fluturași) în școli, licee, unități publice, locuințe, locuri publice. Au fost amenajate 20 de puncte de colectare a materialelor re folosibile (hârtie, plastic și sticlă) prin amplasarea a 60 de europubele. Firmele de salubritate au colectat materialele re folosibile depozitate în aceste europubele, le-au cântărit și le-au transportat spre valorificare la agenții economici interesați în reciclarea deșeurilor. Scopul acestei campanii a fost acela de a testa disponibilitatea cetățenilor și a agenților economici din domeniu pentru participarea la un program integrat de colectare și reciclare a deșeurilor;
- Realizarea unui studiu care să cuprindă soluții (pe termen scurt și lung) pentru îmbunătățirea sistemului de management al deșeurilor în Suceava, și anume: colectarea selectivă, reciclarea și depozitarea ecologică a deșeurilor, și cel mai important, identificarea unor surse de finanțare externă pentru amenajarea unei platforme ecologice pentru depozitarea deșeurilor menajere;
- Organizarea unor conferințe și seminarii pe teme de management al deșeurilor urbane.

Rezultate:

- Acest sistem de management al deșeurilor funcționează pe baza celor 45 puncte de colectare amplasate în vecinătatea buncărelor de gunoi;
- Ambalajele PET sunt colectate de o firmă specializată în recuperarea și valorificarea deșeurilor reciclabile, care realizează procesarea primară și livrarea lor către unitatea de revalorificare (în urma acestei acțiuni cantitatea de PET-uri colectate a crescut cu 28%).

În continuarea acestei campanii, eforturile Primăriei Suceava sunt îndreptate spre identificarea unor noi surse de finanțare externă pentru dezvoltarea acestui sistem de management al deșeurilor, precum și pentru amenajarea unei noi rampe ecologice de depozitare a deșeurilor.

II. "Parteneri de succes"

Proiect co-finanțat de Ambasada Regatului Olandei la București prin Programul Matra-Kap.

Parteneri: Clubul Ecologic "Origini Verzi" și CenRes Suceava.

Bugetul proiectului: finanțare nerambursabilă **4.078 Euro**, contribuția Primăriei Suceava și a partenerilor **764 Euro**.

Perioada de derulare: 16 august – 16 noiembrie 2004.

Obiectiv:

- Creșterea nivelului de educație ecologică a cetățenilor municipiului Suceava, în scopul introducerii unui nou sistem de management al deșeurilor, care vizează reciclarea acestora și depozitarea lor ecologică, în vederea minimizării impactului negativ al deșeurilor solide asupra mediului înconjurător.

Activități:

- Distribuirea de materiale informative (pliante referitoare la colectarea selectivă și reciclarea deșeurilor), precum și amplasarea de materiale promoționale (bannere, city light-uri și afișe);
- Amplasarea a 24 de europubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor în vederea reciclării ambalajelor tip PET și a hârtiei, cu scopul valorificării lor;
- Organizarea de întâlniri cu reprezentanți ai firmelor de salubritate, asociațiilor de proprietari, societății civile și reprezentanți ai instituțiilor publice.

Rezultate:

- În locurile care au fost identificate ca deficitare în colectarea selectivă a deșeurilor au fost amplasate 24 de europubele pentru colectarea selectivă a ambalajelor de tip PET în vederea valorificării lor;
- Cetățenii au fost informați și educați în spiritul participării la colectarea și reciclarea deșeurilor: s-au distribuit pliante referitoare la colectarea selectivă și reciclarea deșeurilor, au fost amplasate materiale promoționale (bannere, city light-uri și afișe) în locuri cu vizibilitate și impact public ridicat;
- S-a oferit un exemplu de bună practică, conștientizându-se că integrarea europeană înseamnă și respectarea unor norme decente de conviețuire în cadrul unei comunități.

Aceste acțiuni au fost parte integrantă din campania de promovare a a curățeniei orașului, campanie lansată de Primăria Suceava în luna august 2004 sub sloganul: "TOȚI PENTRU CURĂȚENIA ORAȘULUI!".

III. "Reducerea poluării datorată traficului rutier" – AlterEco
(ALTERnatives to protect the ECOlogy of Europe)

Proiect co-finanțat de Uniunea Europeană în cadrul programului Ecos Ouverture.

Parteneri: Primaria orașului Aalborg – Danemarca, Consorzio Transporti Pubblici din Napoli – Italia, Mersytravel din Liverpool – Marea Britanie, TTR – Liverpool și Primaria orașului Liverpool, GIE (Group Independent Experts) – București, iar la nivel local Inspectoratul de Protecția Mediului, SC Transport Public și Servicii SA.

Bugetul proiectului: finanțare nerambursabilă **165.000 Euro**, contribuția Primăriei Suceava și a partenerilor din România **55.000 Euro**.

Perioada de desfășurare: septembrie 2000 – septembrie 2002.

Obiective:

- Reducerea poluării datorate traficului rutier;
- Crearea de zone „fără poluare”, exclusiv pietonale în oraș;
- Modernizarea mijloacelor de transport în comun;
- Înlocuirea vehiculelor poluante cu vehicule ecologice (echipate cu motoare Euro2);
- Transferul de tehnologii ecologice în domeniul transportului rutier între țările din Uniunea Europeană și țările din Europa Centrală și de Est.

Activități:

- Echiparea cu tobe catalitice a unui număr de cinci autobuze, pentru transportul de călători aflate în exploatarea fostei SC TPS SA, în vederea reducerii emisiilor;
- Conversia a două motoare, cu care sunt dotate autobuzele Ikarus pentru transportul de călători, astfel încât aceste motoare să corespundă standardelor Euro2;
- Amenajarea unei zone exclusiv pietonale în centrul orașului, respectiv interzicerea circulației tuturor autovehiculelor pe strada Ștefan cel Mare – tronsonul cuprins între Casa de Cultură și Muzeul Național al Bucovinei;
- Organizarea unor conferințe pe tema poluării mediului, a impactului traficului rutier asupra mediului, a vehiculelor ecologice.

Rezultate:

- Zona pietonală este operațională, deocamdată doar pe perioada week-end-ului, dar a adus o schimbare a comportamentului cetățenilor vis-a-vis de semnificația acelei zone, aflate în centru istoric al orașului;
- A fost posibilă promovarea unor activități sportive, de petrecere într-un mod activ al timpului liber, această zonă adunând un număr mare de cetățeni, devenind instantaneu spațiu de întâlnire spre care se îndreaptă pașii multor suceveni și ai vizitatorilor din alte localități ale țării, în perioada desfășurării unor evenimente importante pentru oraș;
- S-a pus cu seriozitate problema limitării emisiilor poluante și zgomotului datorat traficului rutier, inclusiv a necesității monitorizării continue a acestora;
- S-au deschis perspective pentru implementarea pe scară largă a unor proiecte care vizează reducerea poluării datorată transportului în comun.

IV. „Transport accesibil și ecologic pentru sănătatea comunității locale” – CATCH (Clean Accessible Transport for Community Health)

Proiect co-finanțat de Uniunea Europeană în cadrul programului LIFE – Energie și Mediu.

Parteneri:

- Firme de transport în comun – Merseytravel LTD – Liverpool, Arriva North West – Manchester, Compania Transporti Pubblici – Napoli, SC TPS SA Suceava;
- Firme de consultanță – Transport and Travel Research – Nottingham;
- Autorități locale – Consiliul Local Liverpool;
- Instituții de învățământ și cercetare: Universitatea din Liverpool și IMPACT (Institutul de Cercetare în Domeniul Impactului Traficului Rutier asupra Mediului) Birmingham.

Bugetul proiectului: finanțare nerambursabilă **66.792 Euro**, contribuție proprie **120.208 Euro**.

Perioada de desfășurare: septembrie 2002 – septembrie 2005.

Obiective:

- Facilitarea transferului de tehnologii și soluții practice referitoare la transportul în comun și traficul rutier între orașele europene participante;
- Promovarea în România a autovehiculelor ecologice (care funcționează cu combustibil LPG sau biodiesel) în vederea reducerii poluării datorată traficului rutier și transportului în comun.

Activități:

- Transferul de tehnologii și soluții practice între parteneri și mai departe către orașele din țara de origine a partenerilor din cadrul proiectului;
- Promovarea soluțiilor ecologice pentru traficul rutier și transportul în comun (combustibili ecologici, transport electric, tobe catalitice);

- Implementarea unor dispozitive de reducere a emisiilor la microbuzele aflate în dotarea fostei SC TPS SA;
- Organizarea unor conferințe internaționale cu tema reducerea poluării datorate traficului rutier și a transportului în comun;
- Realizarea unor studii privind soluții eficiente de modernizare a traficului;
- Publicarea unor broșuri și a altor materiale promoționale destinate promovării vehiculelor ecologice;
- Promovarea soluțiilor ecologice pentru traficul rutier și transportul în comun (combustibili ecologici, transport electric, tobe catalitice);
- Achiziționarea unor vehicule care funcționează cu combustibil LPG (lichid propan gaz) și organizarea unor campanii de promovare a acestui tip de autovehicule;
- Extinderea zonei pietonale existente în centrul orașului Suceava;
- Educarea cetățenilor în vederea implementării vehiculelor ecologice, îmbunătățirea eficienței și fluenței traficului în orașe.

V. „Retehnologizarea stației de epurare”

Proiect co-finanțat de Ministerul Mediului din Danemarca.

Parteneri: Agenția de Protecție a Mediului din Danemarca; Grue&Hornstrup Consulting Engineers.

Bugetul proiectului: finanțare nerambursabilă **1.500.000 Euro**.

Perioada de desfășurare: 2001 – 2005.

Obiectivele proiectului:

- Retehnologizarea stației de epurare;
- Îmbunătățirea parametrilor calitativi ai apelor uzate.

Activități:

- Automatizarea stației de pompare;
- Eliminarea cantităților de apă neepurată care ajung în râul Suceava;
- Reabilitarea conductelor de subtraversare.

Rezultate:

- Creșterea nivelului de automatizare a stației de epurare a apelor uzate;
- Îmbunătățirea parametrilor apei epurate evacuate în râul Suceava;
- Protecția mediului înconjurător printr-o mai bună gestionare a apelor reziduale;
- Alte îmbunătățiri tehnice.

VI. „Orașe Europene pentru Mileniul III” – PLUME

Proiect co-finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului Mediu și Dezvoltare Durabilă.

Bugetul proiectului: finanțare nerambursabilă **4.387 Euro**.

Perioada de desfășurare: 8 noiembrie 2002 – 8 mai 2005.

Obiectiv:

- Facilitarea transferului de tehnologii și soluții practice referitoare la transportul în comun și traficul rutier între orașele europene participante.

Activități:

- Organizarea unor conferințe europene pe tema reducerii poluării datorate traficului rutier;
- Transferul de tehnologii și soluții practice între orașele partenere în proiect și, mai apoi, către orașele din țările de origine;
- Elaborarea unor studii la nivel european cu soluții pentru dezvoltare durabilă și planificare urbană.

Rezultate:

- Crearea unor legături cu 20 de orașe europene implicate în acțiuni de dezvoltare durabilă, planificare urbană și de reducere a poluării datorate traficului rutier, și anume: Aalborg, Amsterdam, Atena, Bruxelles, Napoli, Stockholm, Köln, Dresda, Gdansk, Genova, Roma, Viena, Madrid, Liverpool, Lyon, Londra, Lisabona, Berlin, Soutwark, Reykjavik;

- Dezvoltarea urbanistică cu respectarea normelor de protecție a mediului;
- Realizarea transferului de experiență și de bune practici.

VII. Centrul Social de Zi „Sfânta Vineri”

Proiect co-finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Phare 2001 – Coeziune Economică și Socială, Schemă de Investiții în Servicii Sociale, România, Regiunea Nord-Est.

Partener: „Parohia Sf. Vineri”.

Bugetul proiectului: finanțare nerambursabilă **133.594 Euro**, contribuție partener **14.360 Euro**.

Perioada de desfășurare: 30.11.2003 – 30.04.2005.

Obiective:

- Înființarea Centrului Social de Zi „Sfânta Vineri” necesar pentru rezolvarea cazurilor urgente apărute la nivelul municipiului Suceava cu impact favorabil în dezvoltarea și implementarea sistemului de asistență socială;
- Dezvoltarea capacității de asistență socială în municipiul Suceava, crearea de servicii comunitare pentru grupurile vulnerabile din municipiul Suceava, copii în dificultate și bătrâni în dificultate;
- Reducerea sărăciei prin acordarea de asistență socială de zi pentru un număr de circa 20 - 23 copii și acordarea de consultații medicale gratuite pentru un număr de circa 8 persoane zilnic, circa 160 persoane vârsnice lunar, din care 40% vor fi efectuate la domiciliul bătrânului;
- Reducerea șomajului prin crearea de 7 noi locuri de muncă pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă;
- Întărirea capacității administrației locale de a crea parteneriate eficiente cu biserica și societatea civilă pentru implementarea inițiativelor în domeniul serviciilor sociale.

Rezultate:

- S-a construit un Centru Social de Zi cu cabinete medicale, unde există personal specializat în asistență socială, psihopedagogie, o echipă competentă formată dintr-un medic stomatolog, un asistent medical laborator, un asistent medical generalist, ce deservește gratuit persoane cu venituri foarte mici sau lipsite de venituri;
- Centrul Social de Zi vine și în sprijinul copiilor din familii cu venituri reduse, oferind servicii în regim semi-internat, deservite de persoane calificate în acest sens.

Centrul Social de Zi are în dotare:

- 2 cabinete medicale: cabinet de analize medicale și consultații, cabinet de stomatologie;
- Bucătărie și sală de servit masa cu aproximativ 28 de locuri;
- 4 grupuri sanitare;
- 1 sală de lectură dotată cu calculatoare conectate la Internet;
- 2 săli de lucru pentru personalul centrului;
- Alte spații: spălătorie, diverse locuri de depozitare, cămară, etc.

VIII. Soluții moderne pentru creșterea transparenței și eficienței activității administrației publice locale

În cadrul Programului „Fondul de modernizare pentru dezvoltarea administrației la nivel local” – Phare 2002 Primăria Municipiului Suceava a beneficiat de o asistență financiară din partea Ministerului Administrației și Internelor, fonduri nerambursabile în valoare totală de **54.600 Euro**, pentru implementarea a **trei proiecte** și anume:

a. Transparența și eficiența bugetară pentru o administrație europeană

Obiectiv: diseminarea informațiilor legate de întocmirea și cheltuirea bugetului local către cetățenii municipiului Suceava, persoane fizice sau juridice.

Partener: Prefectura Județului Suceava.

Perioada de desfășurare: februarie 2005 – februarie 2006.

Buget: finanțare nerambursabilă **19.620 Euro**, contribuție proprie **3.125 Euro**.

Rezultate:

- Au fost realizate materiale informative (pliante, fluturași, mape de prezentare) care s-au distribuit cetățenilor municipiului Suceava, și afișe care au fost amplasate în locuri special amenajate;
- În incinta primăriei Suceava s-a deschis un Punct de informare pentru contribuabili (un info-chioșc cu aplicația software optimizată pentru funcționarea pe ecran touchscreen, aplicație interactivă conectată la sistemul de baze de date referitor la taxele și impozitele locale). Astfel, cetățenii pot afla informații despre modul de stabilire a impozitelor și taxelor locale, precum și temeiul legal ce a stat la baza stabilirii acestora; taxele și impozitele datorate la bugetul local; modalități și condiții în care se pot obține înlesniri la plata acestor taxe; execuția bugetară a anului precedent și a celui în curs; procedura de întocmire a bugetului local; cuantumul sumelor colectate și modul cum au fost acestea cheltuite;
- S-au organizat campanii de informare în rândul cetățenilor municipiului Suceava. Au avut loc întâlniri lunare cu Asociațiile de proprietari, reprezentative ca număr de membri și probleme specifice, din cele 5 cartiere ale municipiului Suceava. Cetățenilor participanți la aceste întâlniri li s-au distribuit materiale informative, sub forma unor pliante care conțin informații generale despre acest proiect, informații despre activitatea punctului de informare din cadrul primăriei (tipul informațiilor ce pot fi accesate, program de lucru) și date generale despre gestionarea bugetului local al anului în curs.

b. SIVCO-Sisteme informatice inteligente pentru o administrație europeană

Obiectiv: introducerea de noi instrumente, proceduri și mecanisme în vederea descentralizării, creșterii eficienței și a transparenței activității de gestionare a fondurilor din bugetul local, prin dotarea Primăriei cu echipamente IT pentru o descentralizare financiară fluentă.

Partener: Prefectura Județului Suceava.

Perioada de desfășurare: februarie 2005 – decembrie 2005.

Buget: finanțare nerambursabilă **19.600 Euro**, contribuție proprie **4.160 Euro**.

Rezultate:

- S-au achiziționat 10 sisteme de calcul și două scannere;
- A fost implementat un sistem de management și gestiune a documentelor și fluxurilor de lucru din cadrul Primăriei Suceava, care permite identificarea în timp real, ca poziție și grad de soluționare, a actelor administrative. Mai exact, această aplicație soft permite înregistrarea pe suport magnetic a fiecărui document emis de funcționarii Primăriei sau deus la registratura instituției. În cazul în care un cetățean dorește informații despre cererea adresată Primăriei, prin simpla accesare a unei comenzi pe calculator se pot afla: locația cererii, soluția adoptată, funcționarul care a prelucrat cererea etc.;
- Toate birourile din Primăria Suceava sunt conectate în cadrul unei rețele de tip intranet, în așa fel încât comunicarea între funcționari să se facă eficient și în timp real.

c. ECDL- Pașaport European

Obiectiv: modernizarea și eficientizarea serviciilor oferite de Primăria Suceava prin instruirea funcționarilor publici din cadrul instituției în vederea obținerii de către aceștia a Certificatului european de utilizare a calculatorului (ECDL).

Partener: Prefectura Județului Suceava.

Perioada de desfășurare: februarie 2005 – noiembrie 2006.

Buget: finanțare nerambursabilă **15.380 Euro**, contribuție proprie **1.850 Euro**.

Rezultate:

- Au fost instruiți 64 de funcționari în vederea obținerii de către aceștia a Certificatului european de utilizare a calculatorului;
- În cadrul Primăriei, respectiv în cadrul Serviciului de Integrare Europeană și Strategii de Dezvoltare, a fost amenajat un centru de instruire ECDL în vederea instruirii celorlalți angajați proprii și ai angajaților altor administrații din județ. Centrul ECDL este dotat cu două sisteme de calcul și o imprimantă achiziționate din bugetul proiectului. În cadrul acestui centru funcționarii Primăriei au realizat perioada de practică, iar aici vor fi instruiți ceilalți funcționari ce vor solicita permisul ECDL, reducând astfel costurile necesare acreditării.

IX. „Managementul on-line al informațiilor cu privire la traficul rutier și transportul”

Obiectiv principal: avansarea unei platforme pilot cu scopul managerierii, în sistem informatic, a acelor informații legate de transportul și traficul rutier la nivelul municipiului Suceava care să se afle în concordanță cu standardele de eficiență impuse de evoluția socio-economică a țării și de cerințele legate de integrarea României în structurile Uniunii Europene.

Partener: SSI Bucovina (aplicant principal).

Buget: finanțare nerambursabilă **150.000 Euro**.

X. „Monitorizarea nivelului poluării”

Obiectiv principal: avansarea unui sistem pilot cu scopul monitorizării nivelului de poluare pentru reducerea impactului transportului urban asupra mediului.

Partener: SSI Bucovina (aplicant principal).

Buget: finanțare nerambursabilă **125.000 Euro**.

2.14.2. Proiecte aflate în derulare:

- „Centrul de Informare Europeană – EUROPA”;
- „CIVITAS – SMILE – Alternative ecologice pentru dezvoltarea durabilă a orașelor Europei”;
- „MIDAS – Măsuri privind influențarea cererii de transport pentru dezvoltare durabilă”;
- „Suceava – Utilități și mediu la standarde europene”;
- „ISPA – Reabilitarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare din municipiul Suceava”
- „Program de cooperare socio-economică între Cernăuți și Suceava”.

I. „Centrul de Informare Europeană – EUROPA”

Proiect co-finanțat de Uniunea Europeană prin Programul PHARE – Europa.

Parteneri: Centrul Regional de Resurse pentru ONG Suceava.

Perioada de desfășurare: mai 2004 – prezent; perioada va fi determinată de cerințele formulate de către Uniunea Europeană în privința mecanismelor de informare a cetățenilor.

Obiectiv: diseminarea informației europene către cetățenii Municipiului Suceava în vederea facilitării procesului de integrare a României în Uniunea Europeană.

Activități:

- Organizarea unor evenimente locale cu relevanță europeană;
- Facilitarea obținerii informațiilor de către cetățeni;
- Promovarea imaginii administrației publice locale, a programelor și proiectelor derulate în colaborare cu societatea civilă.

Rezultate:

- S-a amenajat un spațiu de 10 mp, situat în holul de la parterul instituției, conexiunile la rețelele de telefonie, respectiv Internet, sunt asigurate de către Primărie, iar dotările minime necesare desfășurării activității, și anume: computer, materiale promoționale, birou, sunt puse la dispoziție de către CenRes Suceava;
- Sunt oferite gratuit informații despre acquis-ul comunitar, instituții și programe ale Uniunii Europene, linii de finanțare pentru administrația publică, ONG-uri, IMM-uri;
- Asigurarea desfășurării activității se datorează voluntarilor CenRes și consilierilor din cadrul Serviciului Integrare Europeană și Strategii de Dezvoltare.

II. „CIVITAS – SMILE – Alternative ecologice pentru dezvoltarea durabilă a orașelor Europei”

Proiect co-finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului Cadru 6 CIVITAS II – Energie – Transport – Mediu.

Bugetul proiectului: finanțare nerambursabilă **194.880 Euro**, contribuție proprie **344.134 Euro**.

Perioada de derulare: 1 februarie 2005 – 2009.

Obiective:

- Identificarea unor măsuri pentru reducerea impactului negativ provocat asupra mediului de transport în comun și traficul rutier, precum și identificarea unor surse de finanțare externă pentru modernizarea transportului de călători;
- Modernizarea traficului rutier și a transportului de călători, reducerea poluării datorate traficului și promovarea autovehiculelor și combustibililor ecologici;
- Promovarea transportului public de călători, prin modernizarea acestuia, prin oferirea unor priorități în intersecțiile aglomerate, prin alocarea unei benzi speciale destinate circulației exclusive a autobuzelor, prin elaborarea unui plan al transportului public și prin creșterea gradului de informare a cetățenilor despre aceste facilități.

Activități:

- Schimbarea bazei de vehicule ce asigură transportul public local;
- Promovarea combustibililor alternativi;
- Extinderea zonelor curate, cu emisii joase de noxe și gaze toxice, precum și diminuarea nivelului de zgomot și vibrații;
- Stimularea transportului în comun – prin acordarea unor priorități în trafic și prin îmbunătățirea condițiilor în care se desfășoară transportul în comun;
- Ridicarea gradului de informare a cetățenilor asupra desfășurării transportului în comun;
- Ridicarea gradului de informare și conștientizare a cetățenilor privitor la toate măsurile ce se iau pentru îmbunătățirea calității vieții în municipiu.

Rezultate:

- S-au identificat cele mai frecvent utilizate trasee și s-au stabilit 8 rute pe care aceste autobuze operează, 4 dintre ele fiind în studiu pentru a deveni rute ecologice, operate doar de vehicule dotate cu Euro3 și Euro4, începând din iulie 2006, mai apoi vizându-se acoperirea lor doar de vehicule cu funcționare pe combustibili alternativi;
- Este în lucru o hartă administrativă care va prezenta în detaliu Municipiul Suceava și va include o schiță a traseelor operate de transportul în comun, a stațiilor deservite de acestea și a orarului de funcționare, astfel încât să se poată maximiza utilitatea și efectele așteptate;
- Se urmărește promovarea combustibililor alternativi: GPL în special, iar în acest scop o primă inițiativă o ia Primăria prin conversia motoarelor acestor autobuze;
- Până la sfârșitul anului 2006 au fost introduse 5 minibus-uri și 10 taxiuri alimentate cu GPL;
- Se urmărește transformarea a 20% din Centrul istoric al orașului într-o zonă curată, cu emisii joase de gaze, prin menținerea zonei străzii Ștefan cel Mare închisă circulației vehiculelor pe o durată mai mare, decât în momentul actual când există restricția doar pe perioada weekend-ului. În acest sens s-a deschis o rută ocolitoare, pe strada Vasile Bumbac care deservește zona;
- Pentru fluentizarea traficului s-au modernizat 3 intersecții importante din oraș, prin semaforizarea și sincronizarea acestora utilizând sistemul undă verde;
- Pentru informarea cetățenilor s-a introdus un prim Panou cu mesaje variabile începând cu noiembrie 2005, iar al doilea este în zona intersecției centrale, în fața McDonalds, devenind operațional de la sfârșitul lunii iulie 2006;
- Monitorizarea traficului este în atenție, iar pentru aceasta s-a montat la sfârșitul lunii iunie 2006 o camera de luat vederi, chiar pe clădirea Primăriei, pentru a monitoriza traficul în zona intersecției și o altă cameră de luat vederi va fi montată în intersecția din centrul orașului; se are în vedere necesitatea existenței unei camere de luat vederi în zona Liceului Industrial nr. 2, din cauza numeroaselor accidente grave, chiar mortale, care se petrec în acea arie; camerele de luat vederi dau informații ce se disponibilizează pentru oricine este interesat, prin instalarea unui soft adecvat și prin utilizarea Internetului;
- Pentru asigurarea vizibilității acțiunilor întreprinse, se menține un contact susținut cu instituțiile de învățământ, cu asociațiile de locatari, cu mijloacele mass-media.

III. "MIDAS – Măsuri privind influențarea cererii de transport pentru dezvoltare durabilă" (Measures to Influence transport Demand to Achieve Sustainability)

Proiect co-finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului Cadru „Energie inteligentă – Europa” (IEE 05-009).

Bugetul proiectului: finanțare nerambursabilă **34.297 Euro**, contribuție proprie **34.297 Euro**.

Parteneri: firme de transport în comun, firme de consultanță, autorități locale, instituții de cercetare din Liverpool (Marea Britanie), Aalborg (Danemarca), Bologna (Italia), Clermont Ferrand (Franta) și Cork (Irlanda).

Perioada de derulare: martie 2006 – februarie 2009.

Obiectiv:

- Schimbarea mentalității cetățenilor referitor la traficul rutier și transportul în comun, în scopul încurajării orientării acestora către mijloace mai economice din punct de vedere energetic și ecologice, pentru reducerea poluării datorate traficului, a consumului de energie și a congestiei în trafic.

Activități:

- Promovarea elaborării unor planuri de mobilitate și a unor măsuri care să încurajeze mersul pe jos, utilizarea bicicletelor și a transportului în comun; se dorește ca acest proiect să nu fie doar unul de cercetare sau demonstrație, ci unul care va permite testarea practică și implementarea unor metodologii noi prin acțiunile pilot întreprinse;
- Elaborarea unor măsuri care să încurajeze mersul pe jos, utilizarea bicicletelor și a transportului în comun;
- Propuneri pentru amenajarea unor facilități pentru pietoni, bicicliști, transport public; în acest sens, se elaborează un studiu de trafic care să permită identificarea unor astfel de artere existente sau extinderea lor în zone largi ale orașului;
- amenajarea unui centru informativ mobil de tip Touch-screen care va fi plasat în locuri cu flux mare de cetățeni, pentru organizarea unor campanii de promovare a mijloacelor de transport alternative, a combustibililor și autovehiculelor ecologice și a unor campanii de informare legate de un transport alternativ care va economisi resurse energetice obținute din combustibili fosili.

IV. Suceava - Utilități și mediu la standarde europene

Proiect finanțat prin credit extern rambursabil și garantat de Guvernul României.

Parteneri: Consiliul Județean Suceava.

Bugetul proiectului: 10.800.000 Euro

Perioada de desfășurare: 2004 – 2008.

Obiective:

- Reabilitarea sistemelor de termoficare din municipiul Suceava;
- Înființarea și extinderea distribuției de gaze naturale în 60 de localități ale județului, prin montarea unei conducte de gaz în lungime de 380 km.

Rezultate:

- Reducerea pierderilor în rețea și implicit reducerea emisiilor datorate proceselor de producere a energiei termice;
- Reducerea costurilor pentru cetățeni;
- Reabilitarea parțială a sistemelor de termoficare din municipiul Suceava.

V. "ISPA – Reabilitarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare din Municipiul Suceava "

Proiect co-finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului ISPA.

Parteneri în acest proiect: Municipalitatea Suceava, SC ACET SA Suceava, Agenția de Protecție a Mediului;

Bugetul proiectului: finanțare nerambursabilă **33.442.500 Euro**, contribuția Guvernului României prin Fondul Național de Pre-aderare **4.459.000 Euro**, contribuție proprie a Primăriei Suceava **6.688.500 Euro**.

Perioada de derulare : 2006 - 2010.

Obiective:

- Reabilitarea și modernizarea sistemului de furnizare a apei potabile;
- Reabilitarea sistemului de canalizare;
- Reabilitarea și optimizarea stației de epurare a apei din municipiul Suceava.

VI. "Program de cooperare socio-economică între Cernăuți și Suceava"

Proiect co-finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului Phare CBC 2004.

Bugetul proiectului: este de **297.700 Euro**, din care **267.930 Euro** sunt fonduri nerambursabile oferite de Uniunea Europeană, iar **29.770 Euro** în numerar reprezintă contribuția Municipiului Suceava la bugetul proiectului, sumă ce va acoperi un procent de 10% din costurile implementării proiectului.

Obiectivul principal al proiectului este promovarea dezvoltării locale durabile în orașele Suceava și Cernăuți.

Activități:

- Efectuarea unei analize a situațiilor economice din cele două orașe, în scopul identificării sectoarelor cheie performante și a tuturor factorilor implicați cu impact pozitiv asupra dezvoltării durabile a zonei (companii, organizații de sprijin a IMM, firme de consultanță);
- Crearea unei baze de date socio-economice a orașelor Suceava și Cernăuți;
- Pregătirea documentației necesare întocmirii unei strategii de dezvoltare economică transfrontalieră durabilă;
- Crearea unui cadru instituțional și operațional necesar implementării acestei strategii la nivel local, prin înființarea în Suceava a unui Birou Local pentru cooperare economică;
- Elaborarea unui studiu de trafic în municipiul Suceava în vederea creării unui coridor transfrontalier;
- Întărirea capacității autorităților publice locale din cele două orașe partenere pentru a oferi asistență în domeniul cooperării transfrontaliere tuturor factorilor interesați, prin intermediul unor programe de training pentru membri ai administrațiilor locale din cele două orașe.

Priorități și oportunități pe termen mediu și lung:

- Asigurarea unor condiții avantajoase pentru investiții și atragerea de investitori, în vederea dezvoltării economice a orașului;
- Reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare;
- Reabilitarea rețelelor de transport a energiei termice;
- Modernizarea infrastructurii;
- Finalizarea, în parteneriat cu A.N.L., a blocurilor de locuințe;
- Implementarea unui management performant pentru deșeurile menajere;
- Amenajarea unui depozit ecologic pentru deșeurile municipale;
- Finalizarea extinderii rețelelor de gaz natural în întregul oraș;
- Dezvoltarea turismului;
- Implementarea de programe de dezvoltare locală.

3. Patrimoniul tehnico-economic și edilitar

Municipiului Suceava este încadrată la **rangul II**, potrivit Legii nr. 351 din 2001²⁷, ca expresie a importanței actuale și din punct de vedere administrativ, politic, social, economic și cultural.

Rețeaua stradală a municipiului Suceava este de circa 129,922 km, din care un procent de 49,5% o reprezintă străzi din categoria a IV-a și doar un procent de 17,2% din categoria I.

Orașul nu dispune de o stradă de centură ocolitoare care să preia fluxul rutier de tranzit intens din zona centrală.

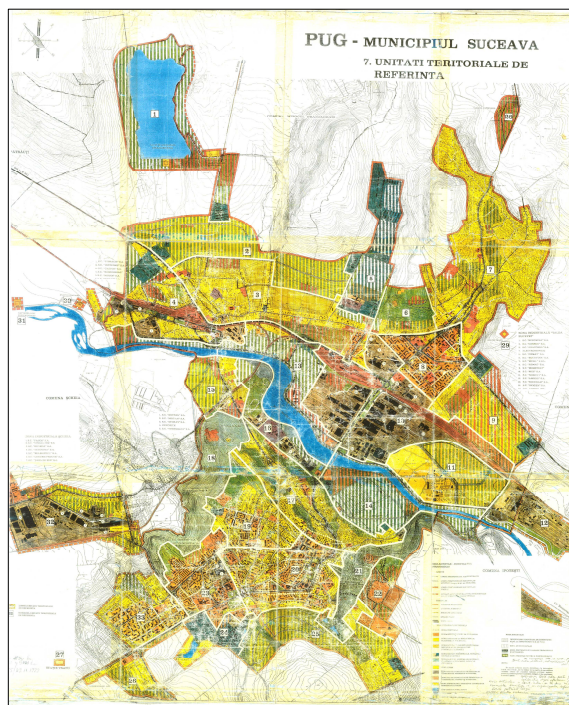
²⁷ Legea nr. 351/2001 - pentru aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național –Secțiunea a IV a – Rețeaua de localități, modificată prin Legea nr. 100/2007

3.1. Reglementări de urbanism

Zone funcționale

Teritoriul administrativ al municipiului Suceava, având o suprafață totală de 5.210 ha, cuprinde următoarele categorii de terenuri, grupate în funcție de folosință, destinație, suprafețe ocupate, astfel:

- *Terenuri cu destinație agricolă* – 2.314 ha, din care:
  - arabil – 1.984 ha;
  - livezi – 17 ha;
  - pășuni – 273 ha;
  - fânețe – 40 ha.
- *Terenuri neagricole* – 2.896 ha, din care:
  - forestier – 573 ha;
  - ape, bălți – 186 ha;
  - drumuri – 53 ha;
  - curți, construcții – 2.058 ha;
  - nereproductiv – 26 ha (conform datelor furnizate de la Serviciul Cadastru – fond funciar).

Urmare a dimensiunilor și complexității localității, în cadrul Planului Urbanistic General (PUG), municipiul Suceava a fost împărțit în 33 de UTR-uri (unități teritoriale de referință)²⁸, grupate după funcțiunea dominantă a zonei, omogenitate funcțională, caracteristici morfologice unitare sau pentru care sunt necesare planuri urbanistice zonale sau de detaliu. Ulterior, corespunzător funcțiilor dominante, fiecare zonă s-a împărțit în subzone, limitele unităților teritoriale fiind materializate după străzi, limite cadastrale sau limite naturale.

Totodată, în delimitarea UTR-urilor, s-a ținut seama de ansamblurile de locuit, cartierele și localitățile componente în teritoriu.

Municipiul Suceava are următoarele zone și subzone funcționale:

Zona centrală - această are o funcțiune complexă de interes public, predominantă de instituții publice și servicii, zone de locuit și complementată cu parcuri orașenești, străzi, alei și accese pietonale, scuaruri, plantații de aliniament, accese carosabile și parcaje. Referitor la aspectul exterior al noilor construcții de instituții publice și servicii PUG prevede că vor avea un volum simplu și un aspect compatibil cu caracterul zonei. Se va urmări ca noile construcții să se armonizeze cu clădirile învecinate. În centru se poate construi orice obiectiv de interes public și locuințe cu finisaje superioare pentru a conferi centrului civic o ținută deosebită. În zonă sunt permise renovări, modificări, completări sau înlocuiri de construcții vechi. Zona centrală cuprinde UTR 17 și UTR 20.

În această zonă se regăsesc majoritatea instituțiilor publice locale și județene și obiectivele turistice de interes local și național.

Zona centrală reprezintă „inima” municipiului, fiind situată pe vechea așezare medievală a Sucevei.

În subzona rezidențială cu clădiri de tip urban se permit extinderi, construcții noi, în incintele proprii precum și instituirea diverselor servicii. Utilizările interzise sunt cele incompatibile cu subzona respectivă, care pot crea incomodări și disfuncționalități, precum și orice fel de construcții și amenajări, exceptând obiectivele de utilitate publică pentru care au fost rezervate terenurile. Nu se

²⁸ Planul Urbanistic General aprobat de Consiliul Local în anul 1999.

permit construcțiile de unități poluante, producătoare de noxe, care generează trafic intens sau care prezintă riscuri tehnologice și nici amplasarea de chioșcuri pe domeniul public.

Condițiile de amplasare a construcțiilor administrative, comerciale, de cult, de cultură, de învățământ, pentru sănătate, sportive și de turism se fac conform legislației în vigoare.

În ceea ce privește amplasarea față de drumurile publice, aceste construcții vor fi interzise dacă împiedică, prin amplasare, buna desfășurare, organizare și dirijare a traficului sau dacă prezintă riscuri de accidentare.

Principalele subzone ale zonei centrale sunt:

- **Subzona predominant rezidențială** – funcția dominantă a subzonei este locuirea iar funcțiile complementare admise ale subzonei sunt instituțiile și serviciile compatibile cu funcția de locuire, spații verzi amenajate, accese pietonale și carosabile, parcaje;
- **Subzona de instituții publice și servicii** – funcțiunea dominantă a subzonei sunt instituțiile publice și servicii și complementată cu locuințe, industrie, spații verzi amenajate, accese pietonale și carosabile, parcaje;
- **Zona de parcuri, complexe sportive, recreere, turism și perdele protecție** – în cadrul acestei subzone intră parcurile, pădurile amenajate, terenurile de sport, zone de recreere și agrement, spații verzi cu valoare istorică și peisagistică, spațiile plantate, perdele de protecție, pepiniere. Acestea sunt complementate de alei și circulație pietonală;
- **Zona monumente/situri istorice** – în cadrul acestei subzone sunt întâlnite monumente, situri și ansambluri arheologice, monumente și ansambluri de arhitectură, clădiri memoriale, zone istorice urbane, ansambluri memoriale propuse pentru a fi incluse în lista CNMI. Funcțiunea dominantă a subzonei fiind compusă din Cetatea de Scaun și Cetatea Șcheia, principalele instituții publice și servicii din municipiu reprezentând unități administrative, de învățământ, cult, financiar-bancare și cultură, clădirile gărilor Burdujeni și Ițcani, case memoriale/locuințe cu regim mic de înălțime. Funcțiunile complementare admise sunt circulațiile carosabile, parcaje, circulații pietonale, parcuri, spații plantate și plantații de aliniament. În cadrul acestei zone sunt admise doar intervenții pentru consolidarea, restaurarea, repararea sau renovarea construcțiilor respective cu avizul organelor competente.

Aceste patru subzone sunt întâlnite și în celelalte zone ale municipiului Suceava dar într-o proporție mai mică.

Celelalte zone ale municipiului (Obcini, George Enescu, Zamca, Burdujeni, Burdujeni sat, Ițcani) au fost dezvoltate pe parcurs și au, în general, funcțiunii de locuit, cu inserții de instituții publice, zone verzi, și cu utilități - străzi, alei, accese pietonale, accese carosabile și parcaje.

Conform PUG, zonele cu funcțiune complexă sunt reprezentate de UTR 3, 4, 6, 7, 8, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 32, 33.

Zonele cu potențial turistic, cultural și de agrement, în condițiile PUG realizat în 1999, sunt situate în UTR 1, 13, 16, 18, 19, 20, 21, 22.

Zonă unități industriale – funcțiunea dominantă sunt întreprinderile industriale, compuse din întreprinderi industriale existente și întreprinderi industriale propuse, iar ca funcțiuni complementare admise sunt căile de comunicație rutiere și feroviare și construcțiile aferente precum și construcții aferente lucrărilor tehnico-edilitare.

Conform PUG, zonele cu unități industriale sunt reprezentate de UTR 1, 4, 10, 11, 12, 16, 32.

Zonă unități agricole – funcțiunea dominantă sunt întreprinderile agricole, compuse din întreprinderi agricole existente și întreprinderi agricole propuse, iar ca funcțiuni complementare admise sunt căile de comunicație rutiere și feroviare și construcțiile aferente precum și construcții aferente lucrărilor tehnico-edilitare.

Zonele cu unități agricole, conform PUG, sunt situate în UTR-urile 5, 21, 24, 25.

Zona de gospodărie comunală – funcțiunea dominantă a zonei este compusă din construcții și instalații necesare bunei gospodării a localității, puțul sec (cimitir de animale), depozitul de reziduri solide iar ca funcțiuni complementare admise: accese carosabile și pietonale, spații verzi, perdele de protecție, construcții și instalații necesare activităților complementare funcțiunii dominante.

Zona pentru echiparea tehnico-edilitară – funcțiunea dominantă a acestei zone sunt construcțiile, instalațiile și amenajările aferente rețelelor tehnico-edilitare, fiind compusă din următoarele tipuri de subzone: construcții și instalații aferente sistemului de alimentare cu apă, construcții și instalații aferente sistemului de canalizare, de alimentare cu energie termică, cu gaze, cu energie electrică. Acestea sunt complementate cu accese pietonale și carosabile, spații verzi, perdele de protecție, construcții și instalații necesare activităților complementare funcțiunii dominante.

Conform PUG, zonele pentru echipare tehnico-edilitară sunt: UTR 27 – Stație Trafo, UTR 29 – Stație Trafo, UTR 30 – Stație Pompare, UTR 31 – Captarea apei zona Mihoveni.

Zona pentru căi de comunicație și construcții aferente – funcțiunea dominantă a zonei sunt căile de comunicație rutiere și feroviare existente și propuse iar funcțiuni complementare admise sunt rețele tehnico-edilitare, servicii compatibile funcției de bază a zonei, spații verzi organizate pe suprafețele libere rezultate din modul de soluționare a intervențiilor.

În cadrul acestei zone au loc lucrări de realizare artere de circulație, străzi noi, alinierea și lărgirea străzilor, amenajări de intersecții, poduri și parcaje de nivelare. Astfel de lucrări au loc cu precădere în UTR 2, 3, 4, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 32, 33.

Zona terenurilor cu destinație specială – are ca funcțiune dominantă activitățile cu profil special din cadrul Ministerului Apărării Naționale, Serviciului Român de Informații, Ministerului de Interne iar ca funcțiuni complementare locuințele de serviciu, spații verzi și accesele carosabile și pietonale, parcaje.

Zona pentru exploatarea resurselor subsolului – funcțiune dominantă instalații și amenajări destinate exploatarea de agregare din râul Suceava, pentru necesarul de construcții din municipiu, cu respectarea prevederilor Legii apelor nr. 107 din 1996 iar ca funcțiuni complementare admise: construcții destinate angajaților, accese carosabile și pietonale, plantații de protecție.

Zona terenuri poluate propuse pentru ecologizare – funcțiune dominantă spații plantate, culturi agricole cu excepția celor utilizate în scop alimentar sau furajer iar ca funcțiuni complementare: lucrări necesare reducerii nivelului de poluare a solului și pânzei freatice, pe baza unor studii de specialitate, lucrări tehnico-edilitare, accese carosabile.

Lucrări de ecologizare a terenului și redare în circuitul urban sunt realizate în cadrul UTR-urilor 11 și 14.

Zona terenuri cu riscuri naturale previzibile – caracteristic acestei zone sunt terenurile cu riscuri naturale – zone cu alunecări de teren, eroziuni etc. Identificarea acestor terenuri cu riscuri se poate face prin consultarea cadastrului de specialitate și prin studii geotehnice, hidrotehnice etc., referitoare la calitatea terenurilor sau încadrarea în zone cu riscuri naturale. Lucrări de combatere a alunecărilor de teren sunt realizate în UTR 6, 7, 17 și 18.

Conform PUG, zonele cu riscuri naturale previzibile sunt reprezentate și de UTR 10, 13, 14, 15, 16 și 21.

Zona terenuri aflate permanent sub ape – are două subzone: albiile râurilor și cuvetele lacurilor. Zona are ca funcțiuni dominante regularizări de albie și cursul râului Suceava, realizarea de acumulări, eliminarea efectelor de eroziune cauzate de torenți, protejări și amenajări de maluri, precum și o serie de funcțiuni ecologice, ameliorarea microclimatului și combaterea poluării aerului. Acestea sunt complementate de spații verzi naturale, parcuri publice, instituții publice sau de servicii nepoluante care ridică și completează nivelul funcțiunii de bază a zonei (sport, cultură,

educație, alimentație publică, comerț), agrementar-recreative (locuri de joacă și distracții pentru copii), odihnă în aer liber, promenadă.

Conform PUG, zonele cu terenuri aflate permanent sub ape se întâlnesc, în porțiuni mai mici sau mai mari, în UTR 1, 13, 14, 21 și 24.

În condițiile în care, din 1999 – când a fost realizat PUG, s-au produs schimbări esențiale în mediul economico-social al municipiului, este absolut necesar să fie actualizat PUG.

Pentru a putea asigura o dezvoltare armonioasă a localității, este necesar ca, în cadrul noului PUG, să se ia în considerare structura trinucleară a municipiului, nevoia de dezvoltare economică, dezvoltarea zonelor rezidențiale, exploatarea în scopuri turistice a obiectivelor culturale și de cult, și dezvoltarea zonelor de agrement.

De asemenea, va fi necesar ca PUG să cuprindă regulamente bine structurate, astfel încât, imaginea localității să fie bine definită și în armonie cu specificul local.

3.2. Utilitățile publice

3.2.1. Rețeaua de apă și canalizare

Gestiunea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare precum și exploatarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare în municipiul Suceava sunt asigurate de societatea comercială pe acțiuni ACET Suceava.

Începând cu anul 2006 SC Acet SA Suceava este operator regional asigurând alimentarea cu apă și canalizare și pentru următoarele 6 agenții: Cîmpulung Moldovenesc, Fălticeni, Vatra Dornei, Gura Humorului, Siret și Solca.

Conform informațiilor furnizate de societatea comercială ACET, alimentarea cu apă a municipiului Suceava este realizată din următoarele surse:

- Ape de suprafață:
  - Sursa Mihoveni – care tratează apa captată din râul Suceava cu o capacitate totală instalată de 5.500 mc/oră și capacitate exploatată de 350 mc/oră;
  - Sursa Dragomirna - care tratează apa de suprafață din Lacul Dragomirna cu o capacitate totală instalată de 1.100 mc/oră iar capacitatea exploatată de 280 mc/oră;
- Ape subterane:
  - Sursa Berchișești – are 75 de puțuri cu o capacitate totală instalată de 2.900 mc/oră iar capacitate exploatată de 2.300 mc/oră.

Aria de operare a societății în anul 2006 cuprindea următoarele categorii de utilizatori în municipiul Suceava:

Agenți economici	Asociați de proprietari	Blocuri arondate asociaților de proprietari	Case cu brașamente individuale
951	102	851	3.826

Tabel 3.2.1 Tipuri de utilizatori

Conform informațiilor oferite de societatea comercială ACET pe anul 2007, conductele sistemelor de transport și distribuție a apei potabile, în municipiul Suceava, sunt construite din toată gama de materiale: oțel, azbociment, premo, fontă, PVC, cu o lungime de 228,8 km. Cu privire la caracteristicile, lungimea și vechimea conductelor de transport și distribuție apă, reprezentative sunt următoarele tabele:

Nr. crt.	DN conductă (mm)	Lungime (m)	Material		PIF anul
			Oțel	Premo	
1.	1.200	5.600	5.600	-	1983
2.	500	2.000	2.000	-	1963
3.	800	2.000	2.000	-	1986
4.	600	26.000	11.376	14.624	1969
5.	800	26.000	12.200	13.800	1992
Total		61.600	33.176	28.424	

Tabel 3.2.2 Lungimea, caracteristicile și vechimea rețelei de transport apă, în municipiul Suceava

Nr. Crt	DN conductă (mm)	Lungime (m)	Material					Vechime rețea (an) %			
			Oțel	Fontă	PE	AZB	Premo	0-5	5-15	15-30	>30
1.	20-100	30.200	17.800	8.800	1.200	2.400	-	-	-	21	79
2.	100-300	92.400	62.800	8.900	-	20.700	-	-	-	19	81
3.	Peste 300	44.600	33.600	-	-	2.000	9.000	-	1,2	1,8	97
Total		167.200	114.200	17.700	1.200	25.100	9.000	-	0,3	14,7	85

Tabel 3.2.3 Lungimea, caracteristicile și vechimea rețelei de distribuție apă, în municipiul Suceava

Potrivit „Raportului privind activitatea SC ACET SA Suceava pe anul 2006” și a datelor furnizate de ACET pentru anul 2007, evoluția volumului de apă vândută în municipiul Suceava, în perioada 1998 - 2007, este următoarea:

-mc-

Anul	Apă potabilă vândută	Din care:	
		Agenți economici	Populație
1998	20.368.912	13.434.110	6.934.802
1999	17.881.289	12.142.792	5.738.497
2000	15.992.714	12.042.086	3.950.628
2001	14.444.909	11.037.676	3.407.233
2002	13.348.713	9.814.508	3.534.205
2003	12.757.812	8.505.547	4.252.265
2004	12.495.907	8.240.423	4.255.484
2005	11.393.651	7.265.163	4.128.488
2006	10.848.230	6.741.544	4.106.686
2007	9.927.918	5.829.323	4.098.595

Tabel 3.2.4 Volumul de apă vândut în municipiul Suceava

Datorită extinderii contorizării consumului apei reci și restrângerii sau încetării activității unor agenți economici volumul de apă potabilă vândută prezintă o tendință descrescătoare de la an la an.

Reprezentativ în acest sens este următorul grafic al volumului de apă produs în municipiul Suceava, în perioada 1998 - 2007.

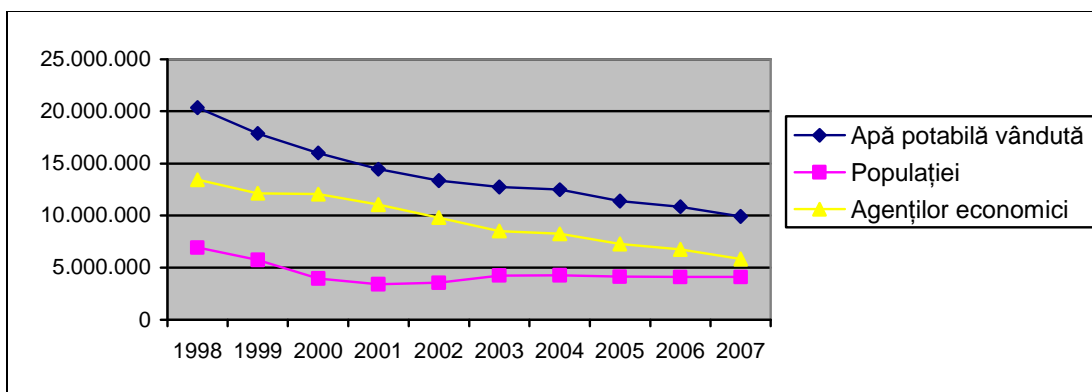

Fig 3.2.5 Evoluția volumului de apă vândută în municipiul Suceava, în perioada 1998-2007

Analizând evoluția producției de apă potabilă vândută agenților economici, în perioada 1998-2007, se observă o diminuare a cantității de apă de la 13.434.110 mc, în anul 1998, la 5.829.232 mc în anul 2007. Această diminuare este motivată de reducerea activității la mari agenți precum: Akrom Akal, Bermas S.A, Ambro S.A.

O scădere se constată și la consumul de apă în rândul populației care în anul 2007 (4.098.595 mc) a consumat cu 8.091 mc mai puțin față de 2006 (4.106.686 mc). Această diminuare se datorează contorizării scărilor și identificării și remedierii pierderilor de pe rețele de distribuție.

Pentru formarea unei imagini asupra situației contorizării consumului de apă rece prezentăm următorul tabel:

Nr. Crt.	Tip utilizator	Număr total existent	Total puncte de consum	Puncte de consum contorizate	Puncte de consum necontorizate
1.	Agenți economici	951	1360	1323	37
2.	Blocuri de locuințe	851	1852	960	892
3.	Case	3826	3826	2508	1318
	Total	5628	7038	4791	2247

Tabel 3.2.6 Situația contorizării consumului de apă rece

Este necesar continuarea procesului de contorizare care ar determina creșterea producției având efect direct asupra raportului vândut/captat.

Tarifele la apa potabilă practicate pe tipuri de consumatori, în vigoare începând cu 01 iunie 2008 avizate de către Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Publice Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) București cu avizul nr. 2156 din 21 aprilie 2008 și aprobat de Consiliul Local al municipiului Suceava prin hotărârea nr. 119 din 10 iunie 2008, sunt următoarele:

Serviciul apă potabilă:	Tarife în vigoare 01.06.2008	
	Fără TVA	Inclusiv TVA
Populație	2,25 lei/mc	2,68 lei/mc
Agenți economici, instituții publice	2,25 lei/mc	2,68 lei/mc

Calitatea apei distribuite a respectat caracterul de potabilitate conform Legii nr. 458/2002 completată și modificată prin Legea nr. 311/2004 privind calitatea apei potabile, atât din punct de vedere fizico-chimic, cât și din punct de vedere bacteriologic. Permanent, calitatea apei este monitorizată prin laboratoarele proprii și de către Autoritatea de Sănătate Publică Suceava, neînregistrându-se neconformități. În cazul apariției unor surse de poluare, societatea, conform legii, a întocmit un „Plan de prevenire și combatere a poluărilor accidentale” care să nu conducă la modificarea calității apei livrate consumatorilor.

SC ACET SA Suceava are implementat Sistemul de Management Integrat calitate – mediu - securitate ocupațională și a obținut certificatul SRAC pentru SR EN ISO 9001:2001, SR EN ISO 14001:2005, SR EN ISO 18001:2004 din anul 2007.

În cursul anului 2007 la rețelele de alimentare cu apă au avut loc un număr de 1.462 disfuncționalități, din care:

- Întreruperea temporară și locală a serviciului de alimentare cu apă potabilă către consumatori – 1.345 cazuri reprezentând 92% din total cu o frecvență de 112 cazuri/lună;
- Reducerea presiunii apei potabile în rețelele de distribuție – 44 cazuri reprezentând 3% din total, cu frecvență de 3,66 cazuri/lună;
- Infiltrații apă potabilă din rețelele de distribuție, în subsoluri de imobile și în rețelele edilitare adiacente – 69 de cazuri reprezentând 4,73% din total cu o frecvență de 5,76 cazuri/lună;
- Calitatea necorespunzătoare a apei potabile – 4 reclamații reprezentând 0,27% din total, cu o frecvență de 0,33 cazuri/lună. Cu mențiunea, conform informațiilor furnizate de ACET, că în urma verificărilor și analizelor de laborator efectuate reclamațiile înregistrate nu s-au confirmat.

Costurile pentru reparații fiind de 635.608 lei, sumă care reprezintă procentual 4,21% din cheltuielile de exploatare ale secției de alimentare apă în sumă totală de 15.087.322 lei.

Există posibilități de extindere ale rețelei de apă potabilă, conform datelor furnizate de ACET, în cartierul Tineretului, Tătărași, Laniștei, Dumbrăvii, Ițcani și în zona Metro-DN 85, precum și în localitățile limitrofe.

Sistemul de canalizare este mixt, menajer și pluvial și funcționează atât gravitațional, cât și cu ajutorul stațiilor de pompare în municipiul Suceava. Dintre problemele sistemului de canalizare amintim: colectoare deteriorate, prăbușite, dimensionate neadecvat și care prezintă infiltrații și exfiltrații, cât și lipsa în unele zone locuite a rețelelor de colectare a apelor uzate.

Lungimea rețelelor de canalizare, în municipiul Suceava, este de 369 km din care 350 km reprezintă canalizare unitară iar 19 km canalizare ape pluviale. Materialele utilizate la rețeaua de canalizare sunt în proporție de 96% beton, 1% PVC iar 3% oțel. Conductele au în procent de 8% o vechime de peste 80 de ani, 42% o vechime de între 55 – 30 ani iar 50% au o vechime mai mică de 30 de ani.

La nivelul anului 2007 la rețelele de canalizare au fost înregistrate un număr total de 2.535 disfuncționalități din care:

- Înfundări – 2.452 reprezentând 96,72% cu o frecvență de 204/lună;
- Prăbușiri – 83 reprezentând 3,28% cu o frecvență de 6,93/lună.

Conform datelor furnizate de ACET, în anul 2007, costurile cu reparațiile la secția canal-epurare au fost de 368.258 lei, sumă care reprezintă un procent de 4,69% din cheltuielile de exploatare ale secției canal-epurare în sumă totală de 7.855.110 lei.

Stația de epurare are o capacitate totală proiectată de 1.870 l/s (debit maxim în vreme de seceta), momentan funcționează la circa 40% din capacitate. Aceasta dispune de o tehnologie învechită, ineficientă, care nu mai corespunde normelor UE privind calitatea apelor epurate deversate în emisari iar utilajele au durată de viață expirată²⁹. Epurarea apelor uzate este mecanică și biologică.

Tarifele la canalizare-epurare practicate pe tipuri de consumatori, aflate în vigoare începând cu 01 iunie 2008 avizate de către Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Publice Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) București cu avizul nr. 2156 din 21 aprilie 2008 și aprobat de Consiliul Local al municipiului Suceava prin hotărârea nr. 119 din 10 iunie 2008, sunt următoarele:

²⁹ Conform Raportului privind activitatea SC ACET SA Suceava în anul 2006

Serviciul de canalizare-epurare către:	Tarife în vigoare la 1.06.2008	
	Fără TVA	Inclusiv TVA
Populație	0,97 lei/mc	1,15 lei/mc
Agenți economici, instituții publice	0,97 lei/mc	1,15 lei/mc

Tabel 3.2.9 Tarife la canalizare-epurare practicate pe tipuri de consumatori în municipiul Suceava

Există posibilități de extindere ale rețelei de canalizare, conform datelor furnizate de ACET, în cartierul Tineretului, Tătărași, Laniștei, Dumbrăvii, Ițcani și în zona Metro-DN 85.

Prestarea serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare s-a realizat în condiții de continuitate – 24 ore/zi – în municipiul Suceava.

Calitatea apelor uzate epurate nu s-a încadrat în limitele aprobate la unii parametri din cauza eficienței scăzute a proceselor de tratare mecano-biologică din stațiile de epurare datorată tehnologiilor și utilajelor uzate fizic și moral.

Pentru modernizarea sistemului de canalizare se află în derulare următoarele proiecte:

- „Facilități ale sistemului de canalizare (inclusiv rezervoare, bazine de deversare, stații de pompare)” – termenul limită fiind în mai 2010;
- „Stația de epurare a apelor uzate” – termen limită decembrie 2010.

Începând cu anul 2006, în municipiul Suceava se află în derulare programul ISPA, titlul proiectului fiind: „Reabilitarea și optimizarea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și modernizarea stației de epurare din municipiul Suceava”.

Programul ISPA include următoarele trei contracte de lucrări:

- Reabilitarea sistemelor de alimentare cu apă din municipiul Suceava – se vor face lucrări la conducte de apă pe un număr de 71 de străzi ale municipiului, din care 30 în zona centrală, 8 în cartierele George Enescu și Obcini, 29 în Burdujeni și 4 în Ițcani;
- Reabilitarea canalizării din municipiul Suceava – se vor executa lucrări la colectoarele de canalizare pe un număr de 54 de străzi ale municipiului, din care 21 în zona centrală, 25 în Burdujeni, 7 în Ițcani și una în cartierul George Enescu;
- Modernizarea stației de epurare din municipiul Suceava situată pe malul stâng al râului Suceava – se urmărește reconstrucția stației de epurare care să respecte Directivele Comunității Europene.

Deoarece, măsura ISPA are în vedere creșterea eficienței activității de furnizare a apei, a sistemului de canalizare și a stației de epurare a apelor uzate, au loc ample lucrări de modernizare în UTR 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26,30,31,32,33.

Prin implementarea acestui proiect se urmărește respectarea Directivelor Comunității Europene privitoare la mediu și extinderea asigurării serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în municipiul Suceava. Data de finalizare a lucrărilor este preconizată pentru 31.12.2010.

În urma chestionării populației rezultă că 93,5% dintre respondenți au locuințele racordate la sistemul de furnizare apă potabilă și 90,7% la sistemul de canalizare. În ceea ce privește nivelul de mulțumire al respondenților față de aceste servicii, 55,7% sunt mulțumiți de sistemul de furnizare a apei în timp ce 16,5% sunt mai puțin mulțumiți de aceste aspect, iar 48,8% sunt mulțumiți de sistemul de canalizare.

Aproximativ 69% din locuitorii zonei Burdujeni sat nu sunt racordați la sistemul de furnizare a apei potabile. În ceea ce privește canalizarea, 80% dintre subiecții cu domiciliul în zona Burdujeni sat și 70% din cei cu rezidența în Ițcani declară că propria locuință nu este racordată la rețeaua de canalizare.

În urma întâlnirilor cu populația municipiului, în cadrul focus-grupurilor, locuitori zonelor Ițcani și Burdujeni sat au evidențiat o serie de probleme cu care se confruntă, dintre care una din cele mai importante este cea a canalizării. Cetățenii situații în zonele limitrofe ale municipiului Suceava susțin că nu dispun de canalizare pluvială, fapt ce conduce adesea la apariția inundațiilor. Mai mult decât atât canalizarea este veche.

Lipsa apei potabile este și ea menționată ca fiind o problemă de o parte din locuitori zonei Ițcani, rețeaua de apă existentând în zonă însă nu la toate locuințele. De asemenea, o parte a reprezentanților care au participat în cadrul acestui focus-grup se plâng și de calitatea apei potabile

3.2.2. Rețelele energetice

Titular al activității principale de producere a **energiei termice** în municipiul Suceava este societatea comercială pe acțiuni **Termica Suceava**.

SC Termica SA Suceava are în structura organizatorică și funcțională două capacități de producție și anume:

- Centrala electrică de termoficare, cu funcționare pe cărbune cu putere electrică instalată de 100 MW și o capacitate termică instalată de 520 MWe;
- Centrală termică pe hidrocarburi cu putere instalată de 336 MWe.

Asigurarea energiei termice se face preponderent din sursele CET pe cărbune în perioada sezonului rece și din CT pe hidrocarburi în perioada de vară, când se înregistrează consumuri reduse.

Structura consumatorilor din sistemul centralizat de termoficare, la finele anului 2006 este următoarea:

- Populație - 100 asociații de proprietari (61.200 locatari , 25.700 apartamente);
- Agenți economici - 639;
- Unități bugetare - 38;
- Case particulare – 165.

Potrivit Raportului privind activitatea SC TERMICA SA Suceava, în cursul anului 2006, s-au deconectat de la instalațiile comune de alimentare cu agent termic un număr de 380 de apartamente în scopul montării centralelor termice de apartament și s-au reconectat 77 apartamente.

Procentul total de debranșări în perioada 2000 - 2006 este de circa 22%, cu vârfuri înregistrate în anii 2001 - 2003, iar începând cu anii 2005 - 2006 debranșările au scăzut cu circa 80 % față de anul 2003³⁰. Acest lucru denotă încrederea unui segment important al populației în sistemul actual de alimentare centralizată cu energie termică³¹.

Evoluția principalilor indicatori aferenți activității de producere, în perioada 2004 - 2006 și modul de realizare ai acestora în anul 2006 comparativ cu prevederile Bugetului de Venituri și Cheltuieli (B.V.C) aprobat este următoarea:

Nr. Crt.	Indicator	U.M.	2004	2005	2006	B.V.C 2006	Procent de realizare	
							Față de B.V.C	Față de 2005
1.	Energie electrică produsă	MWh	284.622	290.163	339.091	329.260	103	117

³⁰ Conform Raportului privind activitatea SC TERMICA SA Suceava în anul 2006

³¹ Idem

2.	Energie termică produsă	Gcal	496.052	477.965	414.646	462.457	90	87
----	-------------------------	------	---------	---------	---------	---------	----	----

Tabel 3.2.7 Principalilor indicatori aferenți activității de producere

Analizând tabelul observăm o scădere a energiei termice de la 477.965, în anul 2005, la 414.646 în 2006, respectiv cu cca. 13% iar în anul 2006 față de anul 2004, când s-a înregistrat o producție de 496.052 Gcal, a avut loc o scădere cu aproximativ 16%.

Energia termică produsă în anul 2006 a fost de 414.646 Gcal, cu 10,4% mai puțin decât cea prevăzută în B.V.C pentru același an și anume de 462.457.

De asemenea, realizarea dezvoltării segmentului de contorizare la nivel de bransament, cu mijloace de măsură performante va permite în continuare monitorizarea și stabilirea consumurilor reale de energie termică livrate consumatorilor finali.

În perioada de vară a anului 2007 s-au realizat lucrările de reparații planificate aferente surselor de producere energie termică. Majoritatea lucrărilor s-au realizat cu forțe proprii ale societății, executându-se cu terți în special reparații pentru care SC TERMICA SA Suceava nu are personal specializat sau pentru care la momentul executării personalul propriu era ocupat în lucrări cu grad de prioritate mai ridicat.

În prezent la SC TERMICA SA se derulează lucrări ample de reabilitare și modernizare, la surse de producere energie termică, cu finanțare din sume alocate prin Ordonanța nr. 48 din 2004, având drept scop funcționarea instalațiilor energetice la nivelul cerințelor Directivelor Europene de Mediu în condiții de eficiență ridicată.

Distribuția și furnizarea **energiei electrice** este asigurată de **E.ON Moldova**. Compania asigură distribuția și furnizarea energiei electrice în cele șase județe din zona Moldova: Suceava, Iași, Bacău, Neamț, Botoșani și Vaslui.

Compania este împărțită în două departamente **E.ON Moldova Distribuție** și **E.ON Moldova Furnizare**.

Înființată în aprilie 2007, E.ON Moldova Furnizare are ca obiect principal de activitate furnizarea energiei electrice către următorii consumatori:

- Persoane fizice care cumpără energie pentru consumul propriu, nu pentru activități comerciale sau profesionale;
- Persoane fizice autorizate sau persoane juridice, care cumpără energia electrică pentru activități specifice;
- Agenți economici industriali cu un consum foarte mare de energie, beneficiază de consiliere separată din partea E.ON.

E.ON Moldova Distribuție este veriga de legătură între rețelele de tensiune foarte înaltă, gestionate de către firma de transport Transelectrica din România și punctele de consum ale clienților furnizorilor din zonă. E.ON Moldova Distribuție asigură, prin activitatea sa, conducerea operativă a rețelei electrice și mentenanța instalațiilor, în conformitate cu reglementările tehnice.

În responsabilitatea companiei se află instalațiile de înaltă tensiune (1kV-110kV) și de joasă tensiune (sub 1kV). Acest lanț de distribuție este compus din: stații, posturi de transformare, stâlpi, rețele aeriene, rețele subterane.

Municipiul Suceava are asigurată rețeaua de energie electrică pe toată suprafața locuibilă. Rețeaua de energie electrică deservește atât populația cât și industria din localitate.

Potrivit datelor furnizate de E.ON Moldova Distribuție, la nivelul municipiului Suceava, situația rețelei de energie electrică se prezintă astfel:

- Volumul de instalații, lungime/număr pe nivele de tensiune:
  - 186,1 km – linii electrice subterane de medie tensiune;

- 791,6 km – linii subterane de joasă tensiune;
- 53,7 km – linii electrice aeriene de medie tensiune;
- 83,4 km – linii aeriene de joasă tensiune;
- 255 de posturi de transformare;
- 9 stații de transformare.
- Vechimea instalațiilor liniilor aeriene de medie tensiune se prezintă astfel:
  - 22,45% au o vechime între 0-20 de ani;
  - 21,09% între 20-30 ani;
  - 40,47% între 30-40 ani;
  - 15,99% au o vechime mai mare de 40 de ani.
- Vechimea instalațiilor liniilor aeriene de joasă tensiune:
  - 11,90% au o vechime între 0-20 ani;
  - 12,35% între 20-30 ani;
  - 47,50% între 30-40 ani;
  - 28,23% au o vechime mai mare de 40 de ani.
- Vechimea posturilor de transformare:
  - 19,51% au o vechime între 0-20 ani;
  - 48,99% între 20-30 ani;
  - 25,37% între 30-40 ani;
  - 6,13% au o vechime mai mare de 40 de ani.

Numărul total al consumatorilor de energie electrică, la finele anului 2007, este de 259.204 din care:

- Consumatori casnici – 242.860;
- Mici consumatori – 16.096;
- Mari consumatori – 248.

Energia electrică livrată consumatorilor în anul 2007 are următoarea structură:

- Consumatori casnici – 249.918 MWh;
- Mici consumatori – 175.876 MWh;
- Mari consumatori – 236.993 MWh.

Referitor la posibilitățile extinderii rețelelor electrice, conform Legii nr. 13 din 2007 – legea energiei electrice, se realizează cu fonduri din bugetele locale, din bugetele de stat sau din alte fonduri legal constituite.

Una dintre problemele existente, ce are influență asupra populației, este determinată de iluminatul public. Sistemul de iluminat public din municipiul Suceava este format din 229,04 kilometri de rețea, stâlpi, lămpi și transformatoare. Cu toate că rețeaua de iluminat public acoperă toată rețeaua stradală sunt foarte mari probleme, cablurile sunt îmbătrânite, unele sunt vechi de 40 - 50 de ani.

Conform sondajului de opinie realizat în rândul populației din municipiul Suceava, poziția 5, în cadrul ierarhiei realizate cu privire la principalele probleme ale municipiului, este ocupată de infrastructura de utilități, iluminatul public ocupând locul 7.

Având în vedere vechimea instalațiilor de iluminat public, în ultima perioadă, se întâmplă tot mai des ca zone, și chiar cartiere întregi, să rămână în beznă, ceea ce nemulțumește populația, ducând la un grad ridicat de nesiguranță. O problemă identificată în cadrul întâlnirilor focus-grup este lipsa iluminatului în marile intersecții ceea ce duce la o creștere a accidentelor de circulație. De asemenea, este necesar a se avea în vedere extinderea instalațiilor de iluminat public în zonele în curs de dezvoltare unde, conform noului plan de dezvoltare urbană, vor apărea noi locuințe și centre economice.

La sfârșitul lunii noiembrie 2008, în urma demersurilor realizate de Primăria Suceava, iluminatul public, aflat până în acest moment în administrarea E.ON Moldova Distribuție, va trece în proprietatea Consiliului Local Suceava, urmând ca până la finele anului să aibă loc licitația privind delegarea serviciului de iluminat public. Iar pentru anul 2009 sunt programate o serie de lucrări de reabilitare, modernizare și extindere a rețelei de iluminat public în municipiul Suceava.

3.2.3. Rețeaua de gaze

În baza unei Hotărâri de Guvern emisă în anul 2000, Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz se reorganizează în funcție de activitățile pe care le prestează, rezultând astfel DistriGaz Nord.

Privatizarea, în iunie 2005, a DistriGaz Nord de către E.ON Ruhrgas, componentă a grupului german E.ON, face ca astăzi principalul distribuitor de gaze naturale în județul Suceava să fie **E.ON Gaz Distribuție Regiunea Nord**.

În România sunt 321 de zone de calitate a gazului metan. În județul Suceava se identifică cinci zone de calitate. Municipiul Suceava este în zona 76,2 cu o putere calorifică de 0,010467 MWh/mc.

Potrivit datelor furnizate de E.ON Gaz Distribuție la nivel municipiului Suceava situația rețelei de gaze se prezintă astfel:

- Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor este de 125,743 km;
- Caracteristici tehnice:
  - 80% oțel;
  - 20% polietilenă.
- Vechime:
  - 104,492 km din perioada 1984 – 2000;
  - 21,25 km din perioada 2000 – 2008.

Programul de distribuire a gazului este permanent.

Proiecte de modernizare, extindere realizate în ultimii 3 ani, în derulare sau propuse pentru următorii 5 ani, sunt următoarele:

- **Modernizări:** au fost modernizate 5 SRS-uri (Stație de reglare de sector) cu o capacitate de 7.000 mc/h;
- **Înlocuiri:** a fost înlocuită conducta URB Rulmenți SA pe traseul Fabrica de sticlă – Dedeman – URB Rulmenți – George Enescu (magazin Maraton) pe o lungime de 5.800 m;
- **Lucrări în derulare:** înlocuirea conductei de repartiție a municipiului Suceava, traseu Sala sporturilor – G. Coșbuc – Calea Unirii – Ștefan cel Mare – V. Bumbac – Al. Ienceanu – Aleea Nucului – M. Viteazu – 6 Noiembrie – Arcașilor – M. Eminescu – Mărăști – Mărășești – G. Enescu – Calea Obcinilor – Rulmentului, Mircea Țurcanu – Grigore Ureche pe o lungime de 6.100 m, cu SRS 7.000 mc în cartier Zamca;
- **Lucrări viitoare:**
  - extindere conductă medie presiune, lungime 970 m, cu SRS 5.000 mc/h pentru alimentarea cu gaze naturale a cartierului Burdujeni;
  - extindere rețea presiune redusă pentru cartierul Burdujeni, lungime 12.500 m.

În urma chestionării populației 94,5% dintre respondenți au locuințele racordate la sistemul de furnizare a gazelor naturale. În ceea ce privește gradul de mulțumire față de acest serviciu, 67% sunt mulțumiți în timp ce 18,1% sunt nemulțumiți de sistemul de furnizare a gazelor. Respondenții din Burdujeni sat sunt cei care beneficiază în cea mai mică măsură de acest serviciu, 65,7% nefiind racordați la sistemul de furnizare a gazelor naturale. Cei din Burdujeni oraș sunt cei mai nemulțumiți de calitatea sistemului de furnizare a gazelor în timp ce locuitorii cartierelor Zamca și Centru sunt cei mai mulțumiți.

3.2.4. Rețea telecomunicații

Rețeaua de telecomunicații este asigurată de rețeaua de telefonie, televiziune și internet. Activitatea de telefonie cuprinde atât telefonia fixă cât și cea mobilă, accesul la televiziune este asigurat de firme ce fac distribuție prin cablu sau utilizându-se antene speciale. Accesul la internet este asigurat de firme de specialitate, gradul de acoperire și calitatea serviciilor fiind la nivelul nevoilor și cerințelor.

Serviciile de telefonie fixă, mobilă și internet sunt asigurate de Romtelecom, Vodafone, Orange, Zapp, Cosmote, RCS-RDS. Acoperirea municipiului de către aceste servicii este de 100%. Rețeaua telefonică a orașului Suceava este digitalizată în proporție de 100%.

3.3. Fond locuibil

În municipiul Suceava era, în martie 2002, momentul recesământului populației și locuințelor, un număr de 37.253 locuințe cu o suprafață utilă de 1.295.228 mp. Din totalul acestor locuințe, 97% sunt proprietate privată.

În intervalul 2002 - 2007, numărul locuințelor³² a crescut conform următorului tabel:

Anul	Proprietate de stat	Proprietate privată	Total locuințe
2002	779	36.474	37.253
2003	734	36.546	37.280
2004	912	36.652	37.564
2005	878	36.767	37.645
2006	877	36.880	37.757
2007*	937	37.003	37.940

Tabel 3.3.1 Fondul de locuințe în municipiul Suceava

Notă! Datele referitoare la anul 2007 sunt provizorii.

Fondul locativ de stat, în municipiul Suceava este format din:

- fond de locuințe construite din fondurile de stat;
- fond de locuințe sociale;
- fond de locuințe de necesitate.

În municipiul Suceava la finele anului 1989 era înregistrat un număr de 22.650 apartamente de stat ce constituiau fondul locativ.

Prin vânzarea locuințelor, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare (Decret Lege nr. 61/1990, Legea nr. 85 – republicată în 1994) fondul locativ de stat a scăzut simțitor, astfel la finele anului 2002 în evidențele primăriei exista un număr de 779 locuințe.

Evoluția fondului locativ de stat în municipiul Suceava, în perioada 2002 - 2007 este reprezentată grafic astfel:

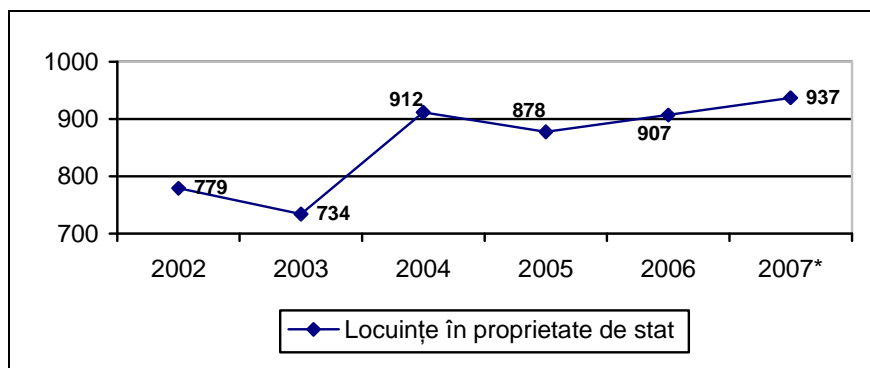

Fig. 3.3.2 Evoluția fondului locativ de stat în municipiul Suceava, în perioada 2002-2007

Conform graficului, în perioada 2002-2003, se observă o scădere a numărului de locuințe în proprietate de stat de la 779, în anul 2002, la 734 în anul 2003, adică o scădere cu cca. 6%.

³² Institutul Național de statistică, Direcția Județeană de Statistică Suceava

În anul 2004, prin programul desfășurat în cadrul Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței prin Agenția Națională pentru Locuințe, au fost recepționate un număr de 176 locuințe din care 96 ANL, 32 sociale și 48 necesitate, astfel s-a înregistrat o creștere de 24% față de 2003.

După 2004 numărul locuințelor de stat a scăzut ajungând în anul 2005 la un număr de 878 locuințe, după care s-a înregistrat o creștere, astfel încât în anul 2007 să se atingă punctul maxim de 937 locuințe în proprietate de stat.

Referitor la locuințele în proprietate privată, în perioada 2002 - 2007, acestea au următoarea evoluție:

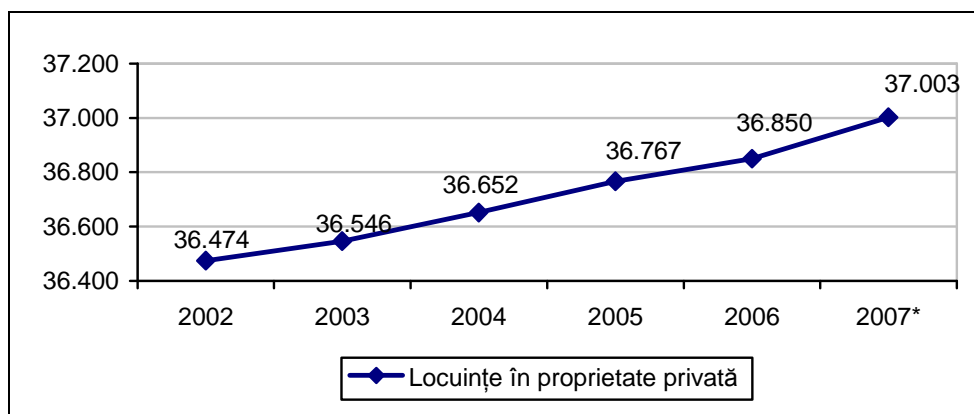

Fig. 3.3.3 Evoluția fondului locativ privat în municipiul Suceava, în perioada 2002-2007

Se observă că în perioada 2002 - 2007 fondul locativ privat înregistrează o continuă creștere ajungând de la 36.474 locuințe, în anul 2002, la un număr de 37.003 locuințe în anul 2007.

Referitor la suprafața locuibilă, în perioada 2002 – 2007, la nivelul municipiului Suceava situația se prezintă astfel:

Anul	Proprietate de stat	Proprietate privată	Total suprafață locuibilă
2002	23.376	1.271.852	1.295.228
2003	22.161	1.277.112	1.299.273
2004	28.379	1.286.013	1.314.392
2005	27.461	1.298.314	1.325.775
2006	29.113	1.307.858	1.336.971
2007	30.127	1.323.258	1.353.385

Tabel 3.3.4 Suprafața locuibilă în municipiul Suceava

În urma chestionării populației cu privire la situația locuințelor din municipiul Suceava, aproximativ 65% dintre respondenți au apreciat că oferta de locuințe la nivelul municipiului este insuficient raportată la cerere, iar 30% dintre ei nu pot aprecia acest aspect.

Mai bine de o treime din locuitorii cartierului Burdujeni oraș și Burdujeni sat consideră că există o lipsă acută de locuințe în municipiul Suceava, în timp ce un sfert din respondenții cu domiciliul în Zamca sunt de părere că există suficiente locuințe oferite spre vânzare. 75% din cei ce locuiesc în Ițcani nu au răspuns la această întrebare.

În ceea ce privește condițiile de locuire, aspectele care creează nemulțumire pentru cei mai mulți dintre respondenți, sunt „aspectul clădirilor” (63% nemulțumiți și foarte nemulțumiți), „termoizolarea clădirilor” (58%) și „rezistența clădirilor” (37% dintre respondenți nemulțumiți și foarte nemulțumiți).

Cei mai nemulțumiți de aspectul clădirilor sunt locuitorii din Ițcani și Burdujeni oraș, la polul opus aflându-se locuitorii din cartierele Centru și Zamca.

Termoizolarea clădirilor nemulțumește în mai mare măsură locuitorii din Ițcani, Burdujeni sat și Burdujeni oraș, în timp ce, locuitorii din cartierele George Enescu, Zamca și Centru sunt cei mai mulțumiți. Acest lucru poate fi influențat și de faptul că în zonele în care locuitorii sunt mulțumiți este început, în parteneriat public-privat, programul de reabilitare termică a blocurilor și realizarea de locuințe la mansardă.

Referitor la racordarea locuințelor la utilitățile publice și gradul de mulțumire față de raportul calitate/preț al serviciilor 94,5% dintre respondenți au locuințele racordate la sistemul de furnizare a gazelor naturale, 93,5% au locuințele racordate la sistemul de furnizare apă potabilă, 90,7% din locuințele respondenților sunt racordate la sistemul de canalizare și doar 70,6% dintre locuințe sunt racordate la sistemul centralizat de încălzire.

Există mai multe probleme la capitolul condiții de locuit printre care menționăm:

- Locuitorii din Burdujeni oraș care au participat la focus-grup acuză varietatea materialelor și culorile utilizate, fapt ce conduce la deteriorarea aspectului estetic al orașului;
- De asemenea problema aspectului estetic este întâlnită și în cartierele Obcini și George Enescu și este legată de aspectul mansardelor blocurilor vopsite într-o gamă prea largă de culori dar și de cablurile (de telefonie, internet, etc.) numeroase, prinse inadecvat de blocuri sau abandonate pe stâlpii de electricitate;
- Lifturile vechi care pot pune în pericol viața cetățenilor;
- Rezistența blocurilor care produce un grad ridicat de insatisfacție pentru locuitorii din Ițcani;
- Starea subsolurilor blocurilor din Cartierul George Enescu produce nemulțumire la circa 25% din locuitori;
- De asemenea se pune și problema supraaglomerării urbane, din cartierele George Enescu, Burdujeni și Obcini, datorată clădirilor construite în ultima perioadă, o parte semnificativă din acestea nerespectând reglementările privind distanța între imobilele alăturate;
- Locuitorii din cartierul Zamca și Centru sunt nemulțumiți de fațadele blocurilor crăpate, fisurate, numeroasele cabluri atârinate de pereții blocurilor. O contribuție importantă la aspectul inestetic al cartierelor o au și diversele chioșcuri amplasate adesea chiar pe spațiul verde, anunțurile lipite pe stâlpi, etc.

3.4. Căi de comunicații

3.4.1 Feroviar

Orașul Suceava este situat pe magistrala 500 a Căilor Ferate Române, cu legătură la Bacău și București. Calea ferată, prin cele 3 gări (Ițcani, Burdujeni și Șcheia), leagă orașul Suceava de București, de localitatea Vicșani spre Ucraina și cu municipiul Vatra-Dornei spre Transilvania, făcând astfel legătura cu toate zonele țării.

Gările Burdujeni și Ițcani sunt adevărate monumente arhitecturale ce constituie punct de atracție și sunt incluse în Lista Monumentelor Istorice³³ din municipiul Suceava ca monumente istorice de categorie B.

Gara Burdujeni³⁴ din cartierul cu același nume al municipiului Suceava a fost construită în anul 1869, fiind dată în folosință o dată cu deschiderea căii ferate Suceava-Roman, pe 15

³³ Prin Ordinul nr. 2314 din data de 8 iulie 2004 al Ministrului Culturii și Cultelor a fost adoptată Lista Monumentelor Istorice

³⁴ Suceava Inima Bucovinei, producător MultiArt, PC-CD ROM

decembrie al aceluiași an. Gara este socotită monument de clasă C, inclus în patrimoniul cultural național. A fost proiectată ca și copie la scară redusă a Gării din Freiburg, Germania.

În anul 1869 s-a ridicat corpul central al clădirii iar între anii 1895 - 1903 a fost realizat etajul superior împreună cu două aripi laterale pentru a deservi diferite compartimente de trafic și mișcare, lucrările fiind conduse de o renumită firmă austriacă din Stursberg. Gara Burdujeni era un important și reprezentativ punct feroviar de graniță al României, la fosta frontieră de nord cu Austro-Ungaria. Edificiul, ridicat pe un teren mlăștinos, a necesitat ample lucrări de drenaj, terasament și asigurarea unui fundament solid din grinzi mari de stejar.

Gara, executată într-o plastică arhitecturală ce amintește de ecletismul de școală franceză a vremii, a fost construită din ceramică roșie lustruită. Compusă din două corpuri laterale cu două nivele, gara are în mijloc pe lângă holurile de acces o frumoasă sală în stil baroc, impunătoare ca dimensiune și modalitate de tratare arhitecturală, cea servit inițial ca sală de recepție și oficiu de vamă. Până în anul 1960, Sala principală era singura sală festivă din municipiu, în care se desfășurau baluri CFR și ale Primăriei.

Gara Burdujeni a fost închisă în perioada 1999 - 2006, pentru ample măsuri de reabilitare. În luna noiembrie 2006 Gara Burdujeni este redată în funcțiune, în prezent fiind cel mai important nod feroviar al județului.

Gara Ițcani

Edificiul Gării Ițcani, astăzi Gara Suceava Nord, a fost ridicat de doi antreprenori austrieci C. Gall și F. Ronchetti, constructorii căii ferate Roman - Burdujeni - Ițcani – Cernăuți. Gara are două niveluri și a fost dată în exploatare în anul 1871.

Gara a fost realizată după modelul unor gări austriece ale vremii respective, din zona central-europeană, într-un autentic stil romantic, caracterizat printr-un plan dreptunghiular, bolti pe arce de ogivă, arce și arcade frânte la cheie, creneluri și turnulețe de colț, de factură neogotică.

Până în anul 1918, clădirea gării a servit drept un important nod feroviar în traficul de călători și mărfuri pentru tranzitul în interiorul Imperiului Austro-Ungar, dar și pentru România. Gara a fost un punct de frontieră între România și Austro-Ungaria, pe teritoriul Austro-Ungariei, în timp ce pe teritoriul

României gara corespondentă era Gara Suceava - Burdujeni.

Lângă Gara Ițcani a fost construit și un depou de locomotive, care era unul dintre cele mai mari din zona Bucovinei.

Există un proiect de renovare a Gării Suceava Nord, care include lucrări de consolidare la plafon, care a fost deteriorat de ploi și ninsori.

Gara Șcheia sau Gara Suceava Vest – face legătura cu nordul țării și este mai puțin utilizată de către cetățenii Sucevei.

3.4.2 Aerian

Aeroportul "Ștefan cel Mare" - Suceava este amplasat la 11,2 km est față de orașul Suceava și la 30.5 km vest de orașul Botoșani, accesul fiind posibil prin D.N. 29 ce leagă cele două orașe.

Poziția geografică raportată la centrul pistei este 47 41'14,92" N / 26 21'14,49" E, la 413 metri deasupra nivelului mării, suprafața acoperită de infrastructura aeroportului fiind de 1.150.000 mp.

Primele curse aeriene au operat pe Aeroportul "Ștefan cel Mare" - Suceava începând cu anul 1962, iar din anul 1963 acestea au beneficiat de pistă betonată, dispozitiv luminos de apropiere și platformă de îmbarcare/debarcare pentru pasageri și marfă.

Activitatea aeroportuară se desfășoară conform prevederilor Codului Aerian Român, acordurilor și convențiilor autorităților aviatice internaționale la care România a aderat.

În prezent, R.A. Aeroportul "Ștefan cel Mare" - Suceava este în subordinea Consiliului Județean Suceava.

Evoluția numărului de pasageri și a traficului aerian, în perioada 2000–2007, este următoarea³⁵:

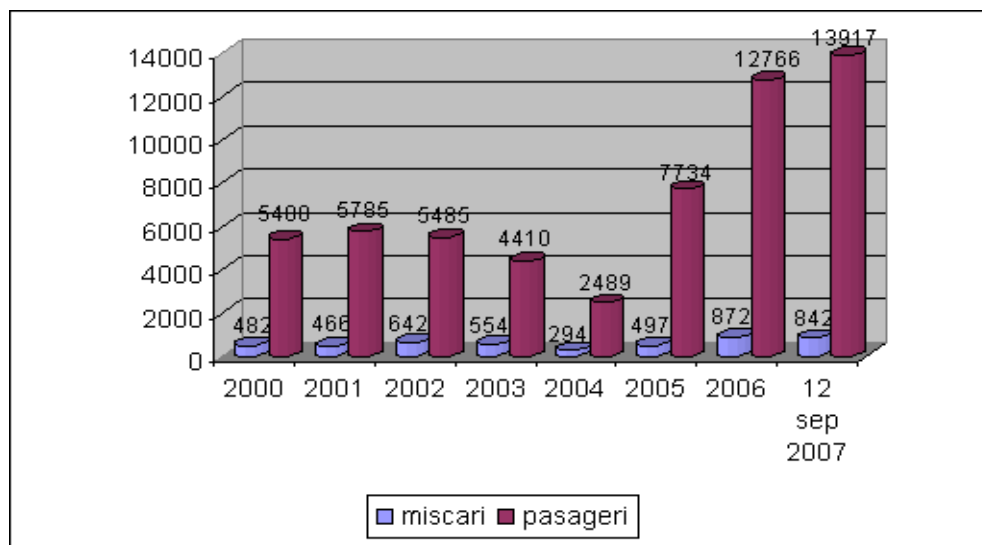

Fig. 3.4.1 Trafic de aeroport mișcări / pasageri, în perioada 2000 - 12 septembrie 2007

Potrivit datelor furnizate de conducerea aeroportului se observă o creștere a numărului de pasageri, de la 5.400 pasageri, în anul 2000, la 13.017 în anul 2007, mai accentuată în ultimii trei ani.

Semnificativă este și creșterea traficului aerian din aceeași perioadă.

³⁵ www.aeroportsuceava.ro

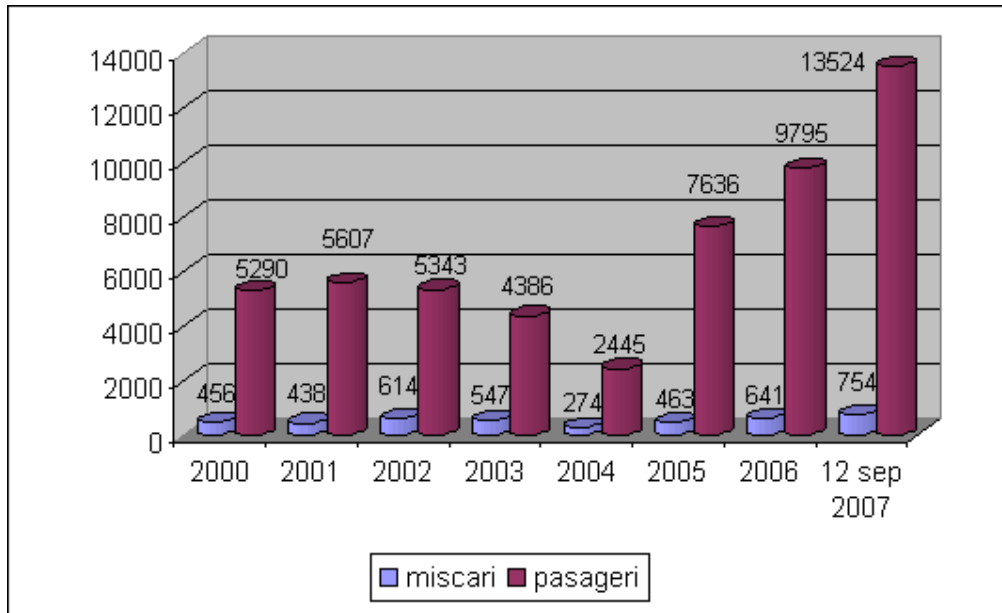

Fig. 3.4.2 Trafic de aeroport mișcări interne / pasageri interni, în perioada 2000 - 12 septembrie 2007

Din numărul total de pasageri și rute aeriene se observă că ponderea cea mai mare o dețin cursele interne și pasageri interni.

Aeroportul are curse de șase ori pe săptămână la București în aeroportul Henri Coanda Otopeni (OTP).

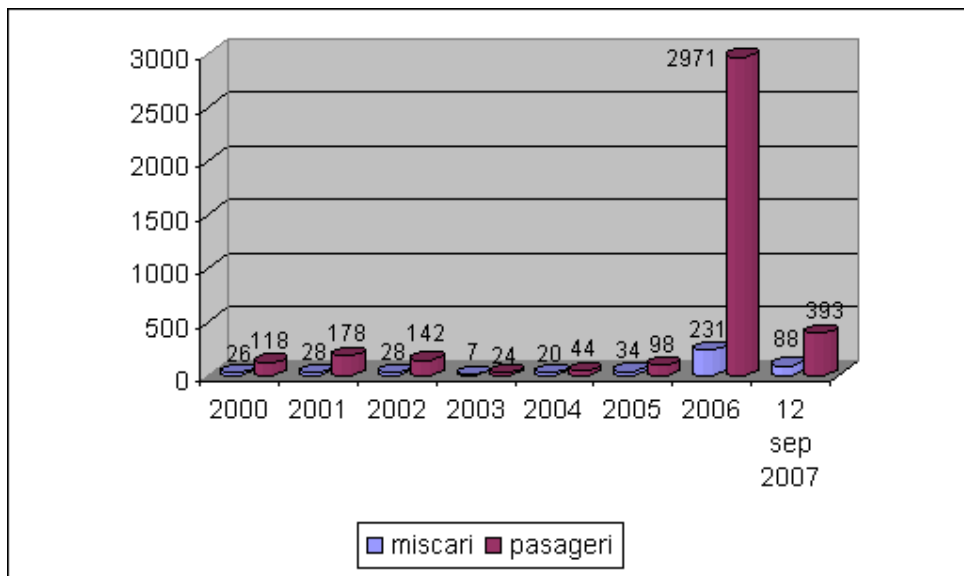

Fig. 3.4.3 Trafic de aeroport mișcări externe / pasageri externi, în perioada 2000 - 12 septembrie 2007

Referitor la legăturile aeriene internaționale acestea se fac cu tranzit prin Timișoara către cele mai importante destinații străine.

Din 7 martie 2006, îmbunătățirea și diversificarea serviciilor oferite aeronavelor și pasagerilor de către aeroportul „Ștefan cel Mare” au dus la asigurarea a trei curse săptămânale cu destinații internaționale.

Societățile de transport aerian care operează sunt Tarom și Carpatair.

Consiliul Județean Suceava dorește să modernizeze pista, astfel încât, să corespundă normelor internaționale pentru a deveni un aeroport internațional.

3.4.3 Rutier

Lungimea totală a drumurilor publice în județul Suceava era în anul 2005 de 2.481 km, din care 773 km drumuri modernizate, 542 km drumuri cu îmbrăcăminte ușoare rutiere. Lungimea drumurilor naționale în același an era de 631 km, iar lungimea drumurilor județene și comunale de 1.850 km.

Municipiul Suceava dispune de o rețea stradală³⁶ însumând 138,528 km care sunt clasificate astfel:

- 22,125 km - străzi categoria I-a - reprezentând 15,97% din total;
- 17,855 km - străzi categoria a –II-a - reprezentând 12,89% din total;
- 34,187 km - străzi categoria a – III-a - reprezentând 24,68% din total;
- 64,361 km – străzi categoria a – IV-a - reprezentând 46,46% din total.

Din lungimea totală a străzilor municipiului Suceava 82,585 km reprezintă lungimea străzilor cu îmbrăcăminte din asfalt, 13,831 km reprezintă lungimea străzilor cu îmbrăcăminte din beton, restul de 42,112 km reprezintă lungimea străzilor cu îmbrăcăminte din balast.

Suprafața părții carosabile a străzilor din municipiul Suceava reprezintă 960.406 mp din care 553.193 mp sunt ocupați cu covor asfaltic, 120.050 mp au îmbrăcămintea din beton și 287.163 mp au îmbrăcămintea din balast, iar suprafața totală a trotuarelor este de 148.339 mp .

Atribuirea și schimbarea denumirilor de străzi, piețe și de obiective de interes public local este de competența Consiliului Local, proiectele de hotărâri putând fi adoptate după ce a fost solicitat avizul comisiei județene de atribuire de denumiri în conformitate cu prevederile Legii nr. 48 din anul 2003 de modificare și aprobare a Ordonanței Guvernului nr. 63 din 2002 privind atribuirea și schimbarea de denumiri.

Legăturile cu marile orașe sunt asigurate prin următoarele drumuri principale:

- E85 – DN 2 (București – Suceava – Siret);
- E676 – DN17 (Suceava – Gura Humorului – Dej);
- E58 – DN29 (Suceava – Botoșani);
- DN29A (Suceava – Dorohoi).

Din sondajul de opinie efectuat asupra populației municipiului Suceava, **infrastructura de transport**, este considerată a fi una dintre principalele probleme pentru 83% din respondenți. Au fost indicate ca probleme starea tehnică necorespunzătoare a drumurilor, dar și a trotuarelor și aleilor, lipsa unei șosele de centură, necesitatea asfaltării drumurilor din cartierele marginase, neadecvarea drumurilor la traficul rutier etc.

Persoanele care au participat la focus-grup au menționat că în cartierele Ițcani și Burdujeni starea drumurilor dar și a trotuarelor este deficitară. La acest capitol, localnicii solicită:

- Repararea drumurilor și trotuarelor precum și asfaltarea drumurilor care sunt cu balast;
- Reînnoirea semnelor de circulație;
- Realizarea unor străzi cu sens unic de circulație pentru fluidizarea traficului;

³⁶ Conform datelor furnizate de la Serviciul Administrarea Străzilor – www.primariasv.ro

- Realizarea unei șosele de centură (fapt ce ar fi benefic și pentru dezvoltarea turismului în cele două zone).

De asemenea o primă problemă și pentru locuitori din Burdujeni oraș este ceea ce privește infrastructura existentă. Aceștia consideră necesară realizarea unor reparații atât la nivelul drumurilor dar și la nivelul trotuarelor, propunând ca alternativă punerea unor pavele asemenea celor amplasate în zona de centru a municipiului. Sunt considerate necesare și realizarea unor străzi cu sens unic de circulație, montarea unor semafoare în intersecțiile în care se întâlnesc adesea ambuteiaje dar și amenajarea unor spații de parcare (sub și supraterane).

La capitolul infrastructură, cetățenii din cartierele George Enescu și Obcini sunt nemulțumiți de lipsa parcarilor, datorită supraaglomerării urbane, starea proastă a drumurilor și trotuarelor dar și de existența unui sistem de semaforizare ineficient.

Pe o scară de la 1 la 10 (1 reprezentând extrem de nemulțumit și 10 foarte mulțumit), în urma chestionării populației, aleile și trotuarele din zona de rezidență au obținut un scor mediu de 6,84, străzile 5,32 iar parcarile reprezintă aspectul care creează cea mai mare nemulțumire cetățenilor, acest aspect obținând un scor mediu de doar 3,18.

În privința dezvoltării infrastructurii s-au luat o serie de măsuri, una dintre acestea fiind realizarea unor rute ocolitoare care să asigure devierea traficului, în special a celui greu, din municipiul Suceava pe teritoriul unor localități limitrofe. Una din rute va trece prin comunele Ipotești și Salcea, finanțarea fiind asigurată prin Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Est - iar cealaltă va trece prin comunele Moara, Șcheia și Pătrăuți - finanțarea fiind asigurată de la Ministerul Transporturilor.

Durata de realizare a lucrărilor rutei ocolitoare a Sucevei, menită să devieze traficul greu prin comunele Șcheia, Moara și Pătrăuți a fost estimată la circa trei ani. Lungimea acestei porțiuni din șoseaua de centură este de 13,2 kilometri, iar lucrările sunt extrem de complexe mai ales pentru faptul că o parte din terenul pe care se va construi ruta ocolitoare trebuie consolidat. Ruta ocolitoare a fost proiectată de așa manieră încât lățimea platformei să fie de 11 metri - partea carosabilă având 2 benzi a câte 3,5 metri, cele două acostamente fiind de 1,25 de metri iar cele două benzi de încadrare fiind de 0,75 de metri. Viteza minimă de circulație este de 80 de kilometri pe oră.

Pentru fluidizarea traficului în municipiul Suceava, s-a realizat un Studiu de circulației. Prin noul studiu se are în vedere:

- identificarea de soluții pentru securitatea circulației pietonilor și asigurarea continuității deplasării acestora;
- amenajări specifice în apropierea instituțiilor de învățământ;
- stații de transport în comun;
- parcuri de reședință și de carosabil, subterane sau supraterane;
- instituirea de sensuri unice și revizuirea celor existente;
- restricționarea sau interzicerea virajelor la stânga;
- lărgiri de străzi și amenajarea de trotuare;
- treceri de pietoni;
- construirea de artere de legătură;
- piste pentru bicicliști și pentru scuarle de separare fizică a sensurilor de circulație.

4. Mediul economic și de afaceri

4.1. Economia locală pe sectoare și ramuri industriale

Mediul economic este alcătuit din totalitatea elementelor care compun viața economică dintr-o anumită zonă, evoluția piețelor fiind strict determinată de evoluția economică generală.

Analiza diagnostic al mediului de afaceri sucevean are la bază prelucrarea informațiilor obținute de pe site-ul Ministerului Economiei și Finanțelor pornind de la lista societăților comerciale cu sediul în municipiul Suceava existente la 01.01.2007, listă obținută de la Oficiul Registrului Comerțului. Obiectivul principal al acestei analize a fost identificarea principalelor sectoare economice ce

acționează în municipiul Suceava prin prisma obiectului principal de activitate al întreprinderilor existente și pentru care există aceste informații.

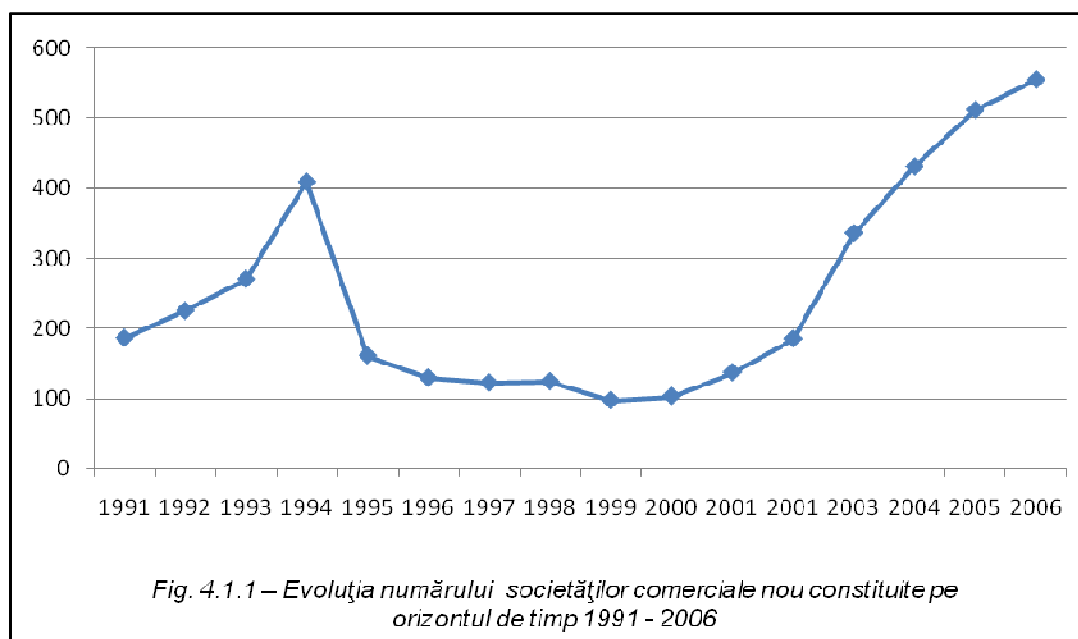
La începutul anului 2007, erau înregistrate la Oficiul Registrului Comerțului 3.982 de societăți comerciale care au sediul social pe raza municipiului Suceava. Având în vedere forma de constituire, se observă că:

- 96,51% dintre societăți sunt constituite ca societăți cu răspundere limitată (SRL);
- 2,79% sunt constituite ca societăți pe acțiuni;
- Iar 0,70% alte tipuri de societăți.

Având în vedere anul constituirii societăților comerciale de pe raza municipiului Suceava situația se prezintă astfel:

Anul constituirii	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nr. Societăți constituite	186	225	270	409	161	129	122	124	97	103	137	185	336	431	512	555

Se observă că pe orizontul de timp 1991 – 1994 numărul societăților comerciale nou constituite crește de la an la an, ajungând în 1994 la 409, urmând o perioadă în care numărul acestora scade, ajungând în 1999 la 97 de societăți comerciale nou constituite. Începând cu anul 2000 se înființează din ce în ce mai multe societăți, ajungând în 2006 la un număr de 555.

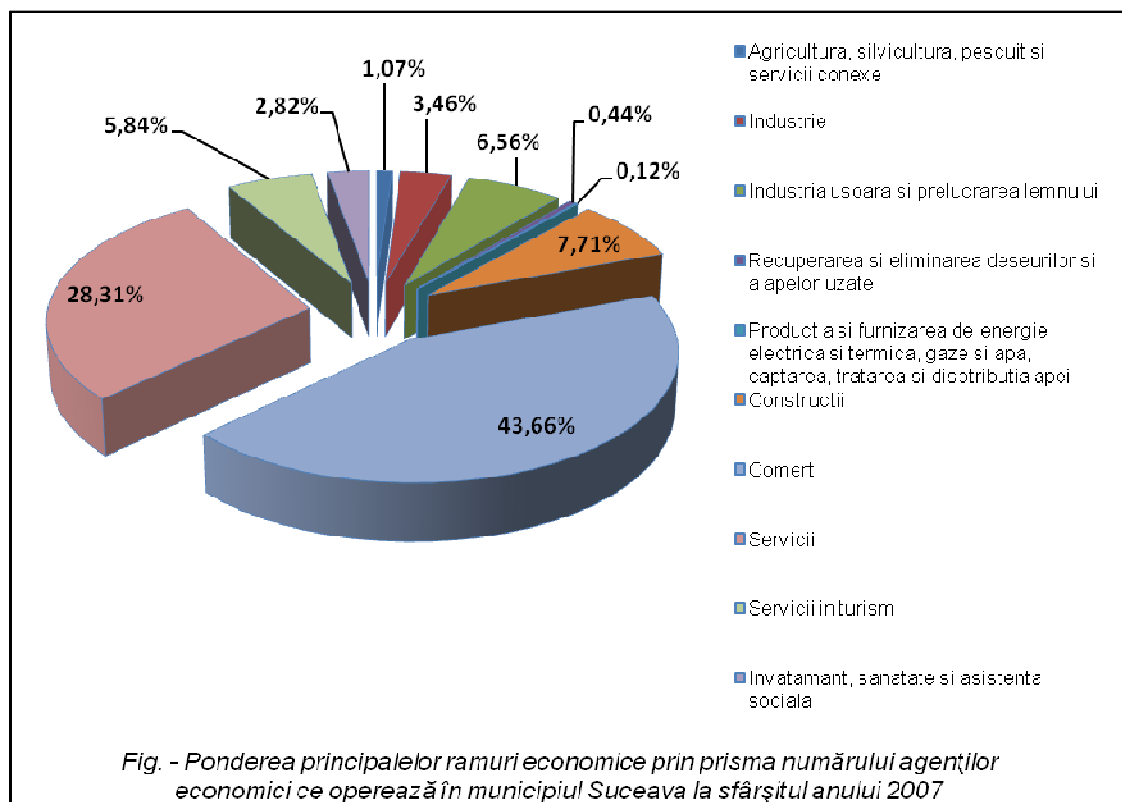
La începutul anului 2007, în municipiul Suceava erau înregistrate 3982 de societăți comerciale dintre care 1474 nu au informații complete și/sau disponibile referitoare la activitatea desfășurată în anul 2007, acestea fiind considerate fără activitate. Studiul de față va face referire la anul 2007, deoarece cele mai recente date ce pot fi accesate pe site-ul Ministerului Economiei și Finanțelor fac referire la situațiile financiare depuse de agenții economici pentru anul 2007. Prin urmare analiza de față este făcută asupra unei colectivități de 2.515 societăți comerciale.

În urma analizei principalelor sectoare economice din municipiul Suceava a rezultat următoarea situație:

- 27 de agenți economici își desfășoară activitatea în domeniul agricultură, silvicultură și servicii conexe;
- 87 de agenți economici își desfășoară activitatea în industrie (industria metalurgică, industria chimică, industria construcțiilor metalice etc.);

- 165 de agenți economici își desfășoară activitatea în diverse ramuri ale industriei ușoare (alimentară, textilă, mobilă și prelucrarea lemnului etc.);
- 11 agenți economici activează în domeniul recuperării și eliminării deșeurilor și a apelor uzate;
- 3 agenți economici operează în domeniul producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze și apă, captarea, tratarea și distribuția apei;
- 194 de agenți economici își desfășoară activitatea în domeniul construcțiilor;
- 1098 de agenți economici își desfășoară activitatea în comerț;
- 712 agenți economici activează în domeniul serviciilor;
- 147 agenți economici activează în domeniul serviciilor în turism;
- 71 de agenți economici își desfășoară activitatea în învățământ, sănătate și asistență socială.

Situația procentuală, pe cele 10 arii economice enumerate mai sus, se prezintă astfel:

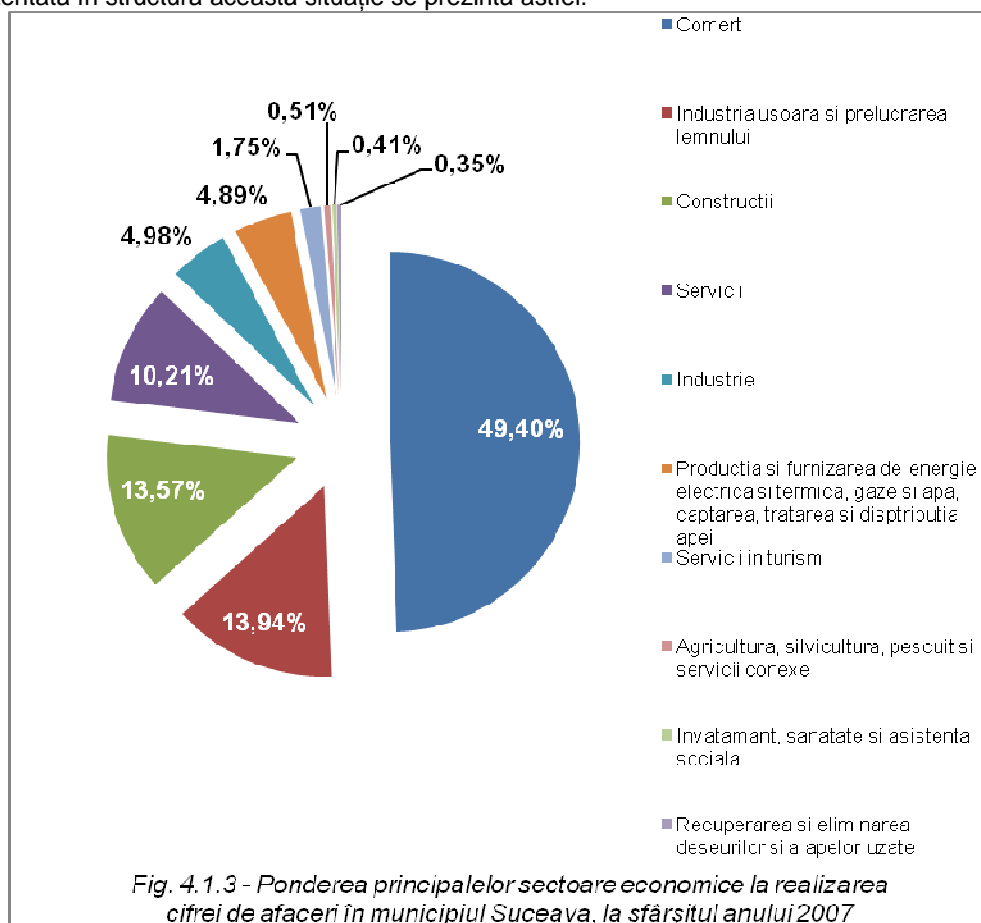
Se observă că cel mai mare număr de firme din municipiul Suceava activează în comerț (43,66%), urmate de cele din servicii (28,31%), construcții (7,71%), industria ușoară (6,56%), servicii în turism (5,84%), industrie (3,46%), învățământ, sănătate și asistență socială (2,82%), agricultură și silvicultură (1,07%), deșeuri (0,44%) și producția și furnizarea de energie (0,12%).

În ceea ce privește cifra de afaceri înregistrată de agenții economici cu sediul principal aflat pe raza municipiului Suceava, în principalele sectoare economice, situația se prezintă conform tabelului următor:

DOMENIU DE ACTIVITATE	CA	%ca
Comert	1.561.257.132,00	49,40%
Industria usoara și prelucrarea lemnului	440.727.900,00	13,94%
Construcții	428.867.377,00	13,57%
Servicii	322.666.108,00	10,21%
Industrie	157.354.650,00	4,98%

DOMENIU DE ACTIVITATE	CA	%ca
Productia și furnizarea de energie electrica și termica, gaze și apa, captarea, tratarea și dispributia apei	154.424.742,00	4,89%
Servicii în turism	55.171.513,00	1,75%
Agricultura, silvicultura, pescuit și servicii conexe	16.143.273,00	0,51%
Invatamant, sanatare și asistenta sociala	13.017.703,00	0,41%
Recuperarea și eliminarea deeurilor și a apelor uzate	11.022.860,00	0,35%
	3.160.653.258,00	100,00%

Prezentată în structură această situație se prezintă astfel:

Din diagrama prezentată mai sus rezultă faptul că cea mai mare participare la cifra de afaceri a municipiului Suceava o au firmele cu activitate în comerț (49,40%), urmate de cele din industria ușoară și prelucrarea lemnului (13,94%), construcții (13,57%), servicii (10,21%), industrie (4,98%), producția și furnizarea de energie (4,89%), servicii în turism (1,75%), agricultură și silvicultură (0,51%), învățământ, sănătate și asistență socială (0,41%) și deșeurii (0,35%).

De asemenea, se poate observa că doar 3,10% din totalul societăților analizate, indiferent de domeniul de activitate, societăți ce își desfășoară activitate pe raza municipiului Suceava înregistrează o cifră de afaceri mai mare de 6.763.400 lei (echivalentul a 2.000.000 euro la data de 31.12.2007), marea majoritate de 96,90% înregistrând o cifră de afaceri mai mică sau egală de 6.763.400 lei.

În ceea ce privește numărul mediu de angajați se observă că:

- 2.093 de agenți economici au sub 10 angajați;
- 341 de agenți economici au numărul mediu de salariați cuprins între 10 și 49;
- 68 de agenți economici au între 50 și 249 de salariați;
- 13 agenți economici ce activează pe raza municipiului Suceava au peste 250 de angajați.

Din datele analizate rezultă că la nivelul municipiului Suceava se înregistrează o productivitate medie de 112.372,93 lei cifră de afaceri/angajat.

Din punct de vedere a rezultatului financiar de la sfârșitul anului 2007, din totalul de 2515 de societăți analizate, 68,35% au încheiat anul 2007 înregistrând profit, iar 31,65% înregistrând pierdere.

4.1.1. Comerț

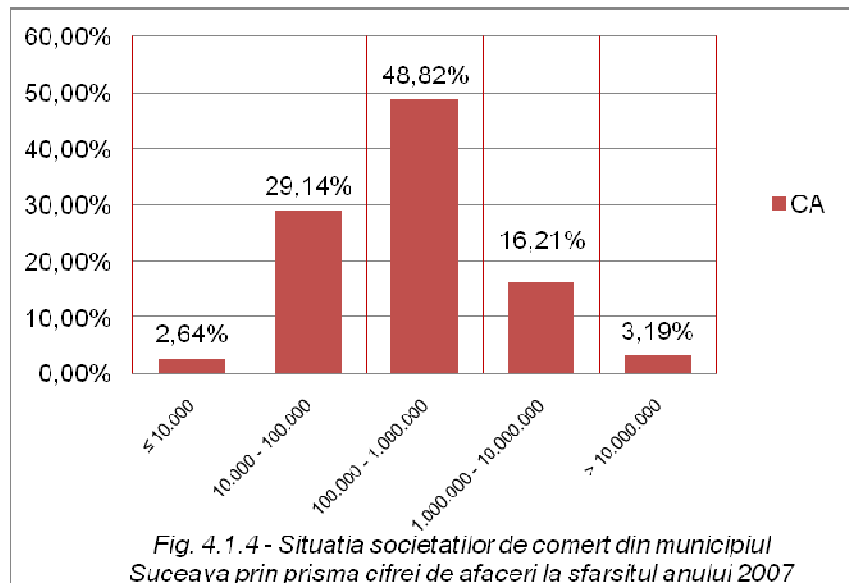
La nivelul municipiului Suceava, la sfârșitul anului 2007, își desfășurau activitatea 1098 de societăți în domeniul comerțului, împărțite astfel

- 273 de agenți economici ce desfășoară activitatea în domeniul comerțului cu ridicata;
- 825 de agenți economici ce desfășoară activitatea în domeniul comerțului cu amănuntul.

Situația celor 1098 de societăți comerciale ce desfășoară activități de comerț cu amănuntul sau ridicata, prin prisma cifrei de afaceri și din punct de vedere al dimensiunii acestora, se prezintă astfel:

- 29 de agenți economici au cifra de afaceri cuprinsă în intervalul 1 – 10.000 lei;
- 320 de societăți au cifra de afaceri situată în intervalul 10.000 – 100.000 lei;
- 536 de agenți economici au o cifră de afaceri mai mare 100.000 lei și mai mică sau egală cu 1.000.000 lei;
- 178 de unități au cifra de afaceri situată în intervalul 1.000.000 – 10.000.000 lei;
- 35 de agenți economici au cifra de afaceri de peste 10.000.000 lei.

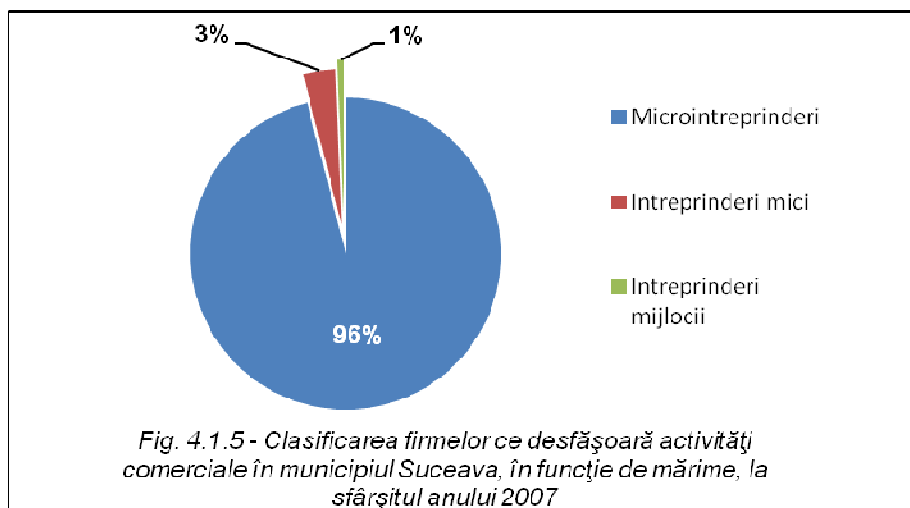
Prezentată prin prisma mărimii societăților comerciale ce desfășoară activități de comerț situația cifrei de afaceri se prezintă astfel:

Considerând cifra de afaceri ca unul din indicatorii ordinului de mărime al societăților comerciale, agenții economici ce desfășoară activități în comerț se pot clasifica astfel:

- 1054 de agenți economici au cifra de afaceri mai mică sau egală cu 2.000.000 euro, ceea ce înseamnă că sunt microîntreprinderi;

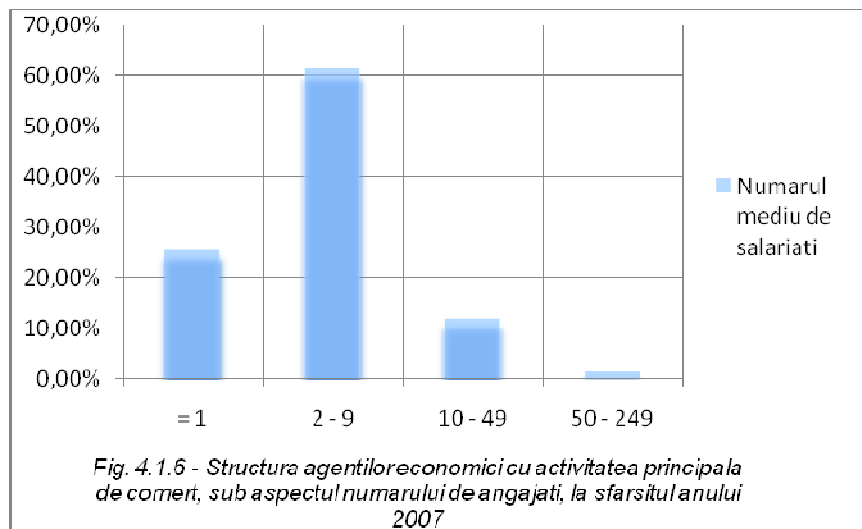
- 37 de unități au cifra de afaceri cuprinsă în intervalul 2.000.001 – 10.000.000 euro, însemnând că sunt întreprinderi mici;
- 7 societăți au cifra de afaceri mai mare de 10.000.000 euro și mai mică sau egală cu 50.000.000 euro, rezultând faptul că acestea sunt întreprinderi mijlocii.

În funcție de numărul mediu de angajați, agenții economici ce activează în comerț la nivelul municipiului Suceava pot fi clasificați astfel:

- 280 de agenți economici au 1 singur angajat;
- 673 de unități au sub 10 angajați;
- 129 de societăți au între 10 și 49 de angajați inclusiv;
- 16 de agenți economici au între 50 și 249 de angajați.

Astfel, structura societăților comerciale ce activează în domeniul comerțului, la sfârșitul anului 2007, sub aspectul numărului mediu de angajați, se prezintă astfel:

Se observă cu ușurință că societățile de comerț ce au sediul social pe raza municipiului Suceava fac parte din categoria IMM-urilor, prin prisma celor doi indicatori: numărul mediu de angajați și cifra de afaceri.

De menționat este faptul că productivitatea medie a muncii, calculată ca medie aritmetică între indicatorii productivității muncii, calculați individual la nivelul fiecărei firme, ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați, este de 151.671,85 lei cifră de afaceri/angajat.

Din punct de vedere a rezultatului financiar de la sfârșitul anului 2007, din totalul de 1098 de societăți din comerț, 63,39% au încheiat anul 2007 înregistrând profit, iar 36,61% înregistrând pierdere.

4.1.2. Servicii

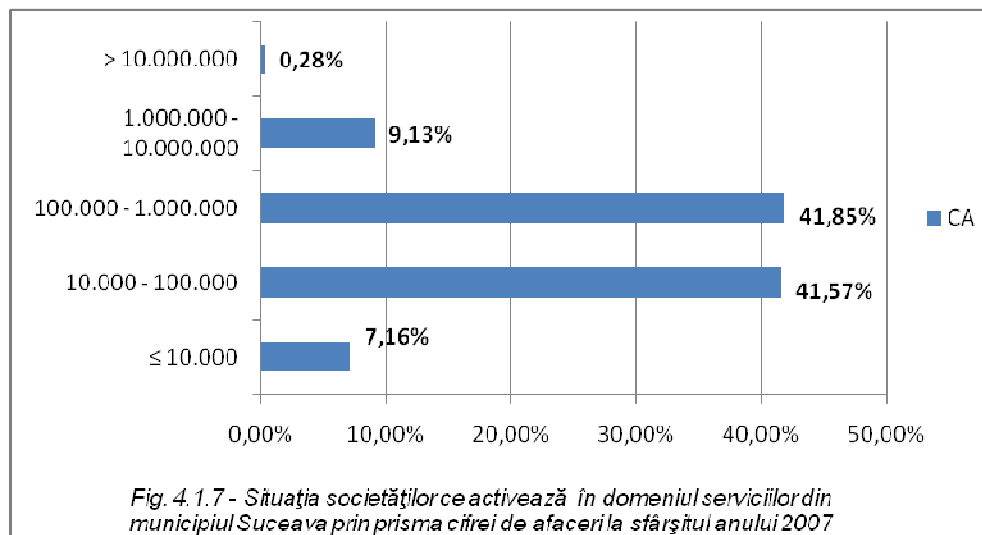
Serviciile din municipiul Suceava sunt asigurate, în principal, de societăți comerciale ce prestează în domeniile: transporturi, poștă și telecomunicații, intermediere financiare, activități de asigurări, tranzacții imobiliare, închirierea mașinilor și echipamentelor, informatică și activități conexe, și alte activități de servicii.

Societățile din municipiul Suceava care activează în domeniul serviciilor dețin locul al doilea ca număr, în totalul eșantionului de societăți analizate, după cele de comerț, fiind în proporție de 28,31% – 712 la număr, însă ca aport la cifra de afaceri a municipiului sunt doar pe locul patru, cu un aport de 10,21%.

Clasificarea societăților comerciale ce desfășoară activități în servicii, în funcție de cifra de afaceri realizată în anul 2007, se prezintă astfel:

- 51 de societăți au o cifră de afaceri cuprinsă în intervalul 1 – 10.000 lei;
- 296 de firme au cifra de afaceri mai mare de 10.000 lei și mai mică sau egală cu 100.000 lei;
- 298 de agenți economici au cifra de afaceri între 100.001 și 1.000.000 lei;
- 65 de unități au cifra de afaceri situată în intervalul 1.000.001 – 10.000.000 lei;
- Doar 2 agenți economici au înregistrat o cifră de afaceri mai mare de 10.000.000 lei.

Astfel, prezentarea grafică a clasificării societăților comerciale ce desfășoară activități în servicii, în funcție de mărimea cifrei de afaceri înregistrate în 2007, se prezintă astfel:

Considerând cifra de afaceri ca unul din indicatorii ordinului de mărime al societăților comerciale, agenții economici ce desfășoară activități în comerț se pot clasifica astfel:

- 706 de agenți economici au cifra de afaceri mai mică sau egală cu 2.000.000 euro, ceea ce înseamnă că sunt microîntreprinderi;
- 5 unități au cifra de afaceri cuprinsă în intervalul 2.000.001 – 10.000.000 euro, însemnând că sunt întreprinderi mici;
- 1 societate are cifra de afaceri mai mare de 10.000.000 euro și mai mică sau egală cu 50.000.000 euro, rezultând faptul că aceasta este întreprindere mijlocie.

Din cele prezentate mai sus se observă că majoritatea societăților comerciale din servicii sunt microîntreprinderi (99,16%), iar sub 1% din total sunt întreprinderi mici și mijlocii.

Din punct de vedere al numărului mediu de angajați, societățile comerciale ce activează în domeniul serviciilor la nivelul municipiului Suceava pot fi clasificate astfel:

- 270 de agenți economici au 1 singur angajat;
- 375 de unități au între 2 și 9 angajați inclusiv;
- 57 de societăți au între 10 și 49 de angajați inclusiv;
- 8 de agenți economici au între 50 și 249 de angajați;
- 2 agenți economici au peste 249 de angajați.

Productivitatea medie a muncii, calculată ca medie aritmetică între indicatorii productivității muncii, calculați individual la nivelul fiecărei firme, ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați, este de 81.637,91 lei cifră de afaceri/angajat, în societățile comerciale cu activitatea principală de servicii.

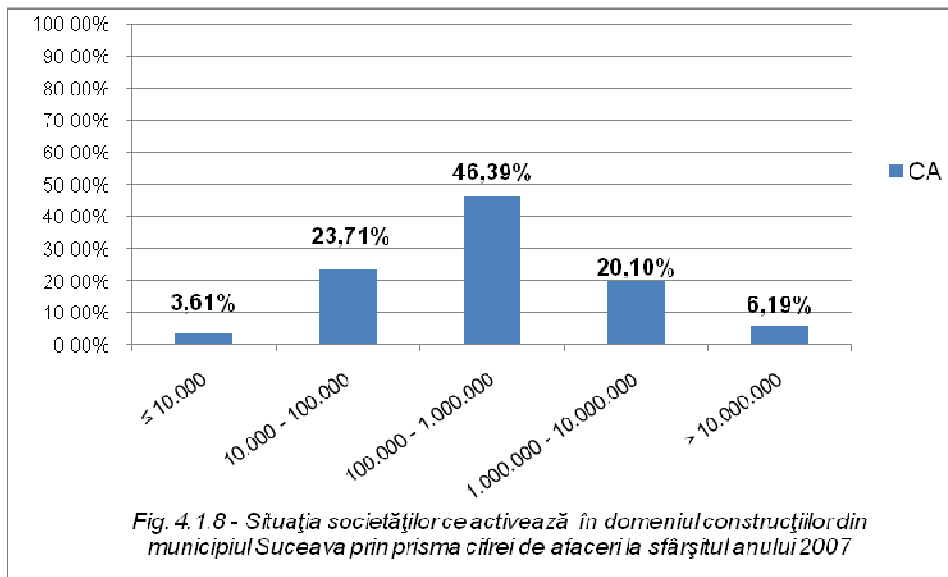
Luând în calcul rezultatul financiar de la sfârșitul anului 2007, din totalul de 712 de societăți comerciale ce desfășoară activități de servicii, 72,33% au încheiat anul 2007 cu profit, iar 27,67% înregistrând pierdere.

4.1.3. Construcții

Societățile comerciale ce își desfășoară activitatea în domeniul construcțiilor ocupă locul trei atât ca număr, cât și aport la cifra de afaceri a municipiului, astfel agenți economici ce activează în domeniul construcțiilor sunt în număr de 194 (7,71%), iar aportul la cifra de afaceri a municipiului este de 428.867.377 lei (13,57%).

Clasificarea unităților ce desfășoară activități în domeniul construcțiilor, în funcție de cifra de afaceri realizată în anul 2007, se prezintă astfel:

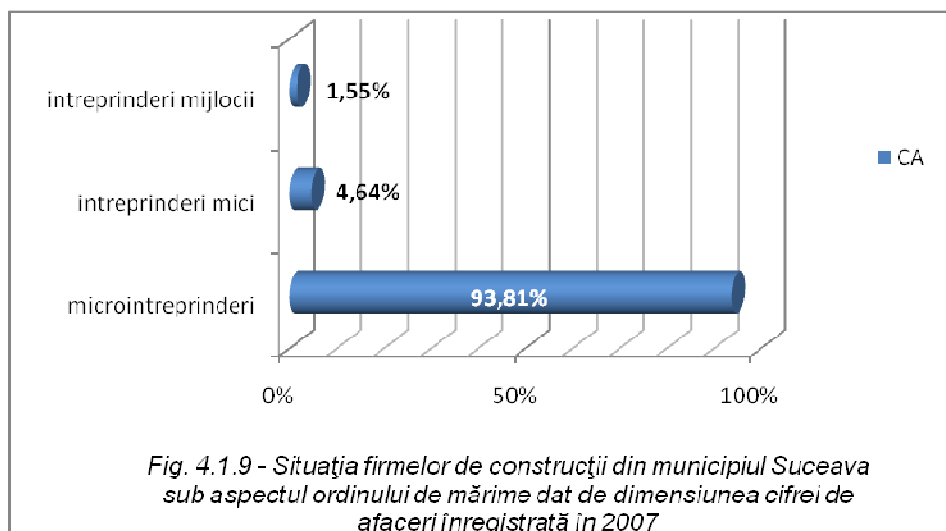
- 7 agenți economici au o cifră de afaceri cuprinsă în intervalul 1 – 10.000 lei;
- 46 de unități au cifra de afaceri mai mare de 10.000 lei și mai mică sau egală cu 100.000 lei;
- 90 de societăți comerciale au cifra de afaceri între 100.001 și 1.000.000 lei;
- 39 de firme au cifra de afaceri situată în intervalul 1.000.001 – 10.000.000 lei;
- 12 agenți economici au înregistrat o cifră de afaceri mai mare de 10.000.000 lei.

Considerând cifra de afaceri ca unul din indicatorii ordinului de mărime al societăților comerciale, agenții economici ce desfășoară activități în comerț se pot clasifica astfel:

- 182 de societăți comerciale au cifra de afaceri mai mică sau egală cu 2.000.000 euro, ceea ce înseamnă că sunt microîntreprinderi;

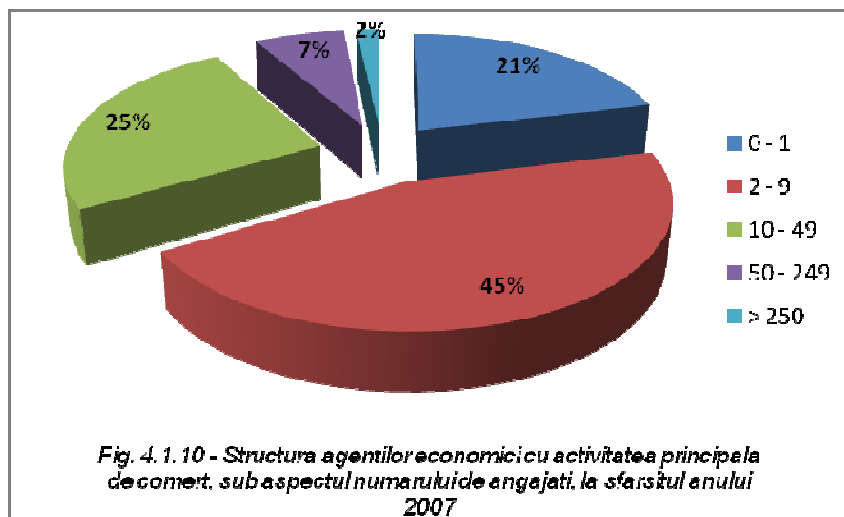
- 9 unități au cifra de afaceri cuprinsă în intervalul 2.000.001 – 10.000.000 euro, însemnând că sunt întreprinderi mici;
- 3 agenți economici au cifra de afaceri mai mare de 10.000.000 euro și mai mică sau egală cu 50.000.000 euro, rezultând faptul că acestea sunt întreprinderi mijlocii.

Din prezentarea grafică de mai sus se observă cu ușurință că marea majoritate a agenților economici ce activează în domeniul construcțiilor sunt microintreprinderi – 93,81%, iar 4,64% sunt întreprinderi mici și 1,55% întreprinderi mijlocii.

Sub aspectul numărului de angajați, situația societăților comerciale din construcții se prezintă astfel:

- 41 de agenți economici au 1 singur angajat;
- 99 de unități au între 2 și 9 angajați inclusiv;
- 49 de societăți au între 10 și 49 de angajați inclusiv;
- 13 de agenți economici au între 50 și 249 de angajați;
- 3 agenți economici au peste 249 de angajați.

Din reprezentarea grafică de mai sus rezultă că 66,49% dintre firmele de construcții ce au sediul social pe raza municipiului Suceava au până în 10 salariați, 25,26% au între 10 și 49 de salariați inclusiv, iar 8,25% au peste 50 de salariați.

Productivitatea medie a muncii, calculată ca medie aritmetică între indicatorii productivității muncii, calculați individual la nivelul fiecărei firme, ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați, este de 102.690,32 lei cifra de afaceri/angajat, în societățile comerciale cu activitatea principală în domeniul construcții.

Din punct de vedere al rezultatului financiar de la sfârșitul anului 2007, din totalul de 194 de societăți comerciale ce își desfășoară activitatea în construcții, 80,93% au încheiat anul 2007 cu profit, iar 19,07% au încheiat anul înregistrând pierdere.

4.1.4. Industria ușoară și prelucrarea lemnului

În sectorul industriei ușoare au fost grupate un număr de 165 de societăți comerciale ce activează în diverse ramuri după cum urmează:

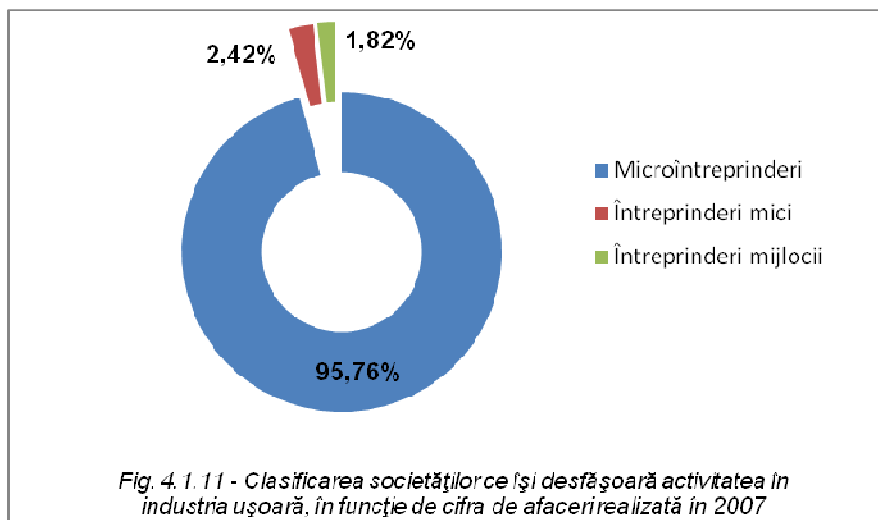
- 35 de unități în industria alimentară și a băuturilor;
- 7 în fabricarea produselor textile;
- 37 de agenți economici activează în fabricarea articolelor de încălțăminte;
- 7 în tăbăcirea și finisarea pieilor;
- 22 în fabricarea lemnului și a produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei;
- 4 în fabricarea celulozei, hârtiei și a produselor din hârtie;
- 21 în domeniul edituri, poligrafie și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor;
- 32 în producția de mobilier și alte activități industriale.

Situația celor 165 de societăți comerciale ce își desfășoară activitatea în domeniul industriei ușoare, prin prisma cifrei de afaceri, se prezintă astfel:

- 29 de agenți economici au cifra de afaceri cuprinsă în intervalul 1 – 10.000 lei;
- 320 de societăți au cifra de afaceri situată în intervalul 10.000 – 100.000 lei;
- 536 de agenți economici au o cifră de afaceri mai mare 100.000 lei și mai mică sau egală cu 1.000.000 lei;
- 178 de unități au cifra de afaceri situată în intervalul 1.000.000 – 10.000.000 lei;
- 35 de agenți economici au cifra de afaceri de peste 10.000.000 lei.

Considerând cifra de afaceri ca unul din indicatorii ordinului de mărime al societăților comerciale, agenții economici ce își desfășoară activitatea în domeniul industriei ușoare, se pot clasifica astfel:

- 158 de societăți comerciale au cifra de afaceri mai mică sau egală cu 2.000.000 euro, ceea ce înseamnă că sunt microîntreprinderi;
- 4 unități au cifra de afaceri cuprinsă în intervalul 2.000.001 – 10.000.000 euro, însemnând că sunt întreprinderi mici;
- 3 agenți economici au cifra de afaceri mai mare de 10.000.000 euro și mai mică sau egală cu 50.000.000 euro, rezultând faptul că acestea sunt întreprinderi mijlocii.

Din reprezentarea grafică de mai sus se observă cu ușurință ca marea majoritate a societăților comerciale ce își desfășoară activitatea în industria ușoară sunt microîntreprinderi (95,76%), iar 2,42% sunt întreprinderi mici și 1,82% - întreprinderi mijlocii.

Din punct de vedere al numărului de angajați, situația firmelor din industria ușoară și prelucrarea lemnului se prezintă astfel:

- 85 de unități au între 1 și 9 angajați inclusiv;
- 57 de firme au între 10 și 49 de angajați inclusiv;
- 19 de agenți economici au între 50 și 249 de angajați;
- 4 agenți economici au peste 249 de angajați.

Productivitatea medie a muncii, calculată ca medie aritmetică între indicatorii productivității muncii, calculați individual la nivelul fiecărei firme, ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați, este de 70.281,95 lei cifră de afaceri/angajat, în firmele ce activează în domeniul industriei ușoare și prelucrării lemnului.

Sub aspectul rezultatului financiar de la sfârșitul anului 2007, din totalul de 165 de societăți comerciale ce își desfășoară activitatea în domeniul industriei ușoare și a prelucrării lemnului, 72,12% au încheiat anul 2007 cu profit, iar 27,88% au încheiat anul înregistrând pierdere.

4.1.5. Servicii în turism

În cadrul acestui domeniu au fost grupate societățile comerciale ce au ca obiect principal de activitate – Hoteluri și restaurante și Activități anexe și auxiliare de transport, activități ale agențiilor de turism – în număr de 147, ceea ce reprezintă 5,84% din totalul agenților economici supuși analizei.

Clasificarea unităților ce activează în domeniul serviciilor în turism, în funcție de cifra de afaceri realizată în anul 2007, se prezintă astfel:

- 6 unități au o cifră de afaceri cuprinsă în intervalul 1 – 10.000 lei;
- 55 de agenți economici au cifra de afaceri mai mare de 10.000 lei și mai mică sau egală cu 100.000 lei;
- 73 de societăți comerciale au cifra de afaceri între 100.001 și 1.000.000 lei;
- 12 de firme au cifra de afaceri situată în intervalul 1.000.001 – 10.000.000 lei;
- 1 societate comercială a înregistrat o cifră de afaceri mai mare de 10.000.000 lei.

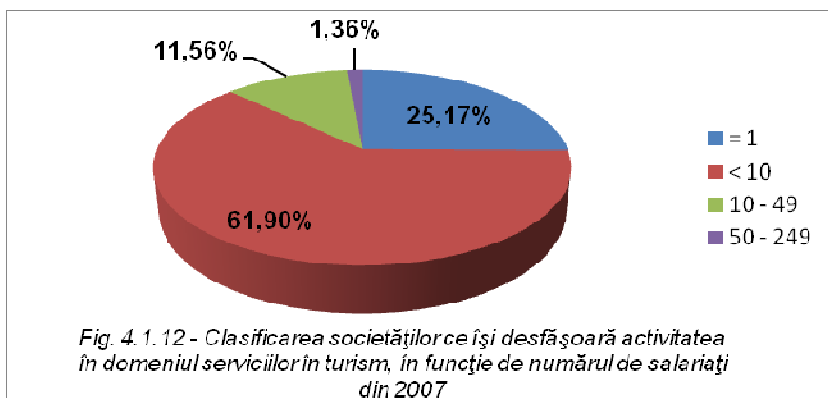
Stabilind ordinul de mărime a agenților economici din domeniul serviciilor în turism în funcție de cifra de afaceri realizată, situația se prezintă astfel:

- 146 de agenți economici au realizat o cifră de afaceri mai mică sau egală cu 2.000.000 de euro, ceea ce înseamnă că sunt încadrate în categoria microîntreprinderilor;
- 1 unitate a înregistrat o cifră de afaceri cuprinsă în intervalul 2.000.001 – 10.000.000 euro, fiind încadrată în categoria întreprinderilor mici.

Astfel, se observă că societățile comerciale ce activează în domeniul serviciilor în turism sunt în marea lor majoritate microîntreprinderi.

Din punct de vedere al numărului de angajați, situația agenților economici ce activează în domeniul serviciilor în turism se prezintă astfel:

- 37 de agenți economici au 1 singur angajat;
- 91 de unități au între 2 și 9 angajați inclusiv;
- 17 de societăți au între 10 și 49 de angajați inclusiv;
- 2 de agenți economici au între 50 și 249 de angajați.

Din reprezentarea grafică de mai sus se observă că în domeniul serviciilor în turism 87,07% din agenții economici analizați au un număr mediu de angajați mai mic de 10, iar 12,93% sunt unități cu un număr mediu de angajați situat în intervalul 10 – 249.

Productivitatea medie a muncii, calculată ca medie aritmetică între indicatorii productivității muncii, calculați individual la nivelul fiecărei firme, ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați, este de 69.298,51 lei cifra de afaceri/angajat, în societățile comerciale ce își desfășoară activitatea în domeniul serviciilor în turism.

Sub aspectul rezultatului financiar de la sfârșitul anului 2007, din totalul societăților comerciale ce își desfășoară activitatea în domeniul serviciilor în turism, 59,86% au încheiat anul 2007 cu profit, iar 40,14% au încheiat anul înregistrând pierdere.

4.1.6. Industrie

În sectorul industriei au fost grupate un număr de 87 de societăți comerciale ce activează în diverse ramuri după cum urmează:

- 5 unități în fabricarea substanțelor și a produselor chimice;
- 11 în fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice;
- 12 agenți economici activează în fabricarea altor produse din metale neferoase;
- 1 firmă în industria metalurgică;
- 30 de unități în industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (exclusiv mașini, utilaje și instalații);
- 10 în industria de mașini și echipamente;
- 3 în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou;
- 1 în industria de mașini și aparate electrice;
- 1 în industria de echipamente pentru radio, televiziune și comunicații;
- 7 în industria de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și fotografice, ceasornicărie;
- 2 în industria mijloacelor de transport rutier;
- 4 în alte activități extractive.

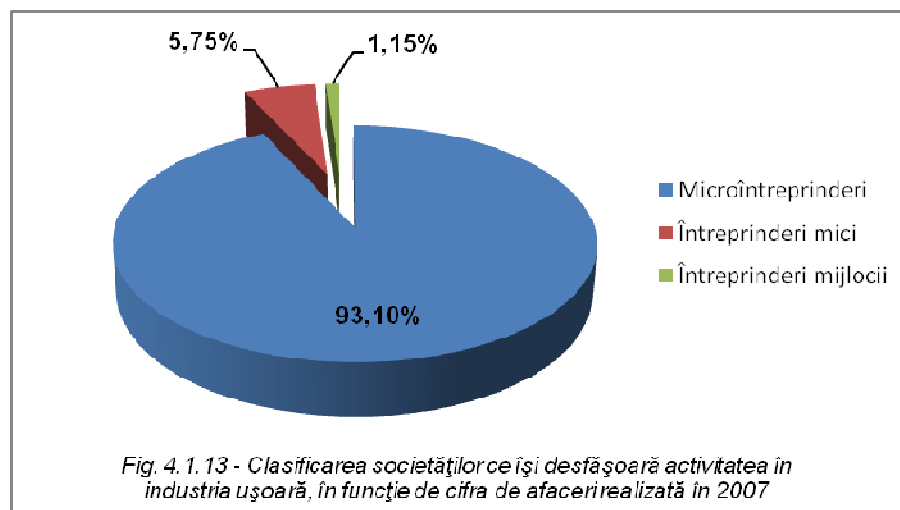
Cele 87 de unități ce își desfășoară activitatea în diverse ramuri industriale, în funcție de cifra de afaceri, pot fi grupate astfel:

- 6 agenți economici au o cifră de afaceri cuprinsă în intervalul 1 – 10.000 lei;
- 16 unități au cifra de afaceri mai mare de 10.000 lei și mai mică sau egală cu 100.000 lei;
- 40 de societăți comerciale au cifra de afaceri între 100.001 și 1.000.000 lei;
- 21 de firme au cifra de afaceri situată în intervalul 1.000.001 – 10.000.000 lei;
- 4 agenți economici au înregistrat o cifră de afaceri mai mare de 10.000.000 lei.

Luând în calcul cifra de afaceri ca fiind unul din indicatorii ordinului de mărime al societăților comerciale, agenții economici ce își desfășoară activitatea în domeniul industriei, se pot clasifica astfel:

- 81 de societăți comerciale au cifra de afaceri mai mică sau egală cu 2.000.000 euro, ceea ce înseamnă că sunt microîntreprinderi;

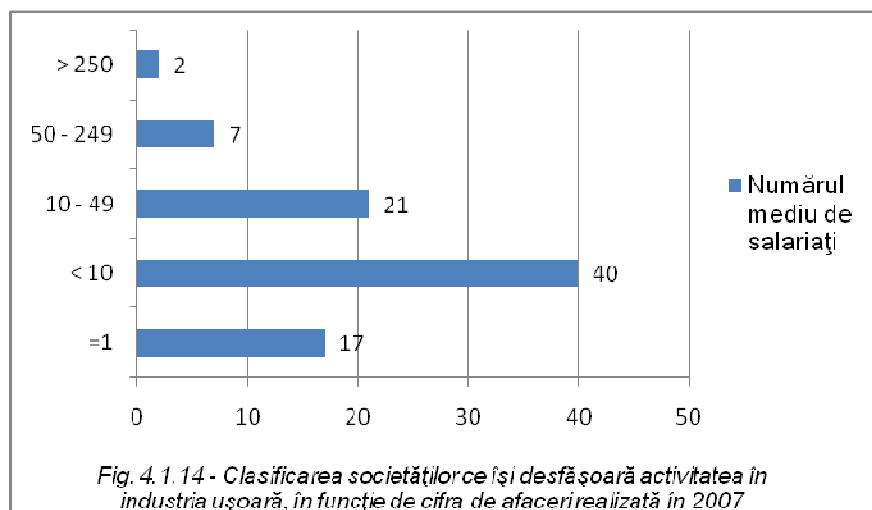
- 5 unități au cifra de afaceri cuprinsă în intervalul 2.000.001 – 10.000.000 euro, însemnând că sunt întreprinderi mici;
- 1 întreprindere are cifra de afaceri mai mare de 10.000.000 euro și mai mică sau egală cu 50.000.000 euro, rezultând faptul că este întreprindere mijlocie.

Din reprezentarea grafică de mai sus se constată că, considerând cifra de afaceri ca fiind indicatorul ordinului de mărime, 93,10% dintre societățile analizate sunt microîntreprinderi, 5,75% sunt întreprinderi mici, iar 1,15% sunt întreprinderi mijlocii.

Sub aspectul numărului mediu de salariați situația agenților economici, ce activează în diversele ramuri industriale, se prezintă astfel:

- 17 de agenți economici au 1 singur angajat;
- 40 de unități au între 2 și 9 angajați inclusiv;
- 21 de societăți au între 10 și 49 de angajați inclusiv;
- 7 agenți economici au între 50 și 249 de angajați;
- 2 întreprinderi au peste 250 de salariați.

Din graficul de mai sus se observă că 57 de unități ce își desfășoară activitatea în diverse ramuri industriale au până în 10 salariați, 21 de agenți economici au între 10 și 49 de salariați, 7 firme au între 50 și 249 de salariați, iar 2 întreprinderi au peste 250 de salariați. Din cele observate se poate constata că, dacă se consideră numărul de angajați ca fiind indicatorul ordinului de mărime a societăților comerciale din industrie, atunci avem următoarea situație: 65,52% din total sunt

microîntreprinderi, 24,14% sunt întreprinderi mici, 8,05% sunt întreprinderi mijlocii și 2,30% sunt întreprinderi mari.

De menționat este faptul că productivitatea medie a muncii, calculată ca medie aritmetică între indicatorii productivității muncii, calculați individual la nivelul fiecărei firme, ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați, este de 106.179,12 lei cifră de afaceri/angajat, și că contribuția acestui sector de activitate la cifra de afaceri a municipiului Suceava este de 157.354.650 lei (4,98%).

Din punct de vedere al rezultatului financiar de la sfârșitul anului 2007, din totalul societăților comerciale ce își desfășoară activitatea în industrie, 77,01% au încheiat anul 2007 cu profit, iar 22,99% au încheiat anul înregistrând pierdere.

4.1.7. Învățământ, sănătate și asistență socială

În acest sector – învățământ, sănătate și asistență socială din domeniul privat își desfășoară activitatea un număr de 71 de unități, din care:

- 17 unități activează în învățământ;
- 57 de agenți economici activează în sănătate și asistență socială.

Clasificarea unităților ce activează în învățământ, sănătate și asistență socială, în funcție de cifra de afaceri realizată în anul 2007, se prezintă astfel:

- 6 unități au o cifră de afaceri cuprinsă în intervalul 1 – 10.000 lei;
- 37 de agenți economici au cifra de afaceri mai mare de 10.000 lei și mai mică sau egală cu 100.000 lei;
- 26 de societăți comerciale au cifra de afaceri între 100.001 și 1.000.000 lei;
- 2 de firme au cifra de afaceri situată în intervalul 1.000.001 – 10.000.000 lei.

Considerând cifra de afaceri ca unul din indicatorii ordinului de mărime al societăților comerciale, toți agenții economici ce își desfășoară activitatea în învățământ, sănătate și asistență socială au realizat în 2007 o cifră de afaceri mai mică sau egală cu 2.000.000 euro, ceea ce înseamnă că sunt încadrate în categoria microîntreprinderilor.

Din punct de vedere al numărului mediu de salariați situația agenților economici, ce activează în învățământ, sănătate și asistență socială, se prezintă astfel:

- 66 au până în 10 angajați;
- 4 societăți au între 10 și 49 de angajați inclusiv;
- 1 agent economic are între 50 și 249 de angajați.

Productivitatea medie a muncii, calculată ca medie aritmetică între indicatorii productivității muncii, calculați individual la nivelul fiecărei firme, ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați, este de 38.935,97 lei cifră de afaceri/angajat, în societățile comerciale ce își desfășoară activitatea în acest sector, și este relativ mică în comparație cu celelalte sectoare economice active din municipiul Suceava.

În ceea ce privește rezultatul financiar de la sfârșitul anului 2007, din totalul societăților comerciale ce își desfășoară activitatea în învățământ, sănătate și asistență socială, 70,42% au încheiat anul 2007 cu profit, iar 29,58% au încheiat anul înregistrând pierdere.

4.1.8. Agricultură și silvicultură

În această arie economică – agricultură și silvicultură – își desfășoară activitatea un număr de 27 de agenți economici care au sediul social pe raza municipiului Suceava, din care:

- 20 de unități activează în agricultură, vânătoare și servicii anexe;
- 7 agenți economici își desfășoară activitatea în silvicultură, exploatare forestieră și servicii anexe.

Cele 27 de unități ce își desfășoară activitatea în agricultură și silvicultură, în funcție de cifra de afaceri, pot fi grupate astfel:

- 4 unități au o cifră de afaceri cuprinsă în intervalul 1 – 10.000 lei;
- 8 agenți economici au cifra de afaceri mai mare de 10.000 lei și mai mică sau egală cu 100.000 lei;
- 10 societăți comerciale au cifra de afaceri între 100.001 și 1.000.000 lei;
- 5 firme au cifra de afaceri situată în intervalul 1.000.001 – 10.000.000 lei.

Considerând cifra de afaceri ca unul din indicatorii de stabilire a ordinului de mărime al societăților comerciale, toți agenții economici ce își desfășoară activitatea în agricultură și silvicultură au realizat în 2007 o cifră de afaceri mai mică sau egală cu 2.000.000 euro, ceea ce înseamnă că sunt încadrate în categoria microîntreprinderilor.

În ceea ce privește numărul mediu de salariați situația agenților economici, ce activează în agricultură și silvicultură, se prezintă astfel:

- 22 de agenți economici au până în 10 angajați;
- 4 societăți au între 10 și 49 de angajați inclusiv;
- 1 agent economic are între 50 și 249 de angajați.

Productivitatea medie a muncii, calculată ca medie aritmetică între indicatorii productivității muncii, calculați individual la nivelul fiecărei firme, ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați, este de 109.912,48 lei cifră de afaceri/angajat, în societățile comerciale ce își desfășoară activitatea în agricultură și silvicultură, și reprezintă 97,81% din productivitatea medie înregistrată la nivelul municipiului Suceava.

Din punct de vedere al rezultatului financiar înregistrat la nivelul anului 2007, din datele publicate pe site-ul Ministerului Economiei și Finanțelor, din totalul unităților cu activitate în agricultură și silvicultură 66,67% au înregistrat profit, iar 33,33% au înregistrat pierdere.

4.1.9. Recuperarea și eliminarea deșeurilor și a apelor uzate

Societățile ce activează în domeniul recuperării și eliminării deșeurilor și a apelor uzate sunt în număr de 11 și aduc cel mai mic aport la cifra de afaceri a municipiului Suceava – 0,35%.

În funcție de cifra de afaceri înregistrată în 2007, societățile comerciale din domeniul recuperării și eliminării deșeurilor și a apelor uzate pot fi grupate astfel:

- 1 unitate a înregistrat o cifră de afaceri mai mare de 10.000 lei și mai mică sau egală cu 100.000 lei;
- 7 societăți comerciale au cifra de afaceri între 100.001 și 1.000.000 lei;
- 3 firme au cifra de afaceri situată în intervalul 1.000.001 – 10.000.000 lei.

Considerând cifra de afaceri ca unul din indicatorii de stabilire a ordinului de mărime al societăților comerciale, toate societățile comerciale care activează în domeniul recuperării și eliminării deșeurilor și a apelor uzate pe raza municipiului Suceava au înregistrat în 2007 o cifră de afaceri mai mică sau egală cu 2.000.000 euro, ceea ce înseamnă că sunt încadrate în categoria microîntreprinderilor.

Din punct de vedere al numărului mediu de salariați situația agenților economici din domeniul recuperării și eliminării deșeurilor și a apelor uzate se prezintă astfel:

- 8 de agenți economici au până în 10 angajați;
- 2 societăți au între 10 și 49 de angajați inclusiv;
- 1 agent economic are între 50 și 249 de angajați.

Productivitatea medie a muncii, calculată ca medie aritmetică între indicatorii productivității muncii, calculați individual la nivelul fiecărei firme, ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați, este de 98.462,66 lei cifră de afaceri/angajat.

Din punct de vedere al rezultatului financiar înregistrat la nivelul anului 2007 din totalul unităților cu activitate în domeniul recuperării și eliminării deșeurilor și a apelor uzate, 72,73% au înregistrat profit, iar 27,27% au înregistrat pierdere.

4.1.10. Energie electrică, termică, gaze și apă

În acest domeniu își desfășoară activitatea: 2 societăți comerciale care activează în domeniul producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze și apă și 1 unitate care activează în domeniul captării, tratării și distribuției apei.

Productivitatea medie a muncii, pentru agenții economici ce activează în domeniul energie electrică, termică, gaze și apă, calculată ca medie aritmetică între indicatorii productivității muncii calculați individual la nivelul fiecărei firme, ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați, este de 65.979,07 lei cifră de afaceri/angajat.

Din punct de vedere al rezultatului financiar înregistrat la nivelul anului 2007 în unitățile cu activitate în acest domeniu 2 din 3 au înregistrat pierdere.

4.2. Turism

Datorită condițiilor favorabile de care dispune, a frumuseții locurilor, purității aerului, apelor, zonei montane, precum și a inestimabilului patrimoniu cultural și religios existent, județul Suceava deține un potențial turistic ridicat. Alături de pitorescul regiunii, binecunoscuta ospitalitate tradițiile populare, obiceiurile, specificul gastronomic bucovinean, tradițiile de sărbători și portul popular dau culoare locală pentru atragerea turiștilor.

Ținutul Sucevei este deținătorul unui ansamblu de monumente istorice de renume internațional, intrate în patrimoniul mondial.

Pe tot cuprinsul județului Suceava, se pot practica o multitudine de forme de turism:

- Turismul itinerant cu valențe culturale (mănăstiri, biserici, vestigii istorice, vestigii culturale);
- Turismul balnear (Stațiunea Vatra Dornei);
- Turismul rural;
- Ecoturismul (rezervații naturale);
- Turismul pentru vânatoare și pescuit;
- Turismul pentru sporturile de iarnă (Vatra Dornei, Câmpulung Moldovenesc, Gura Humorului);
- Turismul de congrese și reuniuni (Gura Humorului);
- Turismul de odihnă, recreere și agrement (trasee montane).

Pentru fiecare din formele de turism menționate mai sus, județul Suceava deține resursele turistice importante. Din acest punct de vedere, județul Suceava dispune de toate premisele necesare diminuării/eliminării fluctuațiilor sezoniere.

Municipiul Suceava - prima destinație a turistului care vizitează acest colț de Bucovina, este poartă de intrare a județului (aeroportul internațional Salcea, gările feroviare Burdujeni și Ițcani, drumurile europene E85 și E576), o adevărată placă turnantă a mediului economico - social, unde ființează principalele instituții ale statului, ale mediului de afaceri, educațional, cultural și spiritual.

Centru administrativ, universitar, educativ, științific, spiritual și publicistic al județului, Suceava concentrează mărturii inegalabile ale trecutului: Cetatea de Scaun, Curtea Domnească, cetatea Șcheia, Hanul Domnesc, biserici și mănăstiri cum ar fi: Sfântul Gheorghe, Mirăuți, Sfântul Ioan cel Nou, Sfântul Dumitru, Sfântul Neculai.

Capacitatea de cazare turistică

La nivel județean, în perioada 2002 – 2007 numărul structurilor de primire turistică a crescut de la 119 unități la 236, reprezentând o creștere absolută de 117 unități, în medie câte 20 de noi unități pe an.

Unități turistice	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total, din care:	119	122	143	179	220	236
Hoteluri	22	23	23	24	25	25
Hoteluri pentru tineret			1	3	3	3
Hosteluri			1	2	2	2
Moteluri	5	3	2	3	3	3
Vile turistice	15	16	17	22	22	21
Cabane turistice	4	3	3	3	3	4
Bungalouri				1	2	2
Campinguri	1	2	3	5	6	6
Tabere de copii	3	1	1	1	1	-
Pensiuni turistice urbane	22	24	30	44	44	49
Pensiuni turistice rurale	12	11	22	70	108	120
Pensiuni agroturistice	34	38	38	-	-	-
Popasuri turistice	1	1	2	1	1	1

Tabel 4.2.1 Evoluția numărului de structuri de primire turistică³⁷, în județul Suceava

Cele mai ridicate rate de înființare de noi structuri de primire turistică s-au înregistrat pe segmentul pensiunilor. Astfel, în 2007 existau de 2,2 ori mai multe pensiuni urbane față de cele existente în anul 2002 iar cele rurale de 10 ori mai multe. De asemenea, se remarcă și faptul că numărul hotelurilor a crescut ușor, de la 22 unități în 2002 la 25 unități în 2007.

În perioada 2002- 2007 în județul Suceava a fost înființat un număr de 117 noi unități de primire turistică, reprezentând o creștere procentuală de 98 %. În aceeași perioadă **numărul locurilor** cunoaște o fluctuație de valori, limita maximă fiind atinsă în anul 2006 când se ajunge la 7.012 locuri de cazare față de 5.192 (2002). Pe anul 2007 nu se cunosc datele referitoare la locurile din tabere de copii ceea ce face ca numărul de locuri să fie mai scăzut.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Suceava: Breviarul Turistic al Județului Suceava

Capacitate de cazare (locuri)	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total, din care:	5.192	5.577	5.755	6.526	7.012	6.831
Hoteluri	2.429	2.863	2.833	2.808	2.799	2.678
Hoteluri pentru tineret	-	-	18	151	180	166
Hosteluri	-	-	18	46	46	46
Moteluri	145	90	72	109	107	109
Vile turistice	498	464	486	585	694	650
Cabane turistice	145	226	222	232	264	287
Bungalouri	-	-	-	20	40	40
Campinguri	42	82	174	278	328	300
Tabere de copii	1.056	804	487	487	232	-
Pensiuni turistice urbane	374	494	652	749	867	920
Pensiuni turistice rurale	179	183	323	947	1.447	1.627
Pensiuni agroturistice	284	333	368	-	-	-
Popasuri turistice	40	38	102	14	8	8

Tabel 4.2.2 Evoluția numărului de locuri de cazare în județul Suceava

Aproximativ 40% din totalul **numărului de locuri** de cazare din județul Suceava se află în **structurile de primire turistică** de tip hotel. Aproximativ 33% din locurile de cazare se regăsesc în structurile de primire turistică de tip pensiune iar aproximativ 10% în vilele turistice.

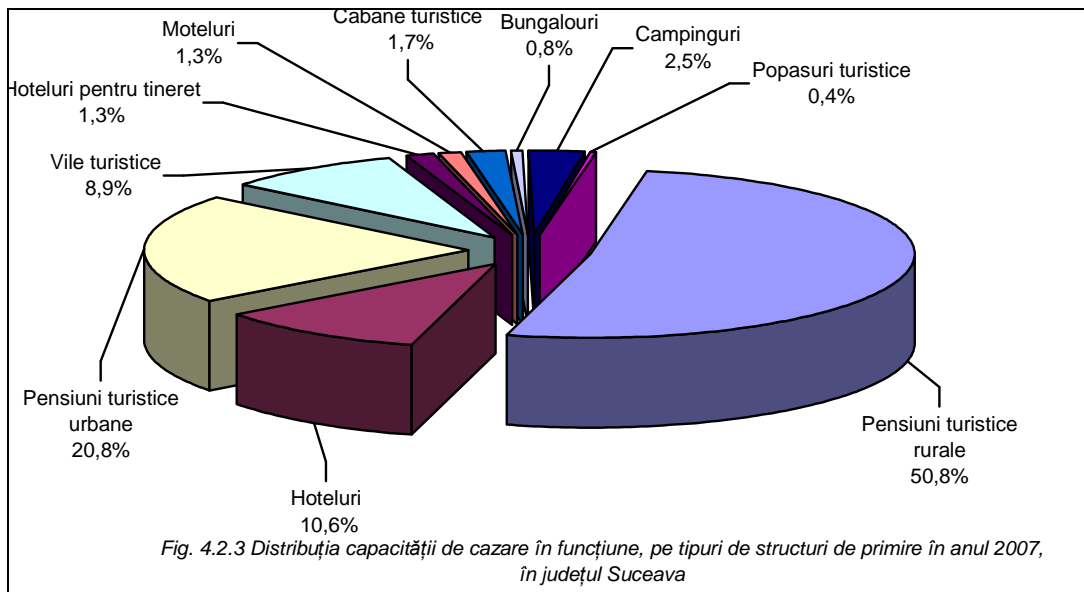
Capacitatea medie de cazare în hoteluri a scăzut începând cu anul 2003, în același timp cu creșterea numărului de noi hoteluri. Se observă așadar o orientare a industriei hoteliere către unitățile mai mici și mai eficiente.

³⁷ Direcția Județeană de Statistică Suceava: Breviarul Turistic al Județului Suceava

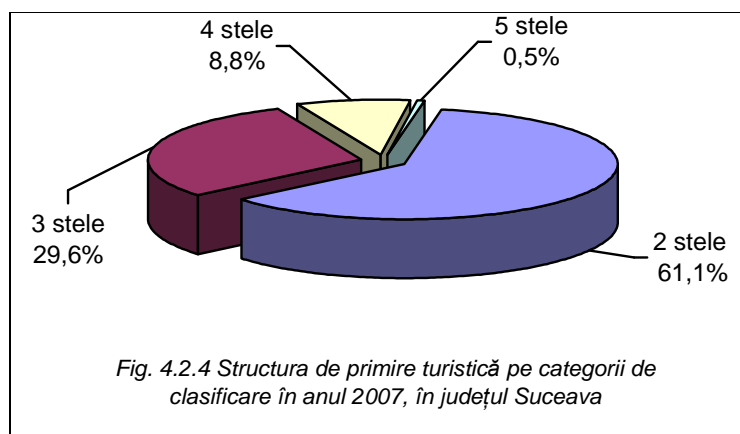
În perioada 2002 – 2007, **capacitatea de cazare în funcțiune** (număr locuri-zile) la nivelul județului Suceava a crescut în cifră absolută cu 687.902 locuri-zile, reprezentând o creștere procentuală de aproximativ 50%.

Aproximativ 50% din capacitatea de cazare în funcțiune (locuri-zile) se află în structurile de primire turistică de tip hotel. Având în vedere că segmentul hotelier acaparează doar 40% din locurile de cazare se deduce astfel că unitățile de tip hotel au durată de funcționare de-a lungul anului mai ridicată decât celelalte tipuri de structuri de primire turistică, în special față de pensiuni.

Notă! Capacitatea de cazare în funcțiune, exprimată în locuri-zile exprimă cel mai fidel volumul și structura ofertei de cazare turistică.

În anul 2007, în județul Suceava, 61,1% din structurile de primire turistică deținea 2 stele, 29,6% deținea 3 stele, 8,8% deținea 4 stele, 0,5% deținea doar o stea.

În perioada 2002 – 2007, **numărul turiștilor sosiți** în structurile de primire turistică din județul Suceava a crescut cu aproximativ 40%, rata medie anuală de creștere fiind de 7,86%.

Pe segmentul turiștilor străini evoluția sosirilor a înregistrat fluctuații semnificative de-a lungul perioadei, privit per ansamblu se observă o creștere cu 527 persoane, în anul 2007, față de anul 2002.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Suceava: Breviarul Turistic al Județului Suceava

Anul	Total turiști	Turiști români	Turiști străini	Rata anuală de creștere
2002	162.423	121.204	41.219	....
2003	162.473	129.104	33.369	0,03%
2004	187.412	143.358	44.054	15,35%
2005	192.120	148.847	43.273	2,51%
2006	211.003	174.088	36.915	9,83%
2007	226.277	184.531	41.746	7,24%
Creștere 2007/2002				39,31%

Tabel 4.2.5 Evoluția sosirilor turiștilor în județul Suceava în perioada 2002 - 2007

Numărul total de înoptări în structurile de primire turistică din județul Suceava, în perioada 2002 - 2007, se prezintă astfel:

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Suceava: Breviarul Turistic al Județului Suceava

Unități turistice	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total, din care:	406.651	423.208	432.448	435.199	500.302	535.078
Hoteluri	296.516	313.392	308.180	303.182	318.124	334.877
Hoteluri pentru tineret	-	-	994	2.650	3.590	4.010
Hosteluri	-	-	452	2.011	3.723	6.871
Moteluri	7.980	3.564	2.969	3.507	5.740	6.807
Vile turistice	39.569	42.933	43.307	45.928	56.499	57.481
Cabane turistice	3.874	4.850	4.969	5.376	5.801	6.370
Bungalouri	-	-	-	439	1.124	1.413
Campinguri	185	256	1.574	3.803	4.752	3.596
Tabere de copii	20.639	21.903	18.091	6.845	4.200	-
Pensiuni turistice urbane	21.375	19.858	26.698	35.185	51.359	57.110
Pensiuni turistice rurale	5.953	7.122	13.883	26.271	45.156	56.543
Pensiuni agroturistice	10.313	9.346	11.184	-	-	-
Popasuri turistice	247	84	147	2	234	-

Tabel 4.2.6 Evoluția numărului de înoptări în structurile de primire turistică din județul Suceava

Din totalul înoptărilor din județul Suceava 64% au avut loc în structurile de primire turistică de tip hotel, 11% în structurile de primire turistică de tip vile turistice, 21% în structurile de primire turistică de tip pensiuni (rurale+urbane) iar 4% au avut loc în alte tipuri de structuri de primire turistică.

În perioada 2002 – 2007 numărul total al înoptărilor în structurile de primire turistică din județul Suceava a crescut anual cu o rată medie de 6,31%.

Durata medie de ședere, calculată ca împărțirea numărului de înoptări realizate la numărul de sosiri ale turiștilor, în perioada 2005 – 2007, nu a înregistrat fluctuații semnificative, înscriindu-se însă pe un trend ușor crescător.

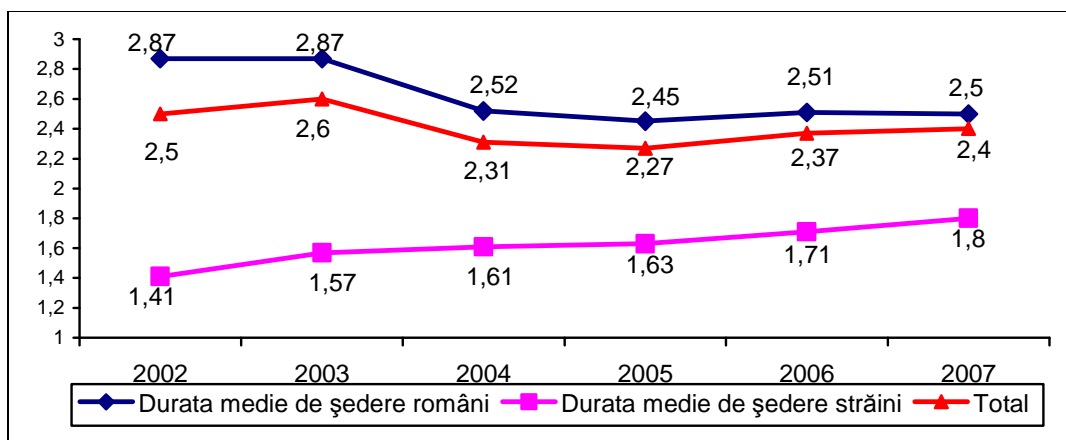

Fig. 4.2.7 Evoluția duratei medii de ședere a turiștilor în structurile de primire din județul Suceava

De remarcat faptul că în timp ce în rândul turiștilor români durata medie de ședere a înregistrat fluctuații semnificative, în rândul turiștilor străini tendința de creștere a duratei medii de ședere este constantă și crescătoare.

Totodată trebuie remarcat faptul că începând cu 2005 și în rândul turiștilor români evoluția duratei medii de ședere se înscrie pe trend ascendent.

La nivelul municipiului Suceava

La nivelul municipiului Suceava situația privind evoluția numărului de structuri de primire turistică, în perioada 2005 – 2007³⁸, se prezintă astfel:

Unități de cazare	2005	2006	2007
Total, din care:	19	19	18
Hoteluri	12	12	11
Pensiuni	6	6	6
Vile turistice	1	1	1

Tabel 4.2.8 Evoluția numărului de unități de cazare turistice, în perioada 2005 – 2007, în municipiul Suceava

Se observă o scădere de la 19 unități de cazare turistică, existente în anul 2005, la 18 unități în 2007. Aceasta datorită închiderii unui hotel în perioada 2006 – 2007.

În aceeași perioadă capacitatea de cazare cunoaște o scădere continuă de la 1.269, în anul 2005, la 1.099 în anul 2007.

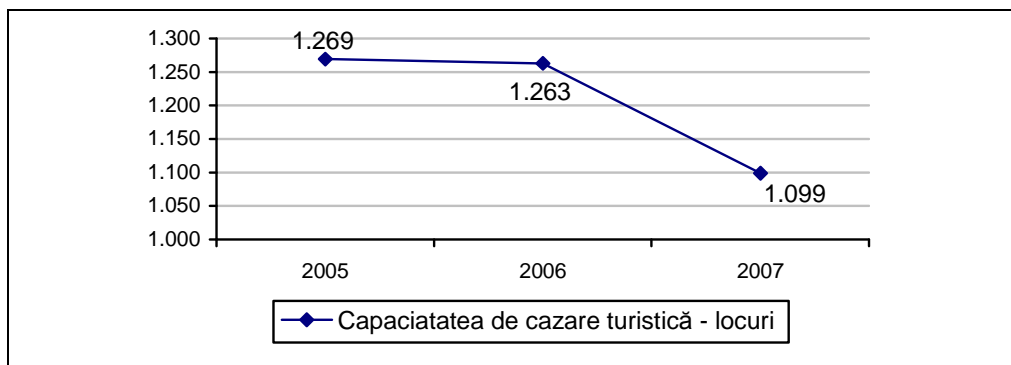

Fig. 4.2.9 Numărul locurilor de cazare, în intervalul 2005 – 2007, la nivelul municipiului Suceava

³⁸ Sursa: Direcția Județeană de Statistică Suceava: Breviarul Turistic al Județului Suceava

Analizând comparativ evoluția capacității de cazare în funcțiune (locuri-zile) la nivelul municipiului Suceava, între anii 2006 – 2007, se observă per total o scădere cu 42.489 de locuri de cazare.

Capacitatea de cazare în funcțiune (locuri-zile)	2006	2007
Total, din care:	442.859	400.370
Hoteluri	388.422	339.660
Pensiuni	45.725	48.294
Vile turistice	8.712	12.416

Tabel 4.2.10 Evoluția capacității de cazare în funcțiune în anul 2007, comparativ cu anul 2006, la nivelul municipiului Suceava

Dacă în cazul unităților de cazare de tip hotel se înregistrează o scădere a locurilor de cazare în funcțiune de la 388.422, în anul 2006, la 339.660 în 2007, scădere cu 12,56%, în rândul pensiunilor numărul acestora crește cu 5,6% iar la nivelul de unitate turistică de tip vilă turistică se înregistrează o creștere cu 42,5%.

În anul 2007, numărul total de turiști sosiți în municipiul Suceava a fost mai mare cu 3.948 persoane, ajungând la 76.440 turiști, față de 2006 când s-au înregistrat 72.492 iar față de anul 2005 cu 4.566 persoane.

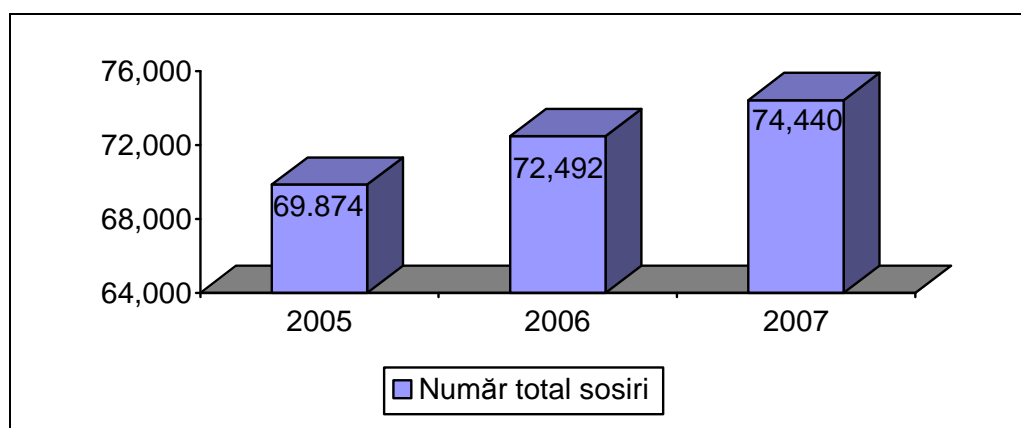

Fig. 4.2.11 Sosiri ale turiștilor în structurile turistice din municipiul Suceava, în perioada 2005 - 2007

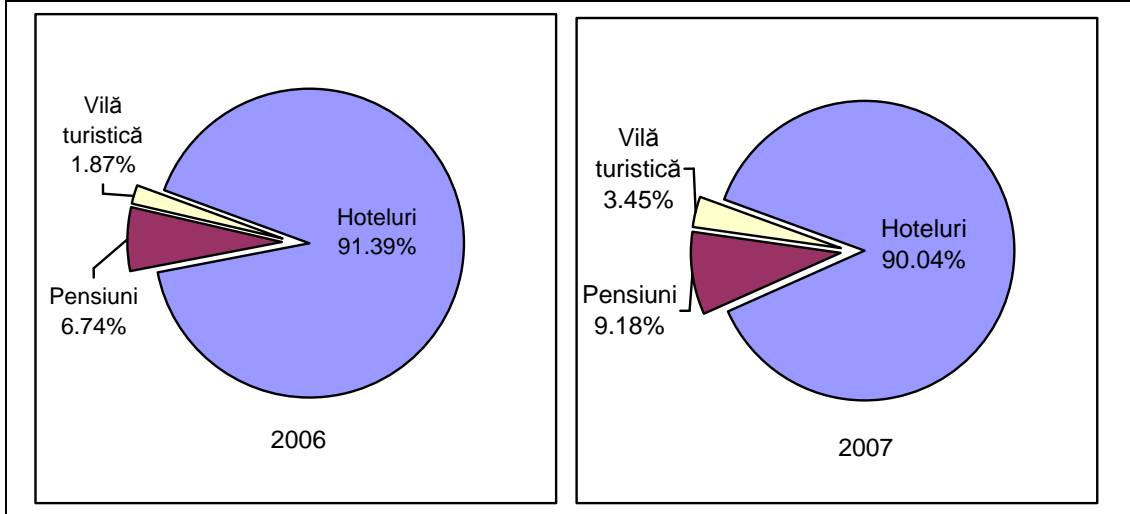
An	2006			2007		
	Total număr sosiri, din care:	Români	Străini	Total număr sosiri, din care:	Români	Străini
	72.492	58.819	13.673	74.440	63.558	12.882
Hoteluri	66.239	53.007	13.232	67.031	55.022	12.009
Pensiuni	4.892	4.760	132	6.835	6.432	403
Vilă turistică	1.361	1.052	309	2.574	2.104	470

Tabel 4.2.12 Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică pe tipuri de structuri de primire în anul 2006, comparativ cu 2007

Dacă în cazul turiștilor români se observă o creștere de la 58.819, în anul 2006, la 63.558 în anul 2007 (cu circa 8%), în cazul turiștilor străini numărul acestora scade de la 13.673 (2006) la 12.882 în anul 2007 (cu circa 6%).

Referitor la sosirea turiștilor în unitățile de primire turistică după tipul de structuri turistice în anul 2007, comparativ cu anul 2006, situația la nivelul municipiului Suceava se prezintă astfel:

Fig. 4.2.13 **Sosiri ale turiștilor pe tipuri de structuri de primire în anul 2007, comparativ cu 2006, în municipiul Suceava**

Cei mai mulți din turiști au preferat atât în anul 2006 cât și în 2007 ca structură de primire turistică hotelul, în proporție de peste 90%. În anul 2007 față de 2006 se înregistrează creșteri ale numărului de sosiri la structurile de primire de tip pensiune (cu 2,44%) și vile turistice (cu 1,58%).

Referitor la preferințele turiștilor, români sau străini, privitoare la tipul unităților de cazare, situația se prezintă astfel:

Fig. 4.2.14 **Sosiri ale turiștilor români pe tipuri de structuri de primire în anul 2007, comparativ cu 2006, în municipiul Suceava**

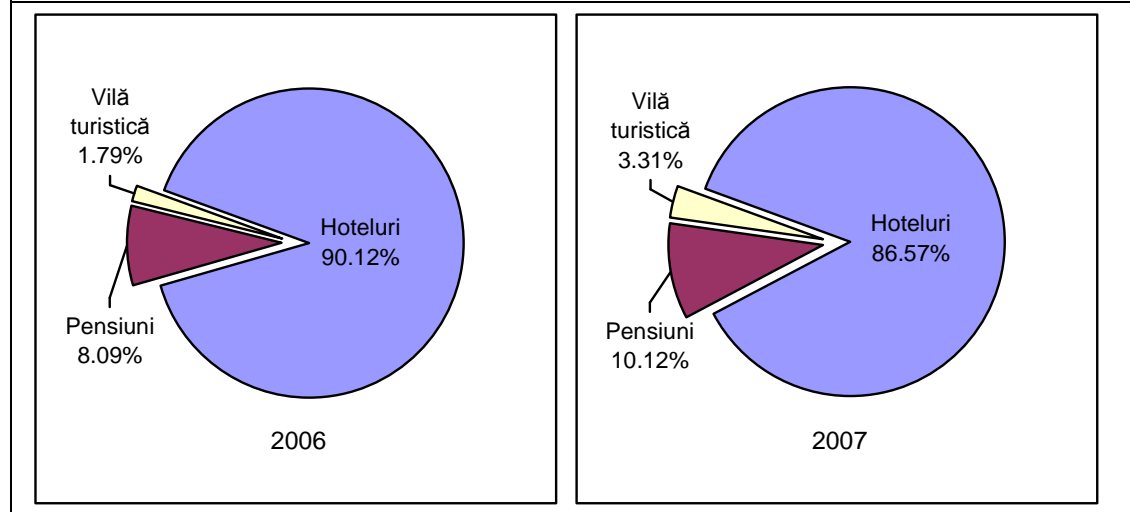
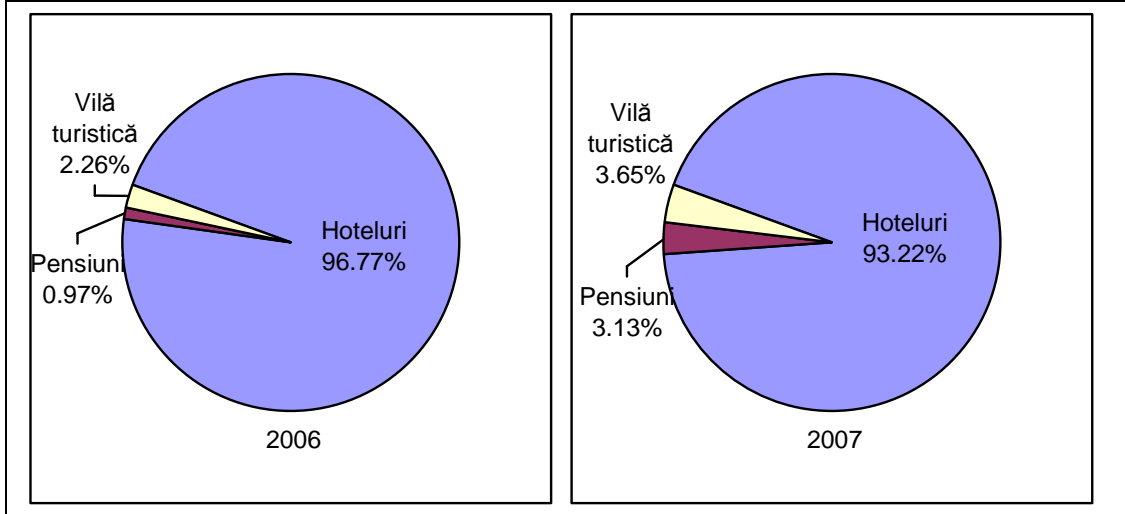

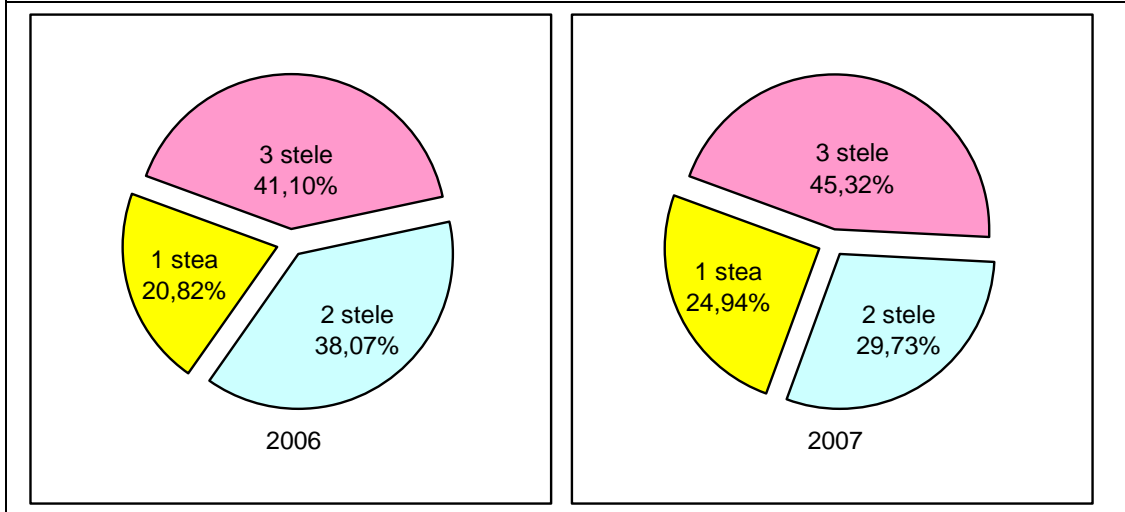
Fig. 4.2.15 **Sosiri ale turiștilor străini pe tipuri de structuri de primire în anul 2007, comparativ cu 2006, în municipiul Suceava**

Atât în cazul turiștilor români cât și străini se înregistrează o scădere a numărului de sosiri la unitățile de cazare de tip hotel și o creștere pronunțată în cazul unităților de primire de tip pensiune și vilă turistică.

După categoria de clasificare a unității turistice, turiști au preferat în proporție de cca. 43% unitățile de cazare de 3 stele, cca. 33% pe cele de 2 stele și cca. 23% pe cele de 1 stea.

Fig. 4.2.16 **Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistice pe categorii de clasificare în anul 2007, comparativ cu 2006, în municipiul Suceava**

Dacă în anul 2006 turiști preferau în proporție de peste 38% unitățile de cazare de 2 stele în anul 2007 procentul acestora scade cu aproximativ 10%, ajungând la 29,79%. În cazul unităților turistice de 3 stele și 1 stea se înregistrează creșteri cu aproximativ 4%.

Cu privire la alegerea turiștilor români sau străini a unităților de primire turistică după categoriile de clasificare reprezentative sunt următoarele grafice:

Fig. 4.2.17 Sosiri ale turiștilor români în structurile de primire turistice pe categorii de clasificare în anul 2007, comparativ cu 2006, în municipiul Suceava

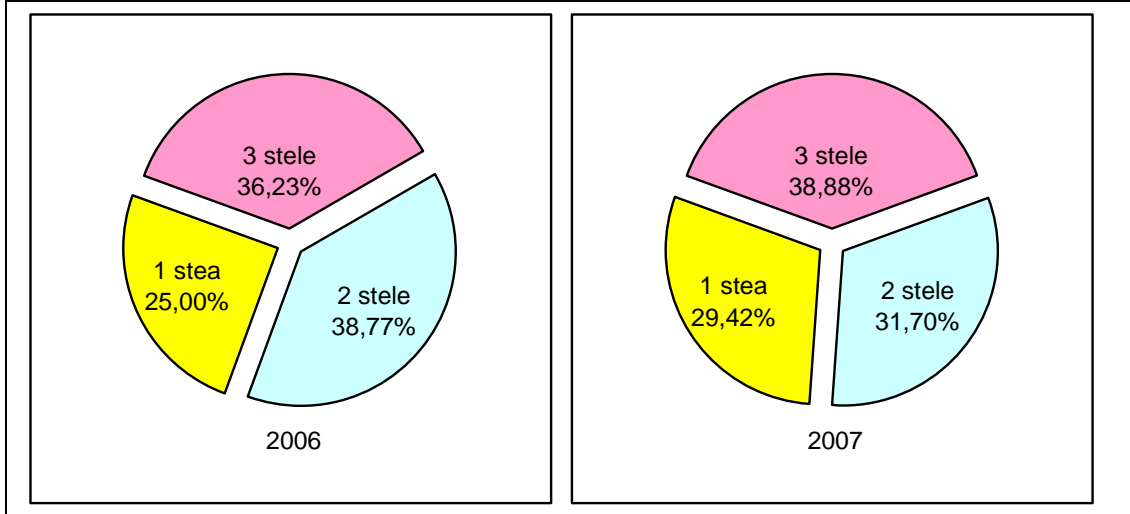
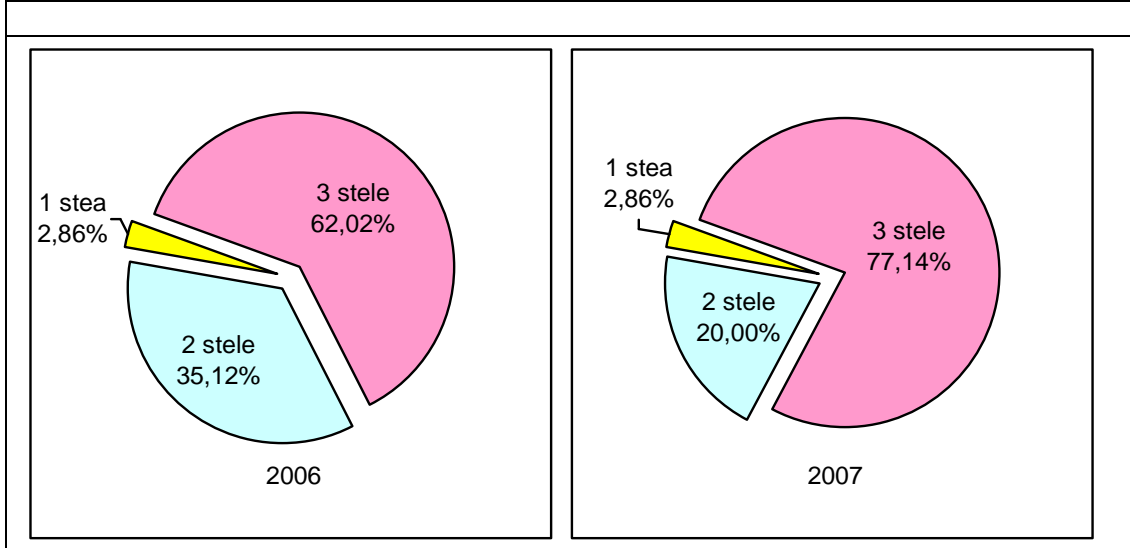

Fig. 4.2.18 Sosiri ale turiștilor străini în structurile de primire turistice pe categorii de clasificare în anul 2007, comparativ cu 2006, în municipiul Suceava

Dacă români, au fost echilibrați procentual în alegerea unităților după categoriile de clasificare de 3, 2, respectiv 1 stea, străini, în schimb în marea lor majoritate, un procent de 62,02% în 2006 și 77,14% în 2007, au optat pentru unitățile de cazare de 3 stele și în procente foarte mici pentru unitățile de cazare de 1 stea.

În perioada 2005 – 2007 numărul total al înoptărilor în structurile de primire turistică din municipiul Suceava a crescut de la 101.601 în anul 2005 la 126.002, în anul 2007, cu o medie anuală de circa 12%.

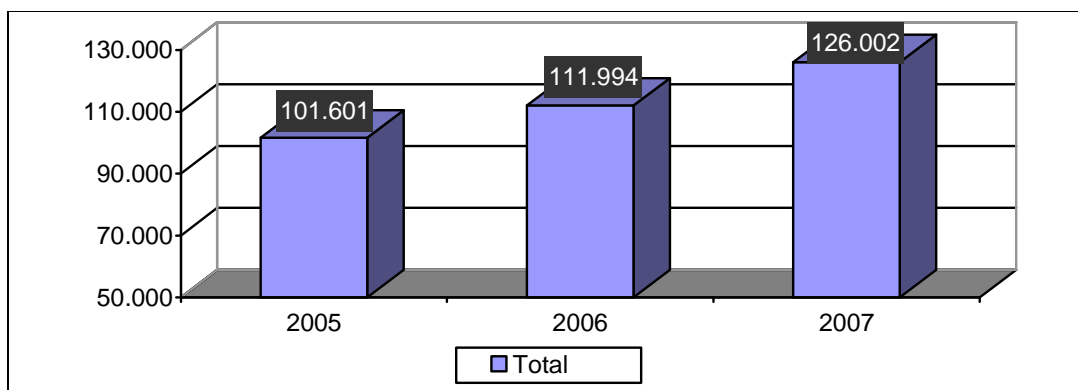

Fig. 4.2.19 Evoluția înnoptărilor turiștilor în municipiul Suceava

Situația preferințelor turiștilor români și străini de-a înnopta în diferite unități de cazare după tipul structurii de primire, la nivelul municipiului Suceava, în anul 2007, comparativ cu anul 2006, se prezintă astfel:

Înnoptări în unități turistice pe tipuri de structuri	2006			2007		
	Total înnoptări	Români	Străini	Total înnoptări	Români	Străini
	111.994	89.734	22.260	126.002	103.657	22.345
Hoteluri	99.461	77.809	21.652	108.863	87.744	21.119
Pensiuni	11.042	10.761	281	12.990	12.385	605
Vilă turistică	1.491	1.164	327	4.149	3.528	621

Tabel 4.2.20 Înnoptările în unitățile turistice pe tipuri de structuri de primire în anul 2007, comparativ cu anul 2006

Referitor la alegerea unităților de primire după categoria de clasificare, turiști au optat în procent de 45,40% pentru unitățile de 3 stele, 32,45% pentru cele de 2 stele și 22,15% pentru 1 stea.

Înnoptări în unități turistice pe categorii de clasificare	2006			2007		
	Total înnoptări	Români	Străini	Total înnoptări	Români	Străini
	111.994	89.734	22.260	126.002	103.657	22.345
3 stele	50.849	35.672	15.177	61.202	43.354	17.848
2 stele	36.336	29.775	6.561	31.887	27.916	3.971
1 stea	24.809	24.287	522	32.913	32.987	526

Tabel 4.2.21 Înnoptările în structurile de primire turistică pe categorii de clasificare în anul 2007, comparativ cu anul 2006

Înnoptări în unități turistice pe categorii de clasificare	2006			2007		
	Total înnoptări	Români	Străini	Total înnoptări	Români	Străini
	111.994	89.734	22.260	126.002	103.657	22.345
3 stele	45.40%	39.75%	68.18%	48.57%	41.83%	79.88%
2 stele	32.45%	33.18%	29.47%	25.31%	26.94%	17.77%
1 stea	22.15%	27.07%	23.45%	26.12%	31.83%	23.55%

Tabel 4.2.22 Înnoptările în structurile de primire turistică pe categorii de clasificare (procentual) în anul 2007, comparativ cu anul 2006

Dacă în anul 2006 turiști străini au preferat în procent de cca. 29% unitățile de cazare de 2 stele, în 2007 aceștia au ales cu precădere unitățile de cazare de 3 stele și într-un procent mai scăzut pe

cele de 2 și respectiv 1 stea. Și în cazul turiștilor români se înregistrează o scădere a înnoptărilor, în anul 2007 față de 2006, la unitățile de cazare de 2 stele și o creștere la cele de 1 stea și 3 stele. Durata medie de ședere în structurile de primire din municipiul Suceava, în perioada 2005 – 2007, înregistrează o creștere conform următorului grafic:

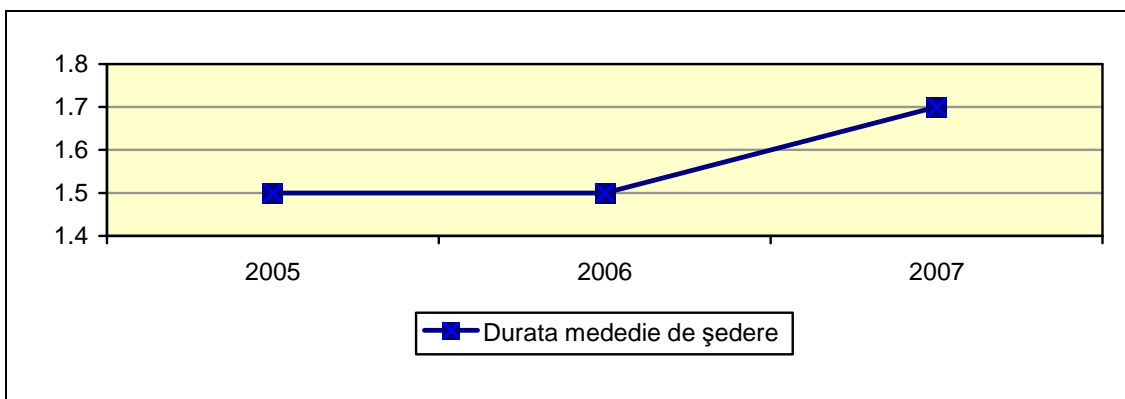

Fig. 4.2.23 Durata medie de ședere în structurile de primire turistică, în intervalul 2005 - 2007

Municipiul Suceava beneficiază de o variată rețea de hoteluri, vile turistice și pensiuni. Cazarea în anul 2007 a fost asigurată de 11 hoteluri, 1 vilă turistică și 6 pensiuni, însumând circa 1.100 locuri.

În marea lor majoritate, unitățile de cazare din municipiul Suceava oferă turiștilor și servicii de alimentație publică. Cu excepția acestora, astfel de servicii sunt oferite de o paletă vastă de alți furnizori – peste 30 de restaurante („La Fitze”, Vip Cetate, „Taco Loco” (restaurant cu specific mexican), „Casa de Piatră”, „Conacul Domnesc”, „Chagall”, „Latino”, „Brădet”, „Gloria”, „Piccolo Mondo”, etc.) și peste 10 fast-food-uri (Pizzeria Smart Pizza, Pizzeria Zara, Pizzeria Aqua Ice, Fast Food Crazy Chiken, Pizzeria La Primavera, Pizzeria-Restaurant Sempre, etc).

Forma dominantă de turism practică în prezent în zonă este cea cultural-religioasă, datorită existenței unor vestigii istorice de importanță națională.

Turismul, ca activitate economică, are premise deosebit de favorabile de a căpăta amploare în viitor. Municipiul Suceava, pe lângă numeroasele monumente de valoare excepțională istorică, arhitecturală, artistică pe care le deține, îndeplinește și rolul de principal centru de cazare și orientare turistică județean.

Principalele atracții turistice din localitate sunt:

- Hanul Domnesc – una din cele mai vechi construcții civile a orașului (datează de la începutul sec. Al XVII-lea);
- Monumentele de arhitectură religioasă – Bisericile Sf. Gheorghe, Sf. Dumitru, Mănăstirea Teodoreni, Biserica „Învierea Domnului”, Biserica „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul” și Mirăuți;
- Complexul arhitectural Zamca;
- Complexul muzeal „Bucovina” care include Muzeul de Istorie, Muzeul de Artă, Muzeul de Științe ale Naturii și Muzel de Etnografie și Artă Populară;
- Fondul documentar memorial „Simeon Florea Marian”;
- Cetatea de Scaun a Sucevei;
- Ruinele Curții Domnești.

Slaba preocupare pentru promovarea obiectivelor turistice din municipiul Suceava, precum și a mănăstirilor cu pictură exterioară, de celebritate mondială (unele deținând trofeul „Mărul de Aur”, fiind incluse în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO), din zona județului constituie unul din motivele care explică de ce turismul continuă să fie sub nivelul așteptărilor.

Oferta incompletă de servicii oferite turiștilor în municipiul Suceava, drumurile aflate într-o stare de uzură avansată (care se repară de regulă, târziu, vara), imposibilitatea asigurării petrecerii timpului de către turiști într-un mod cât mai diversificat și plăcut, lipsa coerenței actorilor locali și județeni, în

ceea ce privește programele de turism precum și necorelarea acestor programe constituie, de asemenea, factori de insucces în desfășurarea turismului.

4.3. Inventar monumente istorice

Municipiul Suceava are un patrimoniu cultural și arhitectural excepțional, cu 74 monumente istorice incluse pe „Lista monumentelor istorice 2004, al județului Suceava”.

Prin Ordinul nr. 2314 din data de 8 iulie 2004 al Ministrului Culturii și Cultelor a fost adoptată Lista Monumentelor Istorice³⁹ (LMI). Pentru Municipiul Suceava lista monumentelor istorice, privity în ansamblu, cuprinde:

Nr. Crt	Cod LMI 2004	Denumire	Adresă	Datare
1.	SV-I-s-A-05389	Cetatea Șcheia - Suceava	"Dealul Șeptilici" marginea de NV a orașului	sf. sec. XIV Epoca medievală
2.	SV-I-s-A-05390	Platoul din fața Cetății de Scaun	"Câmpul Șanțurilor" la marginea de E a orașului și pantele de N ale dealului	sec. XIV - XVII Epoca medievală
3.	SV-I-s-A-05391	Situl arheologic "Vechiul centru medieval Suceava"	Zona cuprinsă de str. P. Rareș (N), A. Ipătescu (E), N. Bălcescu (S), Ștefan cel Mare (V)	
4.	SV-I-s-A-05392	Situl arheologic "Orașul medieval Suceava"	Zona cuprinsă între str. Cetății, Luca Arbore, Petru Mușat	
5.	SV-II-a-A-05449	Cetatea de Scaun a Sucevei	La marginea de E a orașului	sec. XIV
6.	SV-II-s-B-05451	Vechea zonă comercială a Sucevei	Str. Armenească și Dragoș Vodă ambele fronturi de clădiri monument	sec. XIX
7.	SV-II-m-B-05450	Liceul "Ștefan cel Mare"	Str. Alecsandri Vasile 3	1893
8.	SV-II-m-A-05452	Biserica armenească "Sf. Cruce"	Str. Armenească 1	sec. XVI
9.	SV-II-m-B-05453	Casă	Str. Armenească 7	sec. XIX
10.	SV-II-m-B-05454	Casa de lemn Hopmeier	Str. Armenească 13	sf. sec. XIX
11.	SV-II-m-B-05455	Casa Pâțu	Str. Armenească 14	sec. XVIII - XIX
12.	SV-II-m-B-05456	Casa Seserman	Str. Armenească 18	sf. sec. XVIII
13.	SV-II-m-B-05457	Casa Roșu	Str. Armenească 24	sec. XVIII
14.	SV-II-m-B-05458	Casă	Str. Armenească 26	sec. XIX
15.	SV-II-m-B-05459	Casa Frățian	Str. Armenească 31bis	sec. XVII
16.	SV-II-m-B-05460	Casă	Str. Armenească 47	mijl.sec. XVIII
17.	SV-II-m-B-05461	Casă	Str. Bălcescu Nicolae 3	sec. XIX

³⁹ Ministerul Culturii și Cultelor: www.cultura.ro

Nr. Crt	Cod LMI 2004	Denumire	Adresă	Datare
18.	SV-II-m-B-05462	Casă	Str. Creangă Ion 17	sec. XIX
19.	SV-II-a-B-05463	Mănăstirea Teodoreni - Burdujeni	Str. Cuza Vodă 19	sec. XVI - XIX
20.	SV-II-m-B-05464	Casa Hagi	Str. Dragoș Vodă 10	sec. XIX, adăugiri sf. sec. XIX
21.	SV-II-m-B-05465	Casa de lemn Colonescu	Str. Dragoș Vodă 13	sec. XIX
22.	SV-II-m-B-05466	Casa de lemn Ignătescu	Str. Dragoș Vodă 23	sec. XIX
23.	SV-II-a-A-05467	Ansamblul bisericii "Sf. Simion"	Str. Enescu George 51	sec. XVI
24.	SV-II-m-B-05468	Gara Suceava Nord-Ițcani	Str. Gării 4	1876
25.	SV-II-a-A-05469	Mănăstirea "Sf. Ioan cel Nou"	Str. Ioan Vodă cel Cumplit 2	sec. XVI - XIX
26.	SV-II-m-B-05470	Gara Suceava-Burdujeni	Str. Iorga Nicolae 7	1869
27.	SV-II-a-A-05471	Ansamblul "Curtea Domnească"	Str. Ipătescu Ana f.n.	sec. XIV - XVII
28.	SV-II-m-A-05472	Biserica "Învierea Domnului" - Vascrelenia	Str. Ipătescu Ana 14	1551
29.	SV-II-m-A-05473	Biserica "Adormirea Maicii Domnului" - Ițcanii Vechi	Str. Labiș Nicolae 17	1639
30.	SV-II-m-A-05474	Biserica "Sf. Nicolae" - Prăjescu	Str. Mihai Viteazul 2	1611
31.	SV-II-m-A-05475	Biserica "Sf. Gheorghe" - Mirăuți	Str. Mirăuți 17	sec. XIV, XVII
32.	SV-II-m-B-05476	Hanul Domnesc, azi Muzeu etnografic	Str. Porumbescu Ciprian 5	mijl. sec. XVII
33.	SV-II-m-B-05477	Casă	Str. Prunului 1	sec. XIX
34.	SV-II-m-B-05478	Casa Costin Tarangul	Aleea Simion Florea Marian 2	sec. XIX
35.	SV-II-a-A-05479	Ansamblul bisericii "Sf. Dumitru"	Str. Ștefan cel Mare 1	sec. XIV-XVI
36.	SV-II-m-B-05480	Fosta prefectură, azi Complexul Muzeal "Bucovina"	Str. Ștefan cel Mare 33	1898
37.	SV-II-m-B-05481	Clădirea administrativă a orașului, azi Prefectura și Consiliul Județean Suceava	Str. Ștefan cel Mare 36	înc. sec. XX
38.	SV-II-m-B-05482	Fostul tribunal, căpitănie districtuală și închisoare	Str. Ștefan cel Mare 58	1885
39.	SV-II-m-A-05483	Biserica "Nașterea Sf. Ioan Botezătorul" (a Coconilor)	Str. Ștefăniță Vodă 3	1643
40.	SV-II-m-B-05484	Casă	Aleea Trandafirilor 4	sf. sec. XVIII
41.	SV-II-a-A-05485	Mănăstirea Zamca	Str. Zamca f.n.	sec. XVI - XVII

Nr. Crt	Cod LMI 2004	Denumire	Adresă	Datare
42.	SV-IV-m-B-05688	Cripta-cavou a familiei dr. Otto Binder	În cimitirul oraşului	1914
43.	SV-IV-m-B-05689	Monumentul lui Ştefan cel Mare	În parcul Cetăţii de Scaun	1975
44.	SV-IV-m-B-05690	Mormântul logofătului George Cantacuzino	În cimitirul oraşului	1812
45.	SV-IV-m-B-05691	Mormântul lui Simion Florea Marian	În cimitirul oraşului	1907
46.	SV-IV-m-B-05692	Cripta-cavou a familiei Rodzina Sessuski Hasenorzow	În cimitirul oraşului	1834
47.	SV-IV-m-B-05693	Mormântul lui Grigore Vindereu (1830-1888)	În cimitirul oraşului	1826
48.	SV-IV-s-B-05694	Muzeul Satului Bucovinean	În Parcul Cetăţii	sec. XIX
49.	SV-IV-m-B-05695	Statuia lui Petru I Muşat	Piaţa 22 Decembrie 1989	1976
50.	SV-IV-m-B-05696	Casa folcloristului Simion Florea Marian	Aleea Simion Florea 4	înc. sec. XIX

Una din principalele resurse/opportunităţi privind dezvoltarea viitoare a municipiului Suceava este, în opinia cetăţenilor, turismul - resursele turistice fiind nominalizate de aproape 70% dintre respondenţi.

În cadrul grupurilor de lucru s-au evidenţiat următoarele probleme legate de turism:

- Dimensiunea culturală slab valorificată şi necesitatea îmbunătăţirii atmosferei culturale din municipiu;
- Monumentele oraşului şi potenţialul turistic nu sunt valorificate;
- Posibilitatea transformării unor cartiere ale oraşului în cartiere culturale (Centru şi Zamca);
- S-au propus pentru elaborarea direcţiilor strategice pentru turism 3 noţiuni: atractivitate, accesibilitate şi amenajări turistice;
- O soluţie viabilă pentru turism este ca Suceava să devină punct de plecare pentru alte zone turistice din nordul Moldovei;
- Necesitatea creării unor zone de agrement care ar duce la creşterea duratei de şedere a turiştilor;
- Timpul petrecut de turişti în municipiul Suceava în vederea vizitării monumentelor istorice este foarte scurt;
- Se consideră că un punct slab al oraşului îl constituie lipsa spaţiilor de petrecere a timpului liber, cum ar fi teatru, filarmonică sau galerie de artă;
- De asemenea un punct slab al oraşului este şi lipsa unui hotel de 4 stele şi a unui centru de conferinţe;
- Necesitatea promovării turistice a oraşului care să cuprindă atât monumentele istorice şi cult cât şi evenimentele de interes naţional şi internaţional, în contextul unei promovări a zonei Bucovinei.

5. Mediul social, cultural și științific

5.1. Structura și dinamica populației

Nivelul de dezvoltare economică al unei comunități are un impact direct asupra principalelor fenomene demografice influențând structura și dinamica populației, care la rândul ei, influențează desfășurarea activităților economice.

Populația stabilă și fenomene demografice

În ultimele decenii, ca urmare a evoluției oscilante a natalității, mortalității și migrației externe, populația a înregistrat tendințe diferite. Începând cu 1990 și până în prezent, populația la nivel național a scăzut treptat. Dacă la 1 iulie 1990 populația stabilă era de 23.206.720 persoane, în anul 1995 aceasta a fost de 22.680.951 persoane (o scădere cu 3%), iar la 1 iulie 2002 România avea o populație de 21.794.793 persoane (scădere de 7% față de anul 1990).

Populația județului Suceava, în perioada 1977 – 1992, a cunoscut o creștere în ritm alert, iar în perioada 1992 – 2002 aceasta s-a diminuat. Toate acestea s-au produs în special ca urmare a scăderii natalității din ultimii 10 ani, corelat cu soldul negativ al migrației externe.

Față de datele Recensământului din anul 2002, când populația municipiului Suceava era de 105.865 locuitori⁴⁰, din care 52,12% femei și 47,87% bărbați, se înregistrează o creștere până la 108.076 locuitori în anul 2004, după care o scădere continuă, până în 2006, conform următorului grafic:

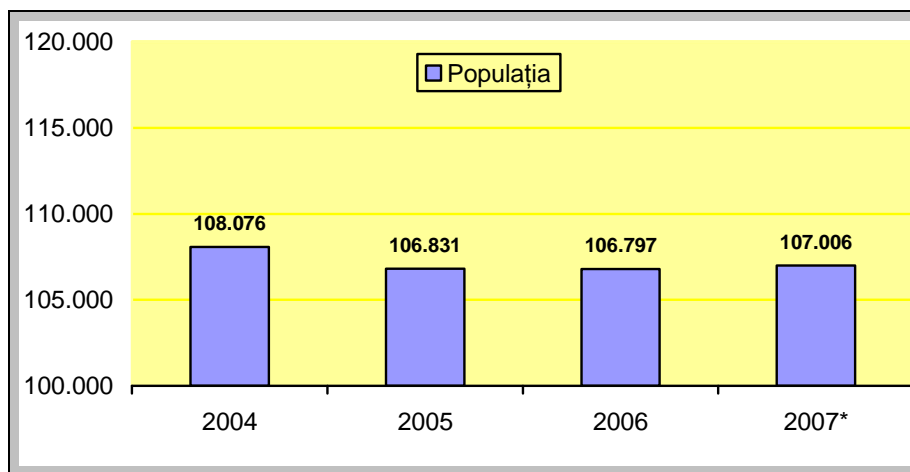

Fig. 5.1.1 Evoluția populației stabile a municipiului Suceava

Potrivit datelor furnizate de Direcția municipală de evidență a persoanelor, Biroul de evidență a persoanelor, numărul populației, din baza de date pentru persoanele care figurează cu domiciliul stabil pe raza municipiului Suceava, până la 1 octombrie 2008, este de 114.769 persoane iar numărul persoanelor care figurează cu reședința pe raza municipiului Suceava este de 996.

Municipiul Suceava deține un procent de aproximativ 15% din populația totală a județului, ce numără 706.682 locuitori la 1 ianuarie 2006.

În perioada 1999 - 2001 județul Suceava, la nivel național, a ocupat locul 8 în ceea ce privește numărul de locuitori, iar după anul 2002 până în prezent, deține locul 7.

Referitor la gruparea pe sexe a populației municipiului Suceava, în perioadă 2004 - 2007, se observă o fluctuație de valori însă numărul femeilor nu scade sub 51%, conform următorului tabel:

⁴⁰ Institutul Național de Statistică, Direcția Județeană de Statistică Suceava, Anuarul Statistic al Județului Suceava – 2007
* Notă! Datele oferite de Direcția Județeană de Statistică Suceava referitoare la anul 2007 sunt considerate provizorii

Anul	Total	Bărbați	Femei
2004	108.076	48,18%	51,82%
2005	106.831	48,10%	51,90%
2006	106.797	48,13%	51,87%
2007	107.006	48,10%	51,90%

Tabel 5.1.2 Structura populației municipiului Suceava

Fenomene demografice

Structura populației pe medii de viață socială la nivelul județului Suceava, în intervalul 2000 - 2006, are următoarea evoluție:

Anul	Total	Urban	Rural
2000	717.224	253.317	463.907
2001	719.134	252.398	466.736
2002	707.242	237.775	469.467
2003	705.547	236.165	469.382
2004	705.202	306.358	398.844
2005	705.752	305.855	399.897
2006	705.730	305.505	400.225

Tabel 5.1.3 Structura populației pe medii de viață socială în județul Suceava

Structura populației pe medii de viață socială s-a modificat esențial în ultimii 10 ani și se constată că populația a început să prefere viața la țară. Astfel, la 1 iulie 2006, **43,2% din populația județului era concentrată în urban și 56,7% în rural**, față de media țării unde se constată aceeași tendință de scădere, dar populația urbană rămâne majoritară (55,1%).

Migrația urban - rural, în județul Suceava, a avut fluctuații de-a lungul anilor dar se observă o creștere de la 35,3%, în anul 2000, la 43,2% în anul 2006. Referitor la perioada 2003 – 2004, se observă o creștere rapidă a populației din mediul urban, acest lucru se datorează transformării a 8 comune din cadrul județului Suceava (Broșteni, Cajvana, Vicovu de Sus, Frasin, Liteni, Milișăuți, Salcea) în orașe.

Populația municipiului Suceava, în anul 2006, reprezintă cca. 35% din populația urbană a județului din aceeași perioadă.

La nivelul țării asistăm la un proces de îmbătrânire demografică a populației. Urmărind comparativ proporțiile pe grupe de vârstă, medii și sexe la 1 iulie 2000 comparativ cu 1 iulie 2006, se constată că și în județul Suceava există tendința de îmbătrânire a populației.

Astfel, **scade pe total proporția populației tinere în total cu aproape 14% față de anul 2000 și crește în același timp proporția populației vârstnice cu peste 10%**, în timp ce populația adultă cu vârstă de muncă se menține oarecum constantă.

În perioada 2000 - 2006, grupa de vârstă tânără cunoaște o scădere cu 21.984 persoane, în timp ce grupa vârstnică crește cu 9.541 persoane. Reducerea absolută a populației tinere pe județ în perioada analizată aparține mediului rural, în principal datorită creșterii mortalității populației în mediul rural comparativ cu cel urban.

Acest aspect indică agravarea dezechilibrului demografic, în condițiile în care privit pe termen lung, copiii asigură reproducerea populației și constituie viitoarele resurse de muncă.

La nivelul municipiului Suceava, situația referitoare la gruparea pe vârste a populației, în anul 2007⁴¹, se prezintă astfel:

⁴¹ Direcția Județeană de Statistică Suceava – date provizorii.

Populația stabilă	Total, din care:	Masculin	Feminin
Total	107.006	51.467	55.539
0 - 14	15.505	7.999	7.506
15 - 29	28.602	14.399	14.203
30 - 49	34.070	15.777	18.293
50 - 64	19.631	9.395	10.236
Peste 65	9.198	3.897	5.301

Tabel 5.1.4 Structura populației pe grupe de vârstă la nivelul municipiului Suceava, în anul 2007

Fig. 5.1.5 Structura populației pe grupe de vârstă la nivelul municipiului Suceava, în anul 2007

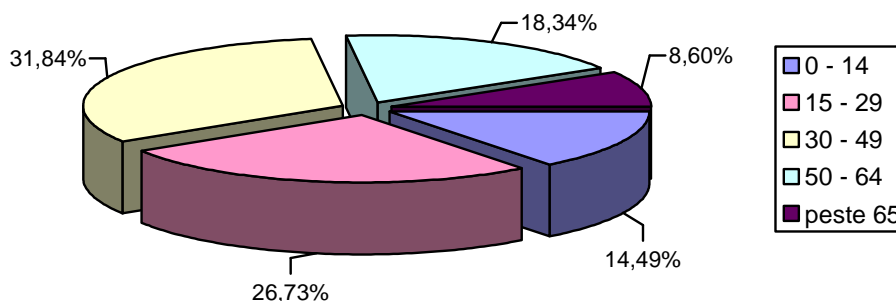
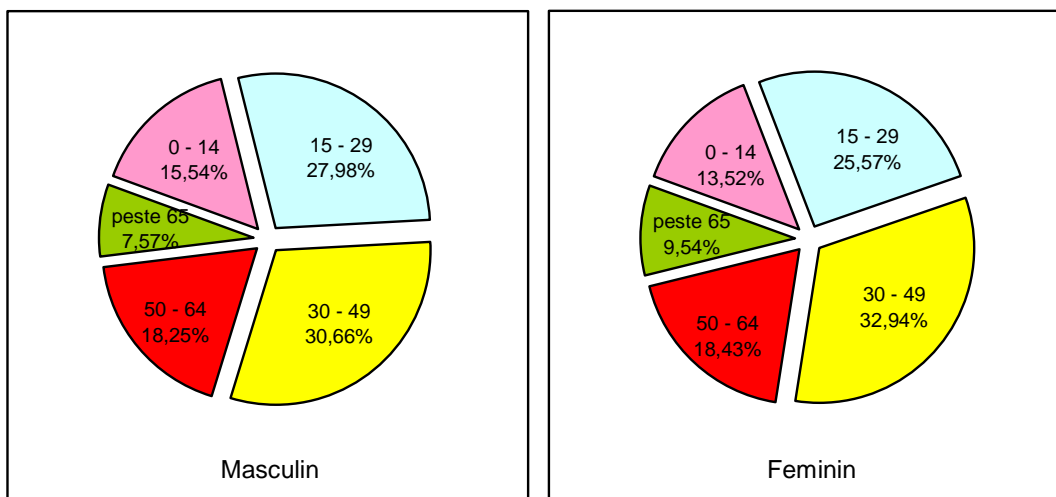

Fig. 5.1.6 Structura populației masculine pe grupe de vârstă comparativ cu cea feminină la nivelul municipiului Suceava, în anul 2007

Sporul natural

Mărimea populației este influențată de economia fenomenelor demografice. Astfel, în condițiile în care populația la nivelul țării continuă să scadă natural (- 38.611 la nivelul anului 2006) și sporul natural al județului Suceava a fost în continuă scădere, de la 1.175 persoane, în anul 2005, până la 963 persoane în anul 2006.

Evoluția sporului natural în județul Suceava, în perioada 2004 - 2006, este următoarea:

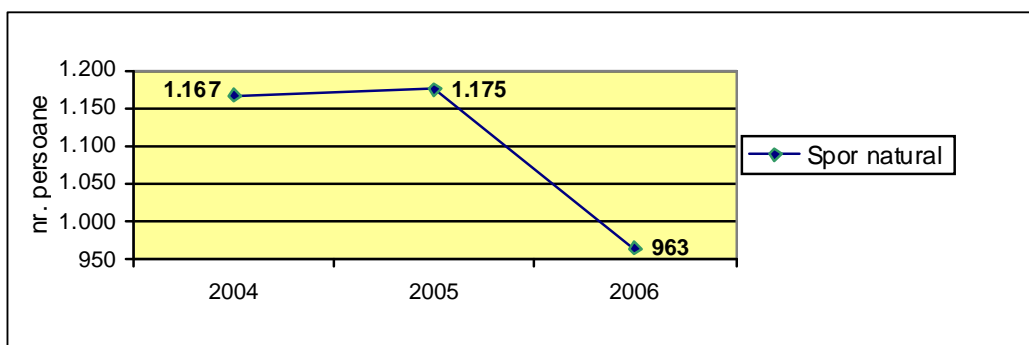

Fig. 5.1.7 Evoluția sporului natural în județul Suceava, în perioada 2004 - 2006

Evoluția sporului natural în municipiul Suceava în aceeași perioadă este prezentată în următorul tabel:

An	Născuți vii	Decedați	Spor natural
2004	1189	719	470
2005	1211	736	475
2006	1223	680	543

Tabel 5.1.8 Spor natural municipiul Suceava

Spre deosebire de situația județului, unde în perioada 2004 – 2006 s-a înregistrat o scădere a sporului natural, în municipiul Suceava, în aceeași perioadă, se înregistrează o creștere conform următorului grafic:

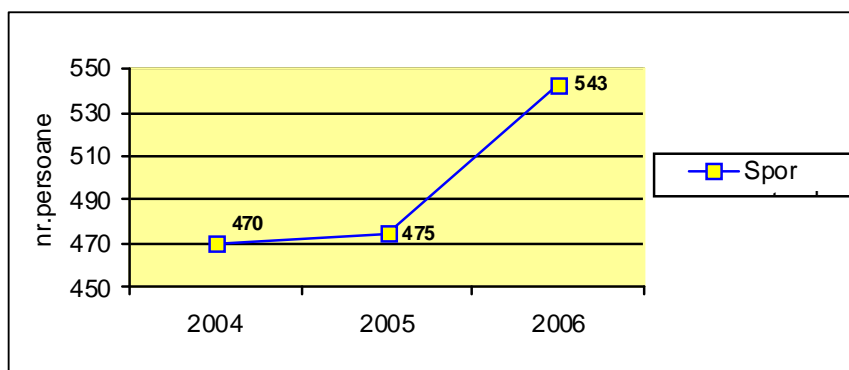

Fig. 5.1.9 Evoluția sporului natural în municipiul Suceava, în perioada 2004 - 2006

La nivelul județului s-a înregistrat o scădere a sporului natural cu un procent de 18,1%, în anul 2006 față de anul 2005, în municipiul Suceava s-a înregistrat o creștere de 14,3% în aceeași perioadă.

În anul 2007, potrivit datelor oferite de Direcția Județeană de Statistică Suceava, date considerate provizorii, la nivelul municipiului Suceava s-a înregistrat un spor natural mai scăzut cu 31,76% față de 2006, respectiv de 412 persoane.

Mișcarea migratorie a populației

Scăderea populației de la an la an din municipiul Suceava se datorează și mișcării interne și externe ale populației. Din graficele de mai jos se poate observa că numărul de persoane ce pleacă din municipiu este mult mai mare față de numărul persoanelor ce se stabilesc în Suceava.

În județul Suceava, în perioada 2004 – 2006, s-a înregistrat următorul sold al migrației internaționale:

Anul	Imigranți	Emigranți	Soldul migrației internaționale
2004	51	439	-388
2005	73	268	-195
2006	110	389	-279

Tabel. 5.1.10 Evoluția soldului migrației internaționale în județul Suceava

În aceeași perioadă în municipiul Suceava se înregistrează următorul sold al migrației internaționale:

Anul	Imigranți	Emigranți	Soldul migrației internaționale
2004	14	154	-140
2005	28	82	-54
2006	55	107	-52

Tabel 5.1.11 Migrația internațională în municipiul Suceava

Această evoluție a soldului migrației internaționale este reprezentată în următorul grafic:

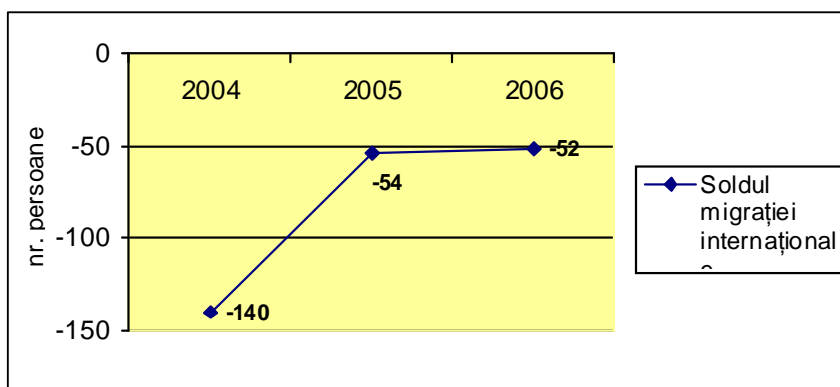

Fig. 5.1.12 Evoluția soldului migrației internaționale în municipiul Suceava, în perioada 2004-2006

Se observă o scădere a plecărilor în străinătate mai ales în anul 2005 când soldul migrației a scăzut cu 61,5% față de anul 2004.

Deși municipiul Suceava are cea mai numeroasă populație din județ soldul migrației internaționale, în anul 2006, reprezintă doar 18,6% din soldul total al județului în aceeași perioadă.

În anul 2007, potrivit datelor oferite de Direcția Județeană de Statistică Suceava, date considerate provizorii, la nivelul municipiului Suceava s-a înregistrat un sold al migrației internaționale pozitiv de 56 persoane. Astfel numărul imigraților fiind de 111 persoane iar al emigranților de doar 55 persoane.

Referitor la stabilirea ori plecarea cu domiciliul din municipiul Suceava aceasta are următoarea evoluție:

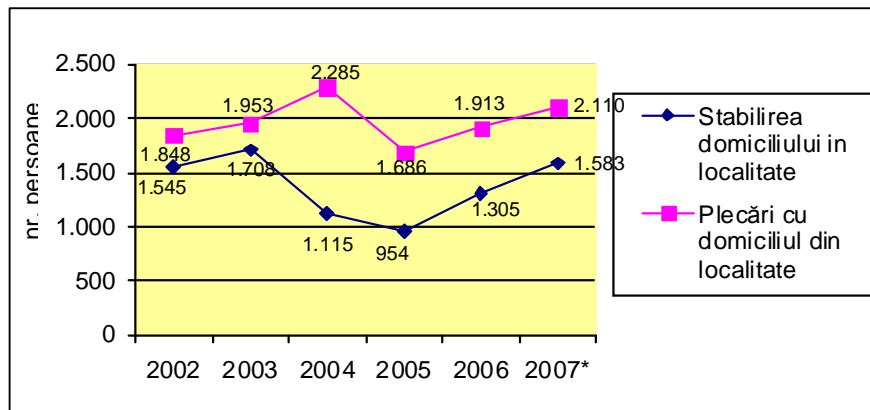
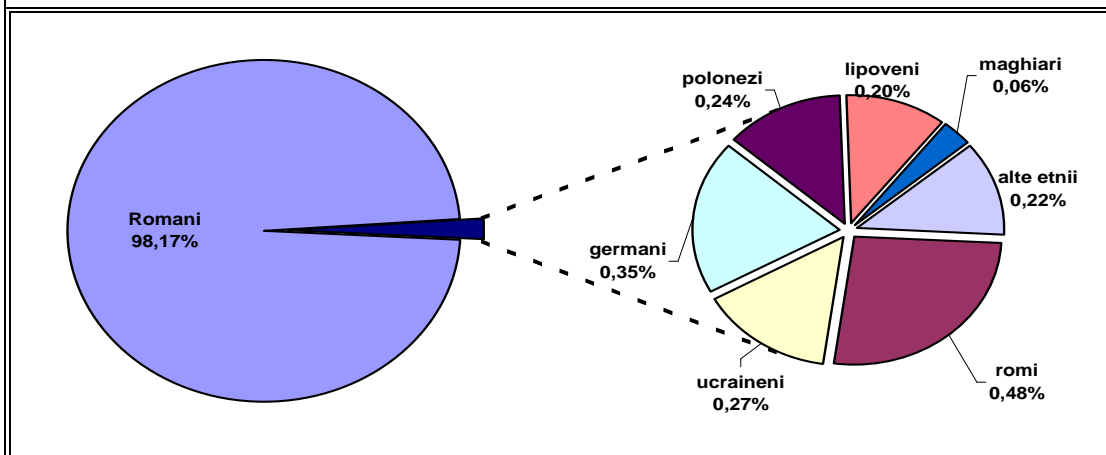

Fig. 5.1.13 Evoluția numărului de stabiliri ori plecări cu domiciliul din municipiul Suceava, în perioada 2002-2007*

Se observă că în perioada 2002 – 2007 s-au înregistrat fluctuații ale valorilor numărului de stabiliri și plecări cu domiciliul pe raza municipiului Suceava. Nivelul maxim de plecări a fost înregistrat în 2002 când și-a mutat domiciliul 1,58% din populația acelei perioade. Referitor la stabilirea domiciliului în localitate procentul cel mai scăzut s-a înregistrat în anul 2005 când din totalul populației anului respectiv, doar 1,57% a fost „noi veniți”. De asemenea se observă tendința de creștere a plecărilor din municipiul Suceava în ultimi doi ani.

În municipiul Suceava, conform Recesământului din 18 martie 2002, dintr-un total de 105.865 locuitori, sunt români 103.931, maghiari 66, rromi 509, ucrainieni 287, germani 375, lipoveni și ruși 214, polonezi 252 și alte naționalități un număr de 231.

Fig. 5.1.14 Populația stabilă după etnie a municipiului Suceava la Recesământul din 18 martie 2002

Numărul persoanelor care s-au declarat români reprezintă 98,17% din populația stabilă, rromi sunt în proporție de 0,48%, iar celelalte etnii din municipiul Suceava sunt reprezentate într-o pondere de sub 0,45%.

* Notă! Datele oferite de Direcția Județeană de Statistică Suceava referitoare la anul 2007 sunt considerate provizorii

Populația, după religie, din municipiul Suceava la Recesământul populației din 18 martie 2002 este conform tabelului următor:

Total	105.865
Ortodoxă	95.833
Penticostală	4.876
Romano-catolică	1.898
Baptistă	868
Creștină după evanghelie	844
Creștină de rit vechi	410
Adventistă de ziua a șaptea	388
Greco-catolică	83
Altă religie	665

Tabel 5.1.15 Populația municipiului Suceava după religie, la Recesământul din anul 2002

Conform tabelului de mai sus, cea mai mare parte o reprezintă populația de religie ortodoxă (90,5%), urmată de cea penticostală cu 4,6% și romano-catolică cu 1,79%, restul religiilor situându-se sub 1%.

5.2. Învățământ

La nivelul județului Suceava, pentru anul școlar 2006 – 2007, educația formală și informală s-a realizat prin următoarele instituții de învățământ⁴²:

Tipul unității de învățământ	Total unități	Număr elevi	Personal Didactic
Învățământ preșcolar	27	25.655	1217
Învățământ primar, gimnazial și special	122	73.489	5.163
Învățământ liceal	42	25.404	1.967
Școli de arte, meseri și de ucenici	37	9.070	374
Învățământ postliceal și de maiștri	3	895	12
Învățământ superior public	1	10.579	324

Tabel 5.2.1 Nivelul de învățământ al județului Suceava în anul școlar 2006 – 2007

Populația școlară totală a județului Suceava la nivelul anului școlar 2006 – 2007 a fost de 145.092 elevi, iar numărul total de cadre didactice a fost de 9.057 persoane

Învățământul din municipiul Suceava, la nivelul anilor școlari 2004 - 2007⁴³, se prezintă astfel:

Tipul unității de învățământ	Total unități			Număr elevi			Personal didactic		
	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007*	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007*	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007*
Învățământ preșcolar	7	9	10	3.462	3.437	3.537	188	177	183
Învățământ primar, gimnazial	11	11	12	9.664	9.248	8.876	565	544	583
Învățământ liceal	16	15	15	9.984	10.865	11.493	843	826	742

⁴² Anuarul statistic al județului Suceava – ediția 2008

⁴³ Anuarul statistic al județului Suceava – ediția 2008.

Tipul unității de învățământ	Total unități			Număr elevi			Personal didactic		
	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007*	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007*	2004 - 2005	2005 - 2006	2006 - 2007*
Școala de arte și meserii	1	1	2	2.598	1.936	1.859	120	133	148
Școli postliceale	1	1	2	677	688	730	11	10	12
Total (fără învățământ universitar)	36	37	41	22.923	22.737	22.958	1.539	1.513	1.485
Învățământ universitar - sector public	1	1	1	9.909	10.373	11.039	318	324	327
Total	37	38	42	36.294	36.547	37.534	2.045	2.014	1.995

Tabel 5.2.2 Nivelul de învățământ al municipiului Suceava în anul școlar 2006 – 2007, comparativ cu anul școlar 2005 – 2006 și 2004 - 2005

Analizând tabelul se observă o creștere a unităților școlare de la 37 în anul școlar 2004 - 2005 la 42 în anul 2006 - 2007 iar numărul de elevi (fără a ține cont de creșterea cu 1.130 de studenți din rândul învățământului universitar), a fost în anul școlar 2006 – 2007 de 22.958 elevi, în creștere cu 221 elevi față de anul școlar 2005 – 2006 (26.737) și cu 35 elevi față de 2004 - 2005.

Numărul grădinițelor publice din municipiul Suceava a crescut cu 2 unități de învățământ, în timp ce numărul de preșcolari ca scăzut de la 3.462, în anul școlar 2004 – 2005, la 3.437 în 2005 – 2006 iar numărul de educatori a scăzut și el, de la 188 la 177. Acest lucru denotă că părinți au optat pentru înscrierea copiilor în grădinițele din sectorul privat în defavoarea celor publice, cele private fiind în continuă creștere în ultima perioadă și în același timp oferind condiții optime de dezvoltare a unui preșcolar.

În municipiul Suceava funcționează un număr de 12 **școli generale** reprezentate în teritoriu în felul următor:

- Școala cu clasele I-VIII nr. 1 – str. Vladimirescu Tudor 5 - zona Centru;
- Școala cu clasele I-VIII nr. 3 – zona Mărășești;
- Școala cu clasele I-VIII nr. 4 – zona Albina;
- Școala cu clasele I-VIII nr. 5 „Jean Bart” – cartier Cuza Voda III;
- Școala cu clasele I-VIII nr. 6 – str. 22 Decembrie 189 _ Burdujeni;
- Școala cu clasele I-VIII nr. 7 „Grigore Ghica Voievod” – str Bucevschi Epaminonda 5 - Ițcani;
- Școala cu clasele I-VIII nr. 8 – aleea Jupiter 12 - cartier George Enescu;
- Școala cu clasele I-VIII nr. 9 „Ion Creangă” – cartier Obcini;
- Școala cu clasele I-VIII nr. 10 – str. Baladei 4A – cartier Cuza Vodă I;
- Școala cu clasele I-VIII nr. 11 „Miron Costin” – str. Păcii – cartier Cuza Vodă II;
- Școala de arte „Ion Irimescu” – zona Areni.

Pe lângă aceste școli generale sunt și o serie de colegii sau licee care au clase primare și gimnaziale, precum:

- Colegiul Național „Mihai Eminescu”;
- Colegiul Național „Ștefan cel Mare”;
- Colegiul Național de Artă „Ciprian Porumbescu”;
- Colegiul Național de Informatică „Spiru Haret”.

Tendențele demografice negative afectează și efectivele de elevi din învățământul primar dat fiind caracterul de obligativitate al acestor cicluri de învățământ, ciclu care, cel puțin teoretic, trebuie să cuprindă întreaga populație de vârstă școlară. Astfel, din efectivul de 9.664 copii ce au frecventat în anul școlar 2005 – 2006, anul școlar 2006 – 2007 înregistrează o scădere de 416 de elevi, numărul lor ajungând la 9.248.

* Notă! Datele oferite de Direcția Județeană de Statistică Suceava referitoare la anul 2007 sunt considerate provizorii

Reducerea efectivelor școlare corespunzătoare învățământului primar și gimnazial, care va continua și în următorii ani, conform prognozelor demografice, va antrena consecințe la nivelul resurselor umane, sub aspect cantitativ și chiar în ceea ce privește proiectarea rețelei școlare.

Învățământul preuniversitar de stat de nivel liceal este asigurat, la nivelul municipiului Suceava, de un număr de 12 unități de învățământ, după cum urmează:

- Colegiul Național „Ștefan cel Mare”;
- Colegiul Național „Petru Rareș”;
- Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava;
- Colegiul Național de Informatică „Spiru Haret”;
- Colegiul Național „Mihai Eminescu”;
- Liceul cu Program Sportiv Suceava;
- Colegiu Tehnic „Petru Mușat”;
- Liceul de Artă „Ciprian Porumbescu”;
- Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”;
- Colegiul Tehnic „Alexandru Ioan Cuza”;
- Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară Suceava;
- Colegiul Tehnic „Samuil Isopescu”.

Sistemul de învățământ preuniversitar de la nivelul municipiului Suceava oferă o gamă largă de specializări, nu doar în profil teoretic, ci și tehnic, economic, cu program sportiv și specializări în artă pentru copiii talentați.

În ceea ce privește **învățământul preuniversitar particular de nivel liceal**, la nivelul județului Suceava există, în evidențele ARACIP, 7 unități autorizate, după cum urmează⁴⁴:

- Liceul „Ștefan cel Mare și Sfânt – Bucovina” – Suceava;
- Liceul Particular nr. 1 Suceava – Suceava;
- Liceul „Ștefan cel Mare și Sfânt – Bucovina” – Câmpulung Moldovenesc;
- Grup Școlar „Grigore Tăbăcaru” – Rădăuți;
- Liceul Economic „Dimitrie Cantemir” – Suceava;
- Liceul Particular „Virgil Madgearu” – Suceava;
- Școala Creștină „Filadelfia” clasele I-XII Suceava – Suceava.

Se observă cu ușurință că din totalul de 7 licee particulare autorizate în județul Suceava, 5 sunt situate în municipiu reședință de județ

În cadrul **Regiuni NE** există trei centre universitare: Iași, Suceava și Bacău. **Municipiul Suceava ocupă locul al doilea, ca centru universitar**, după municipiul Iași, situat pe primul loc.

Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava s-a înființat în 1963, ca Institut Pedagogic de 3 ani. În anul 1976 s-a transformat în Institutul de Învățământ Superior, cu dublu profil: universitar și tehnic. Din 1990 funcționează ca universitate, în baza Hotărârii Guvernului României nr. 225 din 7 martie 1990.

Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava continuă tradițiile culturale și de învățământ superior din Bucovina, reprezentate de școlile domnești din nordul Moldovei, de Academia de la Putna, de Institutul Teologic, de Universitatea din Cernăuți și de Facultatea de Silvicultură de la Câmpulung-Moldovenesc.

---

⁴⁴ <http://www.edu.ro/index.php?module=uploads&func=download&fileId=7051>

Conform Direcției Județene de Statistică – Suceava, populația școlară din învățământul superior⁴⁵ a municipiului Suceava, în perioada 2001 – 2007, se prezintă astfel:

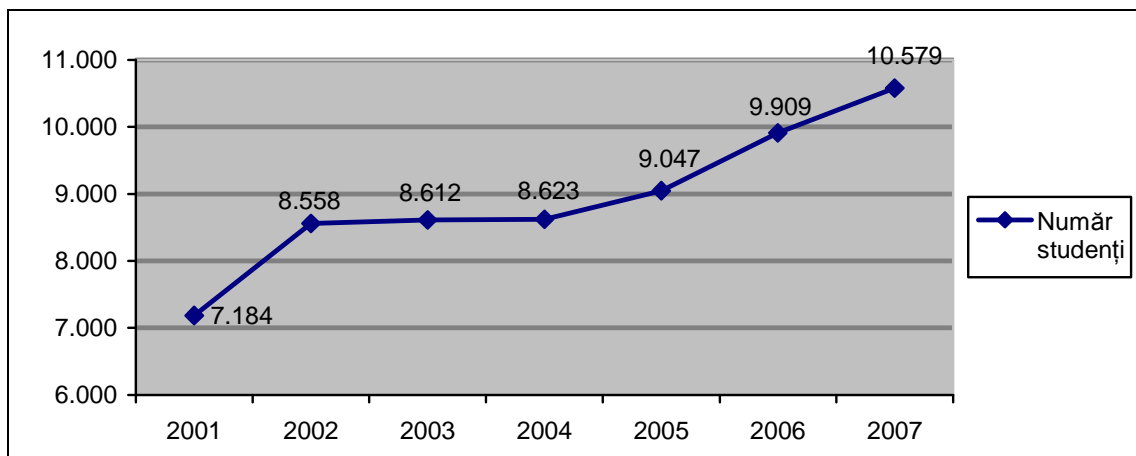

Fig 5.2.3 Evoluția numărului de studenți ai Universității „Ștefan cel Mare” Suceava, în perioada 2001 - 2007

Se constată o creștere continuă a numărului de studenți, cu o medie anuală procentuală de circa 14,28%.

Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava cuprinde următoarele *facultăți*:

- Facultatea de Inginerie Alimentară;
- Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică;
- Facultatea de Silvicultură;
- Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării;
- Facultatea de Istorie și Geografie;
- Facultatea de Științe ale Educației;
- Facultatea de Inginerie Mecanică, Mecatronică și Management;
- Facultatea de Educație Fizică și Sport;
- Facultatea de Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor.

Facultatea de Inginerie Alimentară s-a înființat în 2002 pe structura Colegiului Universitar Tehnic, continuând tradiția învățământului cu profil alimentar care funcționează în Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava din 1977.

În prezent facultatea funcționează cu 4 programe de studii, adaptate la cerințele pieței forței de muncă și racordate la principiile și normele valabile în domeniul producției și controlului alimentelor:

- *Ingineri, cursuri de zi:*
  - Ingineria produselor alimentare - (4 ani)
  - Controlul și expertiza produselor alimentare - (4 ani)
  - Inginerie și management în alimentația publică și agroturism - (4 ani)
- *Studii universitare de masterat:*
  - Controlul și expertiza produselor alimentare - (2 ani)
  - Managementul calității produselor alimentare și a mediului - (1,5 ani)
- *Studii postuniversitare de perfecționare:* - Siguranța producției alimentare (1 an, zi)

Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică își propune să continue tradițiile învățământului superior bucovinean, demarate în 1875 de Universitatea din Cernăuți, instituție de înaltă prestață academică, care acoperea zona de nord a României, continuate și completate de Institutul de Învățământ Superior Suceava (1963). Cerințele extinderii și dezvoltării învățământului economic și de administrație publică, impuse de implementarea economiei de piață, sunt puse în practică și în cadrul Facultății de Științe Economice și Administrație Publică, prin introducerea de noi specializări, care se adaugă celor existente.

⁴⁵ www.suceava.insse.ro

Oferta educațională a acestei facultăți include un număr de 10 specializări la ciclul de licență (3 ani), învățământ de zi, 5 specializări master (2 ani) – formă fără frecvență și 5 specializări ciclul de licență (3 ani) – formă la distanță.

Facultatea de Silvicultură

În 1990, ca urmare a transformării institutului sucevean în universitate, prin Hotărârea Guvernului României numărul 225 din 07.03.1990 se înființează facultatea de profil forestier din cadrul Universității "Ștefan cel Mare" Suceava.

Facultatea de Silvicultură din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” și-a conturat misiunea proprie și obiectivele pe care trebuie să le îndeplinească în concordanță cu misiunea și obiectivele generale ale universității, cu necesitățile actuale și perspectivele de gospodărire a fondului forestier, bazându-se pe tradiția europeană a învățământului silvic superior bucovinean.

Componentele principale ale activității Facultății de Silvicultură sunt învățământul și cercetarea științifică în domeniul forestier.

Facultatea își îndeplinește misiunea sa prin perfecționarea continuă a studenților în spiritul progresului cunoașterii și al educației permanente, participarea activă la viața științifică și culturală universală, dar și prin dezvoltarea în interiorul său a unei puternice echipe de cercetare, care să participe la realizarea unor proiecte științifice de anvergură și la diversificarea ofertei de studii, în corelație cu cerințele pieței muncii. Facultatea de Silvicultură din Suceava pregătește ingineri silvici cu profil complex pentru activitățile de cultură a pădurilor, exploatarea și transportul masei lemnoase, industrializarea primară și valorificarea lemnului.

Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării

Oferta educațională a acestei facultăți include un număr de 9 specializări la ciclul de licență (3 ani), învățământ de zi, 3 specializări master (2 semestre) și 7 specializări master (4 semestre) – formă de învățământ la zi și 4 specializări doctorat (3 ani).

Facultatea de Istorie și Geografie – în cadrul facultății funcționează următoarele specializări:

- Studii de licență:
  - Istorie;
  - Muzeologie;
  - Relații internaționale și studii europene;
  - Geografie;
  - Știința mediului;
  - Filosofie;
  - Științe politice;
  - Asistență socială;
  - Științe ale comunicării.
- Masterat:
  - Românii între Orient și Occident;
  - Protejarea, valorificarea și managementul patrimoniului;
  - Managementul relațiilor internaționale și al cooperării transfrontaliere;
  - Tradiție și inovație în turismul cultural și religios;
  - Studii europene;
  - Studii globale. Cultură și comunicare;
  - Filosofia istoriei;
  - Fenomene geografice de risc și dezvoltare durabilă;
  - Dinamica peisajului geografic în regiunea de nord-est a României;
  - GIS și planificare teritorială;
  - Turism și dezvoltare regională.

Facultatea de Științe ale Educației

Colegiul Universitar de Institutori a luat ființă în 1999, în conformitate cu Ordinele Ministerului Educației Naționale nr. 3642 din 4 mai 1998 și nr. 3693 din 11 mai 1998, ca unitate de învățământ superior, cu regim și grad de facultate, în cadrul Universității „Ștefan cel Mare” Suceava.

Conform H.G. 916 din 11 august 2005 se întemeiază la Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava Facultatea de Științe ale Educației cu specializarea Pedagogia Învățământului primar și preșcolar, prima serie de studenți la domeniul de licență înscriindu-se pentru anul universitar 2005 – 2006.

Facultatea de Inginerie Mecanică, Mecatronică și Management s-a înființat în anul 1976, pentru început ca secție cu profil mecanic în cadrul Institutului Pedagogic Suceava, cu specializarea „Tehnologia Construcțiilor de Mașini”, cursuri de zi și serale.

În anul 1985 în cadrul facultății a început formarea specialiștilor și la specializările "Mașini Unelte" și "Utilaj Tehnologic" din cifra de școlarizare a Institutului Politehnic Iași. Din 1990, a apărut specializarea Mecatronică și apoi, în 1995, cea de Inginerie Economică în Domeniul Mecanic.

Începând cu anul 1990 facultatea ia denumirea de Facultatea de Inginerie, iar în anul 1991, aceasta s-a divizat în: Facultatea de Inginerie Mecanică și Facultatea de Inginerie Electrică.

Facultatea cuprinde următoarele domenii și specializări:

- Ingineria mediului - specializare: Ingineria și protecția mediului în industrie;
- Mecatronică și robotică- specializare: Mecatronică;
- Inginerie și management- specializare: Inginerie economică în domeniu mecanic;
- Inginerie industrială - specializări: Tehnologia construcțiilor de mașini; Ingineria și managementul calității;
- Inginerie mecanică - specializare: Echipamente pentru procese industriale; utilaje și instalații de procesare

Facultatea de Educație Fizică și Sport

Secția de Educație Fizică și Sport a fost înființată în anul 1971 în cadrul Institutului Pedagogic Suceava, ultima generație a absolvit în anul 1986. În anul 2002 s-a reînființat Facultatea de Educație Fizică și Sport, iar în anul 2003, specializarea kinetoterapie.

Specializări:

- Educație fizică și sportivă;
- Kinetoterapie și motricitate specială.

Facultatea de Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor organizează studii universitare de licență, masterat, doctorat și cursuri postuniversitare.

Studiile universitare de licență, ingineri zi, 4 ani în domeniile/specializările:

- Calculatoare;
- Automatică și informatică aplicată;
- Electronică aplicată;
- Energetică industrială;
- Sisteme electrice;
- Inginerie economică în domeniul electric, electronic și energetic.

Studiile universitare de masterat au durata 1-2 ani în specializările:

- Sisteme inteligente pentru controlul proceselor;
- Artă vizuală, design și imagine publicitară asistate de calculator
- Știința și ingineria calculatoarelor;
- Sisteme moderne pentru conducerea proceselor energetice;
- Tehnici avansate în mașini și acționări electrice
- Management informatic în industrie și administrație;
- Ingineria calculatoarelor și controlul proceselor.

Studiile universitare de doctorat se desfășoară în domeniile:

- Inginerie electronică și telecomunicații;
- Inginerie electrică;
- Calculatoare și tehnologia informației.

Un program de studiu nou debutat în 2007 este programul postuniversitar de conversie profesională în specializarea Informatică, cu durata de 2 ani.

Cursurile postuniversitare de perfecționare sunt în specializările: Utilizarea calculatoarelor și aplicații PC; Programarea aplicațiilor pe Internet; Proiectare WEB (WEB Design); Bilanțuri electroenergetice; Bilanțuri termoeenergetice; Gestiunea energiei, Mașini și acționări electrice, Utilizare PC și programe de birotică, Managementul proiectelor și a resurselor umane, toate cu durata de 4 luni și Utilizarea calculatoarelor și a aparaturii de birou cu durata de 3 luni.

În cadrul universității se găsesc o serie de departamente printre care și *Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic (DPPD)* care cuprinde următoarele forme de pregătire:

- Formare psihopedagogică inițială pentru studenții de la:
  - Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării;
  - Facultatea de Istorie și Geografie;
  - Facultatea de Educație fizică și Sport.
- Profesionalizare alternativă - o șansă în plus oferită studenților de la:
  - Facultatea de Inginerie Electrică;
  - Facultatea de Inginerie Mecanică;
  - Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică;
  - Facultatea de Silvicultură;
  - Facultatea de Inginerie Alimentară.
- Profesionalizare didactică postuniversitară - oferită absolvenților care nu au parcurs modulul de pregătire psihopedagogică și care doresc să urmeze o carieră didactică (cursuri intensive cu taxă, organizate anual în perioada noiembrie-mai).
- Formare continuă pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar.

Învățământul universitar privat de la nivelul municipiului Suceava este reprezentat de filiale ale unor universități particulare din țară, cum ar fi: Universitatea „Spiru Haret” București, Universitatea „Petre Andrei” Iași și Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București.

În afara activităților școlare copii pot practica **activități extrașcolare** la **Palatul Copiilor Suceava**. Acesta a fost înființat în anul 1954 sub denumirea de Casa Pionierilor, din anul 1975 până în anul 1990 purtând titulatura Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei, apoi schimbându-și denumirea în Clubul Copiilor și Elevilor iar de la 1 septembrie 1998 poartă titulatura oficială de Palatul Copiilor Suceava.

Palatul Copiilor reprezintă unitatea școlară care se ocupă cu educația nonformală a tinerei generații prin care se aprofundează și se completează cunoștințele dobândite în școală.

Scopul activității în această instituție este ocuparea utilă, eficientă și plăcută a timpului liber al copiilor, sub îndrumarea competentă și pasionată a cadrelor didactice.

De la înființare și până în prezent, **Palatul Copiilor** a obținut remarcabile rezultate concretizate prin premii naționale și internaționale. Succesele obținute au scos în evidență o bogată experiență, dăruire și muncă, trăsături ce definesc personalitatea colectivului de cadre didactice ale Palatului.

În prezent în Palatul Copiilor Suceava își desfășoară activitatea un număr de 24 de cercuri cu profil cultural - artistic, tehnico - aplicativ și sportiv turistic. Clădirea se întinde pe o suprafață de 1010 mp, având 6 săli de clasă, 9 ateliere, 3 laboratoare și o sală de dans.

Fiecare cerc are 9 grupe de elevi constituite în funcție de gradul lor de cunoștințe pe trei nivele: începători, avansați și performanță. Ca metode de evaluare a activităților se evidențiază concursurile locale, județene, naționale și internaționale, expoziții, spectacole, sesiuni de comunicări și referate.

În Palatul Copiilor există 2 laboratoare de informatică cu câte 11 calculatoare, fiecare sală de clasă având câte un calculator conectat la Internet, televizor color, casetofoane, 6 imprimante, 2 scannere, o bibliotecă și un fond de carte adecvat cerului.

Porțile Palatului Copiilor Suceava sunt deschise tuturor copiilor dornici de afirmare, pasionați și talentați.

Un rol important în formarea profesională și educație continuă o are și **Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Suceava** (AJOFM) înființată prin Legea nr. 145 din 9 iulie 1998, urmând a-și începe activitate de la 1 ianuarie 1999.

Obiectivele principale ale Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă sunt:

- Instituționalizarea dialogului social în domeniul ocupării și formării profesionale;
- Aplicarea strategiilor în domeniul ocupării și formării profesionale;
- Aplicarea măsurilor de protecție socială a persoanelor neîncadrate în muncă.

Educarea continuă se realizează atât prin AJOFM dar și printr-o serie de programe derulate de societăți. Un rol important îl ocupă **Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane – POS DRU** – care are ca **obiectiv general dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității**, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și inclusivă a 1.650.000 de persoane.

Axele prioritare ale acestui program sunt:

- Axă Prioritară 1 - Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere;
- Axă Prioritară 2 - Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii;
- Axă Prioritară 3 - Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor;
- Axă Prioritară 4 - Modernizarea Serviciului Public de Ocupare;
- Axă Prioritară 5 - Promovarea măsurilor active de ocupare;
- Axă Prioritară 6 - Promovarea incluziunii sociale.

În urma chestionării populației s-a constatat că aproximativ 58% dintre respondenți consideră ca fiind bună calitatea învățământului de la nivelul municipiului Suceava. Un grad mai mare de nemulțumire față de calitatea sistemului de învățământ se înregistrează printre locuitorii cartierelor Obcini, George Enescu și Centru, în timp ce locuitorii din Ițcani, Burdujeni oraș și Zamca fac aprecieri favorabile.

Aspectele legate de sistemul de învățământ care creează nemulțumiri (pondere ridicată a persoanelor care s-au declarat nemulțumite sau foarte nemulțumite) pentru o parte importantă a locuitorilor sunt: dotarea grădinițelor (32,2%), numărul grădinițelor (31,1%), condițiile fizice din cadrul grădinițelor (24,3%) și dotarea școlilor și liceelor (22,7%).

Cea mai importantă problemă a sistemului de învățământ este considerată „lipsa de competență, nivelul de pregătire al cadrelor didactice” (17,65% dintre respondenți). Următoarele probleme sunt considerate a fi: „lipsa de motivare și renumerația insuficientă a cadrelor didactice” (15,63% dintre respondenți), „corupția” (14,71% dintre respondenți) și „fonduri insuficiente” (13,6% dintre respondenți).

5.3. Sistemul de sănătate

Înregistrarea activității medico-sanitare constituie o parte deosebit de importantă, deoarece prin această metodă cunoaștem starea de sănătate a populației sub aspectul demografic, cunoaștem resursele sanitare de care dispune municipiul, precum și activitatea medico-sanitare.

Prezentarea gradului de asigurare a populației cu asistență medicală reprezintă un aspect extrem de important în analiza nivelului de trai.

Conform datelor din Anuarul Statistic al județului Suceava, avem detaliate următoarele aspecte referitoare la unitățile sanitare din mediul public:

Unități sanitare – sector majoritar de stat	număr unități		
Județul Suceava	2004	2005	2006
Spitale	10	10	10
Dispensare medicale	6	7	6
Centre de sănătate	1	1	1
Creșe	3	3	2
Cabinete medicale școlare și studentești	31	25	22
Unități medico-sociale	4	4	4
Cabinete medicale de familie	282	285	287
Cabinete stomatologice individuale	123	118	120
Farmacii	10	10	10
Ambulatorii de spital	9	9	9
Ambulatorii de specialitate	1	1	1
Cabinete medicale de specialitate	110	112	114
Societate civilă medicală de specialitate	1	1	1

Tabel 5.3.1 Principale unități sanitare, din sectorul public, în intervalul 2004 - 2006

În anul 2006 în județul Suceava, în **sectorul public** de ocrotire a sănătății au funcționat 10 spitale, 6 dispensare medicale (cu unul mai puțin față de 2005), 10 farmacii și trei puncte farmaceutice. În ceea ce privește numărul de cabinete medicale, în anul 2006 au funcționat 287 cabinete medicale de familie, 22 de cabinete medicale școlare și studentești (cu 9 cabinete mai puțin față de 2004 când erau înregistrate 31 de cabinete), 120 de cabinete stomatologice individuale și 114 alte tipuri de cabinete medicale de specialitate. În ceea ce privește situația ambulatoriilor, în județul Suceava au funcționat în anul 2006, 9 ambulatorii de spital și unul de specialitate.

Conform aceleași surse, numărul unităților sanitare din mediul privat la nivelul județului Suceava se prezintă astfel:

Unități sanitare – sector majoritar privat	număr unități		
Județul Suceava	2004	2005	2006
Spitale	-	1	1
Policlinici	1	1	-
Laboratoare de tehnică dentară	12	13	13
Cabinete medicale de medicină generală	19	24	25
Laboratoare medicale	13	16	16
Cabinete medicale de familie	9	9	9
Cabinete stomatologice	134	129	138
Farmacii	168	175	178
Depozite farmaceutice	6	6	6
Cabinete medicale de specialitate	112	117	125

Tabel 5.3.2 Principale unități sanitare, din sectorul privat, în intervalul 2004 - 2006

În **sectorul privat** rețeaua unităților sanitare a fost reprezentată, în anul 2006, de 1 spital care funcționează în municipiul Suceava, 9 de cabinete medicale de familie, 25 de cabinete medicale de medicină generală, 125 de cabinete medicale de specialitate, 138 de cabinete stomatologice, 16 laboratoare medicale, toate în mediul urban și 13 de laboratoare de tehnică dentară. Tot în rețeaua unităților sanitare particulare din județul Suceava se includ și cele 178 farmacii ce au funcționat în anul 2006. Numărul depozitelor farmaceutice particulare a ajuns în anul 2006 la 6 pe total județ, 5 funcționând în municipiul Suceava.

În **municipiul Suceava** au funcționat în anul 2006 următoarele unități sanitare:

- **În mediul public:**
  - 1 spital;
  - 1 dispensar medical;
  - 11 cabinete medicale școlare;
  - 1 cabinet medical studențesc;
  - 41 cabinete medicale de familie individuale;
  - 1 farmacie;
  - 1 ambulatoriu de specialitate;
  - 1 ambulatoriu de spital;
  - 31 cabinete stomatologice;
  - 39 cabinete medicale de specialitate;
  - 1 societate civilă medicală de specialitate;
  - 1 creșă;
  - 1 centru de transfuzie sanguină.
- **În mediul privat:**
  - 1 spital;
  - 75 cabinet medical de specialitate;
  - 68 cabinete stomatologice;
  - 8 laboratoare medicale;
  - 5 laboratoare de tehnică dentară;
  - 55 farmacii;
  - 6 puncte farmaceutice;
  - 5 depozite farmaceutice;
  - 6 cabinete medicale de familie;
  - 11 cabinete de medicină generală.

În cadrul sistemului sanitar, un loc aparte îl ocupă un tip de unitate sanitară – creșa, care face corp comun cu unitățile sanitare și care are ca principal scop ocrotirea și educația copilului. Acest tip de unitate se ocupă de ocrotirea și educația copilului cu vârsta cuprinsă între 0 și 3 ani, cei care depășesc această vârstă fiind educați de alte tipuri de unități care fac parte din sistemul de învățământ.

În anul 2006, la nivelul municipiului Suceava a funcționat o singură creșă în regim de funcționare săptămânal, din efectivul de două creșe ale județului. În ceea ce privește baza materială a creșei, a fost pus la dispoziție un număr de 104 de paturi.

În categoria resurselor sanitare un loc major alături de unitățile sanitare îl constituie **personalul medical**. Datele prezentate mai jos reprezintă efectivul personalului medical raportat anual la data de 31 decembrie 2006. În categoria personalului sanitar se include personalul existent la sfârșitul anului (persoane fizice), care au cartea de muncă la unitatea raportoare.

În **sistemul public** de ocrotire a sănătății au activat, în anul 2006 la nivelul municipiului Suceava, următoarele categorii:

- 323 de medici, dintre care 56 medici de familie;
- 61 stomatologi;
- 7 farmaciști;
- 1.127 personal mediu sanitar.

În **sectorul privat** de sănătate s-au înregistrat la finele anului 2006 următoarele categorii:

- 35 medici, dintre care 2 medici de familie;
- 59 stomatologi;
- 99 farmaciști;
- 288 personal mediu sanitar.

Sectorul privat a reușit să atragă un număr mult mai mare de farmaciști decât cel public, drept consecință municipiul Suceava are doar 7 farmaciști în sectorul public de ocrotire a sănătății, iar aproape întreg personalul din farmacii este de sex feminin.

Frecvent, în statistica sanitară se calculează indicele de asigurare cu paturi, indicele de asigurare cu medici pe forme de proprietate și pe localități, indicele de asigurare cu personal sanitar și indicele de asigurare cu farmaciști.

Indicele de asigurare cu paturi din spitalul municipiului Suceava, din sectorul public, a fost la sfârșitul anului 2006 de 12,12 paturi la 1.000 de locuitori, iar calculat la numărul de locuitori/pat ar rezulta că în anul 2006 au revenit 82,5 locuitori din municipiu la un singur pat din spital.

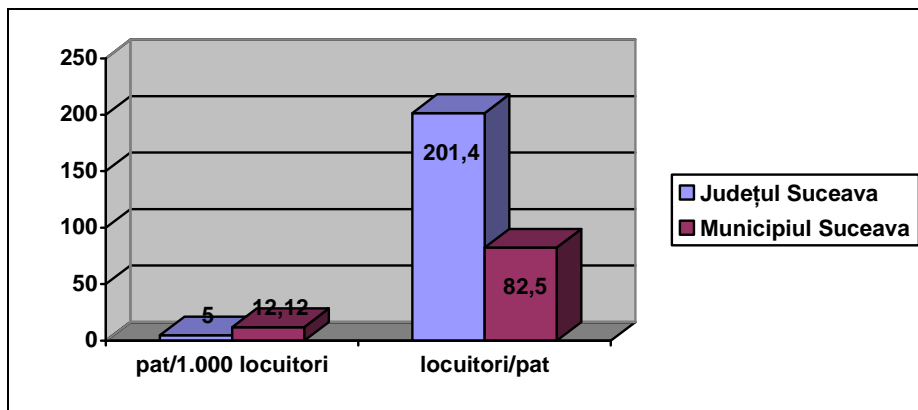

Fig. 5.3.3 Indicele de asigurare cu paturi din spitalul municipiului Suceava la sfârșitul anului 2006, comparativ cu cel de la nivelul județului Suceava

O altă categorie de indicatori statistici din domeniul ocrotirii sănătății o reprezintă indicii de asigurare cu personal sanitar (medici, stomatologi, farmaciști, personal mediu sanitar, auxiliar). În calculul acestor indicatori s-a luat în considerare populația stabilă la 1 iulie 2006.

În sectorul public de ocrotire a sănătății în anul 2006 au revenit 30,3 medici la 10.000 de locuitori din municipiul Suceava, iar la un medic revine un număr de 330 locuitori. În sectorul privat se pot calcula aceiași indicatori ca și pentru cel public. Astfel în anul 2006, au revenit 3,28 medici la 10.000 de locuitori din municipiu, iar la un medic revine un număr de 3.043 locuitori.

Localitate	Sector public		Sector privat	
	Medici/10.000 locuitori	Locuitori/medic	Medici/10.000 locuitori	Locuitori/medic
Județul Suceava	11	909	1,1	9.165
Municipiul Suceava	30,3	330	3,28	3.043

Tabel 5.3.4 Indici de asigurare cu medici pe forme de proprietate în municipiul Suceava la sfârșitul anului 2006, comparativ cu cei de la nivelul județului Suceava

În ceea ce privește numărul de medici de familie ce a revenit la 10.000 de locuitori ai municipiului în anul 2006, acesta a fost de 5,25, adică la un medic de familie reveneau 1.908 locuitori. În sectorul privat, la 10.000 de locuitori ai municipiului indicele de asigurare a fost de 0,18 medici de familie (53.398 locuitori la un singur medic de familie). Conform contractului cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anul 2007, numărul optim de asigurați înscriși în listele medicilor de familie este de 2.000 de persoane.

După cum se poate observa, în sectorul public de ocrotire a sănătății, numărul de locuitori (1.908) ce revine unui medic de familie este aproape de numărul optim de asigurați (2.000) ce trebuie să fie înscriși la un medic de familie. În sectorul privat, numărul de locuitori (53.398) este cu mult mai mare față de numărul optim de asigurați.

Numărul de stomatologi ai municipiului Suceava, din sectorul public de sănătate, ce a revenit la 10.000 de locuitori a fost în anul 2006, 5,7, adică la un stomatolog a revenit un număr de 1.746

locuitori, iar în sectorul privat la 10.000 de locuitori revin 5,5 stomatologi (1.805 locuitori la un stomatolog).

Localitate	Sector public		Sector privat	
	Stomatologi/10.000 locuitori	Locuitori/stomatolog	Stomatologi/10.000 locuitori	Locuitori/stomatolog
Județul Suceava	2,1	4.736	1,5	6.721
Municipiul Suceava	5,7	1.746	5,5	1.805

Tabel 5.3.5 Indici de asigurare cu stomatologi pe forme de proprietate în municipiul Suceava la sfârșitul anului 2006, comparativ cu cei de la nivelul județului Suceava

Municipiul Suceava are doar 7 farmaciști, în sectorul public de sănătate, ceea ce înseamnă că numărul de farmaciști ce a revenit la 10.000 de locuitori a fost, în anul 2006, de 0,65, adică la un stomatolog a revenit un număr de 15.215 locuitori. În sectorul privat, la 10.000 de locuitori din municipiul revin 9,29 farmaciști (1.076 locuitori la un farmacist).

Localitate	Sector public		Sector privat	
	Farmaciști/10.000 locuitori	Locuitori/Farmacist	Farmaciști/10.000 locuitori	Locuitori/Farmacist
Județul Suceava	0,18	54.286	3,7	2.714
Municipiul Suceava	0,65	15.215	9,29	1.076

Tabel 5.3.6 Indici de asigurare cu farmaciști pe forme de proprietate în municipiul Suceava la sfârșitul anului 2006, comparativ cu cei de la nivelul județului Suceava

Numărul de personal mediu sanitar din sectorul public ce revine la 10.000 de locuitori din totalul pe municipiul a fost de 106, la un cadru sanitar mediu revenind 95 locuitori. În sectorul privat, la 10.000 de locuitori din municipiul revin 27 cadre sanitare medii (367 locuitori la un cadru sanitar).

Localitate	Sector public		Sector privat	
	Personal mediu sanitar/10.000 locuitori	Locuitori/mpersonal mediu sanitar	Personal mediu sanitar/10.000 locuitori	Locuitori/personal mediu sanitar
Județul Suceava	37,2	268	6,7	1.483
Municipiul Suceava	106	95	27	370

Tabel 5.3.7 Indici de asigurare cu personal sanitar mediu pe forme de proprietate în municipiul Suceava la sfârșitul anului 2006, comparativ cu cei de la nivelul județului Suceava

Similar se poate calcula și un indice de personal sanitar mediu raportat la numărul de medici. Pentru calculul acestui indicator, s-a luat în considerare atât numărul de medici cât și numărul de medici stomatologi. În municipiul Suceava, în anul 2006, în sectorul public de de ocrotire a sănătății, revenea un număr de 2,93 persoane sanitare medii la un medic, iar în sectorul privat, 3,06 cadre sanitare medii la un medic.

Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava este pentru această zonă cea mai importantă instituție în asigurarea asistenței medicale pentru locuitorii municipiului și ai județului.

Spitalul Județean de Urgență Suceava este nu numai un element al unei organizații cu caracter medical și social, ale cărei funcții constau în asigurarea de îngrijiri medicale complete populației, atât curative cât și preventive, dar și un centru de completare a pregătirii profesionale pentru doctoranzi, medici stagiați, studenți la facultățile de Medicină și Biologie și pentru asistenții

medicali. Nivelul științific este menținut prin participarea permanentă a medicilor care lucrează aici la conferințe și congrese naționale și internaționale.

Spitalul Județean de Urgență Suceava are în componență următoarele secții:

- Boli infecțioase copii;
- Boli infecțioase;
- Cardiologie;
- Chirurgie generală;
- Chirurgie maxilo-facială;
- Chirurgie plastică și reparatorie;
- Chirurgie și ortopedie pediatrică;
- Chirurgie vasculară;
- Dermatovenerologie;
- Diabet zaharat, nutriție și boli metabolice copii;
- Diabet zaharat, nutriție și boli metabolice;
- Endocrinologie;
- Gastroenterologie;
- Geriatrie și gerontologie;
- Ginecologie;
- Hematologie clinică;
- Medicină internă;
- Nefrologie;
- Neonatologie (nou-născuți);
- Neonatologie (prematuri);
- Neurochirurgie;
- Neurologie;
- Neurologie pediatrică;
- Obstetrică;
- Oftalmologie;
- Oncologie medicală;
- Ortopedie și traumatologie;
- Otorinoingologie;
- Pediatrie;
- Pneumoftiziologie pediatrică;
- Pneumoftiziologie;
- Pneumologie copii;
- Pneumologie;
- Psihiatrie (acți și cronici);
- Psihiatrie pediatrică;
- Recuperare, medicină fizică și balneologie;
- Reumatologie;
- Urologie.

Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava are în componență două complexe de clădiri situate pe de o parte și de alta a drumului E85. Din cauza traficului intens de pe această arteră de circulație a orașului este, de multe ori, dificilă traversarea acesteia, deoarece trecerea de pietoni nu este semaforizată. Trecerea de la un complex de clădiri la celălalt (de la o secție la alta) în orele de vârf devine dificilă. Astfel a apărut nevoia construirii unui pasaj subteran sau suprateran pe această arteră de circulație pentru a înlesni trecerea, în special a pacienților Spitalului Județean, de la un complex de clădiri la celălalt.

Se poate menționa faptul că complexul de clădiri ale Spitalului Vechi, unde în momentul de față funcționează secțiile: Oncologia, Dermatologia, Boli Infecțioase și Pneumoftiziologia este construit între anii 1891 – 1903⁴⁶. Lucrări de consolidare nu au fost făcute în ultimii ani, ceea ce a condus la o stare avansată de degradare a clădirilor. Complexul de circumstanțe a dus la apariția unei nevoi stringente de a construi un nou Spital de Urgență la nivelul municipiului Suceava.

---

⁴⁶<http://www.news-bucovina.ro/pages/posts/emil-ursu-cere-conservarea-spitalului-vechi-din-suceava927.php>

Spitalul privat Bethesda din Suceava este unicul spital privat din județ și de asemenea a devenit singura unitate sanitară ce are în dotare un computer tomograf, în urma deschiderii unui centru de imagistică modern.

Spitalului Bethesda cuprinde următoarele secții, aprobate de Ministerul Sănătății Publice:

- Chirurgie generala - 12 paturi;
- Chirurgie plastica - 5 paturi;
- ORL - 8paturi;
- Obstetrica-ginecologie - 10 paturi;
- Neonatologie - 4 paturi;
- Urologie - 6 paturi;
- A.T.I. - 3 paturi.

Spitalul este dotat cu 2 săli de operație, 1 sală de nașteri, punct farmaceutic, saloane cu 2 și 3 paturi, sterilizare proprie, stație de radioficare, parcare interioară și exterioară. Un salon cuprinde următoarea dotare: grup sanitar propriu, telefon, televizor, difuzor radio, aer condiționat, alarmă acustică și luminoasă, acces internet, sursă oxigen.

Policlinica particulară Bethesda funcționează în sediu din Burdujeni din anul 2007 și cuprinde următoarele departamente:

- Anatomie patologică;
- Cardiologie;
- Chirurgie generală;
- Chirurgie plastică și reconstructivă;
- Computer tomografie;
- Dermatologie;
- Ecografie generală;
- Gastroenterologie ;
- Laborator clinic;
- Medicina muncii;
- Medicină internă;
- Neurologie;
- Oftalmologie;
- O.R.L. audiometrie;
- Radiologie;
- Rezonanță magnetică (RMN);
- Reumatologie;
- Urologie;
- Stomatologie.

În cadrul Grupurilor de Lucru formate din reprezentați ai comunității locale au fost ridicate mai multe probleme:

- Lipsa specialiștilor din domeniu medical;
- Problema principală în dezvoltarea parteneriatelr public-privat în domeniul sanitar și asistenței sociale o constituie lipsa spațiilor necesare desfășurării activității acestora;
- Necesitatea construirii unui spital de urgențe nou;
- Necesitatea stimulării și atragerii investițiilor pentru sistemul privat de sănătate prin posibile facilități oferite investitorilor;
- S-a evidențiat faptul că problema locuințelor este foarte importantă în atragerea de specialiști în domeniul medical;
- Necesitatea creării unui dispensar pentru locuitorii cartierelor Burdujeni și Ițcani.

În urma chestionării populației s-a constatat că „dotarea spitalelor/cabinetelor” nemulțumește peste 75% din locuitori, „calitatea serviciilor medicale” peste 50%, iar față de „numărul de locuri din spitale” se declară nemulțumiți aproximativ 38% dintre suceveni. „Numărul unităților medicale” creează nemulțumire pentru mai mult de 25% dintre cei chestionați.

Locuitorii din Obcini sunt cei mai nemulțumiți față de următoarele aspecte referitoare la sistemul medical: calitatea serviciilor medicale, numărul spitalelor, locurile din spitale și dotarea unităților

medicale. Locuitorii cartierului Ițcani se declară nemulțumiți în principal de calitatea serviciilor medicale și numărul de locuri din spitale, iar cei din Burdujeni sat sunt nemulțumiți în principal de dotările unităților medicale.

Per ansamblu, locuitorii municipiului Suceava care domiciliază în zonele Ițcani și Obcini sunt mai nemulțumiți de aspectele legate de sistemul de sănătate, pe când cei din George Enescu sau Burdujeni oraș sunt mai satisfăcuți de sistemul de sănătate.

„Dotarea cu aparatură modernă și infrastructura deficitară” este considerată ca fiind principala problemă a sistemului medical de către 32% dintre locuitori. 20% dintre respondenți consideră că principala problemă o constituie pregătirea personalului medical iar 18,2%, lipsa medicamentelor.

Concluzii

Ocrotirea sănătății se asigură prin asistență medicală acordată populației în unitățile medico - sanitare: spitale, policlinici, dispensare medicale și farmacii.

În municipiul Suceava funcționează un spital public și unul privat ce pune la dispoziția populației o serie de servicii.

Asistența medicală primară este asigurată prin rețeaua de dispensare, în anul 2006 funcționând 1 dispensar municipal. Asistența medicală ambulatorie se asigură printr-un ambulatoriu de spital.

În sistemul de ocrotire a sănătății, un loc important îl ocupă ocrotirea mamei și copilului, care beneficiază de instituții de specialitate: secția de obstetrică - ginecologie și secția de pediatrie din cadrul Spitalului Județean „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava.

Medicamentele pentru populație sunt asigurate de către cele 56 farmacii și 6 punct farmaceutice, majoritatea private.

Sarcinile în domeniul ocrotirii sănătății, se realizează de un număr de 358 medici, un medic servind în medie 440 de locuitori și de 1.415 cadre medii sanitare, un cadru mediu la 112 locuitori și de 106 farmaciști.

5.4. Protecție socială

Direcția de Asistență Socială Suceava este organizată ca serviciu public fără personalitate juridică în subordinea Consiliului Local al municipiului Suceava. Aceasta are drept scop soluționarea problemelor sociale ale comunității prin realizarea de măsuri, programe, activități și servicii specializate de protejare a persoanelor cu probleme speciale, aflate în dificultate, care nu au posibilitatea de a realiza prin mijloace și eforturi proprii un mod normal și decent de viață, ocrotirea minorilor, a persoanelor de vârstă a treia precum și a oricăror persoane aflate în nevoie.

Direcția de Asistență Socială din cadrul Primăriei municipiului Suceava, conform organigramei, are un număr de 40 de angajați și este formată dintr-un compartiment juridic și patru servicii:

- Serviciul Autoritate Tutelară;
- Serviciul Protecție Socială;
- Serviciul Ajutor Social – în subordinea căruia își desfășoară activitatea Cantina de ajutor social;
- Serviciul Alocații.

Activitatea Serviciului Autoritate Tutelară s-a concretizat în anul 2007 în conformitate cu prevederile Legii nr. 271/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului. Autoritatea Tutelară are următoarele atribuții:

- Îndeplinește rolul de parte în procesele persoanelor minore sau majore care se află în imposibilitatea de a se reprezenta în diverse situații;
- Funcționează și ca organ consultativ prin evaluarea situațiilor familiale și prin propunerile privind instituirea unor măsuri de ocrotire a minorilor.

În anul 2007, în cadrul serviciului de autoritate tutelară s-au înregistrat următoarele activități:

- 28 anchete sociale pentru minorii ce au comis diferite tipuri de infracțiuni și nu răspund penal;
- 392 de anchete sociale privind încredințarea/reîncredințarea minorilor în cazul de desfacere a căsătoriei părinților, stabilirea domiciliu minori, stabilire pensie de încredințare, stabilire drept de vizită;
- 60 de anchete sociale privind plasamentele de minori la familii și persoane fizice;
- 16 anchete sociale și planuri de servicii în vederea prevenirii separării minorilor de familiile lor;
- 128 de anchete de reevaluare a copiilor instituționalizați care urmează o formă de învățământ special.
- 130 de anchete sociale pentru copii care urmează o formă de învățământ special sau profesional și care nu sunt instituționalizați;
- 9 anchete sociale și planuri de servicii în vederea reintegrării familiale a minorilor pentru care a fost instituită o măsură de ocrotire;
- 12 anchete în vederea atestării familiilor sau persoanelor care doresc să adopte copii;
- 35 de dosare de reevaluare a activității asistenților maternali, la solicitarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, precum și întocmirea rapoartelor privind ac;
- 125 anchete sociale în baza hotărârilor Consiliului Local privind scutirea de penalități la sumele datorate la plata cheltuielilor de întreținere;
- 3 anchete sociale privind programul național de protecție socială „Bani de liceu”;
- 89 de rapoarte de evaluare privind situația copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate.

Serviciul Protecție Socială are sarcina de a verifica periodic activitatea asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav precum și modul cum aceștia își îndeplinesc obligațiile prevăzute de Contractul Individual de Muncă și de a informa semestrial Consiliul Local.

La sfârșitul lunii decembrie 2007 erau în evidența Primăriei municipiului Suceava un număr de 361 de asistenți personali din care 92 asistenți personali pentru minori și 269 asistenți personali pentru adulți. În anul 2007 au încetat 26 de contracte de muncă ale asistenților personali din diverse motive. Numărul asistenților personali s-a diminuat, deoarece persoanele cu deficiențe pot opta pentru plata unei indemnizații lunare echivalente cu salariul asistentului personal, în 2008 sunt motorizate un număr de 198 de dosare a persoanelor care au solicitat această indemnizație.

În baza atribuțiilor ce revin acestui serviciu s-au efectuat următoarele anchete sociale:

- 30 anchete pentru declararea abandonului de familie;
- 10 anchete pentru reevaluarea cazuri bolnavi neuropsihic instituționalizați;
- 60 anchete sociale în vederea soluționării de către Instanța de Judecată a cazurilor de amânare a executării pedepsei privative de libertate și reabilitare judecătorească pentru persoane majore care au comis fapte cu caracter antisocial;
- 125 anchete sociale privind situația socio-economică a familiei, în vederea scutirii de penalități la plata cheltuielilor comune, pentru persoanele fără adăpost, pentru soluționarea memoriilor și petițiilor înregistrate precum și pentru obținerea unei locuințe din fondul locativ de stat;
- 9 anchete pentru internări și reevaluări pentru Centrele de îngrijire și asistență persoane vârstnice;
- 130 de cereri, au fost înregistrate, cu privire la acordarea de lemne de foc pentru persoanele nevoiașe, din care au fost soluționate un număr de 40.

Conform Ordinul nr. 449 al Ministerului Sănătății și Familiei privind acordarea gratuită de lapte praf pentru copiii cu vârste între 0-12 luni, s-au distribuit la nivelul anului 2007 un număr de 4.806 cutii de lapte praf.

În anul 2007, în cadrul *Serviciului Ajutoare Sociale* s-au înregistrat următoarele activități:

- S-au înregistrat 69 de cereri pentru stabilirea dreptului la ajutor social, doar pentru 68 din acestea s-au emis dispozițiile de atribuire a dreptului la ajutor;

- Lunar se gestionează circa 200 de dosare din care, în medie, 180 sunt aprobate, astfel încât în anul 2007 s-a plătit suma de 274.101 lei pentru ajutorul social;
- S-au înregistrat 143 cereri pentru ajutor bănesc de urgență (pentru incendii, calamități, acoperirea unei părți din cheltuielile pentru înmormântarea persoanei unui membru din familia beneficiară de ajutor social, intervenții chirurgicale, etc.), pentru care s-a plătit suma de 53.920 lei;
- Lunar se transmite raport statistic privind evidența și plata ajutorului social, ajutorului de urgență, ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne precum și alocația pentru nou-născuți, către Direcția pentru Dialog Familie și Solidaritate Socială Suceava;
- Lunar se stabilește contribuția de 6,5% pentru fiecare persoană beneficiară de ajutor social și se virează în conturile CASS și de asemenea se transmit listele cu persoanele beneficiare;
- La nivelul anului 2007, au fost înregistrate 900 de dosare pentru obținerea alocației nou-născut, conform Legii nr. 416/2001, fiecare dosar fiind plătit cu suma de 204 lei, sumă stabilită de lege.

În municipiul Suceava există o Cantină de Ajutor Social unde în anul 2007 au fost înregistrate 235 cereri, din care, 168 persoane au solicitat masă la Cantina de Ajutor Social pentru 3 luni și 43 familii au beneficiat pentru prima oară de acest serviciu. Pe parcursul anului 2007 s-au asigurat lunar în medie 646 porții la Cantină.

Conform Legii nr. 208/1997 privind cantinele de ajutor social, prin serviciul Cantina pentru Ajutor Social a municipiului Suceava se asigură hrană, gratuită sau contra cost, persoanelor aflate în situații economico-sociale sau medicale deosebite.

Conform Ordonanței de Urgență nr. 5 din 2003, privind ajutorul de încălzire a locuinței, la nivelul lunii februarie 2008, în municipiul Suceava erau înregistrate:

- 12.908 cereri pentru ajutor încălzire cu energie termică în sistem centralizat;
- 2.675 cereri pentru ajutor încălzire cu gaz pentru cei care au centrale proprii;
- 1.202 cereri pentru ajutor încălzire cu lemne (beneficiază alții decât cei care au ajutor social).

În baza atribuțiilor ce revin *Serviciului Alocații*, în anul 2007, s-au înregistrat următoarele activități:

- Conform OUG nr. 105/2003 privind alocația familială complementară și alocația de susținere, în cursul anului 2007 s-au înregistrat 73 cereri în vederea acordării alocației de susținere și 142 cereri în vederea acordării alocației complementare. La finele anului fiind înregistrate 633 cereri de alocație complementară și 249 cereri la alocația de susținere pentru familia monoparentală;
- În conformitate cu Legea nr. 61/1993, privind alocația de stat pentru copii s-au înregistrat 1.178 cereri, din care 52 cereri depuse în vederea acordării alocației de stat pentru copiii care nu urmează nici o formă de învățământ deși sunt până în 18 ani;
- Conform OUG nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului s-au depus 642 cereri în vederea acordării indemnizației pentru creșterea copilului până la 2 ani, respectiv 3 ani și 37 cereri pentru acordarea stimulentei;
- În temeiul OUG nr. 14/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap s-au depus 21 cereri în vederea acordării indemnizației de creștere a copilului;
- Conform Legii nr. 482/2006 privind acordarea de trusouri pentru nou-născuți s-au depus 891 cereri.

Referitor la asociațiile și fundațiile care activează în domeniul protecției sociale în municipiul Suceava acestea sunt:

- Asociația **Lumina Lina**, cu serviciile :
  - centru de zi, beneficiari copii 0-16 ani aflați în situații de dificultate în familie;
  - asistență socială și suport pentru persoanele vârstnice asistate la centru de zi;
  - asistență și îngrijire socio-medicală la domiciliu a persoanelor vârstnice.

Beneficiari ai acestor servicii fiind persoanele vârstnice în situație de boală, izolare socială, sărăcie.

- „**BLIJDORP – România – O viață nouă**” Suceava are un complex terapeutic pentru copilul cu handicap sever și moderat.

▪ **Societatea Doamnelor Bucovinene**

Societatea Doamnelor Bucovinene este o organizație neguvernamentală, non-profit și a dobândit personalitate juridică prin hotărârea judecătorească 4007 din 6 aprilie 1993.

Societatea Doamnelor Bucovinene patronează începând cu anul 1993 Școala Sanitară Postliceală „Carol Davila” Suceava, instituție de învățământ, care are următoarele specializări: asistent medicină generală, asistent medical de balneo-fizioterapie, asistent igienă și sănătate publică, asistent farmacie, asistent medical de radiologie, asistent medico-social.

Societatea Doamnelor Bucovinene coordonează Centrul Social pentru Vârstnici, care s-a înființat în 2002 și are 4 componente: Clubul Seniorilor “Crizantema” - în prezent numără 70 membri; ei sunt liberi să participe la activități educaționale pentru a învăța despre și a promova sănătatea, terapia prin muzică și grupurile de sprijin; Revista “Cu și despre seniori” editată și publicată de Societatea Doamnelor Bucovinene cu sprijinul membrilor Clubului “Crizantema”; Servicii de sănătate care includ asistență medicală și socială; Biblioteca, unde membrii Clubului Seniorilor “Crizantema” pot citi cărți, reviste și ziare.

Centrul de Asistență pentru Vârstnici 2003 este coordonat de aceeași organizație și oferă prin intermediul unei echipe multidisciplinare de profesioniști servicii care vin în sprijinul persoanele vârstnice prin creșterea nivelului lor de independență și prevenirea bolilor; inclusiv îngrijiri la domiciliu.

Începând cu anul 2005 Societatea Doamnelor Bucovinene este autorizată ca furnizor de formare profesională în domeniul îngrijirii la domiciliu a bătrânilor.

Obiectivele care călăuzesc activitatea Societății Doamnelor Bucovinene sunt:

- sprijinirea categoriilor de populație defavorizate;
- creșterea rolului educației în dinamica procesului de democratizare a societății;
- promovarea drepturilor omului;
- sprijinirea programelor de reformă în învățământ, sănătate și pe plan social;
- apărarea valorilor naționale și universale ale culturii, promovarea tradițiilor și moștenirilor culturale ale spiritualității românești.

▪ **Centru Diecezan Caritas Iași** - centru de îngrijire la domiciliu (persoane vârstnice aflate în dificultate ce se confruntă cu greutăți materiale, persoane vârstnice abandonate).

▪ **Salvați Copiii** este o mișcare democratică națională, neimplicată politic sau religios, bazată pe activitatea voluntară a membrilor săi. Organizația a fost înființată în anul 1990.

Salvați Copiii filiala Suceava desfășoară programe educaționale, programe de asistență socială, lobby și advocacy.

Oferă servicii sociale și de consiliere psihologică pentru:

- Copiii victime ale abuzului, exploatării prin muncă, traficului și exploatării sexuale;
- Copiilor și tinerilor instituționalizați;
- Copiilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate;
- Copiilor cu devianță comportamentală;
- Copiilor și familiilor aflați în situație de risc.

▪ **Fundația Ana** a început activitatea în aprilie 2001, având ca scop principal ajutorarea copiilor bolnavi, defavorizați etc. De sărbătorile importante (Paste, Crăciun, 1 Iunie) se află în mijlocul copiilor din centrele de plasament și nu numai oferindu-le cadouri constând în jucării, dulciuri și îmbrăcăminte. Colaborează cu serviciul de asistență socială ale primăriilor din toate localitățile importante ale județului și din țară. Filiala de la Suceava a fundației Ana a fost fondată la 28 octombrie 2002. Cuprinde următoarele departamente:

- **Departamentul Cultural** - se împarte în departamentul etnic și departamentul artistic.
- **Departamentul Parteneriate** - cel mai puternic parteneriat este cel cu administrația locală, încheiat în urma unei mai bune cunoașteri a situației în plan local și a nevoii de

transparentă. De asemenea, parteneriate importante au fost încheiate și cu ONG-uri din jude., ONG-uri cu o bogată activitate socială, artistică și culturală.

- **Departamentul Social** - latura socială a fost încă de la început principala orientare a organizației.
  - **Departamentul Proiecte** - a fost înființat în urma necesităților promovării la o scară superioară a nevoilor și necesității societății civile.
  - **Departamentul Voluntari** - este necesar pentru a asigura resursele, fiind constant prezenți la activități susținute în cadrul tuturor departamentelor.
  - **Departamentul Tineret** - a devenit un segment din ce în ce mai important, latura educațională fiind primordială în promovarea acestora.
  - **Departamentul Public relations** – a apărut ca o consecință a necesității de promovare și monitorizare a tuturor activităților la nivel local și județean.
- **Crucea Roșie** - Societatea Națională de Cruce Roșie din România este o organizație umanitară membra a Mișcării Internaționale de Cruce Roșie și Semiluna Roșie, auxiliară autorității publice și abilitată prin lege să asigure asistență umanitară în caz de dezastre și să vină în sprijinul persoanelor vulnerabile. Există șapte principii fundamentale ale Mișcării Internaționale de Cruce Roșie și Semiluna Roșie: Umanitate; Imparțialitate; Neutralitate; Independență; Voluntariat; Unitate; Universalitate. Cele șapte principii alcătuiesc un întreg indivizibil. Deși părțile depind una de cealaltă, fiecare dintre ele are propriul sau rol. Ele pot fi privite ca o piramidă care ar fi distrusă dacă una din părțile sale s-ar prăbuși sau ar fi înlăturate. Cuprinde următoarele servicii:
- **Prevenire și intervenție dezastre** - Pentru aceasta Crucea Roșie se bazează pe: 280 de detașamente de intervenție în cazuri de dezastre, în toate cele 47 de filiale din județe și sectoarele municipiului București, cu un total de 4.500 de voluntari pregătiți de formatori atestați;
  - **Serviciul de Prim ajutor;**
  - **Educația pentru sănătate** - se regăsește printre activitățile desfășurate constant de Crucea Roșie Română, de-a lungul celor 132 de ani de activitate.
  - **Programul de tineret** al Crucii Roșii Române dorește să includă tinerii în activitățile organizației atât ca parteneri, cât și ca implementatori și beneficiari.
- **Habitat pentru umanitate** - este o organizație creștin-ecumenică, non-profit, non-guvernamentală, care în parteneriat cu administrațiile locale, familiile partener Habitat și voluntarii locali și internaționali, depune eforturi pentru eliminarea adăpostirii sărăcicioase din comunitățile unde sunt înființate filiale prin construcția de locuințe simple, decente, sănătoase și accesibile ca preț, pentru familii aflate în nevoie. Din 1976, când a fost înființată prima filială Habitat în Americus, Statul Georgia – SUA, de către soții Millard și Linda Fuller, s-au construit cu ajutorul voluntarilor locali și internaționali, zeci de mii de locuințe pentru familiile aflate în nevoie.

5.5. Servicii de asistență socială

Serviciile sociale reprezintă o formă de suport activ pentru familiile și comunitățile aflate în dificultate din municipiul Suceava. Acestea sunt asigurate de către autoritățile administrației publice locale, precum și de persoane fizice sau persoane juridice publice ori private.

Furnizorii de servicii sociale pot organiza și acorda servicii sociale numai dacă sunt acreditați în condițiile legii.

Serviciile sociale pot fi cu caracter primar și specializate, ambele categorii având un caracter proactiv.

Serviciile de îngrijire social medicală sunt servicii sociale specializate și se adresează persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, bolnavilor cronici, persoanelor care suferă de boli incurabile, copiilor cu nevoi speciale, persoanelor victime ale violenței în familie.

Principalele instituții de asistență socială care activează la nivelul județului dar care au sediul central în municipiu sunt:

- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava – se află în subordinea Consiliului Județean și are ca obiectiv general protecția copilului aflat în dificultate și sprijinirea tinerilor de-instituționalizați;
- Direcția pentru Dialog, Familie și Solidaritate Socială Suceava – coordonează modul de aplicare a măsurilor guvernamentale de protecție socială, prestații sociale, acreditează instituțiile care oferă servicii de asistență socială de stat sau private.

S-au organizat și au devenit funcționale trei tipuri de servicii de asistență socială: servicii de zi, servicii de tip familial și servicii de tip rezidențial.

Servicii publice de asistență socială, de tip rezidențial, în municipiul Suceava sunt asigurate de următoarele centre:

- Apartament social 1 - str. Tineretului;
- Centrul de plasament "Colț Alb" – bdul. G. Coșbuc;
- Centrul de plasament "Sf. Maria" - bdul. George Enescu;
- Centrul de plasament "Speranța" - str. Oituz;
- Centrul de primire a copilului în regim de urgență din cadrul Complexului de Servicii Comunitare - str. Dragoș Vodă;
- Centrul maternal Suceava - bdul. George Enescu;
- Complexul Terapeutic "Blijdorp - o nouă viață, centrul rezidențial de tip familial o nouă viață - str. Morii.

Iar serviciile private de asistență socială, de tip rezidențial, se întâlnesc în:

- Centrul de plasament "Natanael" - str. Lipoveni;
- Centrul de plasament "Sf. Nicolae" - Calea Unirii;
- Centrul social de zi „Sf. Vineri” - bld. George Enescu;
- Azilul de bătrâni.

Mai sunt de asemenea servicii de asistență socială oferite persoanelor aflate în situație de risc:

- Centru de zi din cadrul Complexului de Servicii Comunitare Suceava - str. Dragoș Vodă;
- Centrul de consiliere pentru copii și părinți din cadrul Complexului de Servicii Comunitare Suceava - str. Dragoș Vodă;
- Centrul de zi din cadrul Complexului Terapeutic "Blijdorp - o nouă viață" - str. Morii;

Problemele cu care se confruntă comunitatea locală în ceea ce privește asistența socială au fost identificate în cadrul grupurilor de lucru și sunt următoarele:

- Necesitatea constituirii și consolidării unui sistem de îngrijire la domiciliu;
- Necesitatea constituirii unui adăpost pentru victimele violenței domestice, a unui centru de testare multidrog, principalul impediment este lipsa spațiului;
- Necesitatea creării unui serviciu care să ofere asistență postcură consumatorilor de alcool;
- Una dintre problemele identificate este alcoolismul și consumul de droguri legale de la vârste din ce în ce mai scăzute;
- Necesitatea unui spațiu destinat ONG-urilor din domeniul protecției sociale în cadrul cărora să se înființeze un centru multifuncțional care să ofere, în parteneriat public-privat, servicii sociale specializate pentru diferitele categorii de persoane aflate în situații de risc;
- O necesitate este accesibilizarea clădirilor pentru persoanele cu dizabilități;
- La nivelul municipiului Suceava există o lipsă acută de spații pentru petrecerea timpului liber pentru copiii și adolescenți, ceea ce duce la maturizarea prematură a copiilor și la riscul dobândirii unui comportament deviant determinat de timpul petrecut la calculator sau de accesul în baruri și consumul de alcool.

În urma chestionării populației privind serviciile de asistență socială oferite de autorități persoanelor defavorizate din municipiul Suceava, 83% din persoanele intervievate afirmă că unul din servicii de asistență socială o reprezintă „Cantina Săracilor, doar 14,20% afirmând că acest serviciu nu este oferit în oraș. Alte servicii oferite de autorității, de care populația municipiului a auzit, sunt: ajutoare pentru căldură, serviciile de asistență pentru persoanele vârstnice, salariile și pensiile pentru persoanele cu handicap. De asemenea un procent mare din cei intervievați nu au auzit de „servicii

destinate integrării persoanelor cu nevoi speciale” (43,30%), „sprijinul financiar pentru copiii instituționalizați” (54,40%), „servicii de asistență pentru persoanele cu dizabilități” (36,30%), etc.

În ceea ce privește utilitatea acestor servicii, 95,10% din cei intervievați consideră că „ajutoarele pentru căldură” sunt foarte utile, 90,90% că „serviciile destinate integrării persoanelor cu nevoi speciale” sunt foarte utile iar 78,80% că „serviciile de asistență pentru persoanele cu dizabilități” sunt foarte importante.

5.6. Potențial cultural

Prin aspectul său Suceava este un oraș plăcut și interesant, un important obiectiv turistic, în special prin vechile monumente ce amintesc de glorioasa Cetate de Scaun a domnilor Moldovei precum și prin numeroasele mănăstiri și biserici de secol XIV-XV, unele dintre ele fiind incluse în patrimoniul UNESCO.

Principalele atracții ale municipiului Suceava, în funcție de categoriile din care fac parte, sunt următoarele:

- Ansambluri și monumente de arhitectură (Hanul Domnesc, Gara Burdujeni, Gara Suceava Nord-Ițcani, Liceul "Ștefan cel Mare"), muzee, mănăstiri, biserici, școli și case memoriale;
- Monumente de artă plastică;
- Monumente arheologice (Cetatea de Scaun, Cetatea Șcheia, Incinta Curții Domnești);
- Situri arheologice (Platoul din fața Cetății de Scaun, Zona Curții Domnești și vechiul centru medieval, Vatra veche a orașului);
- Situri peisagistice (Parcul Central, Parcul Curții Domnești, Parcul Cetății).

Ambianța culturală a municipiului Suceava este susținută de Complexul Muzeal "Bucovina". Acesta cuprinde următoarele categorii de centre culturale:

- Muzeul de Istorie cu Laboratorul zonal de restaurare;
- Muzeul de Științele Naturii;
- Hanul Domnesc cu expoziția de etnografie;
- Muzeul Satului Bucovinean;
- Fondul Memorial - Documentar "Simion Florea Marian" ;
- Cetatea de Scaun a Sucevei.

Muzeul de Istorie Suceava prezintă istoria părții de nord a Moldovei din cele mai vechi timpuri și până la cel de-al doilea război mondial. Se remarcă colecțiile de arheologie medievală, cu descoperiri la Suceava, Șipot, Botoșana, Udești (secolele VI-VII d. Hr.), Poiana-Zvorăștea (secolele VIII-X), Cetatea de Scaun, Curtea Domnească, Biserica Mirăuți, orașul Medieval Suceava (secolele XIV-XVII), etc.

Expoziția de bază a Muzeului de Istorie este organizată într-o clădire construită în stil neoclasic, la începutul secolului al XX-lea. Proiectant și constructor a fost J. Bochner. Realizarea spațiului arhitectural interior a fost determinată de mai mulți factori - se are în vedere marea diversitate de dimensiuni a exponatelor, de la piesele foarte mici provenite din săpături arheologice, până la machete și piese de arhitectură descoperite la Cetatea de Scaun.

Pornindu-se de la ideea caracteristică etapei dinaintea de 1989, potrivit căreia structura de bază a unui muzeu trebuie să ilustreze pregnant trăsăturile caracteristice ale trecutului nostru istoric, expoziția de bază a Muzeului de Istorie a fost concepută ca o prezentare a istoriei locale împletită cu cea națională.

Tematic, s-a insistat asupra unor aspecte fundamentale, care conferă o permanență multiseculară spiritualității românești de pe aceste meleaguri.

Muzeul deține 27 de săli⁴⁷ la etajul întâi al clădirii și alte două săli la parter (Sala Tezaur și Sală destinată expozițiilor temporare), dintre acestea fac parte:

---

⁴⁷ www.muzeul-bucovina.ro

Sala Tezaur

În sediul central al Muzeului de Istorie Suceava este amenajată o Sală Tezaur cu obiectele cele mai prețioase descoperite în decursul timpului în zonă (monede, bijuterii, accensorii vestimentare, arme și medalii).

Complexul Muzeal Bucovina Suceava a inaugurat la data de 28 Noiembrie 2002 Sala Tezaur, expoziție cu un caracter permanent în cadrul Muzeului de Istorie, unde se află amenajată de peste 20 de ani și renumita Sală a Tronului.

Sala Tronului

Personajele care participă la această ceremonie sunt: Ștefan cel Mare, alături de el, cea de-a treia soție a sa, doamna Maria - Voichița, fiica lui Radu cel Frumos, domnul Țării Românești. Este prezentat și Bogdan al III-lea, fiul lui Ștefan și al Mariei Voichița, cel care avea să fie imediat urmașul la tron al lui Ștefan între 1504 - 1517.

Sunt înfățișați o parte din membrii Sfatului domnesc: mitropolitul Teoctist, rudă cu Ștefan cel Mare, vornicul Boldur, vistiernicul Isac, logofătul Tăutu - șeful cancelariei domnești, care era și mâna dreaptă a lui Ștefan, Hatmanul Sucevei, Luca Arbore - conducătorul oștirii, spătarul Clănău, cel care purta spada domnitorului la ceremonii. Doi orășeni, doi oșteni și un cronicar vin să întregesc scena. Tronul este lucrat din lemn de stejar sculptat, după modelul sculpturilor în lemn din secolul al XV-lea. Sunt realizate și două panoplii cu arme de epocă.

Sunt reconstituite varietatea costumelor de epocă, se întâlnesc elemente de port tradițional bizantin, dar și occidental. Efectele de sunet și lumină contribuie și ele la evocarea evenimentului politic de la curtea lui Ștefan cel Mare. Pe un fond muzical adecvat, cronicarul Curții rememorează bătălia de la Vaslui pentru independența țării Moldovei.

Tot în acest spațiu sunt expuse fotografiile, diapozitive și texte, versuri, fotografiile cu momentul serbării de la Putna.

Secția de Artă a Complexului Muzeal Bucovina, inaugurată în vara anului 1961, prezintă lucrări valoroase ale unor pictori aparținând perioadei de început a artei românești moderne, cât și lucrări ale pictorilor generațiilor mai noi, interesați în a reda viața cotidiană, sub aspectele ei cele mai evocatoare, realitățile surprinse în continuă transformare, cât și frumusețile naturii. Astăzi secția de artă plastică numără peste 1340 lucrări (pictură, grafică, sculptură și artă decorativă).

Laboratorul zonal de restaurare - bazele activității de restaurare în cadrul Complexului Muzeal Bucovina au fost puse în anul 1975, prin înființarea Laboratorului Zonal de Conservare și Restaurare. Specialiștii laboratorului asigură lucrări de conservare și restaurare pe obiecte aparținând patrimoniului mobil și imobil, de natură arheologică, istorică, de cult și etnografică.

Patrimoniul restaurat aparține în primul rând Complexului Muzeal Bucovina, dar și altor categorii de deținători: muzee din județ și din țară, lăcașuri de cult sau colecționari particulari.

Muzeul de Științele Naturii funcționează într-o clădire amplasată în Parcul Central al orașului Suceava, reconstruită după anul 1990.

Expoziția de bază are două componente:

- Pământul - o biografie geologică;
- Pădurea - factor fundamental al mediului înconjurător și ecosistem polifuncțional.

Apreciată ca o mare atracție pentru public - *Sala Cristalelor* - prezintă cele mai frumoase și valoroase eșantioane de flori de mină existente în patrimoniul muzeului. Deosebite sunt și

amprentele foliare, ca și fragmentele de animale dispărute, care vin să completeze tabloul evoluției vieții pe Pământ, în decursul erelor geologice.

A doua componentă expozițională se materializează prin abordarea unor noțiuni fundamentale de ecologie, cu referire la: ecosistem, principalele tipuri de ecosisteme terestre, aspecte sezoniere - cu o prezentare dioramatică, relații trofice, grupe ecologice, de păsări, ținând cont și de câteva aspecte de cinegetică. Se remarcă dioramele: „Turmă de mistreți”, „Ursul brun din Bucovina”, „Boncăniul cerbilor”, „Haită de lupi – iarna”.

Pe circuitul expozițional sunt amplasate monitoare și alte mijloace audio pentru a reda animalele prezentate în diorame în mediul din natură.

Biblioteca de specialitate a muzeului cuprinde peste 5.000 de cărți, periodice, extrase românești și străine.

Muzeul Satului Bucovinean

Organizat în apropierea Cetății de Scaun a Sucevei, Muzeul Satului Bucovinean pune în valoare arhitectura tradițională bucovineană. Cel mai tânăr dintre muzeele în aer liber ale României s-a înfiripat în deceniul al VIII-lea al secolului trecut când satul bucovinean dispunea de nenumărate monumente de arhitectură populară, dar din păcate activitatea – concretizată prin transferul mai multor obiective și reconstruirea a trei dintre acestea – a fost întreruptă.

După 1990, idee a căpătat în sfârșit contur, noi gospodării și instalații tehnice au fost transferate pe platoul cetății pentru a fi reconstruite și puse în valoare.

Printre cele mai valoroase obiective amintim:

Biserica Vama, monument de arhitectură, donație a Parohiei Înălțarea Domnului din Vama de Jos, datează din anul 1783. Construcția este bogat ornamentată cu motive zoomorfe (capul de cal) și geometrice (rozeta). Biserica are un plan treflat clasic compus din pronaos, naos și altar, pictura originală păstrându-se doar în zona altarului. Lângă biserică a fost reconstruită clopotnița.

Casa Dorna Candreni, construită la sfârșitul secolului al XVIII-lea, având la acea vreme o frecvență medie, astăzi fiind un unicat pentru zonă, aparține unor oameni mai înstăriți. Casa reprezintă momentul de extindere al planimetriei prin adoptarea unui nou element arhitectonic - foișorul. Casa este amenajată cu obiecte specifice zonei Dornelor și cu inventarul de piese folosite de bărbați la lucrul la pădure și la plutărit.

Casa Roșu construită la sfârșitul secolului al XIX-lea, este reprezentativă pentru zona Dornelor; obiectivul de dimensiuni impunătoare a aparținut unor gospodari înstăriți, dovadă stând cele două cuptoare cu elemente de inspirație orășenească și foișorul larg de la intrare.

Crâșma lui Moș Lordache, după numele fostului crâșmar, datează din prima jumătate a secolului al XX-lea (1928 - 1930), fiind drept crâșmă în satul Șaru Dornei, până după cel de-al doilea război mondial.

Pe un mic curs de apă numit chiar „Pârâul Morii” este reconstruită o moară cu roată hidraulică. *Moara de piatră* de la Mănăstirea Humorului ce datează de la sfârșitul secolului al XIX-lea, era cea mai mare moară din această zonă.

Gospodăria Straja, datând de la mijlocul secolului al XIX-lea, tipică pentru zona de tranziție de la munte la podiș, este compusă din casă

de locuit, grajd și celar (hâj).

Casa Ostra, datând din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, monumentală prin proporții și dimensiuni, conservă un plan tradițional de construcție de largă circulație în Bucovina. În situ casa a fost construită „pe loc” din arborii doborâți pentru a face loc gospodăriei.

Pe o suprafață de 6 hectare sunt reconstruite obiective de arhitectură populară din toată Bucovina: Atelier de olar de la Marginea, casa Cacica, Casa Volovăț, Casa Vicov, Celar Moldovița, Celar Câmpulung Moldovenesc, Casă Câmpulung Moldovenesc, Gospodărie Rădășeni, Gospodărie Mănăstirea Humorului, Casă Holohoșca – comuna Sadova, Casă Pârtești de Jos, Gospodărie Bilca, Coșer Sf. Ilie.

La nivel local, se află în derulare „Proiectul de modernizare a Muzeului Satului Bucovinean”, proiect ce pune în valoare patrimoniul cultural-arhitectonic de factură populară din Țara de Sus. Scopul proiectului este reconstituirea a peste 80 de obiecte de arhitectură populară, gospodării țărănești, biserică, școală, primărie, ateliere meșteșugărești lucrative și reînvierea satului tradițional bucovinean. Rezultatul estimat al acestui proiect fiind creșterea numărului de vizitatori atât români, cât și străini, devenind accesibil vizitatorilor pe tot parcursul anului.

Cetatea de Scaun

Cetatea de Scaun este situată pe latura de est a orașului, pe un pinte terminal al unui platou care se întinde spre răsărit, cu înălțimea de circa 70 m față de lunca Sucevei, domină atât o bună parte din oraș, cât și lunca râului Suceava.

Săpăturile efectuate la Cetatea de Scaun au arătat că pe locul unde este așezată aceasta nu a existat nici o fortificație anterioară, demonstrând că primul nivel de viață feudală aparține sfârșitului secolului al XIV-lea. Constatarea întărește concluzia că epocă construirii cetății coincide cu domnia lui Petru I Mușat.

În epocă lui Alexandru cel Bun, în scopul apărării intrării, s-a construit în dreptul acesteia, pe latură de sud, un zid așezat paralel cu zidul cetății. De asemenea, s-au executat lucrări de pavare a curții interioare și a cailor de acces spre cetate

Voievodul, care înțelege necesitatea creșterii capacității de apărare a Moldovei în fața pericolelor care o amenințau și care decide construirea unor noi cetăți, din piatră sau pământ, cât și întărirea celor existente a fost Ștefan cel Mare (1457 - 1504). Astfel, prin amploarea modificărilor făcute la cetatea de la Suceava, Ștefan cel Mare devine al doilea ctitor al ei.

Restaurările de la Cetatea de Scaun a Sucevei au început în cea de-a doua jumătate a secolului XX, în urma cărora vechile ruine, rămase după distrugerile provocate fie de factorul uman, fie de factori naturali, au fost înălțate și aduse la un nivel apreciabil atât cât a permis condițiile de conservare a monumentului. Linia albă, ce șerpuiește pânza exterioară a zidurilor, ușor de observat cu ochiul liber, delimitează vechile ruine ale cetății și intervenția contemporană.

Interioarele cetății au fost parțial restaurate astfel încât să ne amintim de viața de curte și să ne facem o imagine despre ceea ce a reprezentat locuința temporară a voievozilor Moldovei. Imediat ce trecem de podul de acces dăm de primele încăperi destinate străjerilor, odată depășit acest obstacol suntem impresionați de curtea interioară frumos pavată cu pietre în acele vremuri. Descoperim în cadrul acestui amplasament încăperi cu diverse destinații: închisoarea, baia cu aburi, pivnița, capela ș.a. Aici au locuit pe lângă voievozii amintiți mai sus și boieri cu ranguri înalte în administrația statului medieval moldav, de la vistiernic până la hatman.

Transformarea cetății într-un mare muzeu în aer liber reprezintă o dovadă elocventă a respectului pentru tradițiile de luptă ale poporului nostru, pentru glorioasa sa istorie, pentru valoroasa și diversă sa creație materială și spirituală.

Începând cu anul 2005 Cetatea găzduiește expoziții temporare, iar în anul 2006 a avut loc prima manifestare ce a marcat atestarea documentară a municipiului Suceava.

Hanul Domnesc

Unul dintre obiectivele culturale ale zonei și ale orașului este Hanul Domnesc.

Este una din cele mai vechi clădiri ale orașului, datând de la sfârșitul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVII-lea, când a fost construit parterul cu ziduri groase din piatră și ferestre boltite. În timpul ocupației austriece, a fost construit și etajul întâi, hanul fiind transformat într-un castel de vânătoare.

În prezent, clădirea adăpostește Muzeul Etnografic și de Artă Populară al Sucevei.

Expoziția permanentă de la parterul clădirii reconstituie atmosfera de epocă a unui han care găzduiește oaspeții de seamă, dregători, negustori. În salonul privat este reconstituită o sobă de influență austriacă cu plăci de ceramică de tip Kutu, este mobilat cu piese sculptate ornamentate cu motive populare tradiționale: masa cu scaune cu spătare înalte sculptate, dulap cu vitrină pentru veselă și piese de porțelan, sticlă și metal (farfurii, căni, suporturi pentru pahare, tăvi, tabacheră, lulea).

Hanul Domnesc a fost într-o perioadă (sfârșitul secolului al XVIII-lea) casă de vânătoare, atmosfera acestei perioade fiind ilustrată cu obiecte specifice acestei ocupații - pe un rastei sunt expuse puști de vânătoare, o panoplie cu pistoale și pumnale. Ambianța salonului este completată cu blănuri de mistreț.

Pivnița cu cele două camere legate printr-un culoar boltit constituie un punct de atracție prin arhitectură lor și prin reconstituirea funcționalității lor. În spațiul de la intrare sunt expuse butoaie pentru băuturi și pentru alimente, iar în a două încăpere este amenajată o cramă cu mese și laite cu obiecte din lemn și ceramică. Interacțiunea dintre reconstituirea interioarelor specifice hanului și prezența obiectelor de factură populară fac trecerea spre etajul clădirii unde sunt expuse toate genurile de artă populară din principalele zone etnografice ale județului.

Zona etnografică Humor se remarcă prin meșteșugul prelucrării artistice a lemnului care s-a materializat în obiecte de mare frumusețe ca formă și ornamentație, meșteșug practicat și astăzi cu aceeași măiestrie. Dintre țesături se remarcă ștergarele de perete și țesăturile de traistă în carouri. Costumele tradiționale purtate în toate anotimpurile oferă diferite variante artistice locale.

Zona Dornelor se distinge prin velnițele de pat cu decor liniar, în culoarea naturală a lânii; ștergarele de perete cu motive geometrice realizate în tehnică alesăturii cu acul. O piesă de port deosebită este cămașa cu platcă cu motive vegetale aplicate cu mărgelile. Cele patru ansambluri de port tradițional încadrează mai bine de un secol de conciliere a influențelor vechilor tradiții de natură geometrică specifică nordului Moldovei cu stilizări vegetale de influență năsăudeană.

Zona etnografică Rădăuți se caracterizează printr-o realizare artistică superioară în toate domeniile creației populare. Se remarcă laicerele și grindarașele cu motive geometrice și colorit de natură vegetală, în general. Costumele populare ilustrează toate tipurile de haine tradiționale purtate de locuitorii acestor așezări. Meșteșugul olaritului este reprezentat prin ceramică neagră de Marginea și cea smălțuită de Rădăuți.

Zona etnografică Câmpulung Moldovenesc continuă străvechea tradiție a prelucrării lemnului prin realizarea diferitelor obiecte, de la furcă de tors la cofiță pentru aghiasma și țiparul de prescură. Portul tradițional al zonei se remarcă prin cămașa femeiască cu motive geometrice și rafinament coloristic și cu bondițele cu prim de jder sau de dihor și cu decor geometric cu mătase și mărgele. Sărbătorile de iarnă aduc în scenă cerbul care este ornamentat cu materiale strălucitoare cu mulți canafi colorați, personaj marcant în alaiurile din zonă.

În spațiul de trecere sunt expuse piese de artă populară actuală din toate genurile de creație: țesături, ceramică, obiecte de lemn, coarne pentru praf de pușcă.

Printre locurile culturale cu renume din municipiul Suceava se înscriu și următoarele:

- Biblioteca Bucovinei "I. G. Sbiera";
- Casa de Cultură a Sindicatelor Suceava;
- Dom Polski.

Biblioteca Bucovinei "I. G. Sbiera"

Prima bibliotecă publică a orașului Suceava a fost inaugurată la 12 Decembrie 1923, purtând titulatura de Bibliotecă Centrală a Sucevei. Înainte de această dată au existat micile biblioteci ale societăților *Școala Română*, *Clubul Român*, *Reuniunea muzical-dramatică Ciprian Porumbescu*, *Casa Națională*, precum și a Liceului „Ștefan cel Mare. De asemenea, cărturarii suceveni Simion Florea Marian, membru al Academiei Române și Vasile Bumbac, aveau cele mai bogate biblioteci particulare din oraș.

În acest context, inițiativa întemeierii unei biblioteci publice *centrale* în Suceava și a unor filiale, *cabinete de lectură*, *case de citire* în perimetrul județului a aparținut Societăților culturale *Școala Română* și *Casa Națională*. Faptul apare menționat în *Raport asupra activității comitetului Societății Școala Română din 04 Octombrie 1913 – 31 Ianuarie 1920*, dat în adunarea generală din 11 Ianuarie 1920 și tipărit de *Școala Română* în 1923. Astfel, din veniturile celor două societăți au fost alocate fonduri importante, achiziționându-se, pentru început, o serie de cărți românești de la profesorii A. Daschevici și N. Tarasievici.

Fondul inițial de publicații a fost de aproximativ 2.000 volume, la care se adăugau *cele mai bune reviste și publicații periodice românești*, însă în perioada interbelică biblioteca publică suceveană a primit numeroase donații de la o serie de intelectuali bucovineni, ajungându-se ca în 1944 să se dispună de peste 15.000 volume (cărți, seriale și periodice).

În primăvara anului 1944 orașul a fost evacuat, iar biblioteca, adăpostită de impunătoarea clădire a Casei Naționale, a fost închisă, inventarele fiind pierdute. Au urmat 6 ani (1944-1950) în care biblioteca nu a funcționat iar fondul de carte a fost *purificat* ideologic, distrus, furat. A fost reînființată în 1950, purtând succesiv titlaturile: raională, centrală, regională, municipală (1968-1974) și județeană (începând în 1974). Din anul 1993 poartă titulatura de **Biblioteca Bucovinei "I. G. Sbiera"**.

În decursul timpului, biblioteca a funcționat în mai multe localuri din Suceava, azi dărmate, după 1965 mutându-se într-o parte a actualului sediu, la care s-a adăugat în 1988 clădirea fostului hotel *Parc*. Astfel s-a ajuns ca, în prezent, spațiul în care funcționează biblioteca județeană să fie format din 55 de încăperi (birouri, depozite, săli de lectură, ateliere) - sediul central și câte trei încăperi în cele două filiale din cartierele Obcini și Burdujeni.

În ceea ce privește colecțiile bibliotecii și dinamica creșterii acestora pe parcursul a peste jumătate de secol, situația se prezintă după cum urmează:

- În 1952 - 9.030 volume;

- În 1962 - 74.855 volume;
- În 1972 - 139.541 volume;
- În 1990 - 277.000 volume, dintre care 12.500 seriale și periodice și 10.000 unități audio-vizuale;
- La 1 Ianuarie 2006 - 340.147 volume (cărți, seriale și periodice, documente audio-vizuale).⁴⁸

Biblioteca a organizat o multitudine de evenimente culturale la nivelul municipiului Suceava. Printre cele mai reprezentative momente culturale, din anul 2008, realizate de Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbiera” se numără:

- 24 ianuarie - „Mica Unire” (1859). Pagini de istorie, expoziție de cărți și documente;
- 8 februarie - Fantastica lume a lui Jules Verne, evocare la 180 de ani de la nașterea scriitorului și expoziție de carte;
- 22 februarie - „2008 - Anul internațional al Planetei Pământ”;
- 3 martie - Gheorghe Asachi – îndrumător al culturii românești din Moldova - 220 de ani de la naștere, expoziție de carte;
- 4 martie - 330 de ani de la nașterea compozitorului italian Antonio Vivaldi, audiție muzicală;
- 11 aprilie - Personalitatea literară a lui Barbu Ștefănescu Delavrancea – 150 de ani de la naștere și 90 de ani de la moarte, simpozion literar și expoziție de carte;
- 21-27 aprilie - Săptămâna Națională a Bibliotecilor, cu lansări de carte și întâlniri cu autori și editori;
- 5 mai - „Personalități udeștene”, evocarea scriitorilor Silviu Camilar, Constantin Ștefuriuc și Mircea Motrici, manifestare organizată împreună cu Biblioteca comunală Udești;
- 26 mai - Un compozitor și mesajul operei sale: Ciprian Porumbescu – 155 de ani de la naștere și 125 de ani de la moarte, prezentarea activității și operei, audiție muzicală;
- 19-24 iunie - „Zilele Sucevei” care înseamnă Salonul literaturii române din Bucovina, ediția a V-a, cu standuri de carte, întâlniri cu autori și editori dar și lansări de carte;
- 24 septembrie - Colocviile Bibliotecii Bucovinei „I.G. Sbiera” Suceava – 85 de ani de înființare, Bucovina în cărți și icoane, simpozion și expoziție de carte;
- 3-4 octombrie - Concursul Național de Poezie „Nicolae Labiș”, Ediția a 40-a, cu manifestări organizate în colaborare cu Complexul Muzeal Bucovina și Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare Suceava;
- 17-21 decembrie - „Bradul cu lumânările” – serbări tradiționale organizate în colaborare cu grădinițele de copii din municipiu.

Casa de Cultură a Sindicatelor Suceava a fost înființată prin Hotărârea Consiliului de Miniștri al României nr. 1532 din 21 iulie 1966. Aceasta dispune de săli de spectacole, printre care sala mare are o capacitate de 736 locuri iar sala mică un număr de 150 de locuri, sală de teatru, bibliotecă, sală de expoziții, sala *Plăieșii*, alte spații.

În incinta și pe esplanada Casei de Cultură au loc frecvent spectacolele ale **Ansamblului Artistic „Ciprian Porumbescu”** și **Ansamblului Folcloric „Hora”** precum și alte manifestări publice locale. De asemenea sunt prezente, cu frecvență redusă, spectacole de teatru, muzică clasică și modernă.

Dom Polski - clădirea a fost construită între anii 1903 – 1907. În anul 1912, în clădirea Dom Polski, au fost instalate primele aparate de proiecție cinematografică din oraș, iar în anul 1984, aici, a funcționat Teatrul Municipal Suceava. Din 1996 clădirea este redobândită de către poloni.

În cadrul clădirii Dom Polski își desfășoară activitatea și Ansamblu Artistic „Ciprian Porumbescu”, acesta ocupând cu chirie spații din clădire. De asemenea au loc spectacole artistice și de teatru.

În prezent, activitatea culturală desfășurată în municipiul Suceava nu răspunde nevoilor locuitorilor, fiind necesar înființarea unei noi case de cultură, precum și modernizarea vechilor cinematografe. De altfel o problema identificată în cadrul întâlnirilor focus-grup fiind lipsa cinematografelor din municipiul Suceava.

Dar odată cu deschiderea centrului comercial Iulius Mall Suceava, se oferă locuitorilor municipiului posibilitatea de a avea acces la cele 10 săli de cinema din cadrul complexului.

⁴⁸ <http://www.suceava-news.ro/eveniment/bilant-pozitiv-la-biblioteca-ig-sbiera-suceava/>

În urma chestionării populației locuitorii municipiului Suceava sunt mulțumiți de „biblioteci” (58,40%), „muzee” (65%), „concerte” (50,7%) și „evenimente culturale/expoziții artistice” (48,90%). Respondenții sunt mai puțin mulțumiți de „cinematografe” sau „teatre”, 36,60% respectiv 23,70% din aceștia afirmând că sunt nemulțumiți de oferta existentă în oraș la aceste capitole.

48,80% din locuitori cartierului Obcini sunt nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de „evenimentele culturale și expozițiile artistice”. Peste trei sferturi dintre locuitorii din Burdujeni oraș (78,80%) și Burdujeni sat (76,50%) sunt însă mulțumiți din aceste puncte de vedere.

Persoanele care locuiesc în cartierul Obcini sunt mai curând nemulțumiți și de cinematografe (90%), muzee, teatre sau biblioteci, pe când cele care locuiesc în cartierul Burdujeni oraș sunt mai curând satisfăcute. Destul de mulțumite de oferta bibliotecilor sunt și locuitori cartierului Ițcani (70,40%).

5.7. Religie

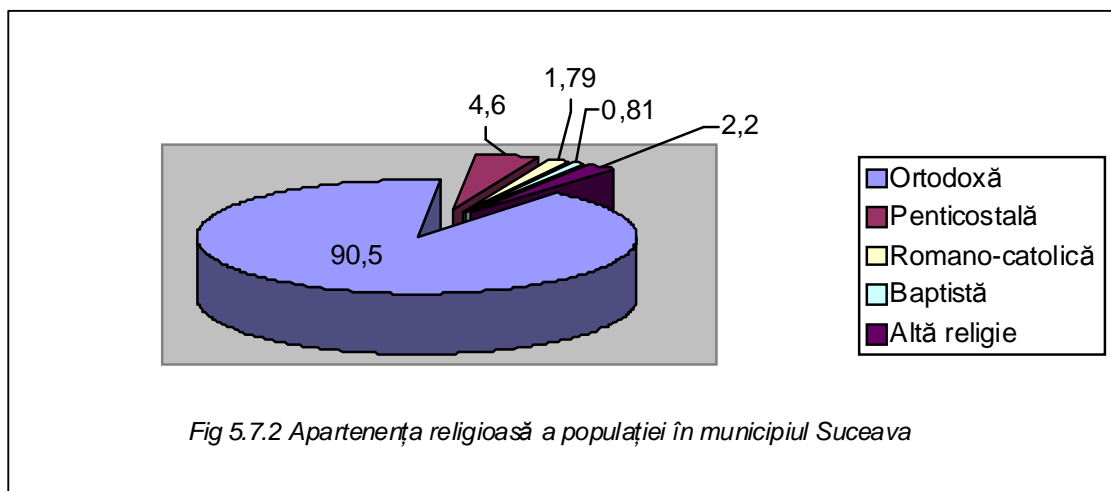
Structura religioasă a populației

Distribuția populației stabile pe confesiuni religioase la nivelul municipiului Suceava, conform datelor Recesământului din martie 2002, este prezentată în felul următor:

Religie	Procent
Ortodoxă	90,52%
Penticostală	4,6%
Romano-catolică	1,79%
Baptistă	0,81%
Creștină după evanghelie	0,79%
Creștină de rit vechi	0,38%
Adventistă de ziua a șaptea	0,36%
Greco-catolică	0,07%
Altă religie	0,62%

Tabel 5.7.1 Structura după religie a populației din municipiul Suceava

Grafic apartenența religioasă a populației municipiului Suceava se prezintă astfel:

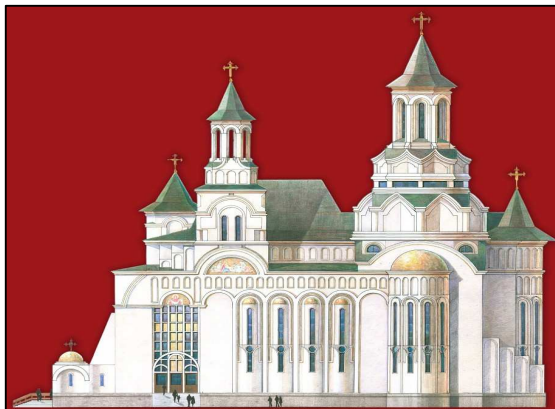

Se observă că majoritară este populația de religie ortodoxă (90,5%), urmată de cea penticostală (4,6%), romano-catolică (1,79%), restul religiilor situându-se sub 1%.

Astfel dintr-un total de 105.865 de locuitori, în anul 2002, 95.833 sunt de religie ortodoxă, 1.898 romano-catolică, 4.876 penticostală, 868 baptistă, 410 creștină de rit vechi, 388 adventistă de ziua șaptea, 83 greco-catolică, 844 creștină după evanghelie și un număr de 665 de altă religie.

În municipiul Suceava funcționează un număr de 38 lăcașe de cult⁴⁹, după cum urmează:

- 20 biserici ortodoxe;
- 4 paraclise ortodoxe;
- 1 capelă ortodoxă;
- 2 biserici romano-catolice;
- 1 biserică ortodoxă de rit vechi;
- 3 case de rugăciuni baptiste;
- 2 case de rugăciuni evanghelice.
- 3 biserici armeano-gregorian;
- 1 biserică adventist de ziua a șaptea;
- 1 sinagogă mozaică.

5.8. Culte

În municipiul Suceava, cultul ortodox se evidențiază prin:

- Mănăstirea Teodoreni, Burdujeni – monument istoric;
- Mănăstirea Sfântul Ioan cel Nou – monument istoric;
- Mănăstirea Zamca – monument istoric;
- Biserica Înălțarea Domnului, Burdujeni – monument istoric;
- Biserica Sfântul Simion – monument istoric;
- Biserica Învierea Domnului – monument istoric;
- Biserica Adormirea Maicii Domnului, Ițcanii Vechi – monument istoric;
- Biserica Sfântul Nicolae – monument istoric;
- Biserica Sfântul Gheorghe Mirăuți – monument istoric;
- Biserica Sfântul Gheorghe – monument istoric;
- Biserica Sfântul Dumitru – monument istoric;
- Biserica Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul (a Coconilor) – monument istoric;
- Biserica Cuvioasa Parascheva, Obcini;
- Biserica Sfântul Andrei, Burdujeni;
- Biserica Sfântul Antonie cel Mare;
- Biserica Sfântul Ioan cel Nou, Obcini;
- Biserica Sfântul Mina, Obcini;
- Biserica Sfântul Nicolae, Spitalul Vechi;
- Biserica Sfântul Pantelimon, Tătărași;
- Biserica Trei Ierarhi, Burdujeni;
- Biserica Sfânta Vineri, George Enescu;
- Capela „Sf. Ioan”, str. Armenească 1;
- Catedrala ortodoxă.

Catedrala Ortodoxă „Nașterea Domnului” Suceava, ce se construiește, este o un lăcaș de cult deosebit, ce se dorește a fi unicat nu numai în Bucovina, ci și în țară și peste hotare. Acest sfânt lăcaș de credință și cultură va fi impunător prin dimensiunile ce le va avea și anume: lungimea de 65 m, lățimea de 20 m și înălțimea de 70 m, prevăzut cu două nivele:

- Partea de demisol, ce va fi destinată exclusiv activităților culturale și filantropice, va avea un muzeu, o bibliotecă, o sală de lectură și de conferințe și o cantină de ajutor social.
- Partea superioară va constitui un spațiu liturgic divin.

Pe lângă bisericile de ordin ortodox (calendar gregorian) în municipiul Suceava găsim și lăcașe de cult pentru religiile minoritare:

- Biserica romano-catolică „Sfântul Ioan Nepomuk”;
- Biserica romano-catolică „Sfânta Elisabeta”, Ițcani;
- Biserica (rit răsăritean) Sfântul Nicolae;

⁴⁹ Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național – domeniul Culte – www.culte.ro

- Sinagoga Gah – str. Onciul Dimitrie 7;
- Biserica armenească „Sfânta Cruce” – monument istoric;
- Biserica armenească „Sf. Simeon” – Bd. George Enescu;
- Biserica armenească „Sf. Axentie” - Zamca
- Casa de rugăciuni adventistă, Burdujeni;
- Casa de rugăciuni baptistă – str. Zamca 18;
- Casa de rugăciuni baptistă – str. Dragoș Vodă 28;
- Casa de rugăciuni baptistă – str. Doja Gheorghe 137;
- Casa de rugăciuni evanghelică – str. Andrei Grigore;
- Casa de rugăciuni evanghelică – str. Bistriței 13, cartier Obcine.

Biserica romano-catolică din Ițcani cu hramul “Sfânta Elisabeta” a fost construită în anul 1902 în satul Ițcani (astăzi cartier al municipiului Suceava), în apropiere de Gara Suceava Nord. În prezent, Biserica romano-catolică din Ițcani este o filială a Parohiei romano-catolice "Sf. Ioan Nepomuk" din municipiul Suceava. Liturghiile mai sunt celebrate astăzi doar în zilele de duminică sau cu ocazia unor evenimente sau sărbători religioase prin rotație de către un preot din municipiul Suceava.

Serviciul public de administrare a cimitirelor existente pe raza teritorială a municipiului Suceava este asigurat de către Direcția Domeniului Public. În municipiul Suceava există 9 cimitire⁵⁰ distribuite astfel:

- 1 în sistem public (Cimitirul Pacea);
- 1 în administrare privată pe baza unui parteneriat public-privat (cimitirul delimitat ca extindere a Cimitirului Pacea);
- 7 cimitire care sunt arondate parohiilor:
  - Cimitirul Armenesc - str. Zamca;
  - Cimitirul „Sf. Simion” - str. Zamca,
  - Cimitirul „Sf. Vineri” - str. George Enescu, f.n.;
  - Cimitirul Burdujeni – str. Eternității;
  - Cimitirul Ițcani - str. Sublocotenent Turturică;
  - Cimitirul Parohiei Adormirea Maicii Domnului – str. Nicolae Labiș;
  - Cimitirul Parohiei Sf. Arhangheli Mihail și Gavril – vis-a-vis de Cimitirul Pacea.

De menționat este faptul că, la nivelul municipiului Suceava, există necesitatea restaurării anumitor biserici și mănăstiri – monumente istorice. În momentul de față restaurarea acestora se face anevoios, principala problemă fiind lipsa fondurilor.

5.9. Siguranța cetățeanului

În **scopul** asigurării ordinii și liniștii publice, a prevenirii și combaterii infracțiunilor, a pazei bunurilor aparținând domeniului public și privat, în municipiul Suceava funcționează:

- Inspectoratul de Poliție Municipal Suceava aflat în subordinea Ministerului Internelor și Reformei Administrative;
- Poliția Comunitară a municipiului Suceava organizată ca direcție fără personalitate juridică în cadrul aparatului propriu de specialitate al Consiliului Local;
- Inspectoratul de Jandarmi Județean Suceava aflat în subordinea Ministerului Internelor și Reformei Administrative;
- O serie de agenții private de pază și protecție.

Prin Decretul – Lege 2 din 27.12.1989 se reînființează Poliția Română ale cărei competențe vor fi reglementate ulterior, prin Legea 26 din 18.05.1994, Legea 218 din 23.04.2002 și prin Legea 281 din 24.06.2003.

Noul Statut al polițistului, adoptat prin Legea 360/2002, completează și detaliază dispozițiile privind desfășurarea, în limitele și conform legii, a acestei activități pusă în slujba comunității.

⁵⁰ Statul cadru al municipiului Suceava

Programul și politicile de reformă ale Ministerului Internelor și Reformei Administrative au în vedere alinierea Poliției Române la standardele Uniunii Europene, consolidarea ca instituție civilă în folosul persoanei și comunității locale.

Ordinea Publică reprezintă starea de legalitate, de echilibru și de pace, corespunzătoare unui nivel socialmente acceptabil de respectare a normelor legale și de comportament civic, care permite exercitarea drepturilor și libertăților constituționale, precum și funcționarea structurilor specifice statului de drept.

Activitățile desfășurate de forțele de ordine pot consta în:

- Menținerea Ordinei Publice, care reprezintă un ansamblu de măsuri, activități și acțiuni organizate și desfășurate cotidian de către forțele de ordine și siguranță publică, pentru funcționarea normală a instituțiilor statului, protejarea și respectarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor, a normelor de conduită civică, regulilor de conviețuire socială, a celorlalte valori supreme, precum și a avutului public și privat.
- Asigurarea Ordinei Publice cuprinde măsurile ce se întreprind pentru respectarea legalității, prevenirea și descurajarea unor acțiuni care vizează tulburări sociale sau manifestări de violență pe timpul adunărilor și manifestațiilor publice, activităților culturale și sportive, precum și altor manifestări similare cu participare de public numeros.
- Restabilirea Ordinei Publice cuprinde un ansamblu de acțiuni specifice, organizate și executate în timp de către forțele de ordine publică, în raport de situația creată, care se bazează pe folosirea mijloacelor și materialelor tehnice din dotare, având drept scop readucerea situației la starea de normalitate.

În urma chestionării populației cu privire la cele mai importante probleme ale municipiului Suceava, siguranța și ordinea publică, situată pe locul al III-lea în clasament după infrastructură și posibilități de recreere și petrecere timpului liber, a fost identificată ca una dintre principalele probleme de către 40% dintre respondenți (aproape 25% dintre respondenți au indicat problema câinilor vagabonzi).

În sondajul de opinie realizat pe teritoriul municipiului Suceava, doar 20,40% au afirmat că nu se simt în siguranță noaptea în propriul cartier. Peste jumătate din locuitorii municipiului Suceava însă de simt în siguranță în cartierul din care provin (53%). 34,50% declară că se simt în pericol atunci când merg singuri noaptea prin alte cartiere din oraș.

Comparând procentul celor care nu se simt în siguranță în cartierul în care locuiesc cu procentul celor care nu se simt în siguranță în alte cartiere din municipiul Suceava, putem concluce că, per total, locuitorii orașului se simt mai protejați în zona în care locuiesc, și cu care sunt familiarizați, decât în alte regiuni ale municipiului.

Cartierele care sunt considerate a fi mai curând bune sunt George Enescu (63,5% dintre respondenți), Obcini (62,9%) și Centru (60,4% dintre respondenți).

Zonele care sunt apreciate ca fiind mai curând periculoase sunt cele din cartierele Ițcani (47,5% dintre respondenți), Burdujeni oraș (24,8%) și chiar Burdujeni sat (11,4% dintre respondenți).

Pentru locuitorii cartierelor Ițcani și Burdujeni sat o problemă, din punct de vedere a siguranței circulației, este cea a iluminatului stradal.

O problemă pusă în discuție de cetățeni în cadrul focus-grupurilor, dar mai ales de locuitorii cartierului Burdujeni oraș, este cea a prezenței patrulelor de Poliție Comunitară în cartiere. Existența unor cazuri de furt sau chiar omucideri întâresc frica cetățenilor.

5.10. Societatea civilă

La nivelul comunității locale societatea civilă este reprezentată în mare parte de structuri asociative de tip organizații non-guvernamentale (ONG-uri), care joacă un rol important prin prisma promovării valorilor democratice și ca factori ce dinamizează și îmbunătățesc viața social-culturală

a municipiului, contribuind ca factori suport în procesul de dezvoltare regională. Rolul acestor organizații este încă puțin semnificativ în influențarea deciziilor economice sau de interes public.

Lunga perioadă de tranziție a României a fost însoțită de inerția sau subdezvoltarea societății civile. În acest context, consolidarea societății civile prin înființarea mai multor ONG-uri cu scopuri clare, care să acopere întreaga paletă a activităților sociale constituie calea pentru revigorearea societății românești.

La nivel local, există mai multe societăți neguvernamentale, dar puține dintre ele au activitate permanentă desfășurând acțiuni și programe în sprijinul comunității locale. Acțiunile întreprinse de acestea contribuie din plin la dinamizarea și îmbunătățirea vieții social – culturale a municipiului. În relație cu administrația publică și cu reprezentanții mediului de afaceri din zonă, aceste organizații reprezintă parteneri viabili care desfășoară acțiuni și programe în sprijinul comunității locale.

Astfel, la nivelul municipiului Suceava activează următoarele ONG-uri:

- **În domeniul protecția mediului:**
  - Grupul Ecologic de Colaborare - GEC Bucovina;
  - Clubul Ecomontan "Origini Verzi";
  - Fundația de Speologie „Club Speo Bucovina” (CSB).

- **În domeniile educație, social, cultural:**
  - Salvați Copiii – filiala Suceava;
  - Fundația Ana;
  - Crucea Roșie Suceava;
  - Habitat pentru Umanitate;
  - Asociația Culturală de Tineret ARSIS;
  - AREAS - The Regional Association for Adult Education Suceava;
  - Fundația Națională „Humanitas – România” filiala Suceava;
  - Asociația pentru Rezolvarea Alternativă a Disputelor (ADRA);
  - Asociația Centrelor EUROPA (ACE);
  - Asociația de ajutorare a copiilor și tinerilor dotați, talentați și din Sistemul de Protecție a Copilului aflat în dificultate "EUROACTIV" ("EUROACTIV");
  - Asociația pentru educație cultural-științifică „Estica”;
  - Asociația Phico-Rromano;
  - Societatea Doamnelor Bucovinene;
  - Societatea Științifică Cygnus;
  - Asociația „Solidarite”;
  - Asociația Lumina Lina;
  - Asociația „ ABA-DEL-TIN”;
  - Fundația Umanitară Vivatim Suceava;
  - Organizația Națională „Cercetașii României” – filiala Suceava;
  - Clubul Lions Suceava.

- **În domeniul medical:**
  - Asociația Confidens-Caritate Iași, filiala Suceava.

Grupul Ecologic de Colaborare - GEC Bucovina - este o asociație neguvernamentală, științifică, specializată, non-profit, independentă, nepatrimonială, cu personalitate juridică, înființată în anul 1997 ce are drept scop protejarea naturii prin promovarea de acțiuni și proiecte socio-economice fundamentate pe echilibrul om-natura. Încă de la constituire s-a remarcat ca o prezență importantă în zona de nord a României prin competența, colaborare interdisciplinară în problemele ecologice, conlucrare activă cu grupurile și organismele locale, naționale și internaționale care aplică o politică ecologică, în sensul unei abordări complexe și aprofundate a activităților și rezolvării contradicției între mediul creat de om și mediul natural.

Misiunea organizației este de a promova colaborarea interdisciplinară în probleme de mediu prin:

- creșterea interesului și implicării societății civile în decizii legate de rezolvarea problemelor de mediu;

- consultanță în probleme de mediu și expertiză ecologică;
- prevenirea distrugerii capitalului natural și cultural;
- medierea conflictelor de mediu;
- organizarea de manifestări științifice care să ofere cadrul pentru dezbateri și inițiative specifice domeniului de competență;
- editarea de lucrări tehnico-științifice pentru informare, asistență, evaluare în domeniile de competență.

Proiectele cu grad mare de complexitate, au implicat, pe lângă personalul angajat de 14 persoane, 145 de membri titulari și peste 1.200 de voluntari ai organizației (cadre didactice universitare, experți de mediu, cercetători, profesori, medici, juriști, ingineri, studenți ai facultăților din București, Iași și Suceava, elevi etc.).

În anul 2003, Asociația Grupul Ecologic de Colaborare - GEC Bucovina a devenit membru al Biroului European de Mediu de la Bruxelles, fiind una din cele trei organizații românești care au aceasta calitate.

Clubul Ecomontan “Origini Verzi” - activitățile din cadrul campaniei constau în:

- distribuirea de materiale promoționale referitoare la colectarea selectivă și reciclarea deșeurilor în rândul agenților economici, școlilor, liceelor, unităților administrației publice, sediilor de firme și spațiilor comerciale.
- amplasarea unor recipiente destinate colectării selective în vederea reciclării ambalajelor de plastic (tip PET) .
- colectarea și compactarea deșeurilor nedegradabile rezultate din activitățile turistice .

Fundația de Speologie „Club Speo Bucovina” (CSB) – s-a înființată în 1983. Organizația se ocupă de explorare, cercetare speologică și protecția mediului.

În **domeniile educație, cultură, social** activează următoarele ONG-uri:

Asociația Culturală de Tineret ARSIS - a fost înființată în anul 1994 de către un grup de elevi ai Liceului de Artă Suceava. Creată cu scopul de-a protejare și impulsione a activităților culturale de tineret la nivelul municipiului și județului Suceava, ARSIS a desfășurat în acest sens numeroase expoziții de artă plastică, concerte, tabere de creație, seri de teatru, ateliere culturale, sau a colaborat cu alte asociații de tineret sucevene la realizarea acestor tipuri de proiecte și prin participare efectivă în cadrul lor.

De asemeni Asociația Culturală de Tineret ARSIS a desfășurat numeroase schimburi culturale internaționale de tineret în cadrul programului Youth for Europe.

Misiunea organizației - ARSIS este o organizație non-profit, creată și susținută de tineri, dedicându-se promovării oportunităților, creării de activități culturale, încurajării participării civice și facilitării programelor de cooperare internațională în domeniul tineretului.

Scopul organizației:

- Educarea tinerilor cu privire la ONG-uri și sprijinirea dezvoltării organizaționale;
- Promovarea conceptului de voluntariat și încurajarea participării active a tinerilor;
- Informarea tinerilor cu privire la oportunități în domeniile: educație, cultură, activități civice;
- Promovarea și administrarea de programe internaționale de voluntariat;
- Informarea și educarea tinerilor cu privire la aspecte curente ale Europei.

AREAS - The Regional Association for Adult Education Suceava – a fost înființată în anul 2005. Asociația are drept scop promovarea bunelor practici în domeniul formării profesionale și educației adulților în vederea sprijinirii dezvoltării durabile a comunităților din Regiunea de Nord și Nord-Estul României.

Servicii oferite:

- oferirea de cursuri pentru formarea profesională continuă a adulților;
- consultanță în managementul organizațional;
- consultanță în managementul proiectelor;
- consiliere profesională;
- consiliere psiho-socială pentru persoanele cu dizabilități socio-psihiatrice în cadrul Clubului „Împreună”;
- consiliere în dezvoltare comunitară;
- facilitarea schimbului de tineret între țările Europene.

În vederea realizării scopului, AREAS are următoarele obiective:

- dezvoltarea comunitara prin promovarea educației permanente și învățării interculturale;
- sprijinirea adulților din mediul rural în vederea asigurării accesului la formele de educație;
- formarea unei rețele de furnizori de formare profesională prin reactivarea caselor și căminelor de cultura;
- organizarea unor cursuri de calificare, recalificare, perfecționare și specializare având acces fără discriminare toate categoriile sociale;
- facilitarea dialogului și colaborării transfrontaliere privind educația adulților și încadrarea acestora într-o dimensiune europeană;
- desfășurarea unor activități de cercetare privind metodele și tehnicile de educație a adulților;
- elaborarea și editarea de studii, materiale, reviste, cărți și pliante;
- dezvoltarea unor acțiuni suport în vederea inițierii și implementării unor proiecte de lege în domeniul educației adulților.

Din luna Ianuarie 2007 AREAS este membră CEFEC (Cabinet Europeen de Formation sur l'Europe et ses Concours).

Asociația pentru Rezolvarea Alternativă a Disputelor (ADRA) - scopul asociației este de a propune și dezvolta modele de securitate comunitară, sisteme și protocoale de colaborare multi-instituțională și servicii la cele mai înalte standarde în vederea soluționării conflictelor.

Principalele obiectivele propuse de asociație sunt:

- dezvoltarea unor servicii de consiliere pentru părțile implicate într-un conflict;
- elaborarea unor programe de instruire a mediatorilor, negociatorilor, facilitatorilor;
- promovarea și susținerea intereselor medierii, negocierii, facilitării;
- organizarea de seminarii de lucru pentru perfecționarea tehnicilor de mediere, negociere, facilitare;
- organizarea de conferințe publice pentru promovarea medierii, negocierii, facilitării;
- publicări de materiale specifice;
- colaborări cu diverse organizații, organe ale administrației publice și persoane fizice;
- colaborarea cu alte organizații și persoane din domeniul medierii din țară și din străinătate, etc.

Pentru atingerea scopului propus și a obiectivelor specificate se vor implementa următoarele activități:

- oferirea de servicii de consiliere juridică, psihologică, socială, de mediere, negociere, facilitare persoanelor implicate într-un conflict/dispută;
- organizarea unor cursuri de formare/instruire în domeniul medierii, negocierii, facilitării;
- organizarea unor campanii de informare a publicului (persoane fizice sau juridice) privind medierea, negociere și facilitarea;
- organizarea unor campanii de lobby și advocacy pentru promovarea și/sau modificare ori îmbunătățirea legislației în domeniu;
- elaborarea unor materiale informative, newsletter, pagina web, cărți de specialitate privind soluționarea alternativă a conflictelor;
- organizarea unor conferințe, mese rotunde, schimburi de experiență, seminarii pentru promovarea, dezvoltarea și perfecționarea metodelor alternative de soluționare a conflictelor;
- elaborarea unor proiecte de finanțare a activităților asociației;

- organizarea unor campanii de strângere de fonduri;
- schimburi de experiență, implementarea unor bune practici în domeniu mediere, negociere și facilitare;
- elaborarea unor cercetări la nivel local, regional, național sau internațional pentru dezvoltarea unor strategii noi de soluționarea a conflictelor;
- afilierea asociației la diferite structuri naționale și internaționale care au ca obiect de activitate soluționarea alternativă a disputelor.

Asociația Centrelor EUROPA – ACE - scopul este de a oferi resurse, servicii și expertiză în informare și comunicare europeană.

Asociația de ajutorare a copiilor și tinerilor dotați, talentați și din Sistemul de Protecție a Copilului aflat în dificultate **"EUROACTIV"** ("EUROACTIV") - a fost înființată în anul 2007.

Scopul organizației este prevenirea abandonului școlar, combaterea violenței în școli, sprijinirea tinerilor. Pentru acestea realizându-se o serie de proiecte, precum:

- programe educative, consiliere, orientare școlară și profesională;
- programe comunitare, sociale, de sprijinire;
- programe de instruire, formare continuă, perfecționare;
- programe culturale;
- programe sportive.

Misiunea organizației:

- dezvoltarea socio - economică durabilă a comunităților;
- protejarea categoriilor sociale defavorizate din comunități;
- promovarea și protejarea valorilor culturale și morale tradiționale;
- promovarea principiilor democrației și ale statului de drept;
- dezvoltarea fizică și intelectuală a tinerilor;

Asociația pentru educație cultural-științifică „Estica” – a fost înființată în anul 2004. Asociația dorește promovarea valorilor locale, educarea tineretului, popularizarea în zonă a valorilor Universale, cultură-știință, ecologie, campanii pentru promovarea acțiunilor de dezvoltare social-economică, etc.

Misiunea asociației este promovarea și educarea tinerilor cu aptitudini, de promovare a valorilor locale în circuitul Universal de valori; promovarea valorilor cultural științifice în Bucovina, protejarea mediului natural și urban, misiuni de integrare prin campanii de educație, etc.

Scopul organizației este de-a promova în Bucovina valorile cultural-științifice, de a educa în spiritul protejării mediului înconjurător, de a asigura cadrul noilor tehnologii agro-industriale, sprijinirea prin acțiuni concrete a cercetării științifice, educarea tineretului în spiritul valorilor tradiționale și universale.

Asociația Phico-Romano – a fost înființată în anul 2002 și vine în sprijinul tinerilor romi în ceea ce privește emanciparea socio-profesională. Organizația militează pentru emanciparea socio-profesională a populației de romi și pentru păstrarea valorilor tradiționale ale limbii și culturii rome.

Scopul organizației este de identificare și formarea a unei elite rome creatoare de modele referențiale.

Societatea Doamnelor Bucovinene - s-a înființat în anul 1993, având misiunea de a susține implicarea femeii în viața socială și culturală a comunității din Suceava, prin oferirea de servicii și educație. Pe parcursul celor zece ani, activitățile societății s-au axat pe asistență și consiliere pentru persoanele vârstnice, femei victime ale violenței familiale, educație în nursing (prin Școala Sanitară Postliceală „Carol Davila” Suceava), precum și prin acțiuni de informare și conștientizare asupra problemelor sociale identificate în comunitate.

Societatea Științifică Cygnus - înființată în anul 2000, are ca obiective popularizarea științei în rândul tinerilor, sprijinirea activităților de cercetare științifică, promovarea operelor artiștilor români în țară și în străinătate, promovarea valorilor UNESCO. Pentru atingerea acestor obiective, Societatea își propune să desfășoare următoarele activități:

- editarea unei publicații periodice care să cuprindă materiale realizate de membrii CYGNUS, din domenii cât mai variate și care să se adreseze unui segment cât mai extins al populației;
- realizarea unor produse multimedia, care să ajute atât la popularizarea științei, cât și la punerea în valoare a potențialului turistic românesc;
- organizarea de instruiți științifice, colocvii, simpozioane, seminarii pe teme științifice de actualitate;
- sprijinirea cercetătorilor români în a-și face cunoscute rezultatele muncii lor;
- stimularea invențiilor și inovațiilor, prin organizarea de concursuri de inventică, urmate de promovarea rezultatelor deosebite la nivelul companiilor interesate;
- înființarea și dotarea unui laborator de cercetare multidisciplinar;
- editarea unei broșuri care să cuprindă studii, teze de doctorat, articole de specialitate de un cât mai înalt nivel științific;
- înființarea unui cerc al copiilor supradotați, sprijinirea și promovarea lor;
- realizarea unor proiecte în cadrul programelor UNESCO, de solidaritate și intrajutorare, de organizare a unor biblioteci, de sprijinire a integrării tânărului în societate etc.

În mai 2001 CYGNUS obține dreptul de editura, iar în octombrie 2001, primește avizul din partea Federației Române a Asociațiilor, Cluburilor și Centrelor UNESCO de a deveni centru UNESCO.

Misiunea organizației - promovarea valorilor culturale românești.

Scopul organizației - popularizarea științei și artei românești pe plan național și internațional.

Asociația „Solidarite” – s-a înființat în anul 1996. Organizația dorește să realizeze schimburi internaționale pentru cunoașterea culturilor din țările europene, în vederea cooperării lingvistice. Misiunea organizației - promovarea inițiativelor tinerilor.

Scopul organizației - cooperare internă și internațională, educație ecologică, conservarea biodiversității.

Asociația „ABA-DEL-TIN” – s-a înființat în anul 2005. Este o organizație neguvernamentală, non-profit, care activează în domeniul social, umanitar, educațional și cultural-artistic.

Organizarea desfășoară acțiuni de ajutorare a copiilor și tinerilor din centrele de plasament, centrele de tip familial, a celor încredințați în asistență maternală sau plasament familial, a copiilor și tinerilor din instituțiile de învățământ preuniversitar și universitar, care fac parte din grupul țintă. De asemenea organizația desfășoară acțiuni cu caracter cultural, umanitar, educativ și social, pentru susținerea intereselor beneficiarilor asociației.

Scopul organizației:

- organizarea de programe și acțiuni privind prevenirea abandonului școlar, combaterea delincvenței juvenile, educația pentru sănătate împotriva alcoolului, fumatului și drogurilor, identificarea factorilor de risc cu impact asupra calității vieții și calității educației;
- derularea unor proiecte educaționale la nivel local și național pentru reducerea sau anihilarea factorilor de risc, antrenând organisme decizionale și instituții ale societății civile;
- crearea securității, bunăstării și stabilității familiei și copilului;
- burse pentru elevi și studenți oferite de Asociația "ABA-DEL-TIN";
- acțiuni de socializare, umanitare, educative, culturale și artistice;
- excursii, tabere;
- monitorizarea și apărarea drepturilor copiilor și tinerilor din instituțiile de învățământ, de ocrotire socială și a copiilor care sunt încredințați în asistență maternală;
- promovarea unor proiecte și programe pentru copiii și tinerii de diferite etnii;
- organizarea de cursuri de formare continuă destinate cadrelor didactice din învățământul preuniversitar.

Fundația Umanitară Vivatim Suceava a fost înființată în anul 1996 și urmărește promovarea talentelor copiilor cu cerințe educative speciale în cadrul centrului educativ, prin activități instructiv-educative.

Scopul organizației este ajutorarea persoanelor aflate în stare de nevoie, familii cu mulți copii cu cerințe educative speciale, organizarea de activități instructiv-educative, filantropic , non-profit.

Organizația Națională „Cercetașii României” (ONCR) este o organizație neguvernamentală pentru tineret, apolitică, în cadrul căreia nu se fac deosebiri de naționalitate, credință și apartenență socială.

ONCR numără în prezent peste 2.400 membri în cele 63 de filiale din țară. La nivelul municipiului Suceava această organizație este reprezentată prin Centrul local „Cercetașii României” Suceava.

Misiunea Cercetășiei în societatea românească este de a contribui la educarea tinerilor printr-un sistem de valori bazat pe o Promisiune și o Lege, de a ajuta la construirea unei lumi mai bune, în care oamenii sunt împliniți ca indivizi și joacă un rol constructiv în societate.

Aceasta se realizează prin:

- Implicarea tinerilor într-un proces educativ non-formal, pe toată durata anilor în care se formează ca indivizi;
- Utilizarea unei metode specifice, care face din fiecare individ principalul agent al propriei dezvoltări ca persoană încrezătoare, motivată, responsabilă și deschisă;
- Sprijinirea tinerilor în stabilirea unui sistem de valori bazat pe principii spirituale, sociale și individuale, așa cum sunt ele exprimate prin Promisiune și Lege.

În domeniul medical activează **Asociația Confidens-Caritate Iași, filiala Suceava** – s-a înființat în anul 2004.

Misiunea Asociației este de a sprijini persoanele cu probleme de sănătate mintală să capete abilități și priceperi care să le permită o viață independentă, de a oferi opțiuni sociale și alternative viabile pentru reintegrarea acestora în comunitatea românească și, nu în ultimul rând, de a educa și sensibiliza comunitatea, precum și specialiștii din domeniu sau din ariile adiacente, în sensul creșterii înțelegerii și acceptării persoanelor cu probleme de sănătate mintală.

Scopul asociației este unul nepatrimonial, caritabil, constând în desfășurarea de activități complexe în domeniul sănătății mintale.

5.11. Instituții descentralizate în județul Suceava

Descentralizarea în administrația publică este un regim juridic în care rezolvarea problemelor locale nu se mai face de funcționari numiți de la centru ci de către cei aleși de corpul electoral. În acest regim administrativ, statul conferă unor autorități publice și dreptul de exercitare a puterii publice în unele probleme. Acest regim juridic se fundamentează în plan material pe un patrimoniu propriu al unităților administrativ-teritoriale, distinct de cel al statului, care asigură mijloacele necesare pentru satisfacerea intereselor locale.

Descentralizarea administrativă constă în recunoașterea personalității juridice unităților administrativ-teritoriale, existența autorităților publice care le reprezintă și care nu fac parte dintr-un sistem ierarhic subordonat centrului, precum și transferarea unor servicii publice din competența autorităților centrale către cele locale.

Legislația română în materie poate fi apreciată ca profund democratică, instituind pentru autoritățile locale, autonome un regim de largă descentralizare, care răspunde pe deplin exigențelor și principiilor statului de drept și se racordează în total la legislația statelor europene cu administrație publică eficientă.

Instituția Prefectului – Județul Suceava

Instituția Prefectului – județul Suceava este organizată și funcționează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului României nr. 460/2006⁵¹.

Instituția Prefectului este o instituție publică cu personalitate juridică având rolul de a îndeplini atribuțiile și prerogativele conferite prefectului prin Constituție, Legea instituției prefectului, Legea administrației publice locale și alte acte normative.

În calitate de reprezentant al Guvernului prefectul veghează ca activitatea consiliilor locale și a primarilor, a consiliilor județene și a președinților consiliilor județene să se desfășoare în conformitate cu prevederile legii.

Prefectul conduce activitatea serviciilor publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte autorități ale administrației publice centrale de specialitate, organizate la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Prefectul, ca reprezentant al Guvernului, îndeplinește următoarele *atribuții principale*:

- a) asigură realizarea intereselor naționale, aplicarea și respectarea Constituției, a legilor, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, a celorlalte acte normative, precum și a ordinii publice;
- b) exercită controlul cu privire la legalitatea actelor administrative adoptate sau emise de autoritățile administrației publice locale și județene, precum și ale președintelui consiliului județean, cu excepția actelor de gestiune curentă;
- c) dispune măsurile corespunzătoare pentru prevenirea infracțiunilor și apărarea drepturilor cetățenilor, prin organele legal abilitate;
- d) asigură, împreună cu autoritățile și organele abilitate, pregătirea și aducerea la îndeplinire, în condițiile stabilite prin lege, a măsurilor de apărare care nu au caracter militar, precum și a celor de protecție civilă; autoritățile militare și organele locale ale Ministerului de Interne au obligația să informeze și să sprijine prefectul pentru rezolvarea oricărei probleme de interes național sau județean, în condițiile legii;
- e) prezintă anual Guvernului un raport asupra stadiului realizării sarcinilor ce îi revin potrivit programului de guvernare, precum și în legătură cu controlul exercitat asupra legalității actelor autorităților administrației publice locale.

Pentru îndeplinirea atribuțiilor și prerogativelor conferite prefectului, acesta este ajutat de către doi subprefecți care îndeplinesc atribuțiile ce le sunt date prin acte normative, precum și atribuții delegate, prin ordin al prefectului, din domeniile de activitate ale aparatului propriu de specialitate al acestuia.

Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Bucovina” – Suceava

Începând cu 1 ianuarie 2005 a fost organizat și funcționează Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, cu scopul de a asigura, în mod unitar și profesionist, apărarea vieții și sănătății populației, a mediului înconjurător, a valorilor materiale și culturale importante, pe timpul producerii unor situații de urgență, precum și restabilirea rapidă a stării de normalitate. Pe plan local, ca și structură deconcentrată, a luat ființă Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Bucovina” al județului Suceava, prin contopirea Grupului de Pompieri și a Inspectoratului de Protecție Civilă, având în structură cinci Detașamente de pompieri – Suceava, Rădăuți, Fălticeni, Câmpulung Moldovenesc și Vatra Dornei – și patru Gărzi de intervenție: Gura Humorului, Siret, Solca și Vicovu de Sus⁵².

În cadrul inspectoratului județean pentru situații de urgență există Serviciul de Intervenție pentru Asistență Medicală de Urgență care este compus din 2 module, unul de descarcerare cu personal din cadrul inspectoratului și o ambulanță care folosește personal și tehnică din cadrul Serviciului de ambulanță al județului Suceava.

⁵¹ Date preluate de pe site-ul oficial al Instituției Prefectului al județului Suceava – <http://www.prefecturasuceava.ro>

⁵² Date preluate de pe site-ul oficial al Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Bucovina” Suceava – <http://www.pompierisv.ro>

Pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice, inspectoratul colaborează cu autoritățile administrației publice locale, cu celelalte structuri deconcentrate ale Ministerului Administrației și Internelor, unități ale armatei, serviciile voluntare și private, serviciile descentralizate, filialele locale ale Societății Naționale de Cruce Roșie, mass-media, precum și cu alte asociații, fundații și organizații neguvernamentale care activează în domeniul specific.

Inspectoratul de Jandarmi Județean „Bogdan Vodă” Suceava

Activitatea structurilor de ordine publică ale Inspectoratului de Jandarmi Județean Suceava se desfășoară în conformitate cu legislația în vigoare, o atenție deosebită acordându-se îndeplinirii obiectivelor și sarcinilor stabilite prin „Concepția de acțiune pentru asigurarea ordinii publice și creșterea gradului de siguranță a cetățeanului”. Compartimentele și subunitățile de ordine publică ale Jandarmeriei Suceava își desfășoară activitatea prin acțiuni de prevenire, combatere și constatare a faptelor de încălcare a normelor legale, precum și de constatare a infracțiunilor flagrante săvârșite pe timpul executării serviciului și de întocmire a documentelor premergătoare începerii urmăririi penale.

Pentru gestionarea fenomenului infracțional și contravențional, I.J.J. Suceava folosește constant efectivele *Detașamentului Mobil Suceava* (are în componență o *subunitate antiteroristă*), a *Grupelor de Supraveghere și Intervenție* și a *Posturilor de Jandarmi Montane*.

La solicitarea persoanelor fizice sau juridice, se poate instala paza cu efective de jandarmi, în situații care nu suferă amânare, la propunerea Inspectorului General al Jandarmeriei, ministrul Internelor și Reformei Administrative poate aproba asigurarea temporară a pazei unor obiective, bunuri sau valori și transporturi speciale, în conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 333 din 2003.

Inspectoratul de Jandarmi Județean Suceava asigură paza, protecția și menținerea ordinii interioare la un număr de 37 obiective, astfel:

- 5 obiective ale Ministerului Internelor și Reformei Administrative;
- 8 obiective ale Ministerului de Justiție (cu 20 săli de judecată);
- 9 obiective ale Ministerului Public;
- 1 obiectiv al instituțiilor financiar – bancare;
- 7 obiective ale Ministerului Finanțelor Publice.

Inspectoratul asigură paza și protecția transporturilor de valori executate de unitățile Direcției Generale a Finanțelor Publice Suceava, participă la paza și protecția transportului corespondenței clasificate în cooperare cu Secția S.R.I. Suceava, precum și paza și protecția transporturilor speciale aparținând unor agenți economici.

Autoritatea Rutieră Română – Agenția ARR Suceava

Actele normative care reglementează organizarea și funcționarea Autorității Rutiere Române – A.R.R. sunt următoarele⁵³:

- Hotărârea Guvernului nr. 625/1998 cu modificările și completările ulterioare, privind organizarea și funcționarea Autorității Rutiere Române – ARR;
- Ordonanța Guvernului nr. 95/1998 privind înființarea unor institutii publice în subordinea Ministerului Transporturilor.

Autoritatea Rutieră Română – A.R.R. este instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Transporturilor conform prevederilor art. 3, alin. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 95 din 1998 privind înființarea unor instituții publice în subordinea Ministerului Transporturilor.

Autoritatea Rutiera Romană – A.R.R. este organismul tehnic specializat al Ministerului Transporturilor, desemnat să asigure, în principal, următoarele:

- inspecția și controlul în trafic, al stării tehnice a autovehiculelor rutiere și remorcilor, precum și al îndeplinirii condițiilor de operare a transporturilor rutiere;

⁵³ Date preluate de pe site-ul oficial al Autorității Rutiere Române – <http://www.arr.ro>

- inspecția și controlul respectării reglementărilor interne și internaționale privind condițiile de siguranță a transporturilor rutiere și de protecție a mediului;
- licențierea operatorilor de transport rutier, punerea în aplicare a normelor tehnice și a reglementărilor specifice transporturilor rutiere, pe baza împuternicirii date de Ministerul Transporturilor conform prevederilor art. 3, alin. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 95/1998 privind înființarea unor instituții publice în subordinea Ministerului Transporturilor.

Garda Financiară secția Suceava

Garda Financiară este instituție publică de control, cu personalitate juridică, care exercită controlul operativ și inopinat privind prevenirea, descoperirea și combaterea oricăror acte și fapte din domeniul economic, financiar și vamal, care au ca efect evaziunea și fraudă fiscală⁵⁴.

Garda Financiară este instituție publică de control organizată ca organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Ministerului Economiei și Finanțelor – Agenția Națională de Administrare Fiscală.

În exercitarea atribuțiilor⁵⁵ sale Garda Financiară efectuează, în mod permanent, controlul operativ și inopinat, sub forma controlului curent sau tematic, după caz, cu privire la:

- a) participarea, cu personal propriu sau în colaborare cu organele de specialitate ale altor ministere și instituții specializate, la acțiuni de depistare și de combatere a activităților ilicite care generează fenomene de evaziune și fraudă fiscală;
- b) respectarea normelor de comerț, urmărind prevenirea, depistarea și înlăturarea operațiunilor ilicite;
- c) modul de producere, depozitare, circulație și valorificare a bunurilor în toate locurile și spațiile în care se desfășoară activitatea operatorilor economici;
- d) respectarea actelor normative în scopul prevenirii, descoperirii și combaterii oricăror acte și fapte interzise de lege, conform competenței materiale.

Garda Financiară poate, la solicitarea procurorului, să efectueze constatări cu privire la faptele care constituie încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează, întocmind procese-verbale care constituie mijloace de probă, potrivit legii.

Casa Județeană de Pensii Suceava

Dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită prin sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.

Instituții implicate în gestionarea sistemului public de pensii⁵⁶ sunt:

- Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei (MMSSF) instituția de specialitate a administrației publice centrale care aplică strategia și politica Guvernului în domeniul muncii, protecției și solidarității sociale. La nivel teritorial este reprezentat de direcțiile pentru dialog, familie și solidaritate socială.
- Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale (CNPAS) instituția administrației publice centrale care administrează și gestionează, la nivel național, sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, în vederea aplicării politicilor și programelor în domeniu ale MMSSF. La nivel teritorial este reprezentată de casele teritoriale de pensii.
- Casa Județeană de Pensii Suceava este organizată și funcționează ca serviciu public descentralizat, în subordinea Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale (CNPAS), fiind investită cu personalitate juridică în baza prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, și a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 13/2004 privind aprobarea statutului CNPAS, cu modificările și completările ulterioare.

Casa Județeană de Pensii Suceava:

⁵⁴ Date preluate de pe site-ul oficial al Gărzii Financiare secția Suceava – <http://www.gardafinanciarasv.ro/>

⁵⁵ Idem

⁵⁶ Date preluate de pe site-ul oficial al Casei Județene de Pensii Suceava – <http://www.cjpsv.ro/>

- administrează și gestionează la nivel teritorial sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale;
- asigură în teritoriu aplicarea unitară a legislației din domeniul pensiilor și asigurărilor sociale de stat;
- îndrumă persoanele fizice și juridice cărora le revin drepturi și obligații în cadrul sistemului public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.

Casa de Asigurări de Sănătate Suceava

Casa de Asigurări de Sănătatea Suceava este instituție publică, cu personalitate juridică, cu buget propriu, în subordinea CNAS, organizată în baza prevederilor Legii nr. 95 din 2006, privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare.

Casa de Asigurări de Sănătate are următoarele atribuții⁵⁷:

- să colecteze contribuțiile la fond pentru persoanele fizice, altele decât cele pentru care colectarea veniturilor se face de către ANAF;
- controlează respectarea dreptului asiguraților la servicii medicale, medicamente și materiale sanitare în mod nediscriminatoriu, în condițiile legii;
- participă la evaluarea furnizorilor de servicii medicale, de dispozitive medicale de medicamente și materiale sanitare care pot intra în relații contractuale cu casa de asigurări de sănătate; verifică autorizarea, evaluarea și activitatea furnizorilor de servicii medicale, de dispozitive medicale, de medicamente și materiale sanitare; monitorizează numărul serviciilor medicale furnizate și nivelul tarifelor acestora;
- aplică un sistem informațional unitar și confidențial asigurării cel puțin a unei evidențe primare privind diagnosticul și terapia aplicată;
- înregistrează și actualizează datele referitoare la asigurați și le comunică Casei Naționale de Asigurări de Sănătate; asigură confidențialitatea datelor conform actelor normative în vigoare;
- raportează Casei Naționale de Asigurări de Sănătate la termenele stabilite, datele solicitate privind serviciile medicale furnizate, precum și evidența asiguraților și a documentelor justificative utilizate;
- urmărește, alături de celelalte structuri din sistem implicate, implementarea și efectele strategiilor aplicate și pe baza acestora elaborează rapoartele de informare cu propunerile de corecție;
- utilizează demersurile legale pentru optimizarea colectării contribuțiilor și recuperarea creanțelor restante la fond;
- asigură utilizarea aplicației pentru gestionarea activității comisiei de la nivelul CAS pentru monitorizarea și aprobarea medicamentelor specifice în tratamentul unor boli cronice;
- decontează furnizorilor contravaloarea serviciilor medicale contractate și prestate asiguraților în termen;
- alte atribuții prevăzute de acte normative în domeniul sănătății.

Autoritatea de Sănătate Publică Suceava

Cadrul legal de funcționare al Autorității de Sănătate Publică este reprezentat de următoarele acte normative: ORDIN M.S. nr. 954 din 8.12.1998 – înființarea Direcțiilor de Sănătate Publică județene, ORDIN nr. 880 din 2006 privind aprobarea regulamentului de organizare și funcționare a autorităților de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București, și a structurii organizatorice a acestor unități.

Principalele atribuții⁵⁸ ale instituției (conform legislației în vigoare) sunt:

- a) evaluează, coordonează și monitorizează modul de asigurare a asistenței medicale curative și profilactice din unitățile sanitare de pe teritoriul arondat, luând măsuri pentru asigurarea accesului la asistența medicală a oricărei persoane din raza județului;
- b) urmărește aplicarea criteriilor de control al calității serviciilor medicale;
- c) evaluează resursele umane de la nivelul asistenței medicale în relație cu nevoile comunitare identificate prin acțiuni speciale;

⁵⁷ Date preluate de pe site-ul oficial al Casei de Asigurări de Sănătate Suceava – <http://www.cassv.ro>

⁵⁸ Date preluate de pe site-ul oficial al Autorității de Sănătate Publică Suceava – <http://www.dspsv.ro>

- d) organizează acțiuni de prevenire a îmbolnăvirilor și de promovare a sănătății;
- e) colectează și înregistrează date privind sănătatea populației, utilizând informațiile în scopul identificării problemelor de sănătate ale acesteia;
- f) stabilește relații de colaborare cu instituții și organizații în vederea desfășurării de acțiuni comune în domeniul sănătății publice;
- g) coordonează activitatea serviciului județean de ambulanță;
- h) organizează și coordonează asistența medicală în caz de calamități, catastrofe și alte situații;
- i) autorizează furnizorii de servicii de asistență medicală prespitalicească și de transport sanitar care funcționează în plan teritorial;
- j) evaluează și autorizează din punct de vedere sanitar, conform prevederilor legale, unitățile sanitare din teritoriu;
- k) constituie și gestionează rezerva antiepidemică la nivel județean;
- l) întocmește rapoarte anuale privind starea de sănătate a comunității, pe care le înaintează Ministerului Sănătății Publice, precum și partenerilor instituționali de la nivel local;
- m) colectează și înregistrează datele privind tipurile, cantitatea și modul de gestionare a deșeurilor generate în unitățile medicale din zonele de jurisdicție;
- n) alte atribuții prevăzute de acte normative.

Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare Suceava

ITRSV Suceava s-a înființat în baza HG nr. 333/2005, instituția de control al aplicării și implementării regimului silvic funcționând însă din anul 1999 sub diverse denumiri⁵⁹.

ITRSV Suceava este o instituție publică teritorială descentralizată, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, care are drept scop asigurarea managementului activităților de silvicultură și vânătoare și a controlului respectării regimului silvic și a activităților de vânătoare în raza județelor Bacău, Botoșani, Iași, Neamț și Suceava. ITRSV Suceava este condus de un inspector șef.

*Activități*⁶⁰ reprezentative ale instituției:

- acordă consultanță tehnică de specialitate proprietarilor și administratorilor de păduri;
- ține evidența proprietarilor de pădure actuali pe ocoale silvice și localități;
- recepționează lucrările de amenajare a pădurilor și aprobă studiile de amenajare;
- avizează înființarea structurilor silvice private și a asociațiilor de proprietari;
- propune anual volumele de masă lemnoasă posibil de recoltat, repartizează pe ocoale silvice cotele aprobate și urmăresc respectarea acestora;
- urmărește efectuarea lucrărilor de regenerare și de protecție a pădurilor, precum și a programelor de reconstrucție ecologică și înființare a perdelelor forestiere;
- controlează respectarea regimului silvic de către toți deținătorii și administratorii de fond forestier;
- efectuează controlul circulației materialului lemnos și a instalațiilor de debitat;
- încheie contractele de gestionare a fondurilor de vânătoare și verifică modul de derulare a acestora și de combatere a braconajului;
- controlează și coordonează desfășurarea acțiunii de evaluare a vânatului și urmărește respectarea cotelor de recoltă aprobate.

Pe linia aplicării regimului silvic, obiectul de activitate al instituției îl constituie cele peste un milion o sută de mii de hectare fond forestier și vegetația din afara fondului forestier de pe raza celor cinci județe.

Inspectoratul Teritorial de Muncă Suceava

Inspectoratul Teritorial de Muncă Suceava este organul de specialitate al administrației publice locale, aflat în subordinea Inspecției Muncii, prin care se exercită pe teritoriul județului Suceava

⁵⁹ Date preluate de pe site-ul oficial al ITRSV Suceava – <http://www.suceava.regimsilvic.eu>

⁶⁰ Idem

atribuții de autoritate de stat în domeniul muncii, relațiilor de muncă, securității și sănătății în muncă⁶¹.

Scopul Inspectoratului Teritorial de Muncă este urmărirea îndeplinirii obligațiilor legale și respectarea legislației muncii de către angajatorii din sectorul public, mixt, privat precum și alte categorii de angajatori.

Organizarea și funcționarea Inspectoratului Teritorial de Muncă sunt reglementate de Legea nr.108/1999 cu modificările și reglementările ulterioare și ale Regulamentului de Organizare și Funcționare al Inspecției Muncii, aprobat prin HGR nr.767/1999.

Activitatea Inspectoratului Teritorial de Muncă Suceava este organizată pe trei mari compartimente:

- relații de muncă;
- securitate și sănătate în muncă;
- economic, financiar, administrativ, Resurse umane.

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, precum și agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București s-a înființat odată cu adoptarea Legii nr. 145 din 9 iulie 1998, urmând să-și înceapă activitatea de la 1 ianuarie 1999⁶².

Obiectivele principale ale Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă sunt:

- Instituționalizarea dialogului social în domeniul ocupării și formării profesionale;
- Aplicarea strategiilor în domeniul ocupării și formării profesionale;
- Aplicarea măsurilor de protecție socială a persoanelor neîncadrate în muncă.

Pentru realizarea obiectivelor sale, AJOFM are, în principal, următoarele *atribuții*⁶³:

- Organizează servicii de ocupare a forței de muncă; Orientează persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și mediază între acestea și angajatorii din țară, în vederea realizării echilibrului dintre cerere și oferta pe piața internă a forței de muncă;
- Organizează, prestează și finanțează, în condițiile legii, servicii de formare profesională pentru persoanele neîncadrate în muncă. Aceleași servicii pot fi organizate, cu plată, și pentru alte persoane fizice sau juridice interesate;
- Elaborează studii și analize în domeniul ocupării și formării profesionale, care vor fi folosite de Ministerul Muncii și Protecției Sociale la elaborarea strategiilor din acest domeniu;
- Aprobă programele de restructurare pentru societățile comerciale la care acționarii sunt persoane fizice sau juridice, altele decât statul, și care dețin drepturi de proprietate asupra unui pachet de acțiuni reprezentând mai mult de două treimi din drepturile de vot în adunarea generală a acționarilor;
- Organizează servicii de stabilire, plată și evidență a ajutoarelor, alocațiilor și indemnizațiilor finanțate din bugetul Fondului pentru plata ajutorului de șomaj; Face propuneri privind elaborarea proiectului de buget al Fondului pentru plata ajutorului de șomaj;
- Elaborează în baza indicatorilor sociali de performanță stabiliți de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, programe anuale de activitate pe care le supune spre aprobare ministrului muncii și solidarității sociale. Monitorizarea realizării prevederilor acestor programe se face de către Ministerul Muncii și Solidarității Sociale pe baza raporturilor trimestriale și anuale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Agenția Națională pentru Locuințe – Oficiul Teritorial Suceava

Agenția Națională pentru Locuințe s-a înființat în baza Legii nr. 152/1998 și a început să funcționeze efectiv din data de 15 septembrie 1999⁶⁴.

⁶¹ Date preluate de pe site-ul oficial al Inspectoratului Teritorial de Muncă Suceava – <http://www.itmsuceava.ro>

⁶² Date preluate de pe site-ul oficial al AJOFM Suceava – <http://www.suceava.anofm.ro>

⁶³ Idem

⁶⁴ Date preluate de pe site-ul oficial al Agenției Naționale pentru Locuințe – <http://www.anl.ro>

Agenția Națională pentru Locuințe s-a înființat pentru dezvoltarea construcției de locuințe la nivel național și își desfășoară activitatea sub autoritatea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor.

Legislația care să permită acordarea primului credit ipotecar de către ANL a apărut în anul 2000, astfel încât primul credit ipotecar a fost acordat în 13 iulie 2000. Agenția Națională pentru Locuințe, denumită prescurtat ANL, este o instituție de interes public cu personalitate juridică, de coordonare a unor surse de finanțare în domeniul construcției de locuințe, având autonomie financiară.

Conform ultimelor completări ale Legii nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe, *obiectivele*⁶⁵ ANL sunt următoarele:

- realizarea unor montaje financiare;
- atragerea și administrarea resurselor financiare pentru construirea, cumpărarea, reabilitarea, consolidarea și extinderea unor locuințe, inclusiv pentru cele exploatate în regim de închiriere;
- promovarea și dezvoltarea la nivel sectorial și național a unor programe privind construcția de locuințe pentru tineri, destinate închirierii, construcția de locuințe sociale și de necesitate, construcția altor locuințe proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, precum și intervenții la construcții existente, în aplicarea măsurilor stabilite prin programe guvernamentale. Programele guvernamentale și sursele de finanțare ale acestora se aprobă de Guvern la propunerea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor. Investițiile privind construcțiile acestor locuințe sunt finanțate de la bugetul de stat și/sau bugetele locale, precum și din credite interne/externe și alte surse legal constituite;
- dobândirea de terenuri destinate construirii de locuințe și, după caz, monitorizarea unor programe pentru realizarea lucrărilor de viabilizare a acestora;
- inițierea și/sau dezvoltarea, în condițiile pieței, a unor programe de construcții de locuințe proprietate privată prin credit ipotecar. Finanțarea acestor construcții se asigură din sursele proprii ale beneficiarilor și/sau din creditele ipotecare acordate acestora de către bănci și alte instituții financiare autorizate potrivit legii;
- realizarea unor studii de specialitate privind piața imobiliară (cererea și oferta de locuințe, terenuri de construcții, costuri etc.).

Agenția pentru Protecția Mediului Suceava

Agenția pentru Protecția Mediului Suceava a fost înființată la 1 august 1990 potrivit Hotărârii Guvernului României nr. 983 din 1990 și Ordinului Ministerului Mediului nr. 11 din 1990⁶⁶.

În prezent, este organizată și funcționează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 459/2005 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, ale OUG nr. 195 din 2005 privind protecția mediului, M. Of. Nr. 1196 din 30 decembrie 2005, aprobată prin Legea nr. 265 din 2006.

APM Suceava este instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, cu statut de serviciu public deconcentrat, finanțată de la bugetul de stat.

Agențiile pentru protecția mediului îndeplinesc atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului la nivel județean, în domeniile implementării și politicilor de mediu, legislației și reglementărilor în vigoare și coordonează elaborarea planurilor de acțiune la nivel regional.

În realizarea atribuțiilor ce le revin, agențiile încurajează și dezvoltă parteneriatul cu toate sectoarele societății civile și cu organizațiile neguvernamentale care militează în interesul susținerii și atingerii obiectivelor pentru protecția mediului și dezvoltare durabilă⁶⁷.

Agenția de Protecție a Mediului, își exercită *atribuțiile și competențele*⁶⁸ în conformitate cu prevederile Legii protecției mediului nr. 137 din 1995 cu modificările și completările ulterioare și ale celorlalte acte normative în vigoare, după cum urmează:

⁶⁵ Idem

⁶⁶ Date preluate de pe site-ul oficial al Agenției pentru Protecția Mediului Suceava – <http://www.apmsv.3x.ro>

⁶⁷ Date preluate de pe site-ul oficial al Agenției pentru Protecția Mediului Suceava – <http://www.apmsv.3x.ro>

- a) monitorizarea factorilor de mediu: aer, apă, sol, zgomot în vederea protecției și ameliorării stării mediului și a calității vieții;
- b) autorizarea funcționării agenților economici pentru a evita impactul negativ asupra mediului și eliberarea de acte de reglementare;
- c) evidența cantității și a modului de gestionare a deșeurilor, substanțelor chimice periculoase și a ambalajelor;
- d) protejarea florei și faunei existente, a monumentelor naturii și a ariilor naturale protejate, precum și reconstrucția ecologică a zonelor deteriorate și ameliorarea calității vieții în zonele afectate de poluare;
- e) primirea de sesizări și reclamații privind evenimentele deosebite care afectează mediul (poluări accidentale ale factorilor de mediu: aer, apă, sol, zgomot; incendii; afectarea spațiilor verzi și a pădurilor; alunecări de teren; etc.) și cooperarea cu unitățile teritoriale ale Gărzii Naționale de Mediu.

Garda Națională de Mediu – Comisariatul Teritorial Suceava

Principalele atribuții⁶⁹ ale Gărzii Naționale de Mediu se prezintă în felul următor:

În domeniul protecției mediului:

- controlează activitățile cu impact asupra mediului înconjurător, și aplică sancțiuni contravenționale prevăzute de legislația în domeniul protecției mediului;
- controlează modul în care sunt respectate prevederile actelor de reglementare privind protecția mediului, inclusiv măsurile stabilite prin programele de conformare pentru activitățile economico-sociale și respectarea procedurilor legale în emiterea actelor de reglementare;
- exercită controlul cu privire la desfășurarea acțiunilor de import-export a produselor, bunurilor și altor materiale, cu regim special de comercializare;
- exercită controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore și/sau impact semnificativ transfrontalier asupra mediului, în vederea prevenirii și limitării riscurilor de poluare;
- participă la intervențiile pentru eliminarea sau diminuarea efectelor majore ale poluărilor asupra factorilor de mediu, și la stabilirea cauzelor acestora și aplică sancțiunile prevăzute de lege;
- controlează investițiile în domeniul mediului în toate fazele de execuție și are acces la întreaga documentație;
- propune organului emitent suspendarea și/sau anularea actelor de reglementare emise cu nerespectarea prevederilor legale;
- constată faptele ce constituie contravenții și aplică sancțiunile contravenționale în domeniul protecției mediului, sesizează organele de cercetare penală și colaborează cu acestea la constatarea faptelor care, potrivit legislației de mediu, constituie infracțiuni;
- verifică sesizările cu privire la încălcarea legislației în vigoare în domeniul protecției mediului;
- cooperează cu celelalte autorități și organisme internaționale de mediu și participă la proiecte și programe derulate în domeniul protecției mediului;
- controlează realizarea exportului și tranzitului de deșeuri periculoase în conformitate cu prevederile convențiilor internaționale la care România este parte precum și importul unor categorii de deșeuri permise la import conform legii;
- verifică la obiectivele controlate stadiul achitării obligațiilor financiare la Administrația Fondului de Mediu, conform prevederilor actelor normative privind Fondul de Mediu;
- pune la dispoziția publicului date privind starea mediului în conformitate cu legislația privind accesul publicului la informația de mediu.

În domeniul controlului habitatelor naturale, biodiversității și ariilor protejate

- controlează modul de respectare a legislației de mediu privind ariile naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii;
- urmărește respectarea condițiilor din autorizația de mediu;
- controlează lucrările cu impact asupra zonelor de habitat natural, de conservare a ecosistemelor, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii;

⁶⁸ Idem

⁶⁹ Date preluate de pe site-ul oficial al Gărzii Naționale de Mediu – <http://www.gnm.ro>

- controlează modul de respectare a măsurilor de conservare dispuse, cu scopul menținerii sau refacerii unor habitate naturale, pe anumite suprafețe terestre și acvatice cu accent deosebit „Delta Dunării”;
- exercită controlul privind activitățile de capturare, recoltare, achiziție și comercializare pe piața internă și externă a plantelor și animalelor din flora și fauna salbatică;
- controlează respectarea planurilor de management pentru ariile protejate, de către administratorii sau custozii care administrează aceste arii;
- verifică la punctele de vamă concordanța între actele vamale și avizele de export ale agenților economici care comercializează resurse naturale din flora spontană și fauna salbatică;
- controlează modul de valorificare a resurselor biologice, de floră și faună salbatică, a fondului piscicol din apele naturale și a animalelor sălbatice de interes vânătorească;
- organizează acțiuni de prevenire și combatere, în vederea evitării distrugerii habitatelor naturale din ariile protejate;
- controlează respectarea legislației de mediu în cuprinsul ariilor protejate, parcurilor și rezervațiilor naturale, organizând acțiuni comune împreună cu reprezentanții acestora, în vederea protejării habitatelor naturale;
- menține legătura permanent cu fundațiile care au ca obiect de activitate, ocrotirea florei și faunei salbatice.

Consiliul Concurenței – Inspectoratul de Concurență Suceava

Consiliul Concurenței are următoarele atribuții⁷⁰ în domeniul concurenței:

- ia decizii pentru cazurile de încălcare a prevederilor Legii concurenței; certifică, la cererea agenților economici sau a asociațiilor de agenți economici pe baza investigațiilor efectuate și pe baza dovezilor prezentate, că nu există teme pentru intervenția sa în conformitate cu prevederile Legii concurenței;
- ia decizii de acordare a dispenselor de exceptări individuale de înțelegeri, decizii luate de asociațiile de agenți economici sau practici concertate, precum și decizii în cazurile de concentrări economice; asigură aplicarea efectivă a deciziilor proprii;
- efectuează, din proprie inițiativă, investigații utile pentru cunoașterea pieței; sesizează Guvernul asupra existenței unei situații de monopol sau a altor cazuri care cad sub incidența legii și propune luarea măsurilor considerate necesare pentru remedierea disfuncționalităților constatate;
- sesizează instanțele judecătorești asupra cazurilor în care acestea sunt competente; urmărește aplicarea dispozițiilor legale și a altor acte normative incidente în domeniul de reglementare al Legii concurenței;
- sesizează Guvernului cazurile de imixtiune a organelor administrației publice centrale și locale în aplicarea Legii concurenței;
- emite aviz conform pentru proiectele de acte normative care pot avea impact anticoncurențial și propune modificarea acelor care au un asemenea efect;
- face recomandări Guvernului și organelor administrației publice locale pentru adoptarea de măsuri care să faciliteze dezvoltarea pieței și a concurenței;
- propune Guvernului și organelor administrației publice locale luarea de măsuri disciplinare împotriva personalului din subordinea acestora, în cazul în care acesta nu respectă dispozițiile obligatorii ale Consiliului Concurenței; realizează studii și întocmește rapoarte privind domeniul său de activitate și furnizează Guvernului, publicului și organizațiilor internaționale specializate informații privind această activitate;
- reprezintă România și promovează schimbul de informații și de experiență în relațiile cu organizațiile și instituțiile internaționale de profil și cooperează cu autoritățile de concurență străine și comunitare;
- stabilește și aprobă misiunea, strategia generală și programele de activitate ale autorității de concurență.

Consiliul Concurenței întocmește anual un raport privind activitatea sa și modul în care agenții economici și autoritățile publice respectă regulile concurenței, potrivit prezentei legi. Raportul se adoptă în plenum Consiliului Concurenței și se dă publicității.

⁷⁰ Date preluate de pe site-ul oficial al Consiliului Concurenței – <http://www.consiliulconcurenței.ro>

În domeniul ajutorului de stat, Consiliul Concurenței îndeplinește, potrivit O.U.G nr. 117 din 2006 o serie de atribuții, printre care:

- emite avize pentru notificările privind măsurile de ajutor de stat, respectiv pentru informările privind măsurile de ajutor de stat care intră în domeniul de aplicare al exceptărilor pe categorii de la obligația de notificare;
- reprezintă România în fața Comisiei Europene în procedurile comunitare privind ajutorul de stat, ca punct de contact;
- este singura autoritate competentă să transmită Comisiei Europene notificările, informările, respectiv raportările întocmite potrivit O.U.G nr. 117 din 2006;
- acordă asistență de specialitate în domeniul ajutorului de stat autorităților, altor furnizori și beneficiarilor de ajutor de stat, inclusiv în procesul de elaborare a actelor normative sau administrative prin care se instituie măsuri de natura ajutorului de stat;
- informează autoritățile, furnizorii de ajutor de stat, beneficiarii cât și publicul cu privire la reglementările europene în domeniul ajutorului de stat, prin publicarea de ghiduri, buletine lunare, materiale, sinteze legislative și de jurisprudență și alte materiale informative, precum și prin organizarea de mese rotunde, conferințe, și altele asemenea;
- monitorizează ajutoarele de stat, în baza raportărilor, informațiilor și datelor transmise de furnizori, care pot fi autorități și alți furnizori de ajutor de stat;
- întocmește și actualizează inventarul ajutoarelor de stat pe baza raportărilor, datelor și informațiilor primite de la furnizori;
- organizează registrul ajutoarelor de stat și elaborează raportul anual al ajutoarelor de stat acordate în România.

Oficiul de Mobilizare a Economiei și Pregătirea Teritoriului pentru Apărare Suceava

În baza articolului 46 din Legea nr. 477 din 2003 privind pregătirea economiei naționale și a teritoriului pentru apărare, funcționează în cadrul prefecturilor, organele de specialitate, care sunt compartimentele la nivel teritorial ale Oficiului Central de Stat pentru Probleme Speciale, denumite Oficii de Mobilizare a Economiei și Pregătire a Teritoriului pentru Apărare (OMEPTA)⁷¹.

OMEPTA îndeplinește sarcini pentru pregătirea economiei naționale și a teritoriului pentru apărare, în profil teritorial, precum și activități privind rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public.

OMEPTA funcționează atât pe timp de pace cât și în situații de criză și în timp de război utilizând în acest scop date și informații puse la dispoziție de către autoritățile administrației publice locale, agenți economici și instituții publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 477 din 2003, în condițiile păstrării confidențialității și respectării prevederilor legale privind informațiile clasificate.

OMEPTA colaborează cu compartimentele de specialitate ale prefecturii pentru executarea atribuțiilor prefectului referitoare la realizarea măsurilor de apărare care nu au caracter militar, în conformitate cu prevederile Legii nr. 215 din 2001 a administrației publice locale.

Agenția Română pentru Conservarea Energiei – Filiala Teritorială Suceava

Filiala Teritorială Suceava reprezintă Agenția Română pentru Conservarea Energiei în județele Botoșani și Suceava.

Activitatea Filialei Teritoriale Suceava presupune transpunerea în practică a prevederilor Legii 199/2000, republicată privind utilizarea eficientă a energiei.

Principalele atribuții⁷² a Filialei Teritoriale Suceava, aplicabile în zona de activitate, sunt:

- aplicarea prevederilor „Regulamentului de constatare, notificare și sancționare a abaterilor de la prevederile Legii nr. 199 din 2000 privind utilizarea eficientă a energiei, republicată, precum și de la reglementările tehnice pentru etichetarea aparatelor electrocasnice privind eficiența energetică”;

⁷¹ Date preluate de pe site-ul oficial al OMEPTA Suceava – <http://www.omeptasv.ro>

⁷² Date preluate de pe site-ul oficial al Agenției Române pentru Conservarea Energiei – <http://www.arceonline.ro>

- diseminarea informațiilor legate de pregătirea, instruirea și atestarea personalului cu atribuții în domeniul gestiunii energiei; diseminarea unor informații legate de activitatea de autorizare a auditorilor energetici;
- coordonarea programului de asistență tehnică și cooperare cu autoritățile locale;
- monitorizarea realizării bilanțurilor energetice și elaborarea sintezei anuale a activităților auditorilor energetici, pe baza rapoartelor primite de la aceștia;
- culegerea de date, informare, diseminare, actualizarea bazelor de date, evaluarea propunerilor privind noi proiecte de investiții;
- colectarea periodică și analizarea în vederea avizării a programelor proprii de eficiență energetică întocmite de consumatori; diseminarea unor informații despre activitatea de avizare a programelor proprii de eficiență energetică ale consumatorilor;
- acordarea de consultanță gratuită în elaborarea și aplicarea proiectelor de creștere a eficienței energetice, autorităților administrației publice locale, administratorilor clădirilor publice, ai celor cu destinația de locuință și agenților economici; asigurarea contactului permanent cu agenții economici și autoritățile locale;
- furnizarea de informații pentru fundamentarea programelor și proiectelor, precum și a datelor necesare pentru evaluarea acestora;
- analizarea, împreună cu agenții economici și autoritățile administrației publice locale a propunerilor de finanțare a acțiunilor de reducere a consumurilor de energie; asigurarea asistenței tehnice și monitorizarea execuției lucrărilor co-finanțate prin intermediul ARCE;
- analizarea bilanțurilor energetice, efectuarea expertizelor tehnice și evidențierea unor propuneri de reducere a consumurilor specifice în unitățile economice; efectuarea de măsurători cu aparatele din dotarea proprie în instalații ale agenților economici; promovarea și extinderea utilizării resurselor regenerabile de energie;
- analizarea, verificarea și controlul modului în care se asigură producerea, transportul, distribuția și consumul combustibililor, carburanților, energiei electrice și termice în conformitate cu legislația în vigoare, la toți agenții economici producători, transportatori, distribuitori și consumatori de energie;
- participarea la acțiuni de cooperare bilaterală internațională, inițiate pe plan local și colaborarea cu filialele teritoriale ale agențiilor din străinătate, similare ARCE;
- elaborarea și actualizarea unei baze de date cuprinzând informații referitoare la supravegherea pieței, pentru respectarea reglementărilor tehnice privind eficiența energetică;
- elaborarea și actualizarea unei baze de date cuprinzând informații referitoare la proiectele de eficiență energetică, ce nu sunt co-finanțate de bugetul de stat; elaborarea și actualizarea unei baze de date cuprinzând informații referitoare la utilizarea surselor regenerabile de energie;
- elaborarea și actualizarea bazelor de date specializate la nivel de filială teritorială și prelucrarea informațiilor pentru obținerea unor sinteze cuprinzând indicatori de eficiență energetică;
- raportarea lunară a activității filialei teritoriale.

Agenția Domeniilor Statului – Biroul Județean de Rentă Viageră Agricolă și Reprezentanța Teritorială Suceava

Agenția Domeniilor Statului (ADS) este instituția specializată care realizează privatizarea societăților comerciale cu profil agricol, constituite în conformitate cu Legea nr. 15 din 1990 și concesionarea terenurilor cu destinație agricolă proprietate publică și privată a statului, administrate de aceste societăți. ADS a fost înființată prin Legea nr. 268/2001, ca instituție de interes public, cu caracter financiar și comercial, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR).

Principalele atribuții⁷³ ale Agenției sunt:

- exercitarea în numele statului a prerogativelor dreptului de proprietate asupra terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului privat al statului; administrarea terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic;

⁷³ Date preluate de pe site-ul oficial al Agenției Domeniilor Statului – <http://www.domeniilestatului.ro>

- gestionarea și exploatarea eficientă a patrimoniului de stat, al cărui proprietar mandatat este, precum și privatizarea societăților comerciale prevăzute la art. 1 și 2 din Legea nr. 268 din 2001;
- concesionarea sau arendarea terenurilor cu destinație agricolă aparținând domeniului public sau privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic;
- concesionarea sau închirierea bunurilor, activităților și serviciilor publice aflate în subordinea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor;
- cumpărarea sau schimbul de terenuri cu destinație agricolă, în vederea concesionării sau arendării acestora, pentru realizarea de exploatații agricole optime; schimbul de terenuri cu destinație agricolă se admite numai în cadrul aceluiași județ;
- aplicarea prevederilor legale referitoare la renta viageră agricolă din titlul XI al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare;
- comasarea terenurilor cu destinație agricolă, în numele statului, din domeniul public sau privat al statului, în vederea concesionării sau arendării acestora, pentru realizarea de exploatații agricole de tip ferme familiale. Concesionarea și arendarea către ferme familiale se vor face prin metodele prevăzute de lege și aprobate de Consiliul de administrație al Agenției Domeniilor Statului.

Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Suceava

Înființată la 1 aprilie 1945, prin eforturile susținute ale lui Gheorghe Lăzărescu și ale directorului general Aurelian Sacerdoțeanu, Direcția Regională Suceava a Arhivelor Statului a continuat de la început activitatea Direcției Regionale din Cernăuți, cu atribuții pentru partea de sud a Bucovinei: județele Rădăuți, Suceava, Câmpulung și pentru județele Baia și Dorohoi.⁷⁴

Trecând din 1951 în subordinea Ministerului de Interne, Direcția Regională Suceava devine Serviciu Regional cu filiale la Câmpulung Moldovenesc, Fălticeni și Rădăuți, cărora li se alătură din 1953 Botoșani și Dorohoi.

În aprilie 1969 prin comasarea filialelor Rădăuți, Câmpulung și Fălticeni se înființează Filiala Arhivelor Statului Suceava căreia în 9 iunie același an i se atribuie un spațiu în clădirea ocupată de Muzeul Județean unde funcționează și în prezent.

Prin reorganizarea Arhivelor Statului cu legea 16 din 9 aprilie 1996 Filiala Arhivelor Statului devine Direcția Județeană a Arhivelor Naționale, titulatură sub care funcționează până în prezent.

Obiectivul principal în această perioadă a devenit asigurarea serviciului public de eliberare a copiilor și extraselor din documente necesare aplicării legislației reparatorii, asigurarea accesului la cercetarea documentelor prin sala de studiu și mai ales asigurarea în cea mai mare măsură posibilă a controlului și prezervării documentelor provenite de la creatori desființați. Asigurarea unui spațiu propriu de depozitare corespunzător necesităților ca dimensiune și dotare, rămâne încă un deziderat.

Direcția Județeană de Statistică Suceava

Direcția Județeană de Statistică îndeplinește în județul Suceava atribuțiile, sarcinile și responsabilitățile Institutului Național de Statistică București.

Direcția Județeană de Statistică Suceava, instituție publică cu personalitate juridică finanțată de la bugetul de stat, în subordinea Institutului Național de Statistică București, organizează și întreține sistemul informațional statistic în profil teritorial.

Direcția Județeană de Statistică Suceava are ca obiect de activitate culegerea, prelucrarea, stocarea, analiza, difuzarea rezultatelor cercetărilor statistice și constituirea fondului teritorial de date statistice cu caracter economic, financiar, social, demografic, juridic necesar elaborării politicii economice și sociale, informării opiniei publice; asigurarea veridicității datelor furnizate de către

⁷⁴ Date preluate de pe site-ul oficial al instituției Arhivele Naționale ale României – <http://www.arhivelenationale.ro>

agenții economici și sociali, serviciile publice, organismele guvernamentale și nonguvernamentale, care se găsesc sau își desfășoară activitatea pe raza județului; realizarea lucrărilor din programele anuale de activitate stabilite de Institutului Național de Statistică București, publicarea și diseminarea datelor statistice.

Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Suceava

Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Suceava succede vechilor forme de administrare locală a culturii din Republica Socialistă România (comitetele județene pentru cultură și artă, comitetele județene pentru cultură și educație socialistă).

Actuala formă de organizare a serviciului județean al Ministerului Culturii și Cultelor își are originea în prevederile Decretului nr. 101 din 7 februarie 1990 al Consiliului Frontului Salvării Naționale, publicat în Monitorul Oficial nr. 22 din 8 februarie 1990, prin care se înființau inspectoratele județene pentru cultură⁷⁵.

Perioada de după 1990 i-a adus instituției o serie de modificări de natură organizatorică (reglementate prin H.G. nr. 28 din 2001, H.G. nr. 286 din 2001, prin care se înființează Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național, și alte acte normative referitoare la organizarea și funcționarea Ministerului Culturii și Cultelor).

Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Suceava a fost înființată în anul 2001 în baza H.G. nr. 286 din 8 martie 2001 prin absorbirea de către Inspectoratul de Cultură al județului Suceava a Oficiului pentru Patrimoniu Cultural Național, serviciu care funcționa la acea dată în cadrul Muzeului Național al Bucovinei.

Banca de Resurse Genetice Vegetale Suceava

La inițiativa dr. Mihai Cristea, proiectul Băncii de Resurse Genetice Vegetale Suceava a demarat în 1982, iar în 1985 Banca de Resurse Genetice Vegetale a fost construită. Între 1985 – 1990, Banca de Resurse Genetice Vegetale Suceava a aparținut Stațiunii de Cercetare Agricolă Suceava. Ca urmare a Deciziei nr. 371 din 1990 dată de către Guvernul României, Banca de Resurse Genetice Vegetale Suceava a devenit autonomă, fiind finanțată de la bugetul național.

Actele normative care reglementează organizarea și funcționarea Băncii de Resurse Genetice Vegetale Suceava sunt⁷⁶:

- Hotărârea Guvernului României nr. 371 din 5 aprilie 1990 privind înființarea, organizarea și funcționarea Băncii de Resurse Genetice Vegetale Suceava;
- Hotărârea de Guvern nr. 155 din 2005 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, modificată prin Hotărârea de Guvern nr. 374 din 2005.

Banca de Gene Suceava are ca responsabilitate să conserve germoplasma vegetală din România și, prin colaborare internațională, contribuie la asigurarea resurselor genetice vegetale mondiale.

Obiective:

- păstrarea colecției naționale a tuturor plantelor înmulțite prin semințe;
- furnizarea de material biologic cu un înalt nivel de rezistență la factorii biotici și abiotici pentru programele de ameliorare.

Activități:

- colectare resurselor genetice vegetale;
- reproducerea și multiplicarea;
- caracterizarea și evaluarea;
- conservarea și documentarea.

⁷⁵ Date preluate de pe site-ul oficial al Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Suceava – <http://www.suceava.djc.ro>

⁷⁶ Date preluate de pe site-ul oficial al Băncii de Resurse Genetice Vegetale Suceava – <http://www.svgenebank.ro>

Stațiunea de Cercetare și Dezvoltare Agricolă Suceava

În anul 1946 prin Decizia nr. 1933 a Ministerului Agriculturii a luat ființă prima unitate de cercetare agricolă din zona nordică a Moldovei (Stațiunea experimentală agricolă Suceva, actuala Stațiune de Cercetare Dezvoltare Agricolă Suceva), ca necesitate a dezvoltării agriculturii în Bucovina. După trei ani de funcționare în zona submontană de la Ilișești (19 km distanță de Suceva), prin Decizia nr. 564249 din 24 august a aceluiași minister, stațiunea a fost transferată la Suceva.

Zona unde se află cantonată este individualizată prin condiții pedoclimatice specifice, caracterizate prin restricții termice, neuniformitatea regimului hidrologic și printr-o mare diversitate de tipuri de sol, de la soluri cu fertilitate scăzută până la cele cu fertilitate bună. Consecință a acestei diversități ecologice a constituit-o, de la început necesitatea diversificării preocupării legate de activitatea de cercetare ca răspuns la rezolvarea principalelor probleme ale agriculturii din Podișul Sucevei.

Dacă în anul înființării (1946) preocupările erau îndreptate spre cultura cartofului, a pajiștilor și a plantelor de nutreț, de-a lungul timpului se poate constata, urmărind evoluția preocupărilor și a modului de realizare a obiectivelor de bază ale cercetării agricole, la Suceva, o extindere continuă a ariilor de probleme abordate precum și amplificarea complexității acestora.

Oficiul Județean de Consultanță Agricolă Suceava

Agenția Națională de Consultanță Agricolă are următoarele atribuții⁷⁷ principale și responsabilități:

- pregătirea pentru integrarea în Uniunea Europeană a populației rurale care desfășoară activități agricole, piscicole, silvice și de diversificare a activităților din mediul rural;
- diseminarea prevederilor legislative armonizate cu cele ale Uniunii Europene;
- promovarea în rândul populației rurale a programelor de dezvoltare rurală;
- acordarea de asistență și consultanță tehnică pentru accesarea rapidă a fondurilor structurale, a sistemului de susținere a producătorilor agricoli și a altor programe de finanțare;
- pregătirea și perfecționarea profesională în domeniul agricol, silvic și piscicol a populației din mediul rural;
- organizarea unui sistem informațional eficient prin activități de editare, multiplicare, difuzare a materialelor de specialitate, realizarea de filme, emisiuni radio-TV și a altor materiale audio-vizuale.

În vederea realizării atribuțiilor și responsabilităților sale, A.N.C.A. dezvoltă relații de colaborare cu următoarele instituții:

- Ministerul Integrării Europene;
- Ministerul Educației și Cercetării;
- Academia de Științe Agricole și Silvicultură Gh. Ionescu Sisești;
- Academia de Studii Economice;
- unități de învățământ agricol, institute și stațiuni de cercetare agricolă, O.N.G.-uri, asociații profesionale;
- Prefecturile, Consiliile Județene, Consiliile Locale.

Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit – Oficiul Județean Suceava

Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit⁷⁸, a fost înființată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 13 din 27 februarie 2006, prin reorganizarea Agenției SAPARD și a primit acreditarea de funcționare la finalul anului 2007. Actul de acreditare al Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, ca Agenție ce gestionează FEADR, a fost semnat de Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale la data de 15 decembrie 2007 și acoperă procedurile și structurile Agenției (conform Articolului 1, alin. 3 din Regulamentul (CE) nr. 885 din 2005 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1290 din 2005 în ceea ce privește acreditarea Agențiilor de plăți și a altor entități precum și lichidarea conturilor FEAGA și FEADR) și criteriilor de acreditare aprobate prin Ordinul Ministrului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale nr. 422 din 2006.

⁷⁷ Date preluate de pe site-ul oficial al ANCA – <http://www.consultantaagricola.ro>

⁷⁸ Date preluate de pe site-ul oficial al APDRP – <http://www.apdrp.ro>

Prin acreditarea APDRP, Autoritatea Competentă, respectiv Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, a stabilit conform Regulamentului Comisiei Europene nr. 885 din 2006, că APDRP îndeplinește toate criteriile de acreditare privind structura organizatorică, standardele de resursele umane și relațiile publice, procedurile interne, securitatea sistemului informatic, precum și alte activități specifice.

Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP) asigură implementarea tehnică și financiară a Fondului European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR) și a preluat în totalitate derularea și monitorizarea Programului SAPARD. Experții APDRP vor asigura continuarea derulării Programului SAPARD până la finalizarea acestuia în decembrie 2008, în ceea ce privește efectuarea plăților pentru proiectele contractate, iar până în decembrie 2013, vor fi monitorizate toate proiectele care au fost finanțate prin Programul SAPARD în sensul respectării clauzelor asumate prin contractele de finanțare.

Pe lângă preluarea integrală a personalului Agenției SAPARD, APDRP își extinde operațiunile la nivel județean prin preluarea unui număr de 386 de posturi aferente serviciilor tehnice delegate din cadrul Direcțiilor județene pentru agricultură și dezvoltare rurală. În acest fel, se intenționează ca cererile de plată pentru Programul SAPARD, iar mai apoi cererile de finanțare și de plată pentru fondurile post-aderare, să fie primite direct la nivel județean.

Astfel, APDRP este structurată la nivel județean n 42 de Oficii Județene având repartizați în total 722 de experți, la nivel regional în 8 Centre Regionale cu un total de 327 de experți, iar la nivel central APDRP are 213 experți angajați. Astfel, APDRP va putea implementa FEADR atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar, cu un personal total de 1.262 de experți.

La nivelul județului Suceava activează Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, cu sediul în municipiul Suceava.

Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – Sucursala Suceava

Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) funcționează în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale în baza Legii nr. 1 din 2004 cu modificările și completările ulterioare. Instituția are următoarea organizare: aparat central, 42 de centre județene și 210 centre locale.

Începând cu 1 ianuarie 2007, APIA derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEGA).

Subvențiile se acordă sub formă de plăți directe la hectar gestionate de Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) și în cadrul măsurilor de piață pentru implementarea mecanismelor comerciale conform Politicii Agricole Comune (PAC). Astfel, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură administrează sistemul de certificate de export-import și garanții pentru importul și exportul produselor agricole, elaborează și implementează procedurile privind aplicarea sistemului de intervenție pentru produsele agricole.

Atribuțiile⁷⁹ APIA:

- Asigură derularea operațiunilor financiare legate de gestionarea fondurilor alocate;
- Asigură verificarea cererilor de plată primite de la beneficiari;
- Autorizează plata către beneficiari în urma verificării cererilor de plată sau îi înștiințează pe aceștia cu privire la eventualele nereguli sesizate, în vederea soluționării acestora;
- Execută plățile autorizate către beneficiari;
- Ține contabilitatea plăților efectuate;
- Urmărește încadrarea în fondurile alocate pentru activitățile prevăzute mai sus;
- Asigură îndeplinirea cerințelor cu privire la informarea publică privind activitățile desfășurate;
- Asigură desfășurarea în bune condiții a activităților economice, administrative, contabile, de personal și audit ale Agenției;

⁷⁹ Date preluate de pe site-ul oficial al APIA – <http://www.apia.org.ro>

- Colaborează pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice cu organele administrației publice centrale și locale;
- Pregătește și implementează prevederile privind mecanismele comerciale;
- Administrează sistemul de certificate de export-import și garanții pentru importul și exportul produselor agricole;
- Elaborează și implementează procedurile privind aplicarea sistemului de intervenție pentru produsele agricole;
- Este autoritatea publică responsabilă cu implementarea Sistemului Integrat de Administrare și Control;
- Asigură managementul cotelor de producție de zahăr și izoglucoză și gestionează contribuțiile aferente acestor cote;
- Elaborează manuale de proceduri și metodologii în vederea implementării corespunzătoare a atribuțiilor care îi revin;
- Implementează și administrează restituțiile la export și sistemul de garanții aferente restituțiilor;
- Furnizează toate informațiile solicitate de Organismul coordonator al agențiilor de plăți pentru agricultură, dezvoltare rurală și pescuit.

În municipiul Suceava funcționează centrul județean al Agenției de Plăți și Intervenție în Agricultură.

Alte instituții ale administrației publice centrale reprezentate în județul Suceava

De asemenea, în municipiul Suceava serviciile publice deconcentrate, organizate la nivelul județului Suceava, sunt reprezentate și de:

- Direcția Generală a Finanțelor Publice Suceava subordonată Ministerului Finanțelor Publice;
- Centrul Militar Județean Suceava subordonat Ministerului Apărării;
- Inspectoratul de Poliție Județean subordonat Ministerului Internelor și Reformei Administrative;
- Direcția pentru Sport a Județului Suceava subordonată Agenției Naționale pentru Sport;
- Direcția pentru Dialog, Familie și Solidaritate Socială Suceava subordonată Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei;
- Inspectoratul Teritorial pentru Calitatea Semințelor și Materialului Săditor Suceava subordonat Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Suceava subordonată Ministerului agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor subordonată Autorității Naționale Sanitar-Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor;
- Inspectoratul Școlar al Județului Suceava subordonat Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului;
- Inspectoratul Județean în Construcții Suceava subordonat Inspectoratului de Stat în Construcții;
- Serviciul Județean de Metrologie Legală Suceava subordonat Biroului Român de Metrologie Legală;
- Inspekția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat – Inspekția Teritorială Suceava;
- Biroul Vamal Suceava subordonat Autorității Naționale a Vămirilor;
- Oficiul Județean pentru Protecția Consumatorului Suceava subordonat Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorului;
- Oficiul Județean pentru Studii Pedologice și Agrochimice Suceava;
- Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Suceava subordonat Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

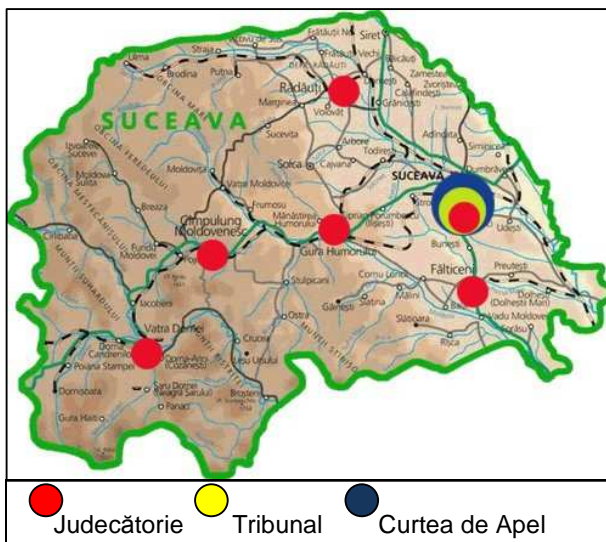
5.12. Justiție

Pe teritoriul actual al României, activitatea judecătorească a apărut și a evoluat odată cu organizarea statală. La început, activitatea judiciară era realizată împreună cu celelalte activități ale statului, neavând un caracter independent și nefiind exercitată de persoane specializate.

În decembrie 1991 a fost adoptată noua Constituție a României, cu modificările și completările ulterioare, care reflectă schimbările democratice produse în țară în decembrie 1989 și consacră o serie de principii noi în ceea ce privește activitatea judecătorească.

La 1 iulie 1993 a intrat în vigoare Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, cu modificările și completările ulterioare, care, în conformitate cu prevederile constituționale au pus bazele organizării și funcționării noii instituții.

Fig. 5.12.1 Instanțe judecătorești de la nivelul județului Suceava

Instanțe judecătorești aflate pe raza municipiului Suceava sunt:

- Curtea de Apel Suceava;
- Tribunalul Suceava;
- Judecătoria Suceava.

Curtea de Apel Suceava

În România există 15 Curți de Apel având reședințele în: Alba Iulia, Pitești, Oradea, Suceava, Bacău, București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Târgu Mureș, Ploiești, Timișoara. Circumscripția Curții de Apel Suceava cuprinde Tribunalul Botoșani și Tribunalul Suceava. Construcția în care funcționează în prezent Curtea de Apel Suceava a fost edificată între anii 1850 - 1855, cu destinația inițială de cazarmă militară.

În prezent, în actuala clădire funcționează Curtea de Apel, Tribunalul și Judecătoria Suceava. Situată în municipiul Suceava, str. Ștefan cel Mare nr. 62, clădirea este considerată monument istoric de categorie B, are o suprafață construită de 2.626 mp, o suprafață desfășurată de 10.064 mp, o suprafață utilă de 7.484 mp și este formată din demisol, parter și 2 etaje.

Curtea de Apel Suceava are în componere 5 secții: civilă, penală, comercială și de contencios administrativ și fiscal, secția de conflicte de muncă și asigurări sociale, secția de minori și familie. Instanțele judecătorești se încadrează cu personal de conducere, judecători, personal auxiliar de specialitate, administrativ și de serviciu. Colegiul de conducere se compune din: președinte și 6 judecători, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor;

Curtea de Apel judecă:

- în primă instanță, procesele și cererile în materie de contencios administrativ privind actele autorităților și instituțiilor centrale;
- ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în primă instanță;
- ca instanțe de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în apel sau împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de tribunale, care, potrivit legii, nu sunt supuse apelului, precum și în orice alte cazuri expres prevăzute de lege;

- soluționează conflictele de competență ivite între tribunale sau între judecătorii și tribunale din circumscripția sa ori între judecătorii din circumscripția unor tribunale diferite, aflate în circumscripția Curții, precum și alte cazuri anume prevăzute de lege;
- soluționează cererile prin care s-a solicitat extrădarea sau transferul persoanelor condamnate în străinătate.

Tribunalul Suceava

Construcția Tribunalului Suceava a fost executată între anii 1850 și 1855 cu funcțiunea inițială de cazarmă militară (formată dintr-un corp în formă de "U" și o capelă).

În anul 1885 a luat ființă Tribunalul districtual. Conform actului notarial din 20 februarie 1902, proprietarul parcelei de clădire (construcții dispuse în 2 corpuri neseperate - închisoare și judecătorie), era Justiaz - Aerar (Înalta Curte de Justiție).

La 30 decembrie 1956, prin H.C.M. nr. 2750, penitenciarul a fost mutat în municipiul Botoșani, iar spațiul rămas disponibil a fost atribuit administrației locale și ocupat mai întâi de fostul Sfat Popular al regiunii Suceava, iar apoi de Primăria municipiului Suceava, Universitatea "Ștefan cel Mare", Oficiului de Cadastru și Organizarea Teritoriului (O.C.O.T.) Suceava și Administrația Financiară a municipiului Suceava.

După Revoluția din 1989, au fost redobândite spațiile ocupate de Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava, O.C.O.T. Suceava și parte din cele ocupate de Consiliul Local Suceava și organele financiare.

Tribunalul judecă:

- În primă instanță;
- Ca instanță de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în primă instanță.
- Ca instanță de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii, care, potrivit legii, nu sunt supuse apelului.
- În orice alte materii date prin lege în competența lor.

Judecătoria Suceava

Judecătoria Suceava este o autoritate publică din cadrul sistemului organelor judecătorești, fără personalitate juridică, potrivit art. 36 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

Judecătoria funcționează, împreună cu Curtea de Apel și Tribunalul Suceava în construcția ce a fost edificată între anii 1850-1855.

În conformitate cu prevederile Legii privind organizarea judiciară, în cadrul Judecătoriei Suceava funcționează colegiul de conducere compus dintr-un președinte și doi membri care hotărăsc cu privire la problemele generale de conducere a instanței.